

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE JIHOČESKÉHO KRAJE

2023

Regionální statistiky

České Budějovice, 31. 10. 2024

Kód publikace: 330127-24

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Českých Budějovicích

Ředitelka odboru: Alena Bendová

Kontaktní osoba: Irena Votrubová, e-mail: irena.votrubova@csu.gov.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ: www.csu.gov.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.csu.gov.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 056 789 | e-mail: infoservis@csu.gov.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@csu.gov.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 732 | e-mail: esds@csu.gov.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@csu.gov.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

HL. m. Praha | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673
e-mail: infoservispraha@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/praha

Středočeský kraj | Na padesátém 3268/81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/stredocesky

České Budějovice | Žižkova 1a, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/jihocesky

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108
e-mail: infoservisplzen@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/plzensky

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529
e-mail: infoserviskv@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/karlovarsky

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176
e-mail: infoservisul@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/ustecky

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec, tel.: 704 675 184
e-mail: infoservislbc@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/liberecky

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové, tel.: 495 762 322
e-mail: infoservishk@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/kralovehradecky

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480
e-mail: infoservispa@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/pardubicky

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 080
e-mail: infoservisvys@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/vysocina

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/jihomoravsky

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 511
e-mail: infoservisolom@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/olomoucky

Zlín | třída Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 936
e-mail: infoserviszl@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/zlinsky

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230
e-mail: infoservisov@csu.gov.cz | www.csu.gov.cz/moravskoslezsky

ISBN 978-80-250-3481-1 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3482-8 (pdf)

© Český statistický úřad, České Budějovice, 2024

Obsah

Úvod	5
Shrnutí hlavních poznatků	6
1. Demografický vývoj	9
Sídlní struktura	9
Počet a pohyb obyvatel	11
Porodnost	16
Potraty	20
Úmrtnost	20
Sňatky a rozvody	24
Věková struktura obyvatel	26
Cizinci	30
Jihočeský kraj v podrobnějším pohledu	31
2. Sociální vývoj	35
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	35
Nezaměstnanost podle údajů MPSV	39
Příjmy a životní podmínky domácností	44
Mzdy	46
Vzdělávání	48
Zdraví	49
Nemocenské pojištění, státní sociální podpora	51
Zařízení sociálních služeb	53
Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením	54
Důchody a jejich příjemci	55
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	58
3. Ekonomický vývoj	62
Makroekonomický rámec	62
Místní rozpočty	66
Věda, IT	67
Ekonomické subjekty	71
Zemědělství	73
Průmysl	78
Energetika	80
Stavebnictví, stavební povolení	82
Bytová výstavba	86
Ceny nemovitostí	89
Cestovní ruch	90
4. Životní prostředí	96
Chráněná území	96
Půdní fond, ekologické zemědělství	97
Lesnictví	100
Kvalita povrchových vod; vodovody a kanalizace	103
Emise	106
Odpady	107
5. Mezikrajské srovnání	109
Demografický vývoj	109
Sociální vývoj	111
Ekonomický vývoj	116
Životní prostředí	123

Tabulková příloha

Tab. 1.1	Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	128
Tab. 1.2	Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj.....	129
Tab. 1.3	Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	130
Tab. 1.4	Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí.....	131
Tab. 2.1	Dlouhodobý vývoj Jihočeského kraje v letech 2001–2023	132
Tab. 3.1	Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – demografický vývoj.....	134
Tab. 3.2	Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – sociální vývoj	135
Tab. 3.3	Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – ekonomický vývoj	139
Tab. 3.4	Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – životní prostředí	141
Tab. 4.1	Vybrané ukazatele demografického vývoje podle okresů Jihočeského kraje v letech 2021, 2022 a 2023	142
Tab. 4.2	Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle okresů Jihočeského kraje v letech 2018 a 2023.....	143
Tab. 5.1	Vybrané ukazatele demografického vývoje podle správních obvodů ORP Jihočeského kraje v letech 2021, 2022 a 2023.....	146
Tab. 5.2	Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů ORP Jihočeského kraje v letech 2018 a 2023.....	148
Zkratky krajů a okresů		152

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i. d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2024. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Jihočeského kraje v roce 2023, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2018). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přitom klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Mimo to jsme opět zařadili samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2023. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2022.

Území České republiky se podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výtčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. S účinností od 1. 1. 2023 došlo na základě vyhlášky Ministerstva vnitra v Olomouckém kraji k přesunu obce Přemyslovice ze správního obvodu ORP Prostějov do správního obvodu ORP Konice. Na úrovni krajů naopak k žádné územní změně nedošlo.

Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Kromě meziokresního srovnání v jednotlivých krajích jsme zařadili i srovnání správních obvodů ORP v příslušném kraji. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve Veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.csu.gov.cz/jihocesky. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Jihočeského kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Jihočeského kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

Shrnutí hlavních poznatků

Demografický vývoj

- Jihočeský kraj má mezi kraji dlouhodobě nejnižší hustotu zalidnění (65,1 obyvatel na km² v roce 2023), okres Prachatice má nejnižší hustotu zalidnění mezi všemi okresy Česka (37,4 obyvatel na km²). Nejvíce zalidněný je SO ORP České Budějovice, naopak nejméně SO ORP Vimperk.
- V Jihočeském kraji je nadprůměrný podíl obcí s malým počtem obyvatel. Méně než 100 obyvatel mělo v roce 2023 celkem 87 jihočeských obcí, v těchto malých obcích žil však nepatrný podíl obyvatel (0,9 %).
- Celkem 63,4 % obyvatel kraje žilo ve městech, v krajském městě mělo bydliště téměř 15 % obyvatel kraje.
- V důsledku výrazné migrace ze zahraničí, převážně z Ukrajiny, se v letech 2022 a 2023 ve všech městech a ve většině obcí zvýšil počet obyvatel.
- V roce 2023 se v Jihočeském kraji živě narodilo 5 349 dětí, což bylo nejméně v dlouholeté historii. V kraji byl přirozený úbytek v roce 2023 druhý nejvyšší v dlouhodobě sledované historii (-2,4 ‰).
- V roce 2023 byl v kraji průměrný věk matky při narození dítěte 30,8 let, při narození prvního dítěte 29,1 let.
- Mimo uzavřené manželství se v roce 2023 v Jihočeském kraji narodila téměř polovina dětí.
- V roce 2023 bylo v kraji zaznamenáno celkem 1 637 potratů, což bylo nejméně v dlouhodobé historii.
- Nemoci oběhové soustavy byly v roce 2023 opět nejčastější příčinou smrti (34,0 %). Jednalo se především o ischemické choroby srdeční.
- Muži narození v letech 2022 až 2023 v Jihočeském kraji mají před sebou přibližně 76,92 let, ženy 82,32 let.
- V letech 2022 a 2023 se v kraji sňatečnost po koronavirových letech zvýšila. V roce 2023 bylo v kraji při sňatku ženichům v průměru 38,3 let a nevěstám 35,3 let. Rozvodovost v kraji byla druhá nejnižší od roku 1990.
- Průměrný věk obyvatel kraje byl 43,3 let, (muži 42,0 let; ženy 44,6 let). V roce 2022 bylo v kraji zaznamenáno mírné snížení průměrného věku. Důvodem byla pravděpodobně migrace ze zahraničí, kdy se do republiky přistěhovaly převážně mladší osoby (ženy s dětmi) v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině.
- Poměr mezi aktivní a neaktivní složkou obyvatelstva (děti a senioři) se stále zvyšuje. Podíl dětské věkové skupiny v roce 2023 činil 15,7 %. Výrazněji rostla seniorská složka (21,5 %) a naopak se zmenšoval podíl osob v produktivním věku (62,8 %).
- Cizinci (bez azylantů) se v kraji na obyvatelstvu podíleli ze 6,8 %. Z celkového počtu cizinců (podle státního občanství) byli v roce 2023 nejvíce zastoupeni obyvatelé Ukrajiny (60,2 %).

Sociální vývoj

- Podle VŠPS žilo v kraji v roce 2023 celkem 532,3 tis. osob starších 15 let. Z nich téměř 58 % spadalo do kategorie ekonomicky aktivních. Nárůst počtu ekonomicky neaktivních trvá již třetím rokem. Míra ekonomické aktivity v roce 2023 dosáhla 57,8 % a meziročně vzrostla.
- Zaměstnaných osob oproti roku 2022 přibýlo, více než polovina z nich působila v terciárním sektoru. Největší skupinou byli zaměstnanci (85,7 %), osob pracujících na vlastní účet bylo 13,1 %.
- Obecná míra nezaměstnanosti v kraji meziročně mírně stoupla na hodnotu 1,7 %, i přesto byla třetí nejnižší mezi kraji. Ženy vykazovaly vyšší hodnoty míry nezaměstnanosti než muži.

- K 31. 12. 2023 bylo na jihu Čech zaměstnáno téměř 35 tis. cizinců, z nichž téměř 40 % byly ženy.
- Podle údajů MPSV počet uchazečů o práci v kraji koncem roku 2023 meziročně stoupl, naopak došlo ke snížení nabídky volných pracovních míst v evidenci úřadů práce.
- Podle šetření Životní podmínky patřila v roce 2022 více než třetina domácností do skupiny s čistým měsíčním příjmem 15 až 20 tis. Kč na osobu. Náklady na bydlení od roku 2020 rostou.
- Průměrná hrubá měsíční mzda podle rezortního šetření dosáhla v roce 2023 v Jihočeském kraji výše 42 028 Kč a ve srovnání s průměrem Česka byla o téměř 4 tis. Kč nižší. Medián mezd činil 37 542 Kč.
- Ve školním roce 2023/24 poprvé po 12 letech ubylo žáků na základních školách. Počet škol a tříd v kraji se naopak zvýšil.
- Meziročně na jihu Čech klesl počet lékařů, pokles byl zaznamenán také u stomatologů a samostatných ordinací praktických lékařů a gynekologů. V kraji na 1 lékaře připadalo v roce 2022 v průměru 241 osob. Počet lůžek v jihočeských nemocnicích v roce 2022 stagnoval, meziročně však přibýlo případů hospitalizace, a to téměř o 7 tisíc. Průměrná ošetrovací doba činila 5,3 dne.
- Výdaje na dávky nemocenského pojištění od roku 2021 klesají, téměř tři čtvrtiny prostředků připadají na výplatu nemocenského. Výdaje na dávky otcovské poporodní péče se mezi roky 2021 a 2022 zdvojnásobily v roce 2023 však mírně poklesly.
- Ačkoli populace stárne a seniorů přibývá, počet lůžek v domovech pro seniory se paradoxně snížil. Naopak se zvýšila kapacita domovů se zvláštním režimem.
- Držitelů průkazů osob se zdravotním postižením oproti roku 2022 přibýlo, převažovaly mezi nimi ženy a osoby starší 65 let.
- Počet příjemců důchodů se v kraji ke konci roku 2023 po třech letech znovu zvýšil, zejména díky přírůstku mužů. Zvýšil se také počet těch, kteří využili možnosti předčasného odchodu do důchodu.
- Kriminalita v Jihočeském kraji zůstala na úrovni předchozího roku, nepatrně však klesla objasněnost. Více než polovinu trestných činů spáchaly osoby opakovaně trestané. Dopravních nehod na jihu Čech meziročně mírně přibýlo a věcná škoda vzrostla o 17,5 %.
- Jihočeští hasiči zasahovali v roce 2023 u 1 171 požárů, což bylo o desetinu méně než v roce předchozím. Přímá škoda způsobená požáry byla nejvyšší v dlouhodobé historii.

Ekonomický vývoj

- Regionální HDP ve srovnatelných cenách v Jihočeském kraji po propadu v pandemickém roce 2020 klesal i další dva roky. Ve většině krajů i v celém Česku již HDP v s. c. od roku 2021 roste.
- Kraj si ve vztahu k Česku pohoršil. Jeho podíl na republikovém HDP v roce 2022 byl nejnižší v historii (4,6 %). V regionálním žebříčku podle HDP na 1 obyvatele se kraj zařadil až na desáté místo.
- V roce 2022 klesla v kraji hrubá přidaná hodnota (HPH) průmyslu a snížil se i její podíl ve struktuře regionální HPH, výrazně klesl i proti roku 2019. Většina odvětví svůj podíl na HPH zvýšila, nejvíc obchod, doprava, ubytování a stravování a veřejná správa, vzdělávání, zdravotní a sociální služby.
- Tvorba hrubého fixního kapitálu se v posledních pěti letech zvyšovala s výjimkou roku 2020. Míra investic se v roce 2022 zvýšila na 27,8 % a byla, po sedmi podprůměrných letech, nadprůměrná.

- Výdaje na výzkum a vývoj v kraji se po propadu v roce 2020 od roku 2021 zvyšovaly a v roce 2022 byly nejvyšší v historii. Jejich podíl na regionálním HDP v roce 2022 byl 1,3 % a byl podprůměrný.
- Počet subjektů evidovaných v registru ekonomických subjektů se v roce 2023 snížil o 10 %. Činnost ukončily většinou neaktivní fyzické osoby, pravděpodobně kvůli povinnosti využívat datové schránky.
- Sklizeň obilovin, brambor a píce byla v roce 2023 meziročně nižší, sklizeň řepky vyšší. V živočišné výrobě rostla výroba mléka, díky vyšší dojivosti, a klesala výroba jatečných prasat a snáška vajec.
- Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy velkých průmyslových podniků Jihočeského kraje rostly od roku 2021 pomaleji než v Česku.
- Spotřeba elektřiny v roce 2023 byla nižší než před pěti lety, v jižních Čechách byl pokles druhý nejhlubší ze všech krajů. Na rozdíl od většiny krajů klesla také spotřeba elektřiny jihočeských domácností.
- Objem stavebních prací „S“ provedených na území kraje v posledních třech letech rostl, v roce 2023 byl nejvyšší od začátku tisíciletí. Polovinu z objemu „S“ na území kraje tvořily inženýrské stavby.
- V roce 2021 bylo v kraji zahájeno nejvíce bytů za posledních 30 let, v letech 2022 a 2023 již byla zahájena výstavba bytů výrazně nižší. Počet dokončených bytů se v posledních třech letech zvyšoval a v roce 2023 byl dokončen druhý nejvyšší počet za posledních 30 let.
- Cestovní ruch, po ochromení kvůli pandemii, v letech 2022 a 2023 ožíval, ale v kraji zatím nepřekonal předpandemické výsledky, v roce 2023 mu chybělo do počtu hostů 8 % a do počtu přenocování 0,3 %.

Životní prostředí

- Chráněná území v kraji zaujímají největší plochu ze všech krajů Česka, rozkládají se na více než 2 tis. km².
- Podíl orné půdy v kraji se nadále snižoval ve prospěch podílů ploch trvalých travních porostů. V roce 2023 se lesní plocha ve všech okresech kraje mírně zvýšila, ale ve většině okresů poklesly podíly výměry ostatních ploch.
- Dlouhodobě se rozšiřovala plocha ekologického zemědělství. Největší podíl ekologicky obhospodařované půdy byl na jihu Čech.
- V roce 2023 pokračoval pokles objemu těžby dřeva v kraji, meziročně bylo vytěženo o téměř 18 % méně dřeva bez kůry; převážně se těžil smrk. Také se výrazně snížil objem nahodilé těžby, kde převažovala již druhým rokem těžba v důsledku živelních příčin.
- V Jihočeském kraji bylo v roce 2023 zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu celkem 90,2 % obyvatel. Cena vodného i stočného byla v kraji, i přes zvýšení, stále nižší než celorepublikový průměr.
- Kvalita ovzduší na jihu Čech patří v Česku dlouhodobě k nejlepším.
- Produkce komunálního odpadu se na jihu Čech meziročně zvýšila, na jednoho obyvatele kraje v roce 2023 připadalo 553 kg odpadu.

1. Demografický vývoj

Jihočeský kraj je rozdělen do 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

V Jihočeském kraji žilo ke konci roku 2023 celkem 654 505 obyvatel. Sídlní strukturu kraje tvoří 7 okresů, kdy největší rozlohu zaujímá okres Jindřichův Hradec (19,3 % z rozlohy kraje), naopak nejmenší je okres Strakonice (10,3 %). Nejvíce obyvatel žije v okrese České Budějovice (30,9 % z počtu obyvatel kraje), druhý nejpočetnější je okres Tábor (15,9 %). Nejméně obyvatel kraje žije v okrese Písek (7,9 %). Administrativně je Jihočeský kraj rozdělen do 17 správních obvodů s rozšířenou působností (obce III. stupně – SO ORP) a 37 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně – SO POÚ). Na území kraje je celkem 624 obcí a z tohoto počtu pak 56 obcí má statut města a 23 statut městyse.

Sídlní struktura

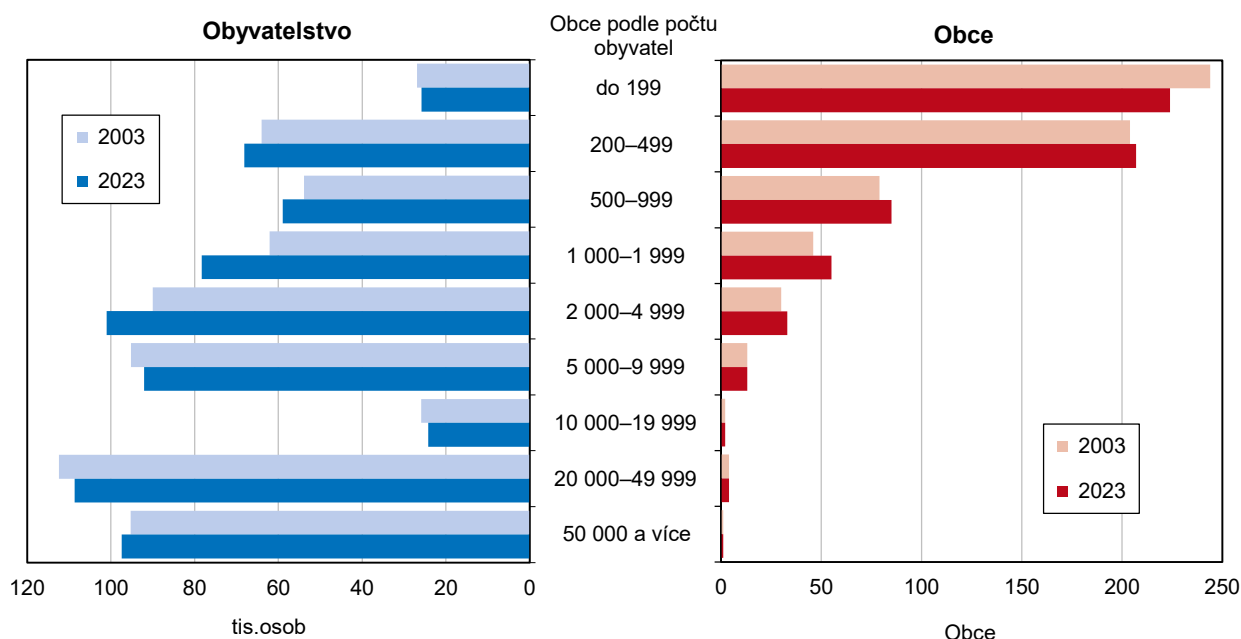
Jihočeský kraj má pestrou sídlní strukturu.

Jihočeský kraj má pestrou a rozmanitou sídlní strukturu, která se odráží v jeho historickém vývoji, geografických podmínkách a současném socioekonomickém rozvoji. Kraj má také mnoho obcí a měst, která jsou významná z hlediska cestovního ruchu. Mezi nejznámější patří Český Krumlov, který je zapsán na seznamu světového dědictví UNESCO. Další významná turistická sídla zahrnují Třeboň s rozsáhlou rybníční soustavou, rekreační oblast Lipenské přehrady a mnohé další.

Jihočeský kraj má nejnižší hustotu zalidnění.

Jihočeský kraj má rozlohu přes 10 tis. km², což představuje 12,8 % území republiky, ale obyvatel na něm v roce 2023 žilo pouze 6,0 %. Mezi kraji ČR má nejnižší hustotu zalidnění (v roce 2023 – 65,1 obyvatel na km²), přičemž okres Prachatice má dlouhodobě nejnižší hustotu zalidnění mezi všemi okresy Česka (v roce 2023 – 37,4 obyvatel na km²). V územním detailu kraje bylo nejvíce zalidněno území správního obvodu s rozšířenou působností České Budějovice (182,1 obyv./km²) a nejméně SO ORP Vimperk (32,6 obyv./km²), což byla nejnižší hustota obyvatel mezi SO ORP v celé ČR.

Graf 1.1 Sídlní struktura Jihočeského kraje v letech 2003 a 2023 (stav k 31. 12.)

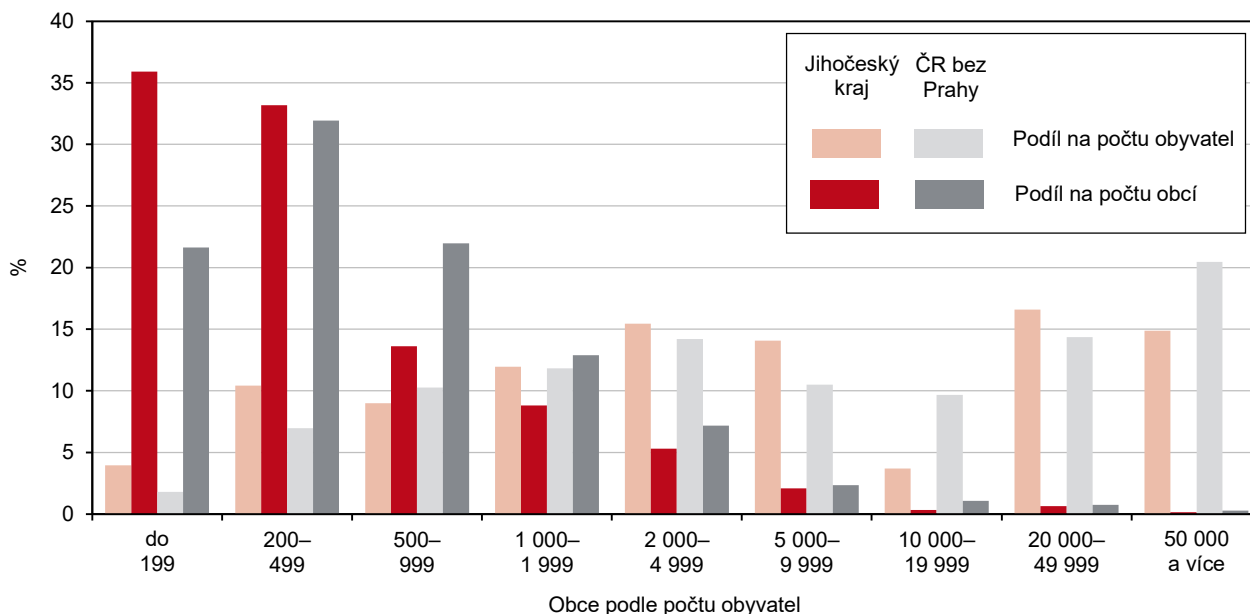

V malých obcích žije jen nepatrný podíl obyvatel kraje.

Jihočeský kraj je typický rozsáhlými venkovskými oblastmi, které tvoří podstatnou část jeho sídlní struktury. Sídlní struktura kraje je spíše rozdrobená, což dokládá

jednak existence 1 989 částí obcí, a jednak výrazně nadprůměrný podíl obcí s velmi malým počtem obyvatel. Nejméně obyvatel žilo v roce 2023 v obci Minice v okrese Písek (28). Méně než 100 obyvatel mělo celkem 87 jihočeských obcí, včetně vojenského újezdu Boletice, kde od 1. ledna 2016 již nebydlí žádní lidé. V těchto malých obcích žil však nepatrný podíl obyvatel (0,9 % v roce 2023). Menších obcí s počtem obyvatel v kategorii 100 až 200 bylo v roce 2023 v kraji celkem 137 a i zde byl podíl žijících obyvatel nízký (3,0 %).

Graf 1.2 Sídlní struktura Jihočeského kraje a Česka (bez Prahy) k 31. 12. 2023

Zahraniční migrace byla zejména v roce 2022 velká.

Počet obyvatel výrazněji vzrostl v roce 2022 ve všech krajích a v roce 2023 téměř ve všech krajích. Do počtu obyvatel byly v těchto letech zahrnuty osoby s udělenou dočasnou ochranou s obvyklým pobytem v Česku. Tyto změny nastaly v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině a budou se pravděpodobně i v dalších letech promítat do demografických statistik. Také Jihočeský kraj zaznamenal v letech 2022 a 2023 nárůst počtu obyvatel, který byl ovlivněn výraznou zahraniční migrací.

Městům a většině obcí v letech 2022 a 2023 obyvatelé přibýli.

Pro Jihočeský kraj bylo v posledních letech typické stěhování se do menších měst a obcí. Jihočeši do určité míry spíše opouštěli větší města a hledali klidnější místa pro život, ale pokud možno v příjemné dojezdové vzdálenosti do větších sídel, která nabízejí všechny výhody městské infrastruktury. V současné době je také ve vzdálenějších obcích vyvíjena snaha o rozvoj bytové výstavby a zvýšení obydlenosti těchto obcí. V důsledku výrazné migrace ze zahraničí, převážně z Ukrajiny, se v letech 2022 a 2023 ve všech městech a ve většině obcí zvýšil počet obyvatel, kdy váleční uprchlíci hledali možnost ubytování.

Podíl městského obyvatelstva se v posledních letech mírně zvýšil.

Ve městech Jihočeského kraje žilo v roce 2023 celkem 63,4 % obyvatel, z toho ve městech v kategorii 20 až 50 tis. obyvatel byl podíl nejvyšší (16,6 %). Podíl obyvatel měst se v kraji v posledních dvou letech mírně zvýšil. V největším městě, Českých Budějovicích, žilo 14,9 % obyvatel kraje. V letech 2020 a 2021 bylo zaznamenáno snížení počtu obyvatel krajského města, ale v následujících letech se ve městě počet obyvatel zvýšil. V roce 2023 žilo v krajském městě celkem 97 377 obyvatel. Mezi jihočeskými městy je velké rozpětí v počtu obyvatel; nejméně obyvatel má město Rožmberk nad Vltavou, v roce 2023 jen 386 obyvatel. Přes 34 tisíc obyvatel bydlí ve městě Tábor, třicetitisícové město je Písek. Přes 22 tisíc obyvatel má své bydliště ve

městě Strakonice a v Jindřichově Hradci bydlí přes 20 tis. obyvatel. Téměř 13 tisíc obyvatel žije v Českém Krumlově a v Prachaticích bydlí přes 11. tisíc osob.

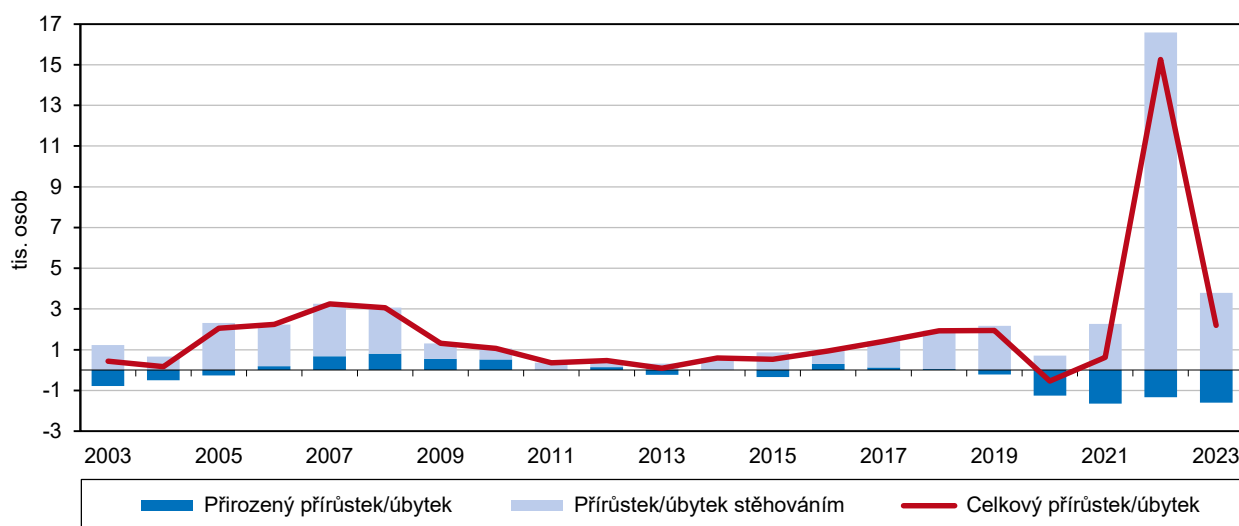
Počet a pohyb obyvatel

V roce 2022 se v kraji výrazněji zvýšil celkový přírůstek obyvatel.

K 31. 12. 2023 žilo v Jihočeském kraji 654 505 obyvatel, z toho 50,8 % žen. Nárůst počtu obyvatel byl způsoben především díky již zmiňované migraci ze zahraničí.

Od roku 2002 do roku 2019 včetně se v kraji zvyšoval počet obyvatel. Vyšší přírůstek obyvatel byl zaznamenán zejména v letech 2007 a 2008. Od roku 2009 již nebyly celkové přírůstky počtu obyvatel tak vysoké, ale stále byly v kladných hodnotách. V roce 2018 a také v roce 2019 se celkový přírůstek počtu obyvatel kraje po deseti letech výrazněji zvýšil. Naopak v roce 2020 byl v souvislosti s koronavirovou pandemií zaznamenán po 19 letech úbytek obyvatel (–532 osob). Tento stav byl způsoben vysoce nepříznivou přirozenou měnou; umíralo podstatně víc osob, než se narodilo dětí. Migrace byla v tomto roce v nižších, ale kladných hodnotách. Od roku 2021 se počet obyvatel kraje opět začal zvyšovat, zejména ke konci roku 2022 bylo v Jihočeském kraji o 15 256 obyvatel více (důsledek válečného konfliktu). V roce 2023 se počet obyvatel také zvýšil (+2 202).

Graf 1.3 Pohyb obyvatel v Jihočeském kraji

Výrazná migrace v letech 2022 a 2023 zajistila přírůstek obyvatel v kraji.

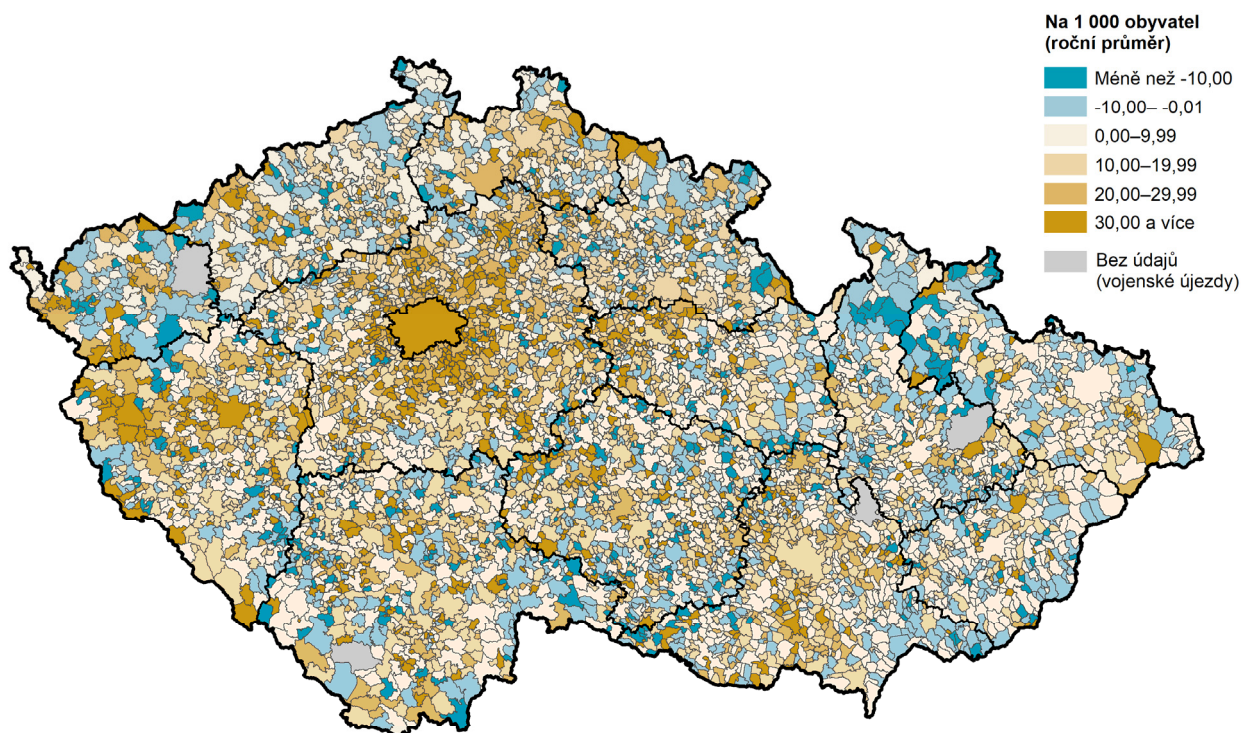
V roce 2022 se díky výrazné migraci zvýšil počet obyvatel kraje o 16 585 osob, nicméně záporné hodnoty přirozené měny (–1 329) tyto počty mírně snižovaly. Také v roce 2023 zvýšila migrace počet obyvatel kraje (+ 3 792), ale opět hodnotu migrace snižovala záporná přirozená měna (–1 590). V obou letech se jednalo o přírůstky počtu obyvatel v důsledku výrazného přílivu obyvatel ze zahraničí kvůli válečnému konfliktu na Ukrajině.

Počet obyvatel vzrostl v roce 2022 ve všech krajích.

Výrazné změny v počtu obyvatel zaznamenaly všechny kraje. Nejvyšší celkový relativní přírůstek (přepočet na 1 000 obyvatel středního stavu) byl v roce 2022 zaznamenán v hlavním městě Praze (+61,2 ‰). Počet obyvatel Prahy se v tomto roce zvýšil téměř o 82 tis. osob. Nejnižší hodnota celkového přírůstku byla zjištěna v Moravskoslezském kraji (+9,8 ‰). Jihočeský kraj byl v relativním vyjádření celkového přírůstku obyvatel (+23,5 ‰) v roce 2022 na osmém místě.

Kladné přírůstky obyvatel byly v roce 2022 zaznamenány ve všech okresech kraje, v relativním vyjádření to bylo nejvíce v okrese Český Krumlov (+31,5 ‰), nejméně v okrese Jindřichův Hradec (+12,4 ‰).

Ktg 1.1 Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2021 až 2023

Zdroj: ČSÚ

V roce 2023 stoupl počet obyvatel téměř ve všech krajích.

V roce 2023 byly zjištěny nejvyšší relativní hodnoty celkového přírůstu obyvatel (přepočet na 1 000 obyvatel středního stavu) v hlavním městě Praze (+19,9 ‰) a Plzeňském kraji (+13,1 ‰). Naopak v Ústeckém a Moravskoslezském kraji byly v tomto roce zaznamenány mírné úbytky obyvatel. Jihočeský kraj s hodnotou +3,4 ‰ obsadil deváté místo v mezikrajském srovnání.

Také ve všech jihočeských správních obvodech kladně ovlivňovala počet obyvatel migrace, přirozená změna byla v záporných hodnotách ve všech SO ORP kraje, kromě SO ORP Kaplice, kde byla nulová.

V roce 2023 byl zaznamenán největší relativní přírůstek v SO ORP Blatná.

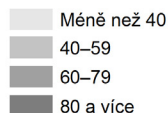
V letech 2010 až 2020 zaznamenávaly každoročně přírůstky počtu obyvatel SO ORP České Budějovice, Písek a Trhové Sviny, v roce 2021 se na třetí pozici umístil SO ORP Soběslav. V roce 2022 byl nejvyšší relativní přírůstek zaznamenán v SO ORP Vodňany (+65,0 ‰) a SO ORP Kaplice (+39,5 ‰), nejmenší na Dačicku (+6,0 ‰), kde byl ale přerušen dlouholetý úbytek obyvatel. V roce 2023 byly největší celkové relativní přírůstky počtu obyvatel v SO ORP Blatná (+12,2 ‰) a Soběslav (+10,0 ‰). Úbytky obyvatel byly zaznamenány jen ve správních obvodech Jindřichův Hradec, Vimperk a Vodňany.

Nejvyšší celkový přírůstek v jihočeských městech v přepočtu na 1 000 obyvatel byl zaznamenán v roce 2023 v Českých Velenicích, Lišově a Veselí nad Lužnicí, naopak nejvyšší celkový úbytek byl zjištěn v Bavorově a Rožmberku nad Vltavou. V roce 2022

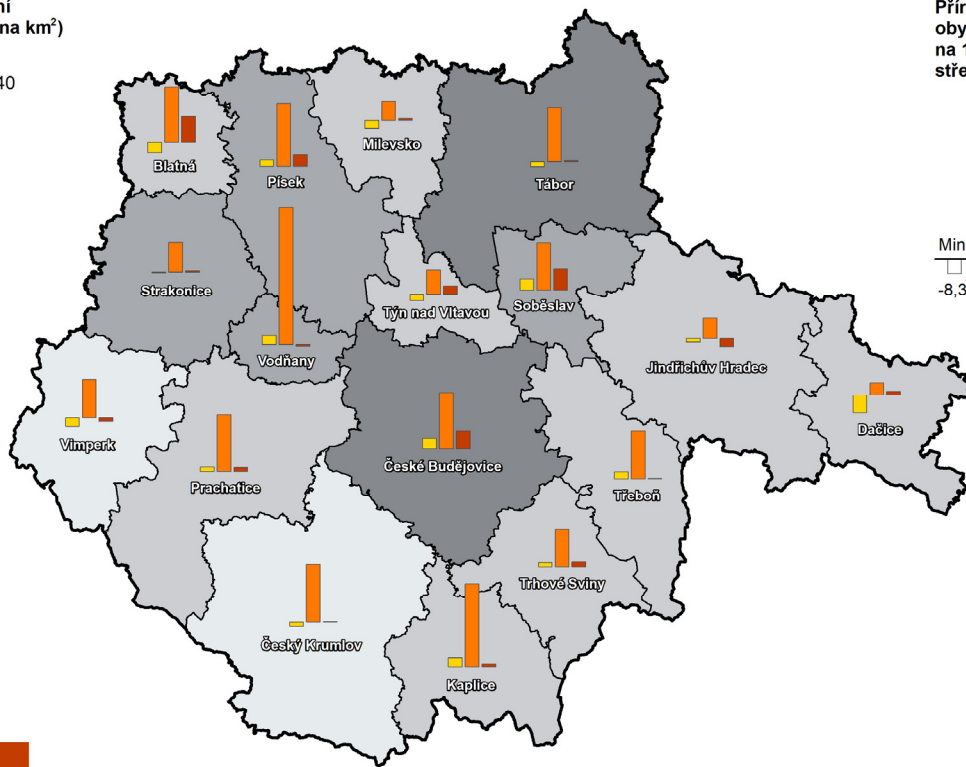
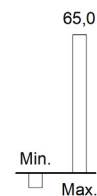
byly zaznamenány nejvyšší relativní přírůstky počtu obyvatel ve městech Vodňany a Kaplice, naopak největší úbytek byl zjištěn ve Slavonicích a Deštné.

Ktg 1.2 Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje v letech 2021 až 2023

Hustota zalidnění
(počet obyvatel na km²)
k 31. 12. 2023

Přírůstek/úbytek
obyvatel
na 1 000 obyvatel
středního stavu

Zdroj: ČSÚ

V posledních deseti letech se každoročně zvyšoval počet obyvatel v Hluboké nad Vltavou a v Lišově.

Z jihočeských měst v posledních deseti letech každoročně přibývalo obyvatel v Hluboké nad Vltavou a Lišově, nicméně nejvyšší průměrný přírůstek za posledních deset let mělo město Planá nad Lužnicí, i když v některých letech ve městě zaznamenali úbytek obyvatel. Na druhé straně dlouhodobě ubývalo obyvatel ve Slavonicích, Milevsku a Bechyni. U malých obcí mohou být hodnoty relativních přírůstků nebo úbytků ještě větší, protože mohou být zkresleny malým počtem obyvatel dané obce a i nepatrná změna může hodnotu tohoto ukazatele výrazně ovlivnit.

Zvýšení počtu obyvatel zaznamenaly v letech 2022 a 2023 téměř všechny obce.

Zvyšování počtu obyvatel v dané obci je úměrné příznivé vzdálenosti od většího města a možnosti bytové výstavby. Taková situace byla v posledních letech nejvíce patrná v obcích Srubec, Litvinovice, Včelná, Hluboká nad Vltavou a Lišov v těsné blízkosti Českých Budějovic, kde se zvyšovaly počty obyvatel zejména v souvislosti s výraznou bytovou výstavbou. V letech 2022 a 2023 se zvyšovaly počty obyvatel ve většině obcí, převážně tam, kde bylo možné najít ubytování pro válečné uprchlíky.

Přirozená měna byla v kraji již pět let v záporných hodnotách.

Zatímco v letech 2002 až 2005 byl přírůstek počtu obyvatel kraje zajištěn zcela migrací, v letech 2006 až 2012 k němu přispívala i přirozená měna. Přitom v letech 2009 a 2010 byl vliv přirozené měny srovnatelný s vlivem migrace. V roce 2011 se však již saldo přirozené měny snížilo, případně v některých dalších letech přešlo do záporných hodnot a od té doby se počet obyvatel kraje zvyšoval převážně díky migraci. V roce 2020 a zejména v roce 2021 byla přirozená měna ovlivněna koronavirovou situací v zemi, kdy výrazně vzrostly počty zemědělců. V letech 2022 a 2023

byly v Jihočeském kraji také zaznamenány přirozené úbytky obyvatel. V relativním vyjádření (přepočten na 1 000 obyvatel středního stavu) byly úbytky vyjádřeny hodnotami $-2,0\text{ ‰}$, resp. $-2,4\text{ ‰}$.

V roce 2023 se v kraji narodilo málo dětí.

V roce 2023 se v Jihočeském kraji živě narodilo 5 349 dětí, což bylo nejméně v dlouholeté historii. V kraji v tomto roce zemřelo 6 939 osob. Přirozená měna byla v celém kraji výrazně záporná ($-1\,590$ osob) a snižovala příznivou hodnotu migrace. Období kladných přírůstků přirozené měny trvalo 7 let a skončilo v roce 2012. Nejvyšší hodnoty dosáhl přirozený přírůstek v roce 2008 a pak se již jeho výše spíše snižovala nebo kolísala. V letech 2016 až 2018 pak byl zaznamenán mírný kladný přirozený přírůstek. V dalších, zejména „koronavirových letech“ se přirozená měna významně změnila do záporných hodnot. V letech 2022 a 2023 byl přirozený přírůstek záporný ve všech krajích, kromě hlavního města Prahy a také ve všech okresech Jihočeského kraje.

V kraji byl v roce 2023 výrazný přirozený úbytek obyvatel.

V relativním vyjádření (přepočten na 1 000 obyvatel středního stavu) byl v kraji přirozený úbytek v roce 2023 druhý nejvyšší v dlouhodobě sledované historii ($-2,4\text{ ‰}$), přičemž nejvyšší záporné hodnoty dosáhl okres Písek ($-3,1\text{ ‰}$), nejnižší pak byl v okrese Český Krumlov ($-1,2\text{ ‰}$). Nepříznivé hodnoty přirozené měny byly v letech 2022–2023 zjištěny ve všech správních obvodech kraje.

Jihočeský kraj se v relativním vyjádření přirozené měny v roce 2023 umístil na 7. pozici mezi kraji. Kladná hodnota přirozené měny byla v roce 2023 zaznamenána jen v hlavním městě Praze ($+0,3\text{ ‰}$), naopak nejvyšší záporná hodnota přirozeného úbytku byla zjištěna v Karlovarském kraji ($-4,1\text{ ‰}$).

V SO ORP Kaplice jsou dlouhodobě lepší hodnoty přirozené měny.

Záporné hodnoty přirozené měny byly dlouhodobě zjišťovány ve většině správních obvodů v kraji nebo měly kolísavé hodnoty. Mírně lepší hodnoty přirozené měny byly v posledních letech zaznamenávány na Kaplicku, naopak dlouhodobé a vyšší úbytky přirozenou měnou byly zjištěny ve správních obvodech Milevsko a Blatná.

Nejvyšší přirozený úbytek byl z detailnějšího pohledu v roce 2023 zaznamenán v SO ORP Trhové Sviny ($-4,0\text{ ‰}$). Nulovou hodnotu přirozené měny měl správní obvod ORP Kaplice, protože se zde v tomto roce narodilo stejně dětí, jako bylo zaznamenaných úmrtí.

Migrace dlouhodobě zvyšuje počet obyvatel kraje.

Dlouhodobě převažuje zájem o stěhování se do Jihočeského kraje. V poslední době je výrazné především stěhování z ciziny. Migrace tak pomáhá udržovat nebo zvyšovat počet obyvatel v některých oblastech, které by jinak čelily demografickému poklesu. Přispívá také k rozmanitosti a dynamice regionu. Na druhé straně může v některých případech docházet k vyvlastňování venkovských oblastí, zejména mladší generací, která odchází za lepšími příležitostmi do větších sídel.

V letech 2022 a 2023 byla v kraji zaznamenána výrazná migrace z ciziny.

Od roku 2009 však s poklesem ekonomiky saldo migrace klesalo až do roku 2013. Pak se hodnoty migrace začaly zvyšovat. Přírůstky stěhování v letech 2022 a 2023 ovlivněné výraznou zahraniční migrací byly historicky nejvyšší. Z jiných krajů ČR se na jih Čech stěhuje poslední dobou stále méně osob. V roce 2022 byl v Jihočeském kraji zaznamenán největší migrační přírůstek ($+16\,585$) v dlouhodobé historii. Jednalo se v převážné většině o osoby čelící válečnému konfliktu na Ukrajině. Také v roce 2023 byl v kraji migrační přírůstek vysoký, druhý největší v dlouhodobé historii ($+3\,792$).

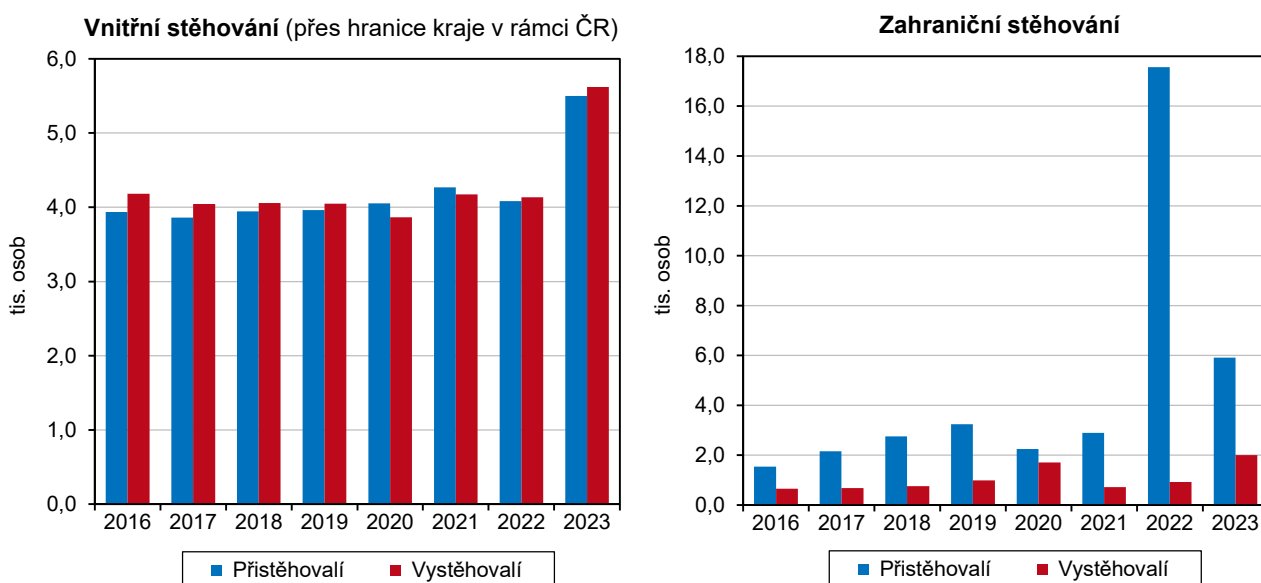

Migrační přírůstky počtu obyvatel měly úzkou souvislost se stěhováním ze zahraničí.

Kladné hodnoty migrace v Jihočeském kraji měly v posledních letech úzkou souvislost se zahraniční migrací. V roce 2023 se z ciziny přistěhovalo 5 914 a do ciziny se odstěhovalo 2 000 osob. Výraznější výměna osob byla zaznamenána v roce 2022, kdy se do kraje z ciziny přistěhovalo 17 567 osob, což bylo nejvíce v historii. Z kraje se do ciziny v tomto roce odstěhovalo 930 osob.

Z celkového počtu přistěhovaných osob z ciziny se v roce 2023 převážně jednalo o osoby se státním občanstvím Ukrajiny (74,1 %), dále Slovenska (3,5 %) a Filipín (3,0 %). Z kraje se z celkového počtu vystěhovaných do ciziny odstěhovalo nejvíce osob se státním občanstvím Ukrajiny (64,4 %).

Graf 1.4 Migrace v Jihočeském kraji

Zvýšená migrace se projevila ve všech krajích.

Vysoké migrační přírůstky, zejména v roce 2022, byly zaznamenány ve všech krajích. Počty obyvatel se díky migraci zvýšily ve všech krajích. Největší migrační přírůstek byl v roce 2023 zaznamenán v Praze (+19,7 ‰), Plzeňském (+15,0 ‰) a Středočeském kraji (+12,5 ‰).

Nejvyšších hodnot v relativním vyjádření (přepočet na 1 000 obyv.) bylo dosaženo v hl. městě Praze (+60,7 ‰), Plzeňském (+46,6 ‰) a Karlovarském kraji (+39,6 ‰). V letech 2022 a 2023 se Jihočeský kraj umístil na 9. pozici mezi kraji. V roce 2022 měl v kraji migrační přírůstek hodnotu +25,5 ‰ a v následujícím roce +5,8 ‰.

Z kraje se lidé nejvíce stěhovali do Prahy.

V roce 2023 se z ostatních krajů Česka do Jihočeského kraje přistěhovalo téměř 5,5 tis. obyvatel, z ciziny se do kraje přistěhovalo 5,9 tis. osob. Do jiných krajů se z Jihočeského kraje odstěhovalo přes 5 tisíc osob a do ciziny se odstěhovaly dva tisíce osob. Z kraje se lidé nejvíce stěhovali do hlavního města Prahy (1 626) a Středočeského kraje (1 068). Do kraje se nejvíce osob přistěhovalo z Prahy (1 330) a ze středních Čech (1 127).

Lidé se v rámci kraje nejvíce stěhují do okresu České Budějovice.

Do Jihočeského kraje se stále lidé rádi stěhují, migrační přírůstky počtu obyvatel byly dlouhodobě v příznivých hodnotách, nicméně je nutné poznamenat, že kladné migrační přírůstky zajišťoval především okres České Budějovice. V letech 2021 až 2023 byl migrační přírůstek zaznamenán ve všech okresech kraje, včetně okresu

Jindřichův Hradec, kde byla v předchozích letech migrace většinou v záporných hodnotách.

Objem vnitřního stěhování v rámci kraje se v roce 2023 meziročně zvýšil.

Vnitrokrajskou migrací se rozumí stěhování mezi obcemi uvnitř okresu a mezi okresy v rámci kraje. Při stěhování uvnitř kraje se v roce 2023 přestěhovalo více než 12,9 tisíc osob, což bylo nejvíce ve sledovaných letech. Do změn v počtu obyvatel se však toto vnitřní stěhování nepromítá. Nejvíce se lidé stěhovali v rámci okresu České Budějovice.

Územní detail se lépe vyjádří relativními hodnotami.

Nejvyšší relativní migrační přírůstek (přepočet na 1 000 obyvatel středního stavu) byl v roce 2023 zaznamenán ve správních obvodech Blatná (+14,5 ‰), Soběslav (10,3 ‰) a České Budějovice (10,1 ‰). Migrační úbytek byl v roce 2023 pouze v SO ORP Jindřichův Hradec (−0,9 ‰). V roce 2022 byly ve všech správních obvodech zaznamenány vysoké migrační přírůstky, nejvíce v SO ORP Vodňany (+67,5 ‰) a Kaplice (+40,2 ‰). Nejnižší migrační přírůstek byl v roce 2022 zjištěn v SO ORP Dačice (+9,0 ‰). Vysoké a většinou kladné hodnoty migračních přírůstků ve správních obvodech Jihočeského kraje byly v letech 2022 a 2023 ovlivněny výraznou migrací ze zahraničí v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině.

Směry stěhování v minulosti ovlivňovala příznivá dojezdová vzdálenost a možnost bydlení u větších měst.

Pro Jihočeský kraj bylo v minulých letech typické stěhování obyvatel z větších měst do obcí v jejich okolí. V letech 2022 a 2023 byla situace odlišná. V důsledku velkého počtu uprchlíků z Ukrajiny byly největší migrační nárůsty ve městech a v obcích, kde tito lidé mohli najít ubytování.

Z Jihočeských měst to byly v roce 2022 především Vodňany, kde byl v relativním vyjádření migrační nárůst nejvyšší (+84,9 ‰). Dalšími městy s velkým migračním přírůstkem byly Kaplice (+67,6 ‰) a Planá nad Lužnicí (+61,2 ‰). Z okresních měst mělo největší relativní migrační nárůst město Prachatice (+57,8 ‰), naopak nejnižší vykázalo město Jindřichův Hradec (+4,6 ‰). Města Slavonice a Deštná byly jedinými městy, kde se v roce 2022 odstěhovalo více obyvatel, než přistěhovalo.

V letech 2022 a 2023 byla migrace ovlivněna počty uprchlíků a možnostmi získání dočasného bydlení.

V roce 2023 to byly České Velenice (+21,6 ‰) a Blatná (+15,6 ‰), kde byly zaznamenány nejvyšší migrační přírůstky. Naopak z Rožmberka nad Vltavou a Bavorova se lidé nejvíce stěhovali (−33,0 ‰, resp. −23,5 ‰). Z okresních měst byl v roce 2023 zaznamenán největší migrační nárůst v Českých Budějovicích (+12,4 ‰), naopak z Jindřichova Hradce se lidé stěhovali (−0,1 ‰).

Je nutné poznamenat, že v mnoha malých obcích byl relativní migrační nárůst vyšší, protože v obcích s malým počtem obyvatel, přistěhování, případně odstěhování jedné rodiny podstatně ovlivní relativní vyjádření přírůstku nebo úbytku obyvatel.

Porodnost

Na jihu Čech se porodnost meziročně výrazně snížila.

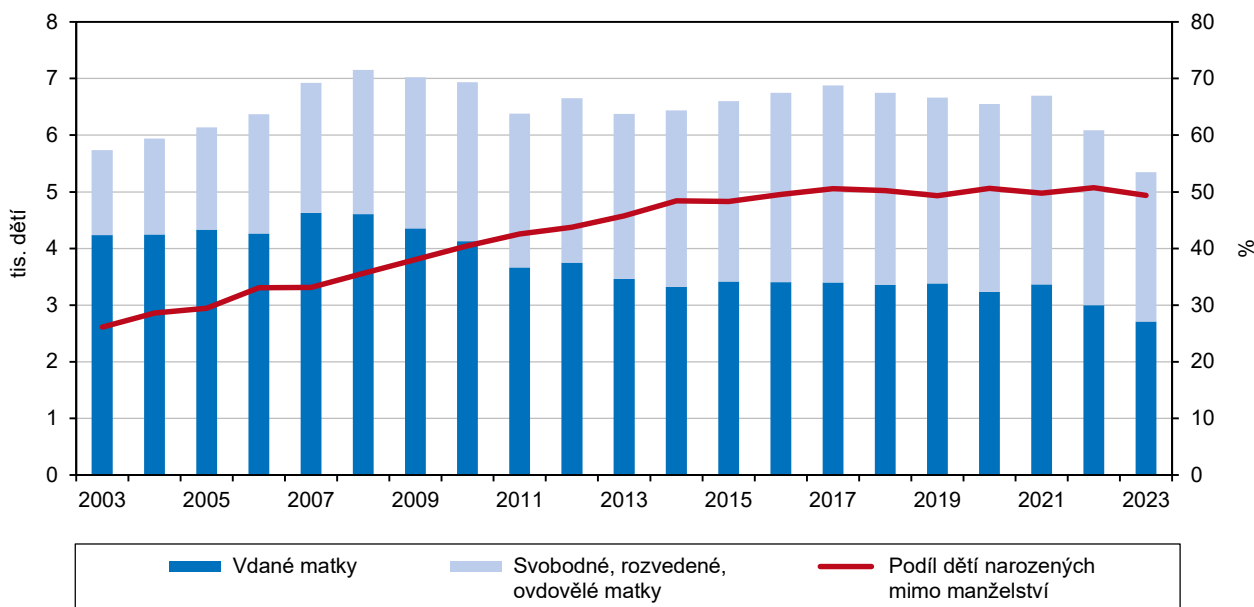
V kraji se v roce 2023 živě narodilo 5 349 dětí (2 710 chlapců a 2 639 dívek). To představuje porodnost 8,2 ‰ (přepočet na 1 000 obyv.), což je nejméně v dlouholeté sledované historii. Po roce 2008, kdy dosáhla svého vrcholu (11,3 ‰), porodnost klesala s přechodným zvýšením v roce 2012. V roce 2013 dosáhla stejně jako v roce 2011 nejnižší hodnoty za poslední roky a od té doby opět mírně stoupala až do roku 2017. V následujících letech se opět začala mírně snižovat. V roce 2021 se znovu zvýšila na hodnotu roku 2018 (10,5 ‰), ale v roce 2022 a zejména v roce 2023 výrazně poklesla.

Porodnost byla v posledních letech v kraji mírně nižší než průměr republiky.

Ve srovnání s celorepublikovým průměrem byla v kraji v posledních deseti letech porodnost vždy mírně nižší (s výjimkou roku 2012). Nicméně porodnost se snižovala v posledních dvou letech ve všech krajích a v roce 2023 byl tento pokles ještě výraznější. Jihočeský kraj byl v roce 2023 mezi kraji na osmé nejvyšší pozici. V roce 2023 byla zaznamenána nejvyšší porodnost v hlavním městě Praze (9,1 ‰), naopak nejnižší byla v posledních letech v Karlovarském kraji (7,2 ‰ v roce 2023).

Graf 1.5 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Jihočeském kraji

Nejvíce dětí se v roce 2023 narodilo v okrese České Budějovice.

V meziokresním srovnání byla v roce 2023 nejvyšší porodnost v okrese České Budějovice (8,6 ‰), nejnižší v okrese Písek (7,7 ‰). V úplném územním detailu byla v kraji nejvyšší porodnost v SO ORP Soběslav (9,4 ‰), naopak nejnižší ve správním obvodu Trhové Sviny (7,2 ‰).

Jako první dítě se v roce 2023 celkem v kraji narodilo 44,6 % dětí, jako druhé v pořadí se narodilo 39,7 % dětí, jako třetí se narodilo 11,2 % dětí a tři a více sourozenců mělo 4,5 % dětí. V roce 2023 se v Jihočeském kraji narodilo 69 dvojčat. Vícečetné porody nebyly v kraji v poslední době zaznamenány. Naposledy se zde narodila trojčata v roce 2017.

Průměrný věk matky při narození prvního dítěte byl v kraji 29,1 let.

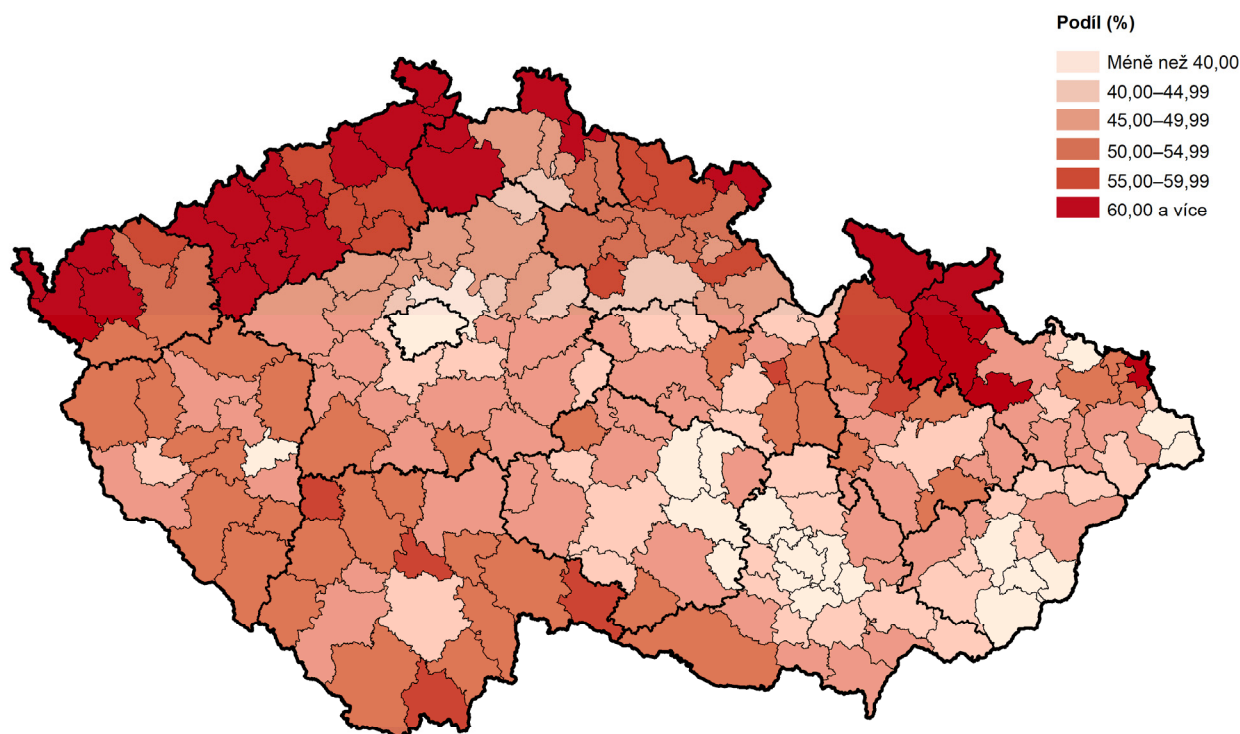
V roce 2023 bylo v Jihočeském kraji při narození dítěte matkám průměrně 30,8 let. Stejná hodnota byla zaznamenána i v předchozích dvou letech. Jihočeské matky byly v těchto letech vyššího věku, než byl průměrný věk matek při narození dítěte v celé republice (v posledních třech letech – 30,4 let).

Při narození prvního dítěte bylo matkám v Jihočeském kraji v průměru 29,1 let (v Česku 28,9 let), přitom před 20 lety byly jihočeské prvorodičky přibližně o 2,8 roku mladší. V mezikrajském srovnání byly nejstarší prvorodičky v hlavním městě Praze (32,6 let) a nejmladší v Ústeckém kraji (29,7 let). Při narození druhého dítěte bylo matkám v průměru 31,5 let a pokud se matce narodilo třetí, případně další dítě, bylo jí průměrně 33,9 let. Z dlouhodobějšího pohledu na průměrný věk matek, které již měly dítě, vyplývá, že se mezi dětmi dané matky snižují věkové rozdíly a děti se poslední dobou rodí rychleji za sebou.

Téměř polovina dětí se narodila mimo uzavřená manželství.

Počty dětí, které se narodily mimo uzavřené manželství¹, se během let spíše zvyšovaly, ale v posledních dvou letech byly počty těchto dětí nižší. Důvodem mohou být nižší počty živě narozených dětí v těchto letech, zejména v roce 2023. V kraji se děti rodí mimo uzavřená manželství častěji, než je průměr Česka, a to v dlouhodobém horizontu. V Jihočeském kraji se v roce 2023 takto narodilo 2 641 dětí (49,4 %). Mezi kraji existují v podílu dětí narozených mimo manželství značné rozdíly; v roce 2023 byla zaznamenána nejnižší hodnota v hlavním městě Praze (38,5 %), naopak nejvyšší v Ústeckém kraji (62,8 %). V roce 2023 byl podíl dětí narozených mimo manželství v rámci kraje nejvyšší v okrese Jindřichův Hradec (54,6 %) a nejnižší v okrese České Budějovice (44,7 %). V územním detailu byl zjištěn nejvyšší podíl dětí narozených mimo uzavřený sňatek v SO ORP Kaplice (59,0 %) a naopak nejnižší ve správním obvodu České Budějovice (42,9 %).

Ktg 1.3 Živě narození mimo manželství ve správních obvodech s rozšířenou působností v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

S porodností úzce souvisí plodnost žen.

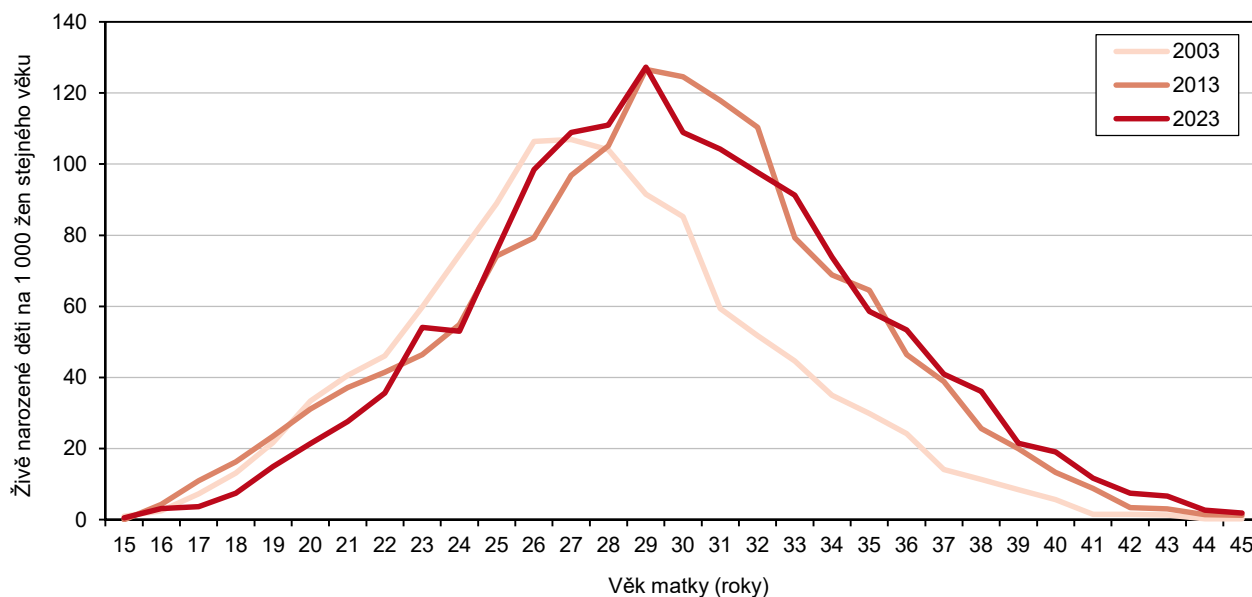
Míry plodnosti vyjadřují počet živě narozených dětí ženám v daném věku ke střednímu stavu žen stejného věku (na 1 000 žen daného věku). Z těchto údajů je pak možné zaznamenat změny v hodnotách plodnosti v závislosti na věku matky.

Nejvíce dětí se v roce 2023 rodilo ženám ve věku 29 let.

V roce 2023 byly nejvyšší hodnoty plodnosti zaznamenány u jihočeských žen ve věku 29 let (127,3). To znamená, že jednomu tisíci žen ve věku 29 let se průměrně narodilo 127 dětí. Pro srovnání: v roce 2003 byla zjištěna nejvyšší plodnost u žen ve věku 27 let a v roce 2013 u žen ve věku 29 až 30 let.

¹ Z dostupných údajů ovšem nelze zjistit, kolik z dětí narozených mimo manželství se skutečně narodilo svobodným matkám žijícím v domácnosti bez partnera a kolik jich žije v úplných rodinách bez uzavření sňatku.

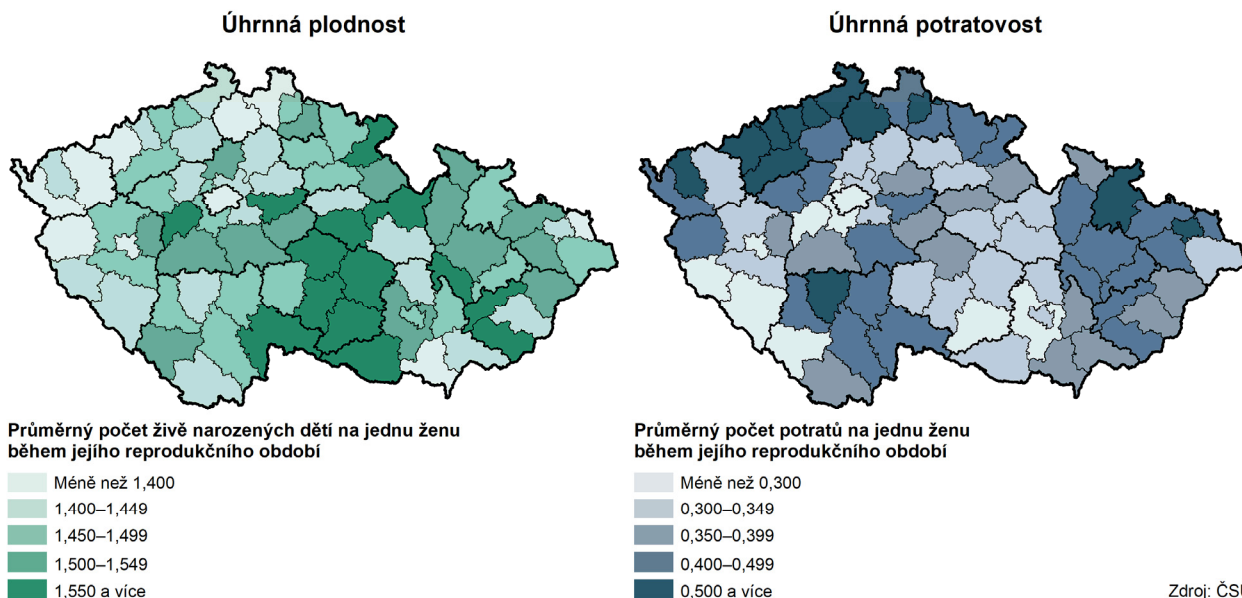
Graf 1.6 Míry plodnosti podle věku matky v Jihočeském kraji

Úhrnná plodnost je dlouhodobě nízká.

Dalším ukazatelem je úhrnná plodnost, která udává počet živě narozených dětí, které by se mohly narodit jedné ženě, kdyby se hodnoty míry plodnosti podle věku a v daném roce neměnily během celého reprodukčního období (15–49 let). Ideální hodnota úhrnné plodnosti, která udržuje stav populace, je 2,1. Úhrnná plodnost se až do roku 2021 mírně zvyšovala, ale v roce 2022 a zejména v roce 2023 významně poklesla. V kraji měla v roce 2023 úhrnná plodnost hodnotu 1,484 (v Česku 1,456). Nicméně před dvaceti lety byla v kraji zaznamenána hodnota podstatně nižší (1,17).

Ktg 1.4 Úhrnná plodnost a úhrnná potratovost v okresech v roce 2023

Zdroj: ČSÚ

Potraty

Míra potratovosti se v kraji stále snižuje,...

V roce 2023 bylo v Jihočeském kraji zdravotnickými zařízeními zaznamenáno celkem 1 637 potratů, což bylo nejméně v dlouhodobé historii. Z toho počtu pak bylo 37,3 % samovolných potratů, 58,5 % bylo formou UPT (umělé přerušení těhotenství) a u zbývajících 4,3 % se jednalo o ukončená mimoděložní těhotenství. Celkem 9,0 % UPT bylo provedeno ze zdravotních důvodů. Počet umělých přerušení těhotenství byl v roce 2023 v posledních letech v kraji nejmenší.

Míra potratovosti (2,5 ‰) vyjádřená počtem potratů na tisíc obyvatel v roce 2023 byla zatím nejnížší ve sledované historii, nicméně byla v posledních letech stále nepatrně vyšší než republikový průměr (2,3 ‰) a v mezikrajském srovnání byla čtvrtá nejvyšší. Nejvyšší hodnoty potratovosti byly zaznamenány v Ústeckém kraji (3,2 ‰), naopak nejnížší v Kraji Vysočina (1,8 ‰). V okresech Jihočeského kraje byla potratovost nejnížší v okrese Prachatice (1,6 ‰) a nejvyšší byla zaznamenána v okrese Písek (2,9 ‰). V územním detailu byly hodnoty potratovosti nejnížší na území správního obvodu Dačice (1,5 ‰) a nejvyšší v SO ORP Týn nad Vltavou (3,8 ‰).

...ale index potratovosti se během let zvyšoval.

Index potratovosti je demografický ukazatel, který vyjadřuje poměr mezi počtem potratů na 100 živě narozených dětí v dané populaci. V roce 2023 připadalo v Jihočeském kraji na 100 narozených dětí 30,5 potratů. Index potratovosti byl vyšší než republikový průměr (27,3). Hodnoty indexu potratovosti se v posledních dvou letech mírně zvyšovaly. Před dvaceti lety byl index potratovosti vyšší (44,6).

Potratem v roce 2023 skončila téměř čtvrtina těhotenství (23,4 %), přičemž v předchozím roce to bylo o něco méně.

Další ukazatel – úhrnná potratovost je demografický ukazatel, který vyjadřuje průměrný počet potratů, který by připadal na jednu ženu za celý její reprodukční život, pokud by současná míra potratovosti v jednotlivých věkových skupinách zůstala konstantní. V roce 2023 byla úhrnná potratovost nižší než v předchozích letech a měla hodnotu 0,448.

Úmrtnost

Úmrtnost se v kraji po koronavirových letech postupně snižovala.

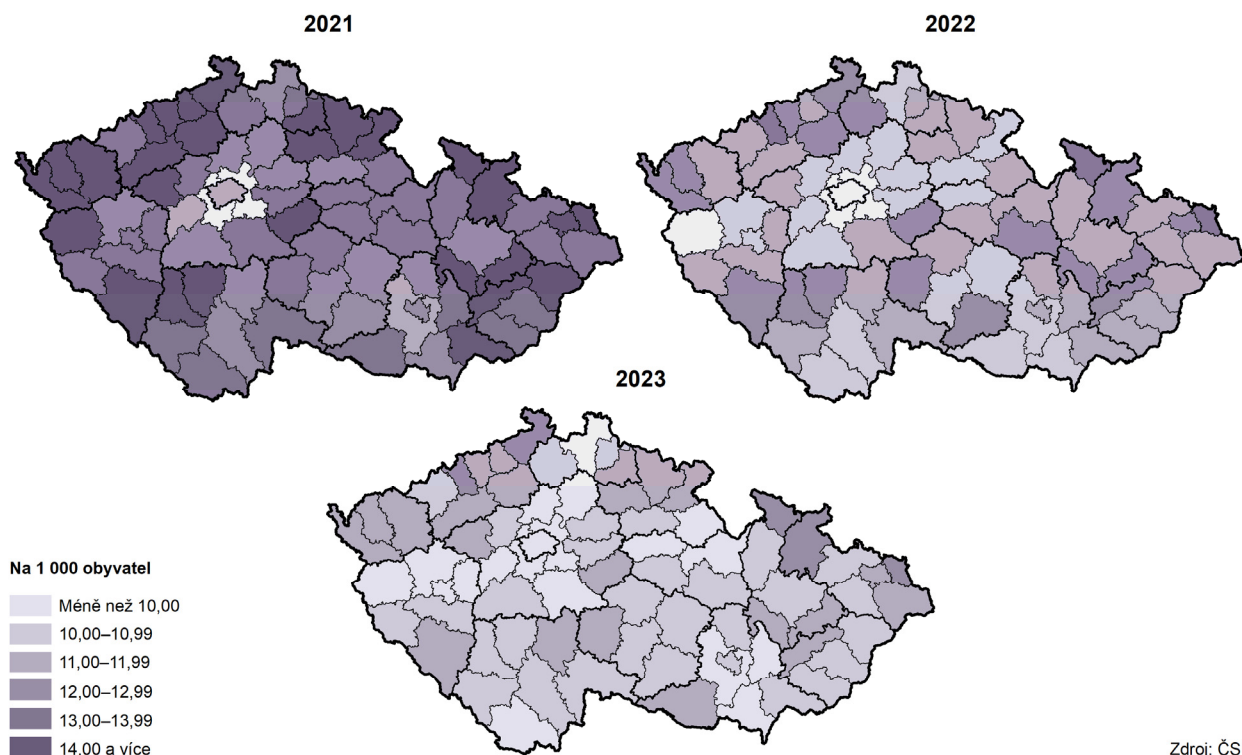
V Jihočeském kraji v roce 2023 zemřelo celkem 6 939 osob, z toho 3 615 mužů a 3 324 žen. V předchozím roce v kraji zemřelo celkem 7 416 osob. Nejvíce zemřelých mužů bylo v roce 2023 ve věkové kategorii 70 až 79 let, ženy nejčastěji umíraly ve věku 80 až 89 let. Ve sledovaném zemřelo celkem 25 dětí (do 14 let) a 1 037 osob ve věku od 15 do 64 let.

V přepočtu na 1 000 obyvatel úmrtnost v roce 2023 činila v kraji 10,6 ‰, z toho u mužů 11,2 ‰ a u žen 10,0 ‰. Nejvyšší úmrtnost byla v roce 2023 zaznamenána v Ústeckém kraji (11,7 ‰), naopak nejnížší v hlavním městě Praze (8,9 ‰). Průměrná úmrtnost v celé republice měla hodnotu 10,4 ‰, Jihočeský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na osmé nejnížší pozici.

Na území kraje byla v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu v roce 2023 zaznamenána nejvyšší úmrtnost v okresech Jindřichův Hradec, Strakonice a Tábor (11,0 ‰), nejnížší úmrtnost (9,2 ‰) byla zjištěna v okrese Český Krumlov. V územním detailu dosáhl nejvyšší hodnoty SO ORP Vimperk (11,8 ‰), naopak nejnížší zaznamenali ve správním obvodu Kaplice (8,2 ‰).

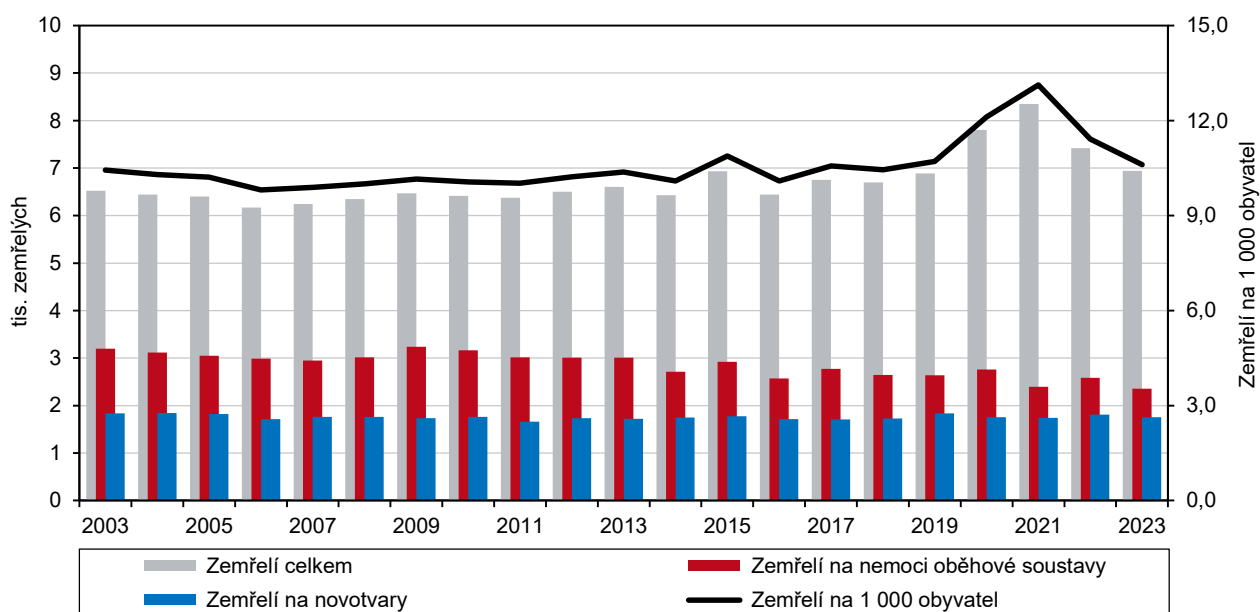
Ktg 1.5 Zemřelí v okresech v letech 2021 až 2023

Nejčastější příčinou úmrtí jsou dlouhodobě nemoci oběhové soustavy.

Nemoci oběhové soustavy byly v roce 2023 opět nejčastější příčinou smrti – 34,0 % úmrtí. Jednalo se především o ischemické choroby srdeční. Nemoci oběhové soustavy byly příčinou úmrtí o něco častěji u žen (34,4 % úmrtí) než u mužů (33,5 % úmrtí). Nejčastěji se jednalo o úmrtí v důsledku chronické ischemické choroby srdeční, srdeční selhání nebo o akutní infarkt myokardu. V Jihočeském kraji byl v roce 2023 podíl úmrtí (relativní) v důsledku problémů s oběhovou soustavou třetí nejvyšší mezi kraji.

Graf 1.7 Zemřelí v Jihočeském kraji

Druhou nejčastější příčinou úmrtí jsou novotvary.

Novotvary byly druhou nejčastější příčinou úmrtí v kraji (25,2 %) a byly častější příčinou smrti u mužů (26,0 % úmrtí) než u žen (24,5 % úmrtí). U mužů se jednalo zejména o zhoubné novotvary průdušnice, průdušek a plic a také zhoubné novotvary tlustého střeva a konečníku. U žen zejména o zhoubné novotvary průdušek a plic a zhoubné novotvary prsu a ženských pohlavních orgánů.

Počet úmrtí v důsledku problémů s dýchací soustavou byl u obou pohlaví přibližně stejný (8,3 %) a nejčastěji se jednalo o zánět plic (pneumonie).

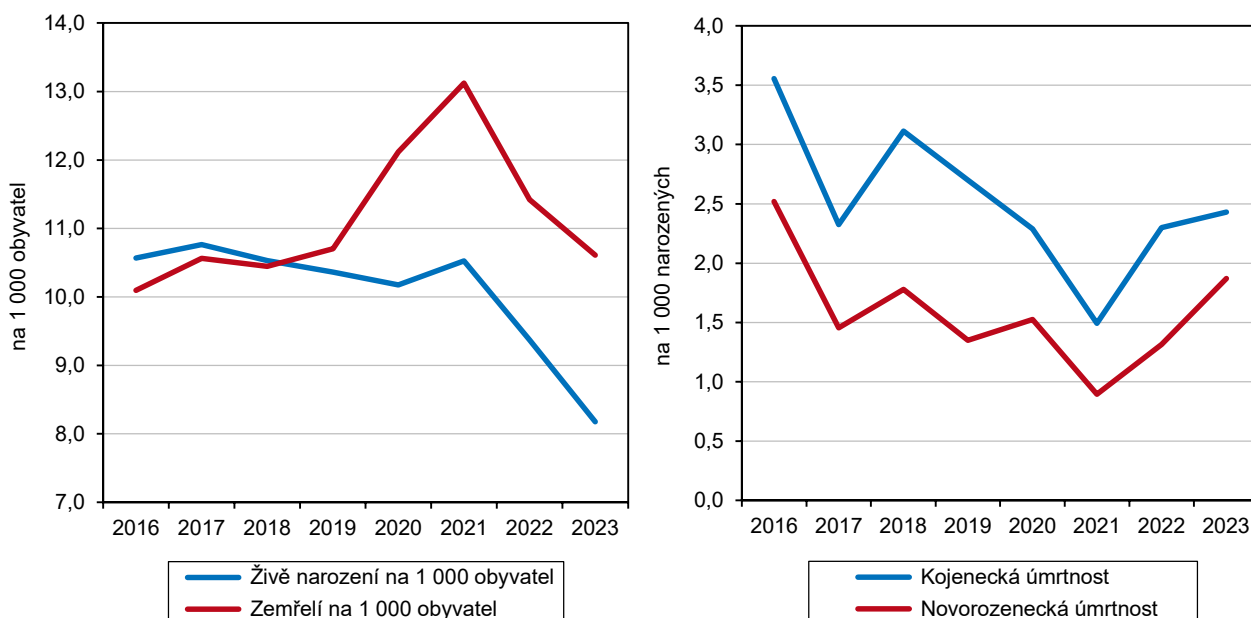
V územním detailu jsou příčiny úmrtí místně mírně odlišné.

Nemoci oběhové soustavy byly nejčastější příčinou úmrtí v okrese České Budějovice (35,4 % z celkového počtu úmrtí v okrese), nejnižší podíl byl zaznamenán v okrese Český Krumlov (30,9 %). Podíl úmrtí způsobených novotvarů byl nejvyšší v okrese Písek (27,4 % z celkového počtu úmrtí v okrese) a naopak nejnižší v okrese Český Krumlov (21,4 %). Na problémy s dýchací soustavou nejvíce umírali lidé v okrese Jindřichův Hradec (10,2 %), nejméně v okrese Strakonice (6,2 %).

V roce 2023 zemřelo při dopravních nehodách 48 Jihočechů, z tohoto počtu se v 9 případech jednalo o chodce a ve 4 případech o cyklistu. Celkem 24 úmrtí bylo v důsledku nehody osobního automobilu a v 5 případech byla příčinou úmrtí dopravní nehoda motocyklu.

Dobrovolný odchod ze života – sebevraždu – zvolilo v roce 2023 v Jihočeském kraji 83 osob. Sebevražedné úmysly mají především muži, ve sledovaném období jich ukončilo svůj život 64, zatímco žen bylo pouze 19. Pro muže je specifické úmyslné oběšení nebo ukončení svého života výstřelem z nějaké zbraně. Ženy svůj život nejčastěji ukončují otrávením se, oběšením se, případně skokem nebo lehnutím si před pohybující předmět.

Graf 1.8 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Jihočeském kraji

Kojenecká i novorozenecká úmrtnost byly vyšší než průměr ČR.

Kojenecká úmrtnost (počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí) činila v roce 2023 v Jihočeském kraji 2,4 ‰ a byla vyšší než celorepublikový průměr (2,2 ‰). V mezikrajském srovnání byla v roce 2023

kojenecká úmrtnost nejnižší v Královéhradeckém kraji (1,3 ‰), naopak nejvyšších hodnot dosáhla v Ústeckém kraji (3,2 ‰).

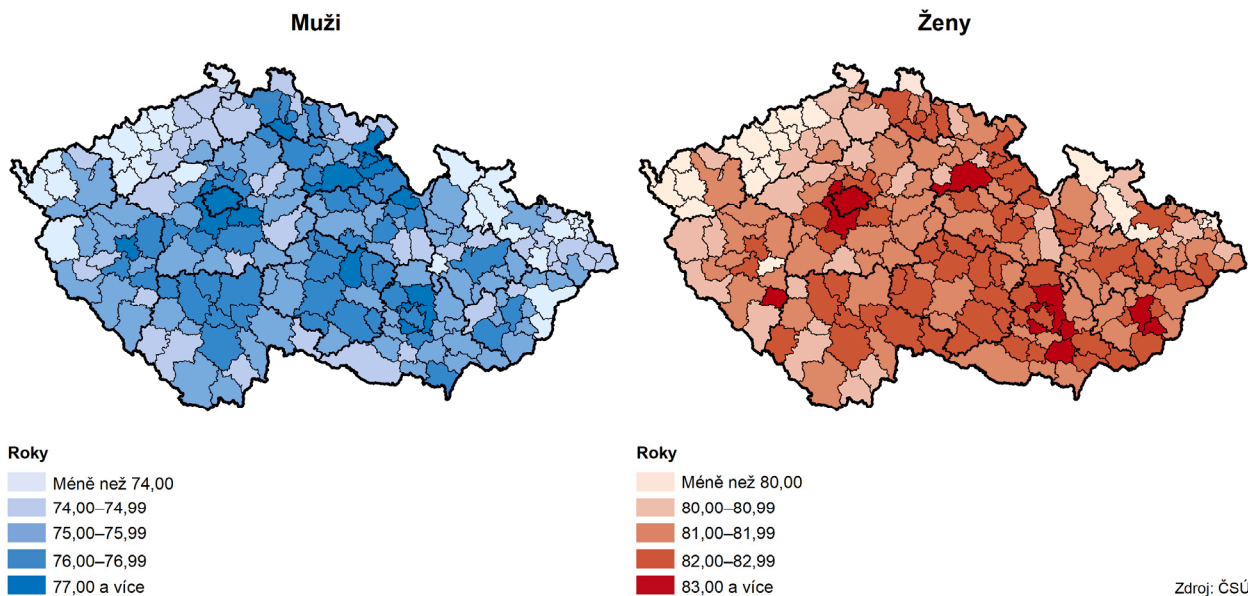
Novorozenecká úmrtnost (počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí) činila v roce 2023 v Jihočeském kraji 1,9 ‰ a byla vyšší než průměr republiky (1,4 ‰). Kraj se umístil na předposlední pozici. Nejnižší hodnotu zaznamenali v hl. městě Praze (0,7 ‰), nejvyšší ve Zlínském kraji (2,1 ‰).

Naděje dožití se u obou pohlaví opět začala zvyšovat.

Naděje dožití (střední délka života) udává předpokládaný průměrný věk, kterého se dožije jedinec daného věku při zachování stejné úmrtnosti. Tento ukazatel vychází z analýzy úmrtnosti v populaci a odráží aktuální zdravotní, sociální a ekonomické podmínky ve společnosti. Střední délka života se často používá k hodnocení zdravotního stavu a kvality života v různých zemích nebo regionech. Čím vyšší je střední délka života, tím lepší jsou obvykle životní podmínky a úroveň zdravotní péče v dané oblasti.

S ohledem na vyloučení nahodilých výkyvů jsou úmrtnostní tabulky pro kraje zpracovány za dvouletá období. V roce 2017 došlo k metodické změně výpočtu naděje dožití, proto není možné srovnávat údaje v časové řadě, nicméně se naděje dožití v minulých letech stále zvyšovala, a to až do roku 2019. V letech 2020 a 2021 se naděje dožití snížila v souvislosti s koronavirovou pandemií, kdy byla ovlivněna podstatně vyšší úmrtností. V letech 2022 a 2023 se naděje dožití opět zvýšila u obou pohlaví.

Ktg 1.6 Naděje dožití při narození podle pohlaví v SO ORP v letech 2019 až 2023

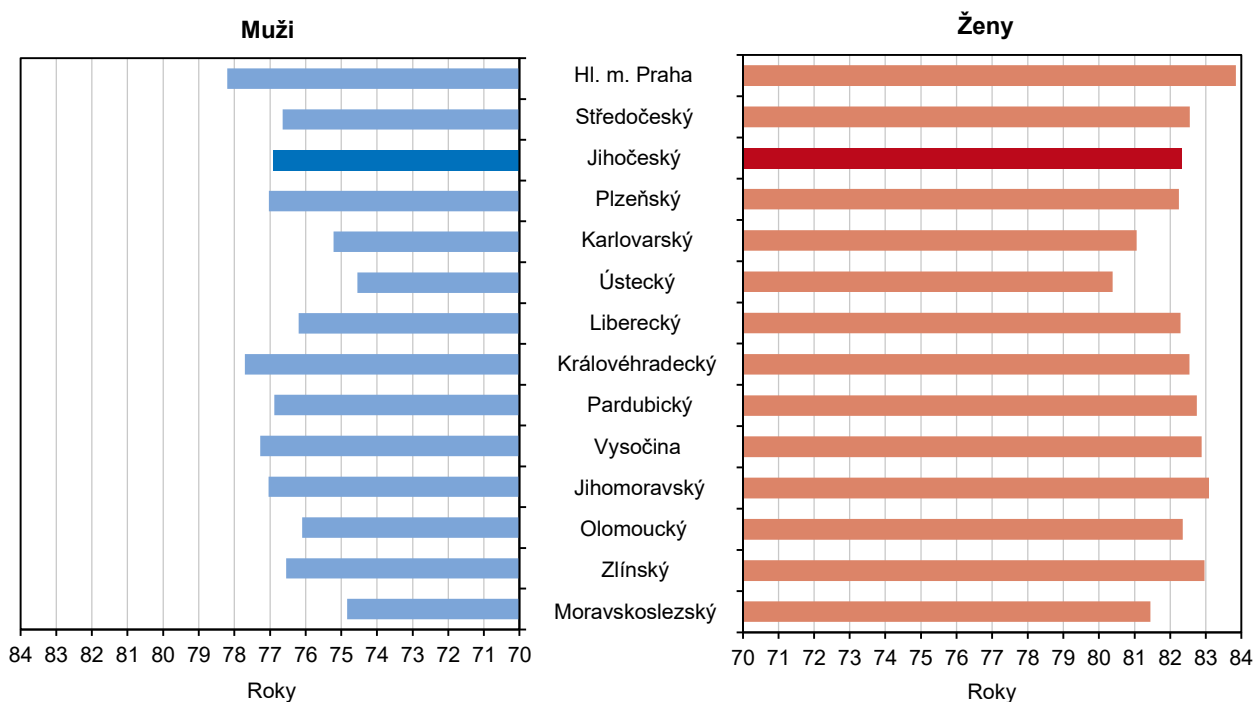

U chlapců i dívek narozených na jihu Čech naděje dožití nepatrně vzrostla.

Chlapci narození v letech 2022 až 2023 v Jihočeském kraji mají před sebou přibližně 76,92 let, což je o něco více než celorepublikový průměr (76,52 let). Jihočeský muž, kterému v letech 2022 až 2023 bylo 45 let, bude mít před sebou kolem 33,35 let života, pětadesátiletý muž bude žít ještě průměrně 16,36 roku.

Jihočeské dívky, které se narodily v letech 2022 až 2023, budou mít před sebou průměrně 82,32 roku života, což je nepatrně méně než průměr za Česko (82,40 let). Jihočešky, které v letech 2022 až 2023 oslavily 45. narozeniny, mohou žít v průměru ještě 38,25 let a ženy ve věku 65 let ještě 20,18 let.

Graf 1.9 Naděje dožití při narození podle pohlaví a krajů v letech 2022–2023

Sňatky a rozvody

V letech 2022 a 2023 se v kraji sňatečnost po koronavirových letech zvýšila.

Stejně jako v ostatních regionech Česka i v Jihočeském kraji dochází k dlouhodobému poklesu počtu sňatků. Tento trend je způsoben různými faktory, včetně změn v hodnotách a životních prioritách mladších generací, jakož i rostoucím počtem partnerských vztahů bez formálního uzavření manželství. Dalším trendem je zvyšující se průměrný věk při prvním sňatku. Mladí lidé často odkládají uzavření manželství na pozdější věk, často kvůli dokončení vzdělání, pracovní kariéře nebo stabilizaci finanční situace.

V roce 2022 bylo uzavřeno výrazně více sňatků než v předchozích letech, v roce 2023 však došlo k poklesu.

V Jihočeském kraji bylo v roce 2023 oddáno celkem 2 990 párů. V letech 2022 a 2023 bylo uzavřeno více sňatků než v předchozích letech. Výrazný rozdíl byl mezi pandemickým rokem 2021, kdy se z karanténních důvodů sňatky odkládaly a rokem 2022, kdy bylo uzavřeno o téměř čtvrtinu sňatků více.

Svůj první sňatek v roce 2023 uzavřelo 64,8 % snoubenců, kteří byli před sňatkem oba svobodní (tzv. protogamní sňatky). V roce 2023 bylo z celkového počtu sňatků 74,1 % ženichů před svatbou svobodných. O něco větší byl podíl svobodných jihočeských nevěst (75,6 %). Míra sňatečnosti byla v roce 2023 v kraji (4,6 ‰) vyšší než republikový průměr (4,4 ‰). V rámci ČR se Jihočeský kraj umístil na třetím nejvyšším místě. Nejvyšší sňatečnost byla zaznamenána v hl. městě Praze (4,7 ‰), naopak nejnižší byla ve Zlínském kraji (4,2 ‰).

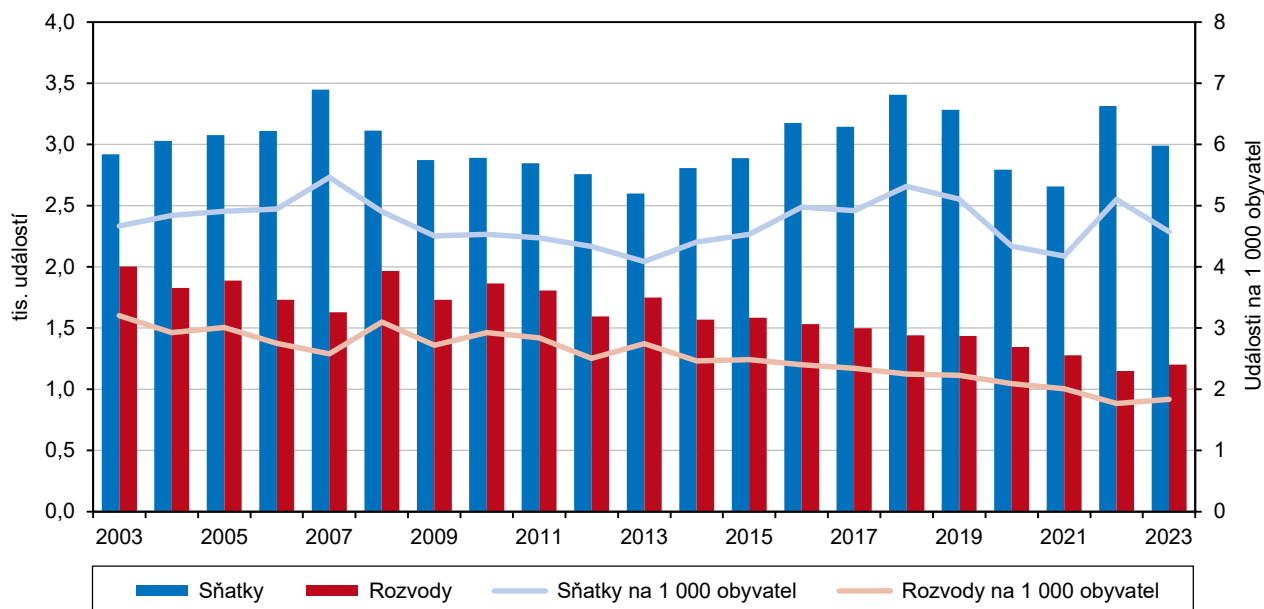
V rámci kraje byla nejvyšší sňatečnost v okrese Prachatice (5,0 ‰), naopak nejnižší na území okresu Strakonice (4,3 ‰). Detailněji byla nejvyšší sňatečnost ve správním obvodu Týn nad Vltavou a Prachatice (5,3 ‰) a nejnižší v SO ORP Blatná (3,8 ‰).

Průměrný věk snoubenců se stále zvyšoval.

V roce 2023 byl v kraji průměrný věk ženichů při sňatku 38,3 let a nevěstám bylo průměrně 35,3 let. Při prvním sňatku byl průměrný věk ženicha 33,6 let a nevěstám bylo průměrně 31,0 let. Případný další sňatek uzavírali v roce 2023 muži průměrně ve věku 51,6 let a ženy ve věku 48,0 let.

Muži se v roce 2023 nejčastěji ženili ve věkové kategorii 30 až 34 let, ženám bylo při sňatku nejčastěji 25 až 29 let. Před deseti lety byli ženichové mladší průměrně o 3,2 roku a nevěsty o 3,4 roku. Zůstává zvyklostí, že ženichové jsou starší než nevěsty (z 67,4 %, nejčastěji o 1 až 4 roky), ale během let se tento podíl lehce snižoval. V současné době stoupá počet sňatků, kdy je nevěsta starší než ženich. V roce 2023 bylo v kraji 22,9 % nevěst starších než ženich a celkem bylo oddáno 289 párů, kde byli snoubenci stejného věku.

Graf 1.10 Sňatky a rozvody v Jihočeském kraji

Rozvodovost byla v kraji v letech 2022 a 2023 nižší.

V roce 2023 bylo rozvedeno 1 201 manželství. Tento počet byl druhý nejnižší v průběhu posledních více než třiceti let. Nejmenší počet rozvodů byl zaznamenán v roce 2022. Téměř 15,5 % rozvodů bylo na návrh ženy a 75,3 % na společný návrh. Pro 80,3 % mužů a 82,8 % žen šlo o ukončení jejich prvního manželství. Nejčastěji se rozváděly páry, které spolu prožily 5 až 9 let, ale často se rozváděly i páry, které spolu strávily 20 a více společných let (29,2 %).

Průměrný věk při rozvodu byl v roce 2023 v kraji u mužů 46,3 let a u žen 43,4 let. Při prvním rozvodu bylo muži průměrně 44,8 let a ženě 42,2 let.

Z celkového počtu rozvedených manželství se většina týkala nezletilých dětí (677 rozvodů) a z těchto ukončených manželství s nezletilými dětmi bylo 47,4 % manželství s jedním nezletilým dítětem, 46,1 % se dvěma a 6,5 % se třemi a více nezletilými dětmi.

V letech 2022 a 2023 byla rozvodovost nejnižší za posledních 30 let.

Rozvodovost (počet rozvodů na 1 000 obyvatel) byla v Jihočeském kraji stejná jako průměr Česka a byla v posledních třiceti letech nejmenší (1,8 ‰). Nejnižší hodnota rozvodovosti byla zaznamenána v Kraji Vysočina a Zlínském kraji (1,6 ‰), naopak nejvyšší v Karlovarském, Ústeckém a Libereckém kraji (2,0 ‰). Jihočeský kraj se umístil na páté nejvyšší pozici. V kraji se nejméně lidé rozváděly v okrese Jindřichův Hradec (1,3 ‰), nejčastěji pak v okrese Strakonice (2,1 ‰). V podrobném územním rozlišení byla v roce 2023 nejnižší rozvodovost v SO ORP Třeboň (1,2 ‰), naopak nejvyšší v obvodech Strakonice a Blatná (2,2 ‰).

Index rozvodovosti vyjadřuje poměr mezi uzavřenými sňatky a počtem rozvodů.

Index rozvodovosti, tedy počet rozvodů na 100 sňatků uzavřených ve stejném roce, je důležitým indikátorem sociálních trendů a změn v rodinných strukturách. Tento index od roku 2013 výrazně klesal, v letech 2020 a 2021 se však zvýšil. V roce 2022 se naopak hodnota indexu rozvodovosti velmi snížila vlivem většího počtu uzavřených sňatků a nižšího počtu rozvodů (34,7) a byla nejnižší v dlouhodobé historii. V roce 2023 se index rozvodovosti o něco zvýšil na hodnotu 40,2.

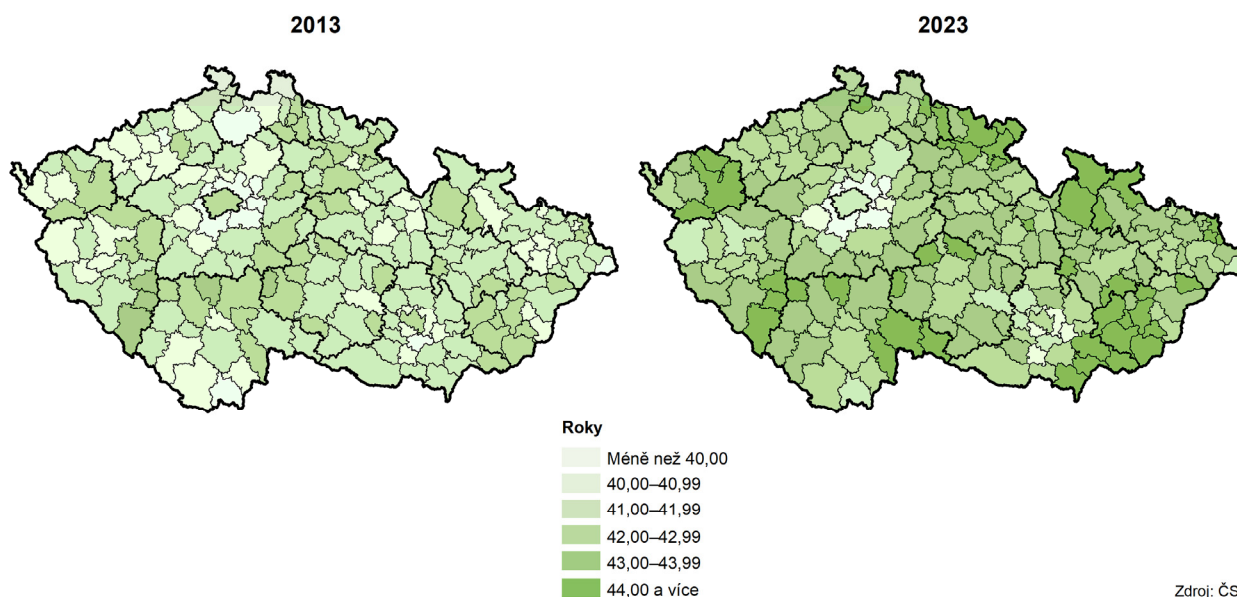
Věková struktura obyvatel

Průměrný věk obyvatel kraje se zvyšuje.

Na konci roku 2023 bylo obyvatelům kraje průměrně 43,3 let. Průměrný věk mužů byl v tomto roce v kraji 42,0 let a průměrný věk žen 44,6 let. Obyvatelé kraje dosahují vyššího věku než je průměrný věk u populace celé republiky (42,8 let). Průměrný věk Jihočešek byl v roce 2023 pouze o 0,4 roku vyšší než průměrný věk žen v Česku, muži z jižních Čech byli starší průměrně o 0,6 roku. Za uplynulá dvě desetiletí se průměrný věk v kraji zvýšil o čtyři roky.

Stejně jako pro celou republiku platí i pro Jihočeský kraj, že jeho populace stárne. Proces stárnutí však v kraji probíhá v poslední době o něco rychleji. Do roku 2010 byl průměrný věk obyvatel kraje o něco nižší než průměr ČR, od roku 2011 je již každoročně vyšší.

Ktg 1.7 Průměrný věk obyvatel ve správních obvodech s rozšířenou působností v letech 2013 a 2023

V roce 2022 se krátkodobě průměrný věk mírně snížil.

V roce 2022 bylo zaznamenáno mírné snížení průměrného věku téměř ve všech krajích, včetně Jihočeského kraje. Důvodem byla pravděpodobně migrace ze zahraničí, kdy se do republiky přistěhovaly převážně mladší osoby (ženy s dětmi) v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině.

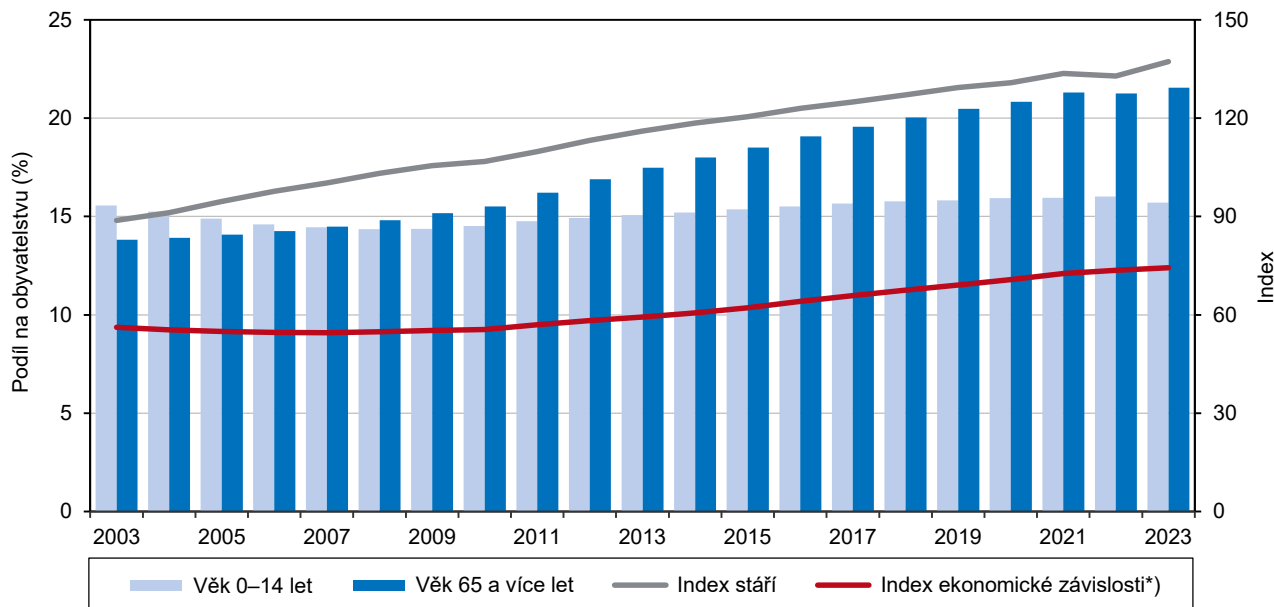
V roce 2023 se průměrný věk v kraji i v ostatních regionech opět mírně zvýšil. Nejmladší obyvatelstvo bylo v roce 2023 ve Středočeském kraji (41,5 let), naopak obyvatelstvo s nejvyšším průměrným věkem žilo ve Zlínském kraji (43,9 let).

Nejstarší obyvatelstvo žije na území SO ORP Milevsko.

V podrobnějším územním pohledu byl nejnižší průměrný věk v roce 2023 zaznamenán v okrese České Budějovice (42,4 let), naopak nejvyšší v okrese Jindřichův Hradec (44,2 let). V rámci kraje patřil okres Český Krumlov až do roku 2022 k okresům s nejmladším obyvatelstvem. Platí to zejména o území správního obvodu Kaplice, kde byl v roce 2023 průměrný věk nejnižší (42,0 let). Naopak nejstarší

obyvatelstvo bylo v SO ORP Milevsko (45,8 let). Muži jsou nejmladší na Kaplicku (40,6 let), ženy na Trhvosvinensku (43,3 let). Obě pohlaví měla dlouhodobě nejvyšší hodnotu průměrného věku na území SO ORP Milevsko (muži 44,3 let, ženy 47,2 let).

Graf 1.11 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Jihočeském kraji (stav k 31. 12.)

^{*)} počet osob ve věku 0–19 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let

Věkový medián dává lepší představu o "středním" věku populace na daném území.

Rozložení věkové struktury na daném území je možné vyjádřit i tzv. věkovým mediánem. Je to statistická hodnota, která rozděluje populaci na dvě stejné části: polovina populace je mladší než medián, zatímco druhá polovina je starší. Jedná se tedy o prostřední hodnotu, kdy jsou jednotlivé věkové hodnoty seřazeny od nejmladšího po nejstaršího. Na rozdíl od průměru, který může být ovlivněn extrémními hodnotami (například velmi mladými nebo velmi starými lidmi), medián dává lepší představu o "středním" věku populace na daném území. V roce 2023 měl v Jihočeském kraji věkový medián hodnotu 44,7 roku (muži 43,4 let a ženy 45,9 let). Na republikové územní úrovni byly hodnoty věkových mediánů nižší – celkem 44,0 let; muži 42,6 let a ženy 45,3 let. Nejnižší hodnotu měl v hl. městě Praze (41,8 let) a nejvyšší ve Zlínském kraji (45,4 let).

Podíl dětí v populaci kraje se v roce 2023 snížil.

V průběhu let se podíl dětí v kraji stále snižoval. Nejnižší byl zaznamenán v letech 2008 až 2009, od té doby se pak každoročně vlivem příznivější porodnosti nepatrně zvyšoval. V roce 2022 bylo podílové zastoupení dětské skupiny nejpříznivější (16,0 %), v roce 2023 se v kraji nepatrně snížilo (15,7 %).

Největší podíl dětské věkové skupiny byl v okrese Jindřichův Hradec.

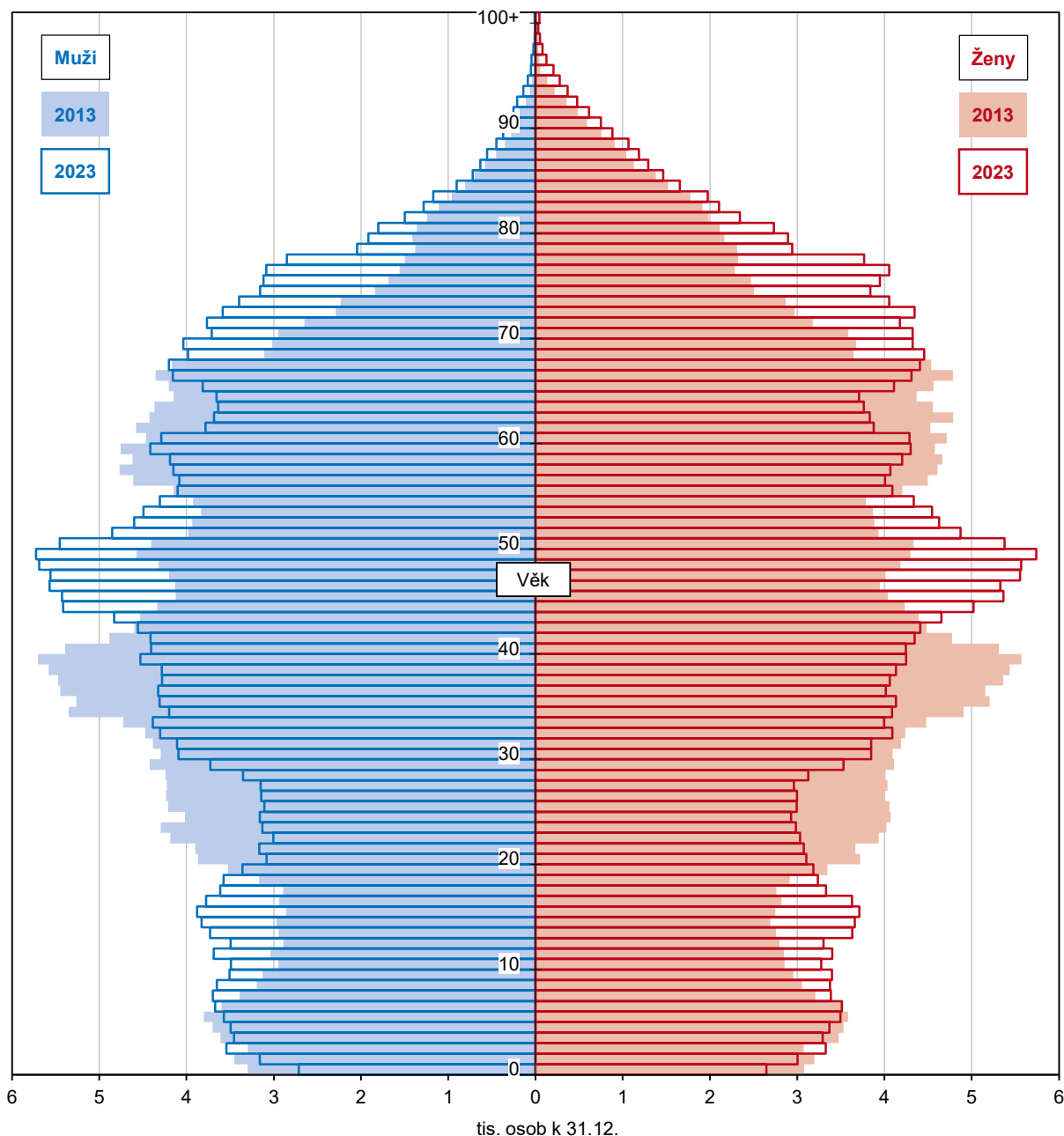
Děti byly v roce 2023 nejvíce zastoupeny ve Středočeském kraji (17,6 %), nejméně v Karlovarském kraji (14,7 %). V kraji byl nejnížší podíl dětí v okrese Jindřichův Hradec (14,9 %), naopak nejvyšší hodnota byla zaznamenána v okrese České Budějovice (16,6 %). V územním detailu byl zjištěn nejvyšší podíl dětské populace na Trhvosvinensku (17,1 %), naopak nejnížší v SO ORP Blatná (14,0 %).

Podíl osob starších 65 let se stále zvyšuje, naopak podíl osob v produktivním věku klesá.

Podíl osob v produktivním věku (15 až 64 let) se v průběhu let v kraji stále snižoval, v roce 2023 měl hodnotu 62,8 %. Největší podíl osob ve věku od 15 let do 64 let byl v hl. městě Praze (65,7 %), naopak nejméně osob v produktivním věku bylo

v Královéhradeckém kraji (62,1 %). V Jihočeském kraji žil nejmenší podíl osob tohoto věku na území okresu Jindřichův Hradec (61,7 %) a v územním detailu v SO ORP Milevsko (60,2 %). Naopak nejvíce byla zastoupena skupina osob v produktivním věku v okrese Český Krumlov (64,4 %), mezi obcemi III. stupně byl největší podíl osob ve věku 15 až 64 let v SO ORP Vodňany (65,5 %).

Graf 1.12 Věkové složení obyvatel Jihočeského kraje v letech 2013 a 2023

Během let se zvyšuje podíl seniorské věkové skupiny.

Počet obyvatel v seniorském věku stále roste na území celé republiky. Tato věková skupina (65 let a více) byla v roce 2023 v kraji zastoupena z 21,5 %. Podíl této věkové skupiny se v kraji v průběhu let stále zvyšoval a byl vyšší než průměr za celou republiku. Nejmenší podílové zastoupení má věková skupina 65 let a více v hlavním městě Praze (18,5 %), naopak největší podíl osob v seniorském věku byl zjištěn v Královéhradeckém kraji (22,4 %).

V rámci kraje byli nejvíce zastoupeni senioři v okrese Jindřichův Hradec (23,4 %), nejméně v okrese Český Krumlov (19,9 %). V podrobnějším detailu pak byl nejmenší podíl seniorské skupiny v SO ORP Kaplice (18,8 %) a největší na území správního obvodu Milevsko (25,6 %). V roce 2023 žilo v Jihočeském kraji více než 4,1 tisíce osob ve věku 90 let a více.

Výše indexu stárí v jednotlivých letech se používá k hodnocení populačního stárnutí.

Index stárí se používá k hodnocení míry stárnutí populace a k odhadu sociální a ekonomické zátěže, kterou může stárnoucí populace představovat pro společnost. Index vyjadřuje kolik osob ve věku 65 let a více připadá na 100 dětí do 15 let. Před 20 lety byl tento podíl 88,8, v roce 2007 se počty dětí a osob ve věku 65 let a více téměř vyrovnaly a koncem roku 2023 již na 100 dětí připadalo v kraji 137,2 seniorů, což bylo více než průměr v celé republice (129,5).

Ve všech krajích republiky převažují senioři.

Podobné poměry byly zaznamenány i v ostatních krajích Česka. V žádném kraji po roce 2014 nepřevažovaly počty dětí nad seniory, nicméně nejvyrovnanější podíl obou věkových skupin měl v roce 2023 Středočeský kraj (106,3), kde dokonce v okresech Praha-východ a Praha-západ jako v jediných okresech v republice převažovaly děti nad seniory. Naopak nejvyšší rozdíl v zastoupení dětí a seniorů byl v Královéhradeckém kraji (145,6). Jihočeský kraj se umístil na pomyslné šesté nejvyšší příčce.

V rámci kraje byla zaznamenána nejvyšší hodnota indexu stárí v okrese Jindřichův Hradec (156,9), naopak nejnižší v okrese České Budějovice (121,2). V okrese Český Krumlov jako jediném v kraji převažovaly děti nad seniory až do roku 2015. V územním detailu byl největší index stárí na území SO ORP Milevsko (179,3), naopak nejmenší ve správním obvodě Kaplice (117,4).

Poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel se postupně zvyšuje.

Věkové rozložení populace daného území je také možné vyjádřit indexem ekonomické závislosti. Index ekonomické závislosti je indikátor, který vyjadřuje poměr neproduktivní části obyvatelstva (například dětí, seniorů) k lidem v ekonomicky aktivním věku. Tedy kolik osob ve věku 0–19 let a osob ve věku 65 let a více připadá na 100 osob ve věku 20–64 let. Čím menší je výsledná hodnota indexu, tím příznivější je poměr mezi ekonomicky neaktivní a aktivní složkou obyvatel z pohledu věkové struktury obyvatel.

Index ekonomické závislosti se během 10 let zdvojnásobil.

V roce 2023 měl v kraji tento index hodnotu 74,3, před deseti lety byl o polovinu nižší. Je nutné také zdůraznit, že index ekonomické závislosti je odvozen od skutečného věkového rozložení na daném území, nebere na zřetel na to, že určitá část osob ve věku do 19 let již může pracovat a určitá část seniorů může být ještě ekonomicky aktivní.

Nejpříznivější hodnota indexu ekonomické závislosti byla v roce 2023 zaznamenána v hlavním městě Praze (65,4), nejvyšší pak v Královéhradeckém kraji (76,7). Průměrná hodnota tohoto indexu byla v ČR 71,9. V rámci Jihočeského kraje byl nejlepší poměr mezi aktivní a neaktivní složkou populace v okrese Český Krumlov (70,6), zejména v SO ORP Kaplice (67,4) a nejméně příznivý v okrese Jindřichův Hradec (77,3), v rámci SO ORP území správního obvodu Milevsko (79,8).

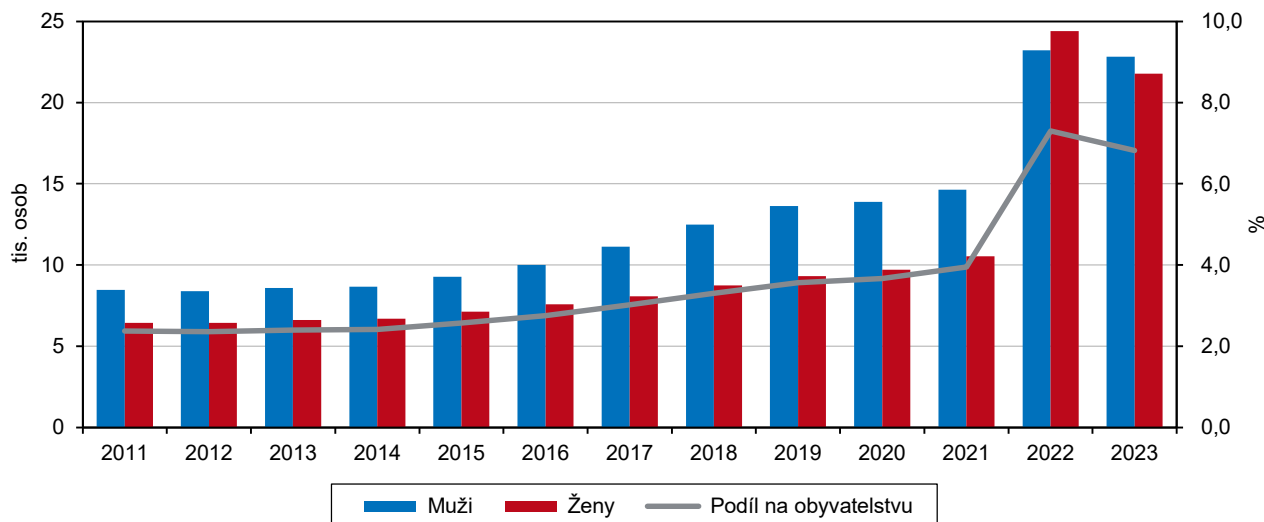
Cizinci

Počet cizinců na území kraje se zvýšil.

Počet cizinců (bez cizinců s platným azylem) v kraji v posledních letech stále roste. V předchozích letech (od roku 2001) se počet cizinců nejprve významně zvyšoval až do roku 2008, poté pozvolna až do roku 2012 klesal. Od roku 2013 se počty cizinců začaly opět zvyšovat a v letech 2022 a 2023 se počet cizinců žijících v kraji výrazně zvýšil.

Graf 1.13 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Jihočeském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

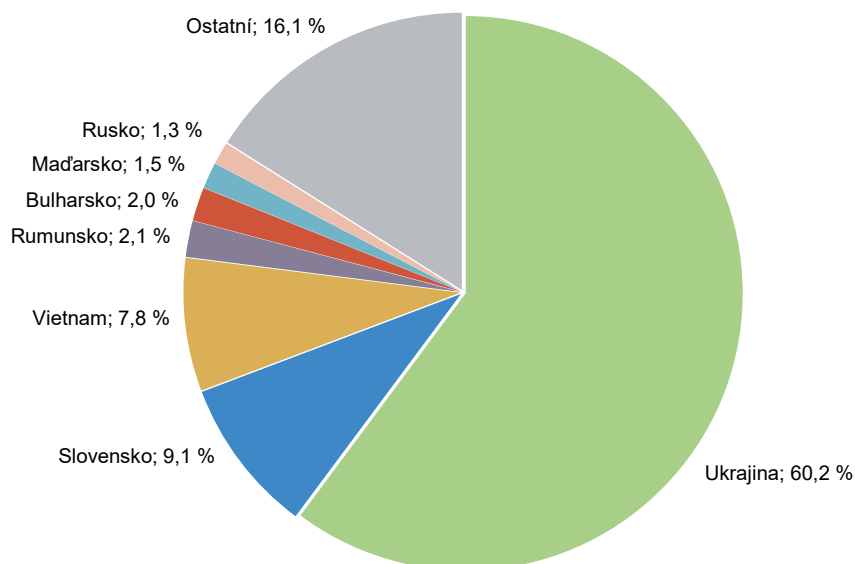

V roce 2023 žilo na území kraje necelých 45 tisíc cizinců.

Ke konci roku 2022 žilo na území kraje přes 47,6 tis. cizinců, z tohoto počtu pak více než 24,4 tisíce žen. Tento počet dosáhl nejvyšší hodnoty ve sledované historii. V roce 2023 se počty cizinců snížily. Na území Jihočeského kraje žilo v této době 44,6 tis. cizinců, z tohoto počtu 21,8 tis. žen.

Graf 1.14 Cizinci podle státního občanství (bez osob s platným azylem) v Jihočeském kraji k 31. 12. 2023

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Podíl cizinců na celkovém počtu obyvatel kraje činil v roce 2023 celkem 6,8 %.

Podíl cizinců na počtu obyvatel (6,8 %) řadí Jihočeský kraj spíše mezi regiony s jejich nižším zastoupením (deváté místo v mezikrajském srovnání). Nejpočetnější skupina cizinců žila během let v hlavním městě Praze, kde podíl cizinců na počtu obyvatel v roce 2023 činil 24,7 %. Nejméně cizinců žilo ve Zlínském a Olomouckém kraji (4,3 %).

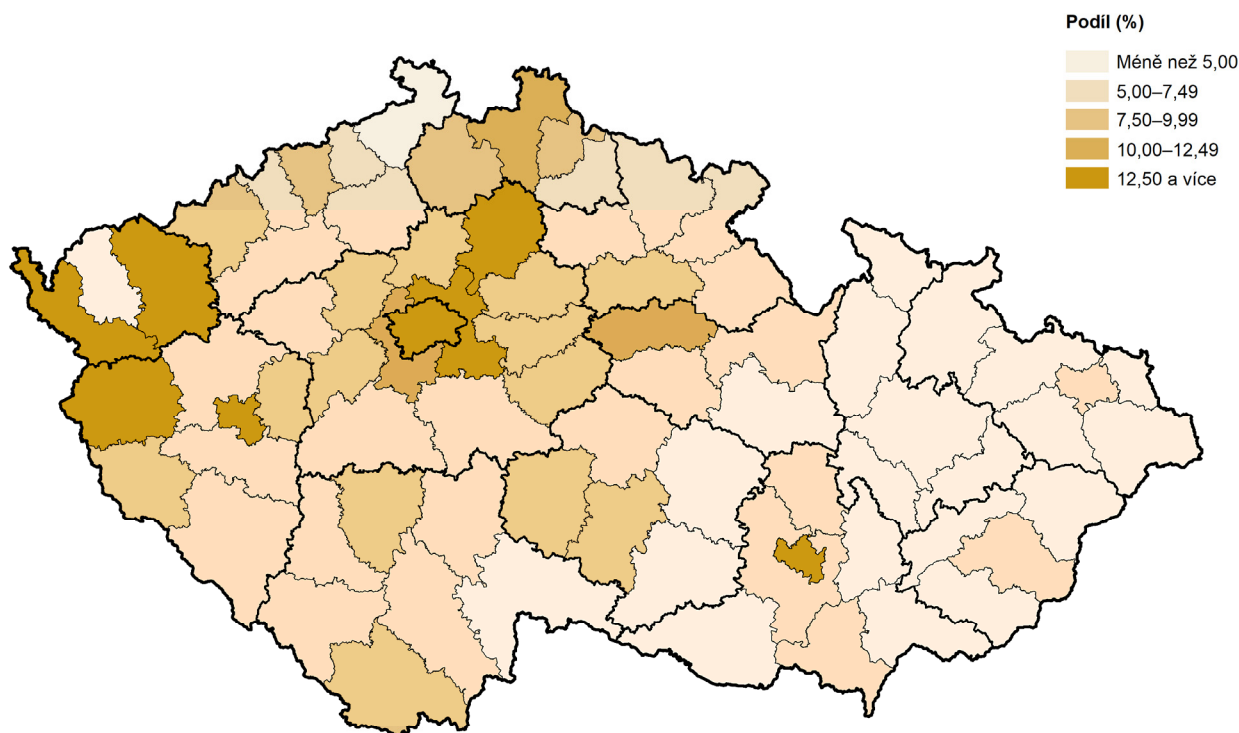
Více než 60 % cizinců bylo z Ukrajiny.

Z celkového počtu cizinců (podle státního občanství) byli v roce 2023 nejvíce zastoupeni obyvatelé Ukrajiny (60,2 %). Na území Jihočeského kraje žilo v letech 2022 a 2023 celkem 47 616, resp. 44 609 osob s ukrajinským státním občanstvím. Počty Ukrajinců se během let mírně zvyšovaly, mezi roky 2021 a 2022 se jejich počet mnohonásobně zvýšil. V dalším roce se počet Ukrajinců mírně snížil, pravděpodobně v důsledku návratu do vlasti.

Téměř třetina cizinců žila v okrese České Budějovice.

Slováci byli zastoupeni z 9,1 % a jejich počet se meziročně nepatrně zvýšil. Počty vietnamských občanů v posledních třech letech zůstávaly přibližně stejné, v roce 2023 celkem 7,8 %. Mezi cizinci bylo v roce 2023 také 2,1 % obyvatel se státním občanstvím Rumunska, 2,0 % z Bulharska. Téměř třetina cizinců žila v okrese České Budějovice, nejméně jich bylo hlášeno v okrese Prachatice (7,5 %).

Ktg 1.8 Cizinci v okresech k 31. 12. 2023

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

Jihočeský kraj v podrobnějším pohledu

Pro Jihočeský kraj je charakteristická velká demografická a sídelní rozmanitost území.

Z podrobného územního pohledu je patrné, že jednotlivé části Jihočeského kraje vykazují poměrně velké rozdíly. Od hustě obydlených středních částí kraje v okolí krajského města po řídce obydlené oblasti, zejména v pohraničí. Nejvyšší hodnotu zalidnění dlouhodobě vykazuje správní obvod ORP České Budějovice, v roce 2023 to bylo 182,1 obyvatel na km². Naopak nejméně zalidněný zůstává správní obvod ORP Vimperk (32,6 obyvatel na km²). Průměrná hustota obyvatel na km² v kraji činila v roce 2023 celkem 65,1.

Nejvyšší přírůstky obyvatel vykazuje dlouhodobě SO ORP České Budějovice.

Při pohledu na pohyb obyvatel v jednotlivých správních obvodech je rozdílnost ještě výraznější. Vyšší přírůstky počtu obyvatel byly v posledních letech zaznamenány zejména v SO ORP České Budějovice, zejména díky výraznějšímu stěhování, nicméně hodnotu migračního přírůstku snižoval v posledních třech letech přirozený úbytek. V těchto letech zemřelo v tomto správním obvodu podstatně více osob, než se

narodilo dětí. Podobná situace s nepříznivou přirozenou měnou byla zaznamenána i v ostatních správních obvodech s rozšířenou působností.

Ve správních obvodech Dačice, Jindřichův Hradec a Milevsko během let obyvatel naopak spíše ubývalo. Vyšší přírůstky počtu obyvatel v těchto správních obvodech a také v ostatních SO ORP byly zjištěny zejména v roce 2022 a to díky výraznému zahraničnímu stěhování.

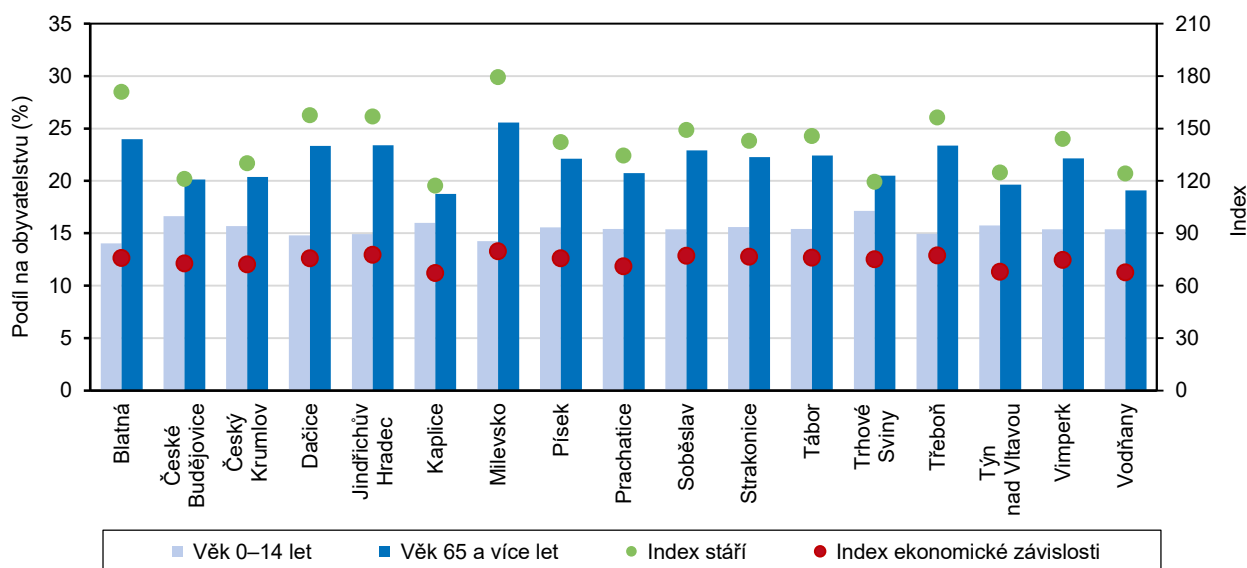
V roce 2022 se zvýšil počet obyvatel ve všech SO ORP.

Počet obyvatel kraje se od roku 2002 zvyšoval až do roku 2019, poté byly, zejména v roce 2020, demografické ukazatele výrazně ovlivněny probíhající koronavirovou pandemií, tedy vyššími počty zemřelých. V roce 2022 v kraji přibýlo přes 15 tisíc obyvatel, v převážné většině se jednalo o válečné uprchlíky. Nejvíce obyvatel přibýlo v roce 2022 do SO ORP České Budějovice (+4 384) a SO ORP Tábor (+2 039 osob). Vysoké přírůstky počtu obyvatel zaznamenaly všechny správní obvody, v relativním vyjádření to bylo nejvíce v SO ORP Vodňany (+65,0 ‰).

V dalším roce se zvyšoval počet obyvatel již jen v některých SO ORP.

V roce 2023 již nebyl přírůstek tak velký (+2,2 tis.). V tomto roce přibýlo nejvíce obyvatel do správního obvodu České Budějovice (+1 398 osob), avšak již ve třech správních obvodech byly zjištěny mírné úbytky v počtu obyvatel, nejvíce v SO ORP Jindřichův Hradec (–192 osob). V relativních hodnotách (na 1 000 obyvatel středního stavu) byl v roce 2023 nejvyšší přírůstek v SO ORP Blatná (+12,2 ‰), největší relativní úbytek ve zmiňovaném SO ORP Jindřichův Hradec (–4,1 ‰).

Graf 1.15 Věková struktura a věkové indexy obyvatel podle SO ORP k 31. 12. 2023

Nejvyšší podíl dětské populace byl v roce 2023 ve správním obvodu Trhové Sviny.

Dětská věková skupina, tedy děti ve věku od narození do čtrnácti let (včetně) je nejvíce rozšířena v SO ORP Trhové Sviny (17,1 %). Nejmladší obyvatelstvo podle hodnoty průměrného věku žilo ve správním obvodu Kaplice (42,0 let). V tomto obvodu jako jediném v kraji ještě v roce 2016 mírně převažovaly počty dětí nad seniory. V SO ORP Kaplice byl také zaznamenán nejnižší podíl osob ve věku 65 let a více (18,8 %). Nejvyšší podíl osob v produktivním věku byl v SO ORP Vodňany (65,5 %), nejmenší v SO ORP Milevsko (60,2 %), kde byl zároveň největší podíl osob v seniorském věku (25,6 %).

Výrazná většina obyvatel kraje žije ve městech.

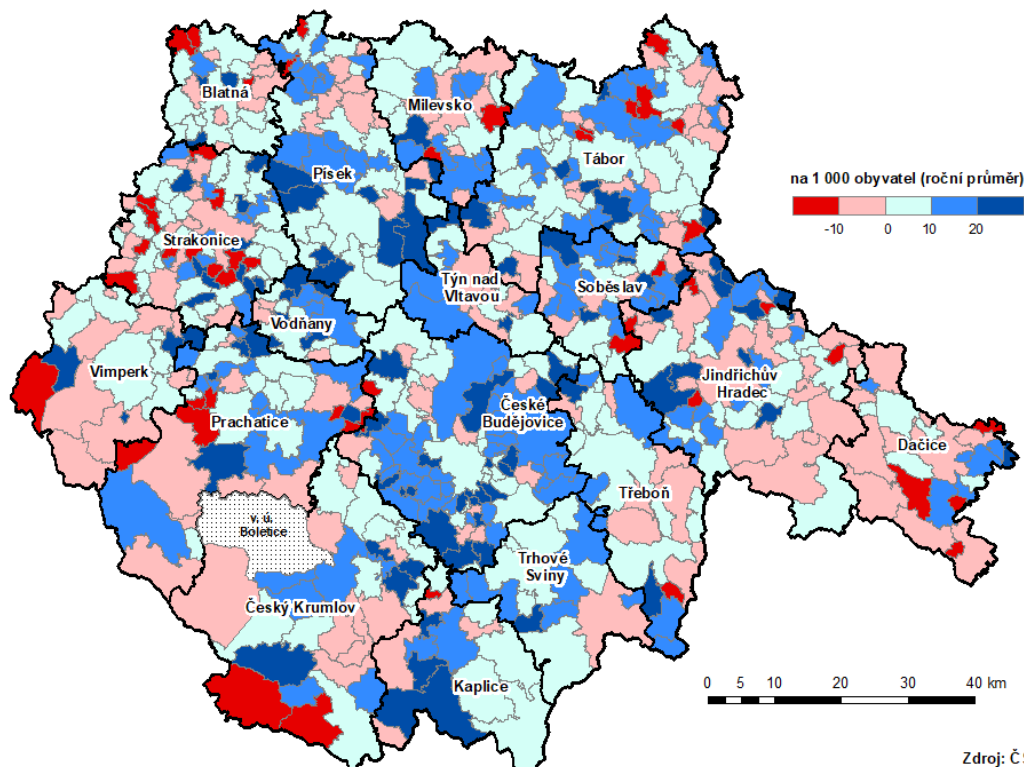
Velká část obyvatel kraje žije ve městech, poslední dva roky žilo ve městech celkem 63,4 % obyvatel kraje. Nejmenší podíl obyvatel, bydlících ve městech, byl zaznamenán na území SO ORP Vimperk (42,2 %). Nejvyšší podíl městského obyvatelstva byl zjištěn v roce 2023 ve správním obvodu Vodňany (72,5 %).

V krajském městě mělo svoje bydliště téměř 15 % obyvatel kraje (97 377 osob). Přes 34 tisíc obyvatel bydlí ve městě Tábor, téměř třicetitisícové město je Písek. Více než dvacetitisícová jsou města Strakonice a Jindřichův Hradec. Přes 10 tisíc obyvatel žije v Českém Krumlově a Prachaticích. Rožmberk nad Vltavou je naopak jihočeským městem s nejmenším počtem obyvatel (386 osob).

V roce 2022 se zvýšil počet obyvatel téměř ve všech obcích a městech kraje.

V roce 2022 se počty obyvatel zvýšily téměř ve všech obcích a městech kraje, nejvíce v krajském městě (+2 991), Písku (+928) a Táboře (+891). Na druhé straně nejvíce obyvatel v tomto roce ubylo ve Slavonicích (−33) a Českém Rudolci (−25). V relativním vyjádření byly největší přírůstky zaznamenány v obcích Pístina, Nové Hutě a Krašovice, největší úbytky byly v malých obcích (Županovice, Stehlovice, Bářovice).

Ktg 1.9 Celkový přírůstek/úbytek obyvatel podle obcí Jihočeského kraje v letech 2019 až 2023

V krajském městě přibýlo v roce 2023 nejvíce obyvatel.

Celkově nejvíce obyvatel přibýlo v roce 2023 ve městě České Budějovice (+960) a Písku (+244), naopak město Jindřichův Hradec zaznamenalo nejvyšší celkový úbytek obyvatel (−81) ze všech obcí a měst Jihočeského kraje. Také ve Strakonici se snížil počet obyvatel (−61), ale výrazně se snížil počet obyvatel v obci Pístina (−69), kde je jen malý počet obyvatel. V relativním vyjádření (přepočten na 1 000 obyvatel) je situace odlišná. Největší celkové přírůstky byly zaznamenány v malých obcích (Vráto, Květov, Vlčov), největší úbytky uvedly zmiňovaná Pístina, Halámky a Probulov.

Počet obyvatel v obcích výrazně ovlivnilo stěhování ze zahraničí.

Je nutné připomenout, že v obcích s malým počtem obyvatel může i nepatrná změna v počtu bydlících osob výrazně změnit relativní hodnoty celkového přírůstku/úbytku obyvatel v obci. V letech 2022 a 2023 byly hodnoty celkového přírůstku/úbytku výrazně ovlivněny stěhováním a to ze zahraničí. Váleční uprchlíci v obcích a městech hledali možnost ubytování, a tak se v některých obcích v těchto letech počet obyvatel výrazně zvýšil.

Nejnižší průměrný věk byl v roce 2023 v obci Kuřimany.

Průměrně nejmladší obyvatelé žili v roce 2023 v obci Kuřimany v okrese Strakonice s hodnotou průměrného věku 34,2 let. Naopak nejvyšší průměrný věk byl zaznamenán v obci Zadní Střítež v okrese Tábor (60,5 let). Nejvýraznější rozdíl mezi průměrným věkem mužů a žen byl zjištěn v obci Minice v okrese Písek, kde byli muži o 16,7 roku mladší než ženy. Naopak v obci Budyně v okrese Strakonice byly v roce 2023 ženy o 11,8 roku mladší než muži.

Vyrovnané počty mužů a žen byly zaznamenány jen v několika obcích.

Zastoupení obou pohlaví v obcích a městech kraje bylo v roce 2023 také velmi různé. V obci Mačkov v okrese Strakonice nejvíce převažovaly ženy (mužů bylo o 58,2 % méně), naopak v obci Křišťanov v okrese Prachatice byla zaznamenána největší převaha mužů (o 82,4 %). Vyrovnané počty mužů a žen byly zaznamenány jen v 23 obcích kraje.

V krajském městě žije téměř 15 % obyvatel kraje.

V samotném krajském městě Českých Budějovicích žilo v roce 2023 celkem 14,9 % obyvatel kraje, tedy 97 377 osob, z tohoto počtu bylo 50 757 žen. Dětská věková skupina byla ve městě zastoupena z 15,7 %, obyvatel v produktivním věku bylo 63,0 % a obyvatel ve věku 65 let a více zde žilo 21,3 %. Průměrný věk obyvatel krajského města byl 43,1 let (muži 41,4 let; ženy 44,8 let).

V letech 2022 a 2023 obyvatel krajského města výrazněji přibývalo.

V krajském městě se v roce 2023 živě narodilo 886 dětí, což bylo nejméně v dlouhodobé historii. Úmrtí bylo zaznamenáno u 1 126 obyvatel města. To znamená, že přirozená měna byla ve městě záporná. Do Českých Budějovic se přistěhovalo celkem 4 164 osob a odstěhovalo 2 964 osob. Jednalo se o výrazný migrační přírůstek, který byl zaznamenán i v roce 2022 (souvislost s konfliktem na Ukrajině). Celkový přírůstek počtu obyvatel byl ve městě v letech 2022 a 2023 v kladných hodnotách.

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Údaje o ekonomické aktivitě obyvatelstva a míře zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), které probíhá od roku 1993. Řídí se definicemi a doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO), respektuje obsahovou náplň celoevropského šetření Labour Force Survey a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná.

Od roku 2023 jsou data zpracovávána podle nové metodiky, data za rok 2022 byla přepočítána zpětně jen pro účely meziročního srovnání roků 2022 a 2023.

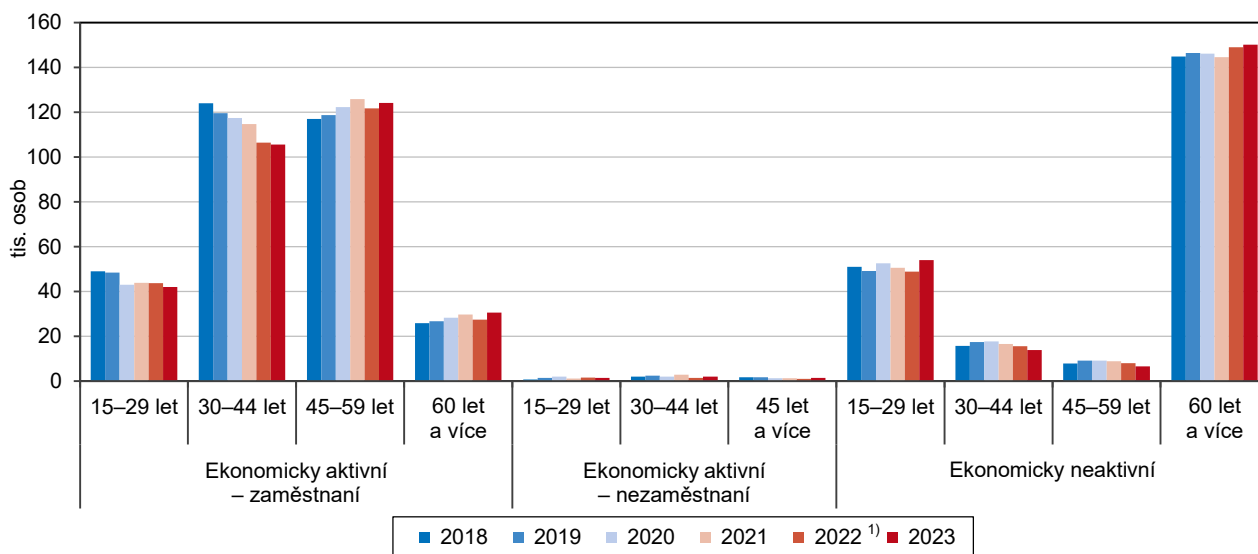
Počet obyvatel zařazených do pracovní síly v kraji meziročně vzrostl.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let se dělí na osoby ekonomicky aktivní a osoby ekonomicky neaktivní. Zaměstnaní v národním hospodářství a nezaměstnaní tvoří pracovní sílu. Skupina osob ekonomicky neaktivních se skládá z důchodců, žáků, studentů a osob pečujících o rodinu.

V roce 2023 žilo v Jihočeském kraji podle výsledků VŠPS celkem 532,3 tisíc osob ve věku 15 a více let. Z této kategorie bylo 57,8 % populace ekonomicky aktivních. Meziročně se pracovní síla v kraji zvýšila o 4,2 tisíce osob. Nezaměstnaní tvořili 1,7 % pracovní síly, což nijak nevybočuje z trendu posledních let. Výjimkou byl rok 2022, kdy podíl nezaměstnaných na pracovní síle činil pouze 1,3 %. Naopak meziročně se zvýšil počet ekonomicky neaktivních z 221,5 tis. osob na 224,7 tis. osob. Tento nárůst trvá již třetí rok, za tu dobu přibýlo 4 tisíce ekonomicky neaktivních.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Jihočeského kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: VŠPS

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Změny ve struktuře pracovní síly ovlivňuje demografická křivka i společenská situace.

Ve věkové struktuře pracovní síly došlo v letech 2016 až 2021 ke snížení počtu ekonomicky aktivních ve věkových kategoriích 15–29 let a 30–44 let, naopak mezi zaměstnanými přibýlo osob ve věku 45 až 59 let a nad 60 let. Při pohledu na dlouhodobější vývoj lze u nezaměstnaných všech věkových kategorií vypozařovat klesající tendenci s občasnými mírnými výkyvy. Změny ve věkové struktuře pracovní síly souvisejí zejména s demografickými a společenskými vlivy, kdy mladí studují déle, a naopak u starších věkových kategorií dochází k prodlužování věku pro odchod do důchodu. Určitý vliv také měla integrace válečných uprchlíků do společnosti a na trhu práce.

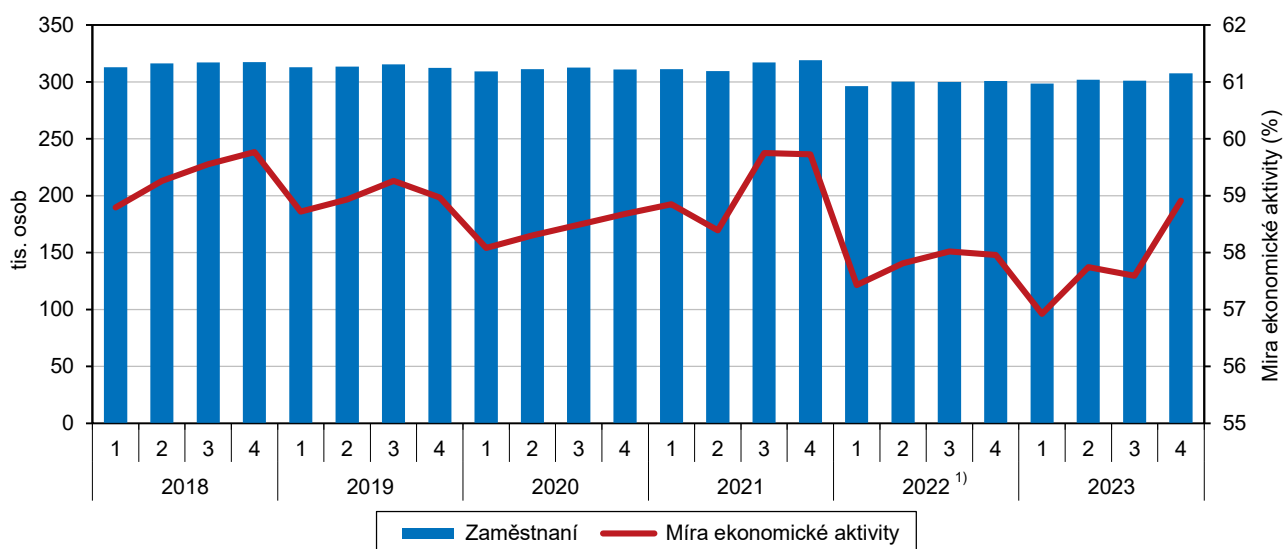
Míra ekonomické aktivity
v kraji vzrostla.

Podle výsledků VŠPS činila v roce 2023 míra ekonomické aktivity (MEA)² v Jihočeském kraji 57,8 %. Její hodnota meziročně stagnovala a pohybovala se pod celorepublikovým průměrem (59,9 %). V rámci celorepublikového srovnání měla nejvyšší hodnotu MEA v roce 2023 Praha (65,8 %), nejnižší hodnotu zaznamenal Liberecký kraj (57,3 %). Jihočeský kraj se umístil na 12. příčce pomyslného žebříčku, když dosáhl třetí nejnižší hodnoty.

Míra ekonomické aktivity u mužů i žen v kraji vykazovala rozdílné hodnoty. Zatímco u mužů dosáhla hodnoty 67,2 %, u žen činila MEA 49,0 %. U mužů hodnota MEA meziročně vzrostla o 1,2 p. b., naopak u žen se tento ukazatel snížil o 1,1 p. b.

Graf 2.2 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Jihočeském kraji podle čtvrtletí

Zdroj: VŠPS

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Zaměstnaných osob podle
výsledků VŠPS meziročně
přibýlo.

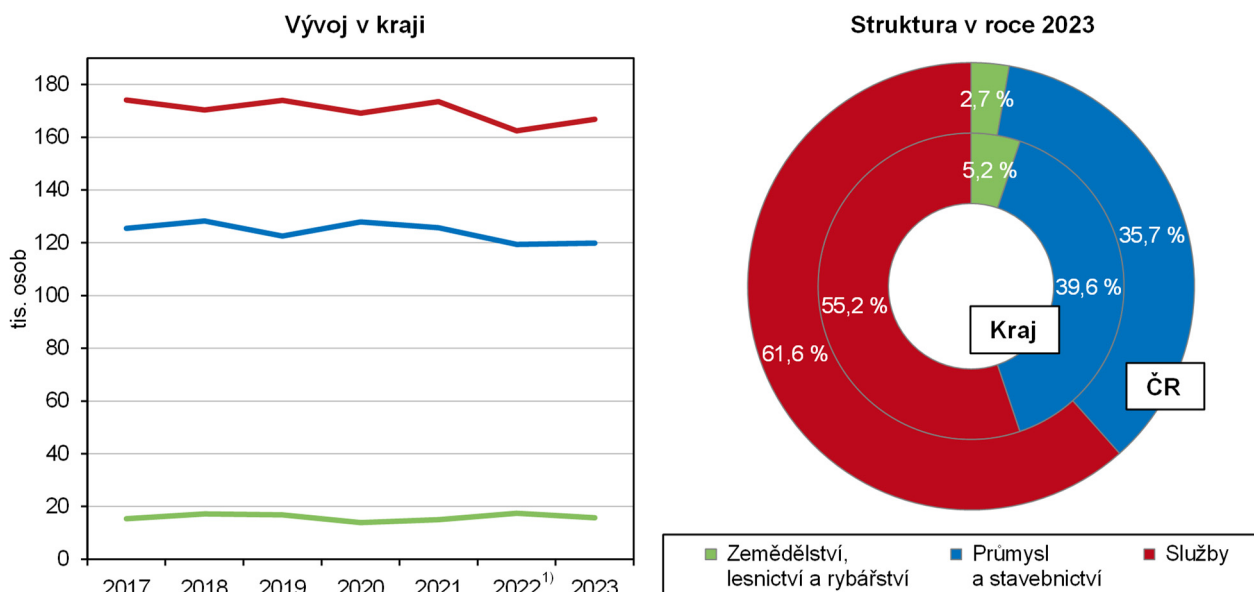
Nejvíce se na počtu obyvatel ve věku 15 a více let podíleli zaměstnaní, v Jihočeském kraji jich v roce 2023 bylo celkem 302,3 tis. Mezi nimi převažovali muži, kterých bylo 171,1 tis., žen bylo 131,2 tis. Počet zaměstnaných žen se meziročně snížil o 1,7 tisíce, u mužů došlo k nárůstu o 4,7 tisíce. Se změnami v počtu zaměstnaných podle pohlaví úzce souvisely také změny v míře zaměstnanosti. Míra zaměstnanosti mužů v porovnání s předchozím rokem vzrostla o 1,2 procentního bodu na 66,6 %. Míra zaměstnanosti žen naopak meziročně klesla z 49,2 % na 47,7 %. Celková míra zaměstnanosti dosáhla v kraji hodnoty 56,8 % a mezi kraji byla 4. nejnižší.

Z hlediska struktury zaměstnanosti působilo v roce 2022 více než 55 % zaměstnaných v terciárním sektoru. Sekundární sektor, tj. průmysl a stavebnictví, se podílel na zaměstnaných v kraji necelými 40 %. Zbylých 5,5 % zaměstnaných pracovalo v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství). Podíl zaměstnaných v zemědělství v kraji převyšoval republikový průměr o 2,6 procentního bodu (p. b.) a v průmyslu o 3,7 p. b. Podíl zaměstnaných ve službách byl naopak pod republikovým průměrem o 6,3 p. b.

² Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a takových nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel. Tento ukazatel se počítá pouze za osoby patnáctileté a starší.

Graf 2.3 Zaměstnaní pracující v Jihočeském kraji podle odvětvových sektorů

Zdroj: VŠPS

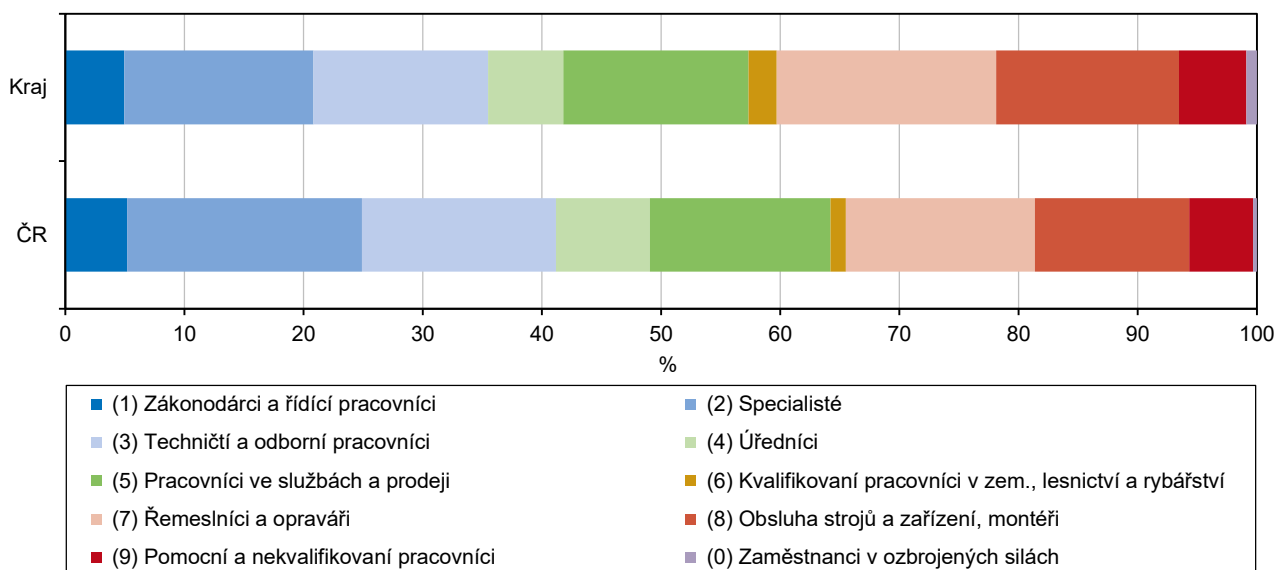

Podíl zaměstnanců v roce 2023 mírně klesl.

Podle postavení v zaměstnání převažovali z dlouhodobého pohledu zaměstnanci, jejichž podíl se v posledních letech meziročně zvyšoval a v roce 2022 dosáhl nejvyšší hodnoty (85,7 %). Poté došlo meziročně k mírnému poklesu a v roce 2023 dosáhl hodnoty 84,4 %. Podíl zaměstnavatelů v čase kolísala a ve sledovaném roce činil 2,3 %. Kolísavý trend byl zaznamenán i u pracujících na vlastní účet. Zatímco v roce 2018 jejich podíl dosáhl hodnoty 13,2 %, poté začal klesat až na 11,4 % v roce 2022. Následně meziročně opět vzrostl až na 13,1 % a téměř tak dorovnal již zmíněný rok 2018.

Graf 2.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Jihočeském kraji a ČR

Zdroj: VŠPS

Dlouhodobě tvořili největší skupinu zaměstnaných řemeslníci včetně opravářů.

Z pohledu klasifikace zaměstnání CZ-ISCO tvořili v kraji dlouhodobě největší skupinu zaměstnaných řemeslníci včetně opravářů. Výjimkou byl rok 2018, ve kterém byli nejčetnější skupinou lidé obsluhující stroje a zařízení a montéři. V pořadí četnosti následovali až do roku 2020 pracovníci ve službách a prodeji. Ti se však počínaje rokem 2021 posunuli na druhé místo a překonali skupinu lidí obsluhující stroje a zařízení a montérů.

V roce 2023 převažovaly mezi nezaměstnanými ženy.

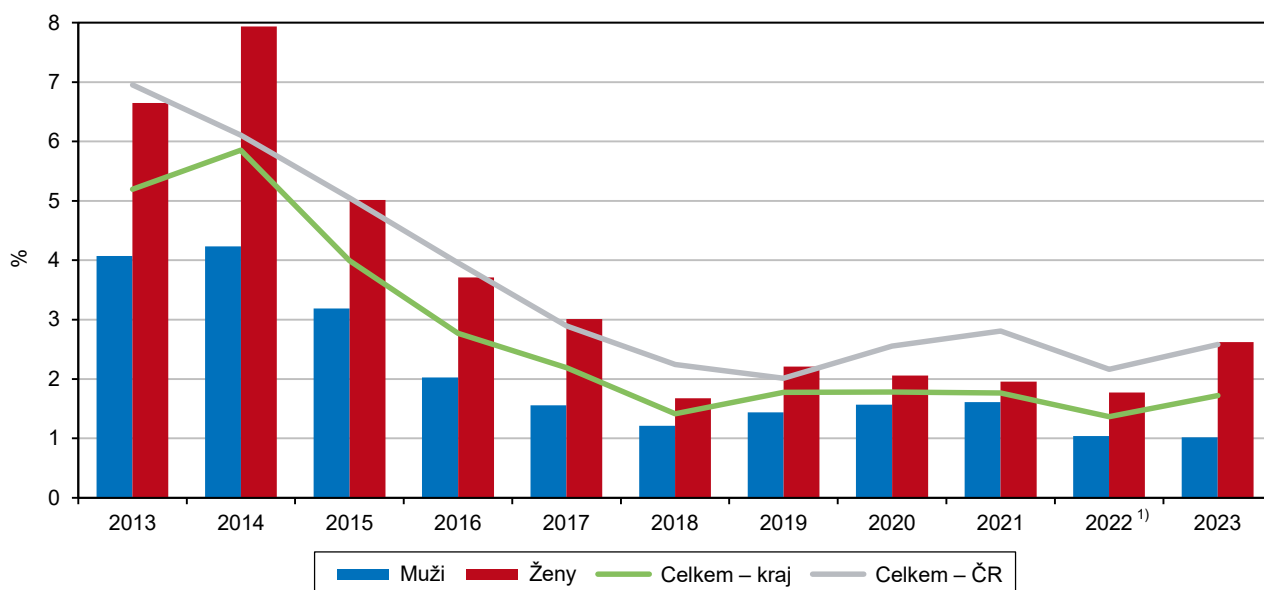
Do skupiny ekonomicky aktivních patří i nezaměstnaní, jejichž počet v posledních pěti letech dosahoval v Jihočeském kraji nejnižších hodnot v celém Česku. Příznivou situaci na trhu práce zaznamenal kraj v roce 2018, ve kterém bylo evidováno 4,5 tisíc nezaměstnaných. V roce 2019 počet nezaměstnaných vzrostl na 5,7 tisíc a od té doby klesal až na 4,1 tisíc v roce 2022. Následně pak došlo k meziročnímu nárůstu na 5,3 %. Ženy se na celkovém počtu nezaměstnaných v roce 2023 podílely dvěma třetinami a z dlouhodobého hlediska jejich podíl vykazoval kolísavý trend.

Jihočeský kraj měl v roce 2023 v rámci Česka třetí nejnižší obecnou míru nezaměstnanosti.

Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla v Jihočeském kraji v roce 2018 svého historického minima (1,4 %), poté se zvýšila o 0,4 procentního bodu na 1,8 % a tuto hodnotu si držela až do roku 2021. V následujícím roce byla vyrovnána historicky nejnižší hodnota z roku 2018 a v roce 2023 se obecná míra nezaměstnanosti opět nepatrně zvýšila na 1,7 %. V rámci mezikrajského srovnání byl údaj za Jihočeský kraj třetí nejnižší. Nejvyšší roční průměrnou obecnou míru nezaměstnanosti uvedl kraj Karlovarský (4,3 %), naopak nejnižší hodnotu vykázal Kraj Vysočina (1,5 %).

Graf 2.5 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji

Zdroj: VŠPS

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Obecná míra nezaměstnanosti byla u žen vyšší než u mužů.

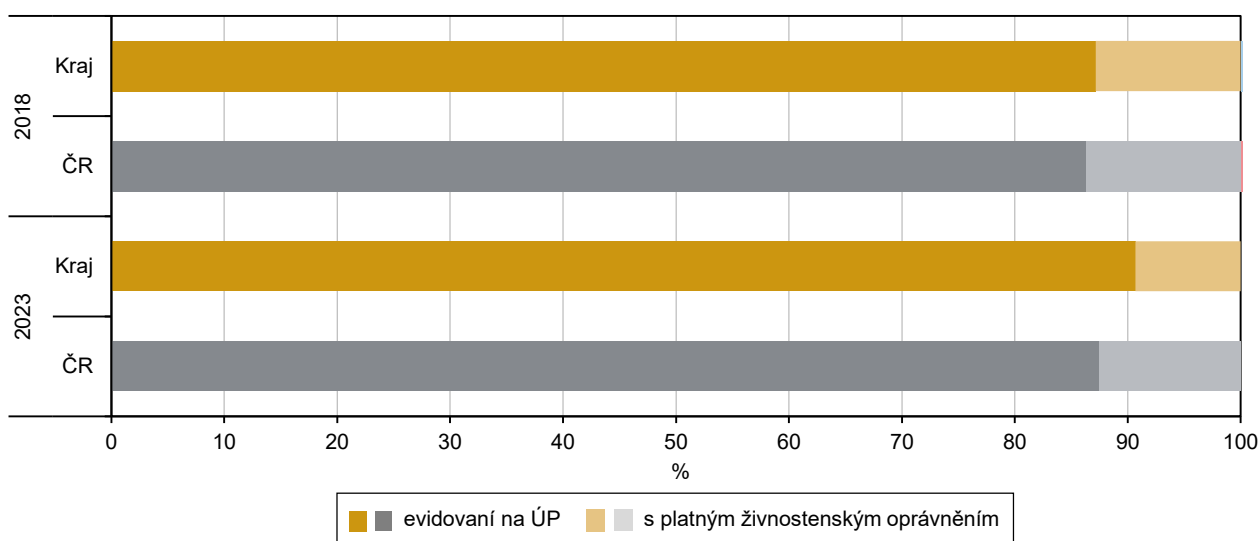
Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla v roce 2023 v Jihočeském kraji u mužů 1,0 % a u žen 2,6 %, přičemž v dlouhodobém pohledu byla u žen vždy vyšší. V mezikrajském srovnání muži obsadili první místo nejnižší hodnotou a ženám patřila příčka šestá. Obecná míra nezaměstnanosti u mužů i žen v rámci časové řady se do roku 2014 vyvíjela odlišně, poté již měla téměř stejnou tendenci vývoje. Největšího rozdílu hodnoty obou pohlaví dosáhly v roce 2013, naopak nejbližší se k sobě přiblížily v roce 2021. Zatímco u mužů se obecná míra nezaměstnanosti od roku 2013 s mírnými výkyvy snižovala a v posledních letech si udržovala nízké

hodnoty, u žen došlo k výraznému zvýšení v roce 2014 (7,9 %), od té doby tento ukazatel klesal (s výjimkou roku 2019) až do roku 2022. Poté došlo k výraznému navýšení na současných 2,6 %.

Na jihu Čech bylo zaměstnáno téměř 35 tisíc cizinců.

V Jihočeském kraji bylo ke konci roku 2023 evidováno 34,5 tis. zaměstnaných cizinců, z nichž bylo téměř 40 % žen. Oproti roku 2018 se počet zaměstnaných cizinců zvýšil o 12,6 tis., což v relativním vyjádření znamenalo přírůstek o necelých 58 %. V roce 2018 podíl žen jen mírně přesáhl 30 %. Tento nárůst koresponduje s válečným konfliktem na Ukrajině a přílivem uprchlíků (zejména žen s dětmi) na naše území. V roce 2023 jen necelá desetina zaměstnaných cizinců disponovala platným živnostenským oprávněním. Ačkoli v absolutních číslech jejich počet oproti roku 2018 vzrostl, v relativním vyjádření došlo k poklesu o 3,5 procentního bodu.

Graf 2.6 Zaměstnaní cizinci (evidovaní na ÚP nebo s platným živnostenským oprávněním) k 31. 12. v Jihočeském kraji

Nezaměstnanost podle údajů MPSV

Obdobné trendy ve vývoji nezaměstnanosti, které vyplývají z výsledků VŠPS, potvrzují také údaje získané z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV).

Nezaměstnanost od roku 2020 kolísá.

Podle údajů MPSV bylo na konci roku 2023 na území Jihočeského kraje evidováno 14 022 uchazečů o zaměstnání, z tohoto počtu bylo 52,7 % žen. Meziročně vzrostl počet nezaměstnaných v evidenci úřadů práce o 892 osob (+6,8 %). Nárůst byl zaznamenán ve všech okresech kraje vyjma Prachaticka, kde došlo k nepatrnému poklesu. Z dlouhodobějšího pohledu bylo možné od roku 2013 sledovat na jihu Čech každoroční klesající trend v počtu uchazečů o zaměstnání, který byl přerušen v roce 2020 v důsledku pandemie koronaviru. V roce 2021 došlo opět k poklesu a od té doby počet nezaměstnaných evidovaných na úřadech práce stále mírně stoupal, ačkoli hodnoty z covidového roku 2020 ještě nedosáhl.

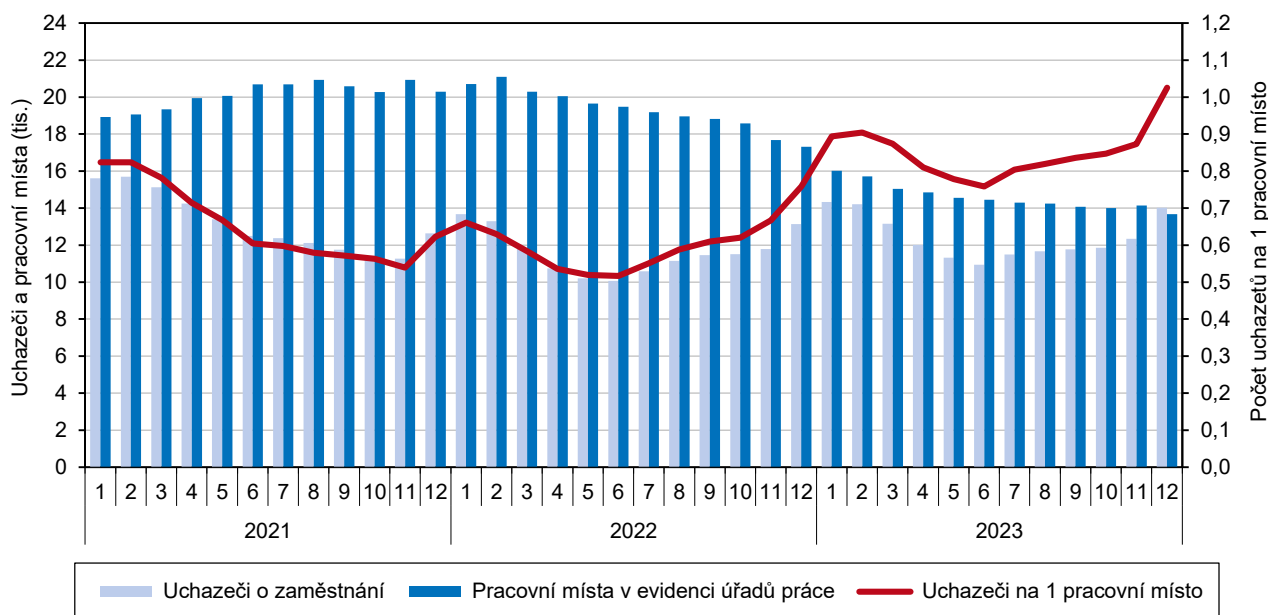
Většina uchazečů byla schopna začít pracovat okamžitě při nabídce vhodného místa.

Dosažitelných uchazečů, tedy těch, kteří jsou schopni při nabídce vhodného pracovního místa nastoupit okamžitě, bylo ke konci roku 2023 z celkového počtu nezaměstnaných v kraji 90,9 %. Mezi uchazeči o zaměstnání evidovanými na úřadech práce bylo 6,0 % absolventů škol a mladistvých, oproti roku 2018 jejich podíl vzrostl o 0,9 procentního bodu (p. b.). Osoby se zdravotním postižením se na

celkovém počtu nezaměstnaných podílely 14,3 %, což bylo o 3,7 p. b. méně než v roce 2018.

Nárok na čerpání podpory v nezaměstnanosti mělo necelých 38 % uchazečů o zaměstnání. Oproti roku 2018 jich v absolutních číslech bylo více, jejich podíl na celkovém počtu uchazečů však byl o 6,4 % nižší než v roce 2018. Nezaměstnaným na jihu Čech bylo ke konci roku 2023 měsíčně vypláceno v průměru 10 507 Kč. Podpora v nezaměstnanosti oproti roku 2018 vzrostla o 42,2 %.

Graf 2.7 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v evidenci úřadů práce v Jihočeském kraji
(stav ke konci měsíce)
Zdroj: MPSV

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2023 se v kraji meziročně zvýšil.

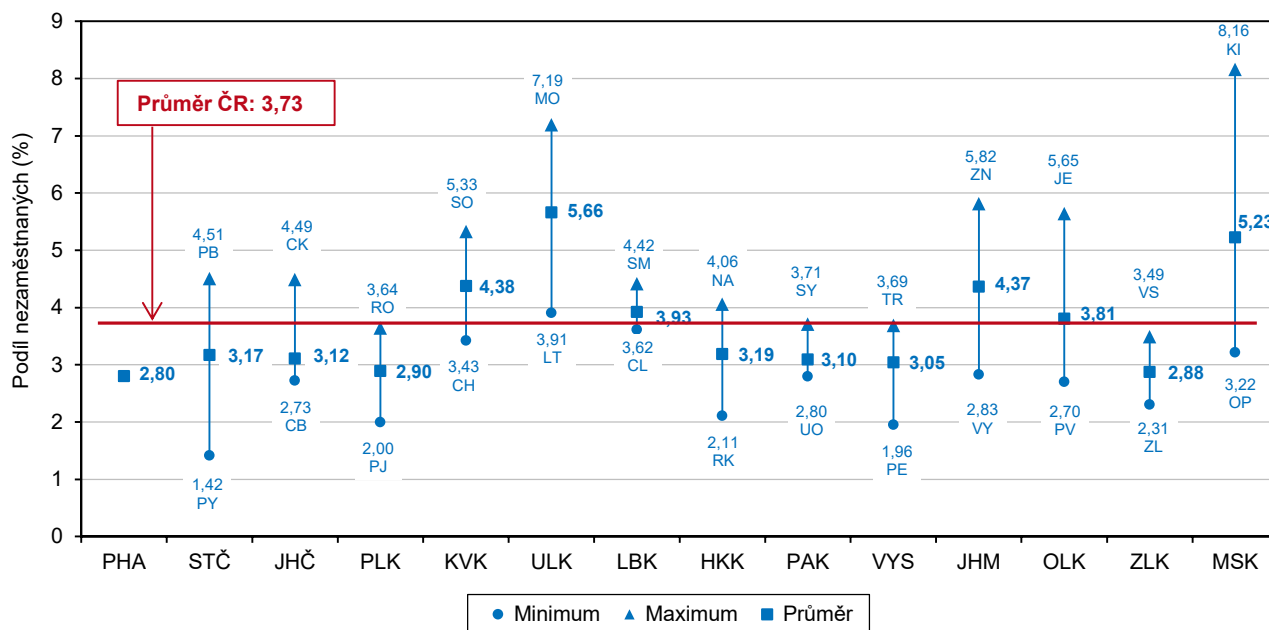
Podíl nezaměstnaných osob (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let/počet obyvatel ve věku 15–64 let v %) dosáhl k 31. 12. 2023 v Jihočeském kraji hodnoty 3,12 % a meziročně nepatrně vzrostl. V rámci mezikrajského srovnání byl do roku 2019 dlouhodobě nejnižší podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. v hlavním městě Praze, poté zaznamenal tři roky po sobě nejnižší hodnotu Pardubický kraj a ke konci roku 2023 se na první místo vrátila Praha. Na opačném konci pomyslného žebříčku byl do roku 2016 Ústecký kraj, poté ho do roku 2021 vystřídal kraj Moravskoslezský a v posledních dvou letech vykázal nejvyšší podíl nezaměstnaných k 31. 12. opět Ústecký kraj. Jihočeský kraj se pohyboval na předních příčkách (mezi 3. a 5. pozicí), k 31. 12. 2023 se však propadl až na šesté místo. V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v kraji nižší o 0,61 p. b.

Nejnižší podíl nezaměstnaných osob v rámci kraje vykázal okres České Budějovice.

V rámci Jihočeského kraje bylo dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese České Budějovice (2,73 %), naopak nejvyšší nezaměstnanost zaznamenal okres Český Krumlov (4,49 %). Obecně lze říci, že podíl nezaměstnaných osob bývá ovlivněn sezónními pracemi, kdy k nárůstu hodnoty podílu u mužů i žen dochází zpravidla v zimním období. Nižší hodnoty pak lze pozorovat v letních a podzimních měsících.

Graf 2.8 Rozptyl podílu nezaměstnaných v okresech podle krajů k 31. 12. 2023

Zdroj: MPSV

Vzrostl také roční průměrný podíl nezaměstnaných osob.

Vzhledem ke kolísání podílu nezaměstnaných osob během roku se používá také ukazatel roční průměrný podíl nezaměstnaných osob. V roce 2023 dosáhl tento ukazatel v Jihočeském kraji hodnoty 3,12 %. Meziročně došlo k nepatrnému nárůstu (+0,14 p. b), oproti roku 2013 však došlo ke snížení o 3,99 p. b. V porovnání s ostatními kraji obsadil Jihočeský kraj šestou příčku. Nejnižší roční průměr podílu nezaměstnaných uvedl okres Jindřichův Hradec (2,36 %), naopak nejvyšší hodnotu zaznamenali na Českokrumlovsku.

Roční průměrný podíl nezaměstnaných mužů činil v kraji 2,91 % a u žen 3,33 %. V rámci kraje byl nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů (3,67 %) i žen (4,49 %) uveden v okrese Český Krumlov, naopak nejnižší podíl u mužů byl zaznamenán na Písecku (2,04 %) a u žen na Jindřichohradecku (2,67 %).

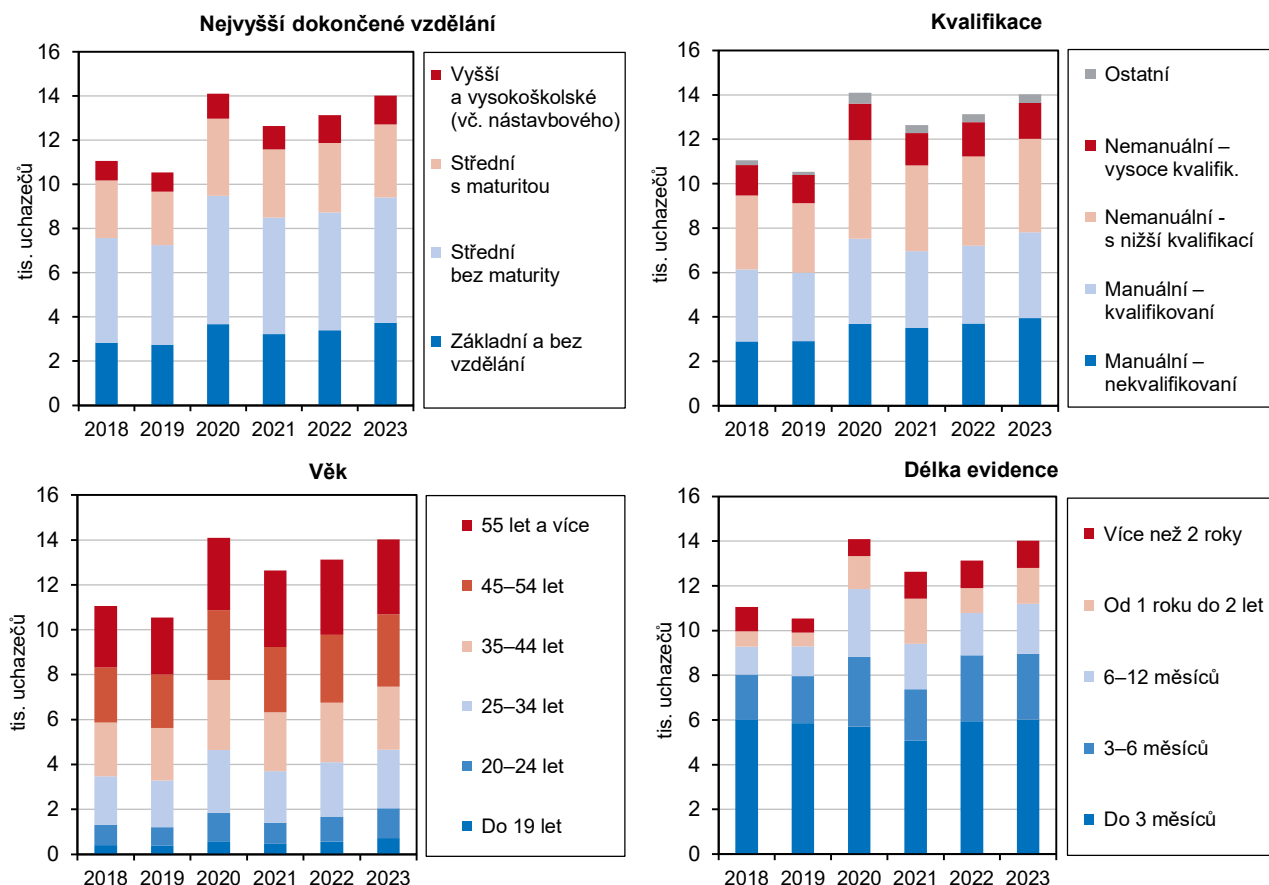
Nejvíce uchazečů o práci bylo ve věku 55–59 let.

Mezi uchazeči o zaměstnání na jihu Čech převládali na konci prosince 2023 lidé ve věku 55–59 let (2 030 osob), kteří se na celkovém počtu uchazečů podíleli necelými 15 %. Naopak ve věkových skupinách do 19 let a nad 65 let bylo osob hledajících zaměstnání nejméně. Průměrný věk uchazečů o zaměstnání byl ke konci prosince v kraji 42,3 let. Oproti konci roku 2022 se snížil o 0,8 roku. Meziroční zvýšení počtu uchazečů o zaměstnání se promítl i do věkové struktury. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán ve věkových kategoriích nad 65 let (+29,2 %), do 19 let (+27,5 %) a dále u uchazečů ve věku 20–24 let (+19,5 %). Pokles byl zaznamenán pouze ve věkové kategorii 60–64 let (–9,9 %).

Podle dosaženého vzdělání bylo mezi uchazeči o zaměstnání v kraji evidováno nejvíce osob se středním vzděláním bez maturity. Osoby s tímto typem vzdělání se na celkovém počtu podílely 40,6 %. Naopak nejméně nezaměstnaných uvedlo vysokoškolské vzdělání (8,2 %). V porovnání s koncem roku 2022 došlo ke zvýšení počtu uchazečů ve všech vzdělanostních kategoriích kromě nástavbového studia, kde došlo k nepatrnému poklesu.

Graf 2.9 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Jihočeském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Jihočeské úřady práce evidovaly nejvíc uchazečů méně než tři měsíce.

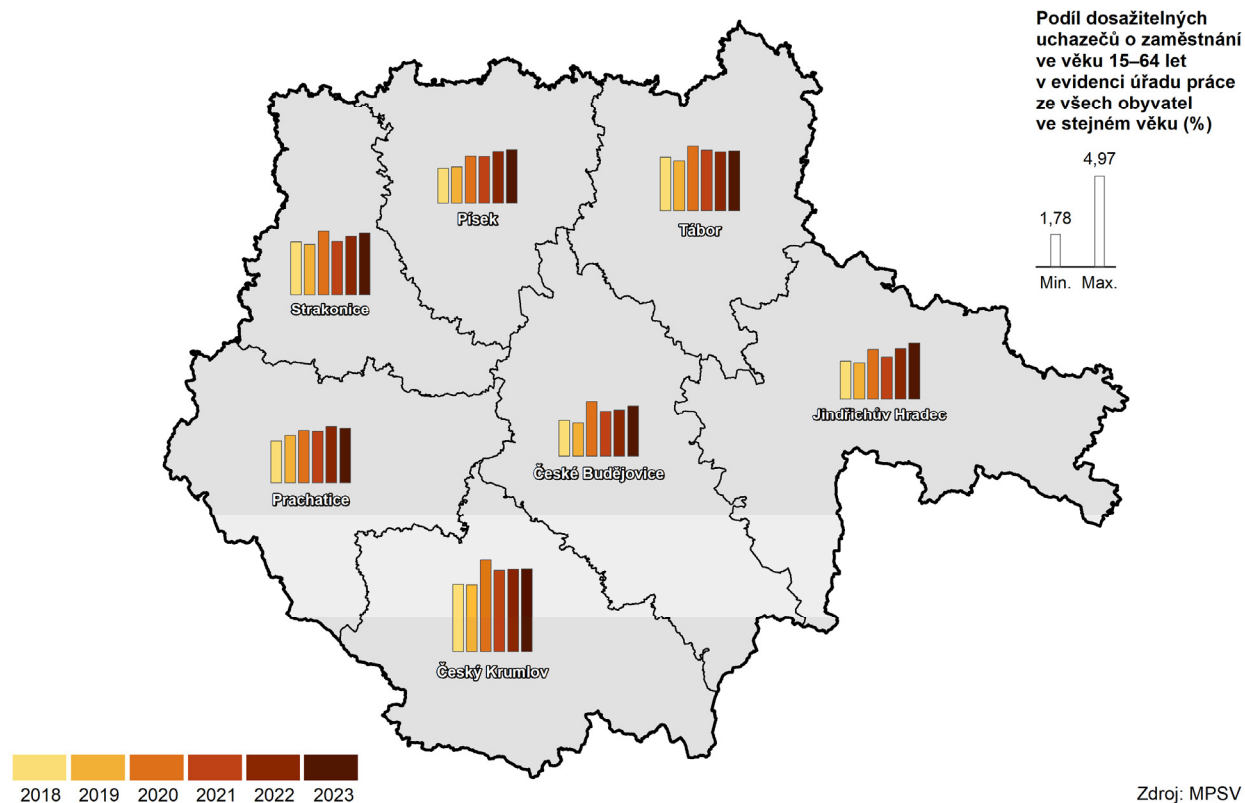
K 31. prosinci 2023 bylo v kraji téměř 64 % žadatelů o práci evidováno kratší dobu než šest měsíců. V porovnání se stejným obdobím minulého roku se počet uchazečů o práci zvýšil ve všech skupinách, přičemž k největšímu nárůstu došlo v kategorii s délkou evidence 12 až 24 měsíců (+43,1 %). Pouze u dlouhodobé nezaměstnanosti (nad 24 měsíců) došlo k nepatrnému poklesu.

Historicky nejvíce volných pracovních míst bylo na konci roku 2021.

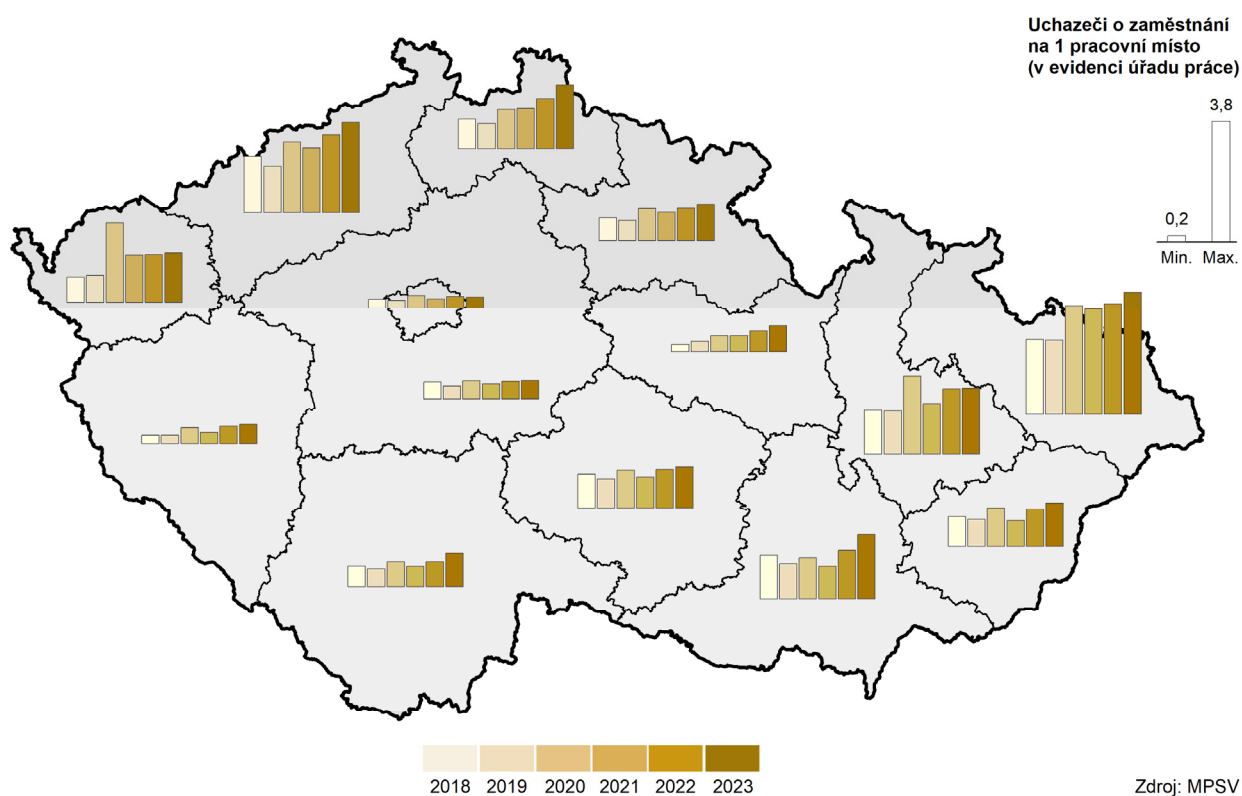
Ke konci prosince 2023 bylo v nabídce jihočeských úřadů práce celkem 13 678 volných pracovních míst, což je o 6,6 tis. méně než koncem roku 2021, kdy bylo dosaženo historického maxima (20 279). Z dlouhodobého pohledu počet pracovních míst rostl až do roku 2019, poté meziročně poklesl o 4 % a následně opět vzrostl na již zmíněnou rekordní hodnotu. Od roku 2021 počet volných míst v evidenci úřadu práce klesal až k hodnotě roku 2017.

Na jedno volné pracovní místo připadal k 31. prosinci 2023 v Jihočeském kraji 1 uchazeč (6. nejnižší údaj mezi kraji), přičemž meziročně došlo k mírnému zvýšení (+0,3). Nejprůběžnější poměr mezi uchazeči o zaměstnání a volnými pracovními místy vykázalo v rámci mezikrajského srovnání hlavní město Praha (0,3 uchazeče na 1 volné pracovní místo). Nejméně příznivá situace panovala v Moravskoslezském kraji, ve kterém na 1 pracovní místo připadali téměř 4 uchazeči.

Ktg 2.1 Podíl nezaměstnaných osob v okresech Jihočeského kraje v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

Ktg 2.2 Uchazeči o zaměstnání na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností v kraji dlouhodobě roste.

Při hodnocení úrovně materiálního bohatství domácností trvale bydlících v jednotlivých regionech se používá čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD)³. Udává se v běžných cenách. Čistý disponibilní důchod domácností měl dlouhodobě rostoucí trend, který byl mezi roky 2010 a 2013 ve většině krajů narušen v souvislosti s vlekou hospodářskou krizí a růstem nezaměstnanosti. V Jihočeském kraji meziročně poklesl jen v letech 2010 a 2013. Od roku 2014 se v kraji zvyšoval, v roce 2022 dosáhl 200 687 mil. Kč a meziroční nárůst činil 11,4 %.

V přepočtu na 1 obyvatele uvedl kraj v roce 2022 ČDDD ve výši 312,1 tis. Kč. V mezikrajském srovnání vykazoval Jihočeský kraj od roku 2012 osmý nejvyšší ČDDD na 1 obyvatele, v letech 2021 a 2022 se posunul na 7. příčku pomyslného žebříčku. To znamenalo horší umístění než v první dekádě nového tisíciletí, kdy býval čtvrtý až šestý. Ve srovnání s výsledky za ČR byl ČDDD na 1 obyvatele v Jihočeském kraji nižší a ztráta kraje na republikový průměr se v posledních třech letech pohybovala kolem 14 tis. Kč. V roce 2012 kraji chybělo do republikové hodnoty 6,6 %, v roce 2022 to bylo jen 4,5 %.

V žebříčku krajů podle hodnoty ČDDD na 1 obyvatele si první místo dlouhodobě udržovalo hlavní město Praha, když republikový průměr přesahovalo o zhruba 30 %. Nad průměrem se každoročně pohyboval také Středočeský kraj. Na opačném konci žebříčku figuroval nejčastěji Ústecký kraj (se ztrátou 10 až 15 %), kromě let 2020 a 2021, kdy se na poslední místo propadl Karlovarský kraj.

Hrubé peněžní příjmy byly mezi kraji třetí nejnižší.

Údaje o příjmech domácností vycházejí z výsledků výběrového šetření Životní podmínky 2023. Všechna data, která s příjmy domácností souvisejí, odrážejí stav roku 2022. V Jihočeském kraji patřily příjmy domácností v rámci mezikrajského srovnání k těm nižším. Podle výsledků šetření činily průměrné roční hrubé peněžní příjmy na jednoho člena domácnosti 271,7 tis. Kč a byly tak třetí nejnižší mezi kraji. Hrubé peněžní příjmy v kraji tvořily ze tří čtvrtin příjmy z pracovní činnosti, 23,6 % připadalo na sociální příjmy a z 2,3 % ostatní příjmy.

Průměrný čistý roční peněžní příjem na osobu se meziročně zvýšil.

Po odečtení zdravotního a sociálního pojištění a daně z příjmu činil v kraji průměrný čistý roční peněžní příjem 239,4 tis. Kč na 1 člena domácnosti. Oproti průměru Česka byla dosažená hodnota v kraji nižší o 20,5 tis. Kč. Meziročně se průměrný roční čistý peněžní příjem na jihu Čech na osobu zvýšil o 9,8 %. Nejvyšší roční čisté příjmy byly zjištěny v hlavním městě Praze (340,7 tis. Kč ročně na osobu), naopak nejnižší částka byla vykázána v Olomouckém kraji (230,4 tisíc Kč na osobu).

Přičtením naturálních příjmů, což jsou např. poskytované příspěvky od zaměstnavatele v podobě stravování, jazykových kurzů, sportovního vyžití a jiné, dosáhly v Jihočeském kraji celkové příjmy v přepočtu na jednoho člena domácnosti 247,4 tis. Kč.

Více než třetina domácností patřila do příjmové skupiny mezi 15 až 20 tis. Kč na osobu.

Nejvíce domácností v Jihočeském kraji mělo v roce 2022 podle výsledků šetření čistý měsíční příjem mezi 15 až 20 tisíci Kč na osobu (35,9 % domácností), dalších 28,3 % domácností spadalo do příjmového rozmezí 20 až 30 tisíc Kč na osobu.

Nejnižší příjmovou hranici do 6 tisíc Kč měsíčně na osobu uvedlo v kraji pouze 0,3 % domácností. Nejvyšší čistý měsíční příjem 50 tisíc Kč a více na osobu vykázalo

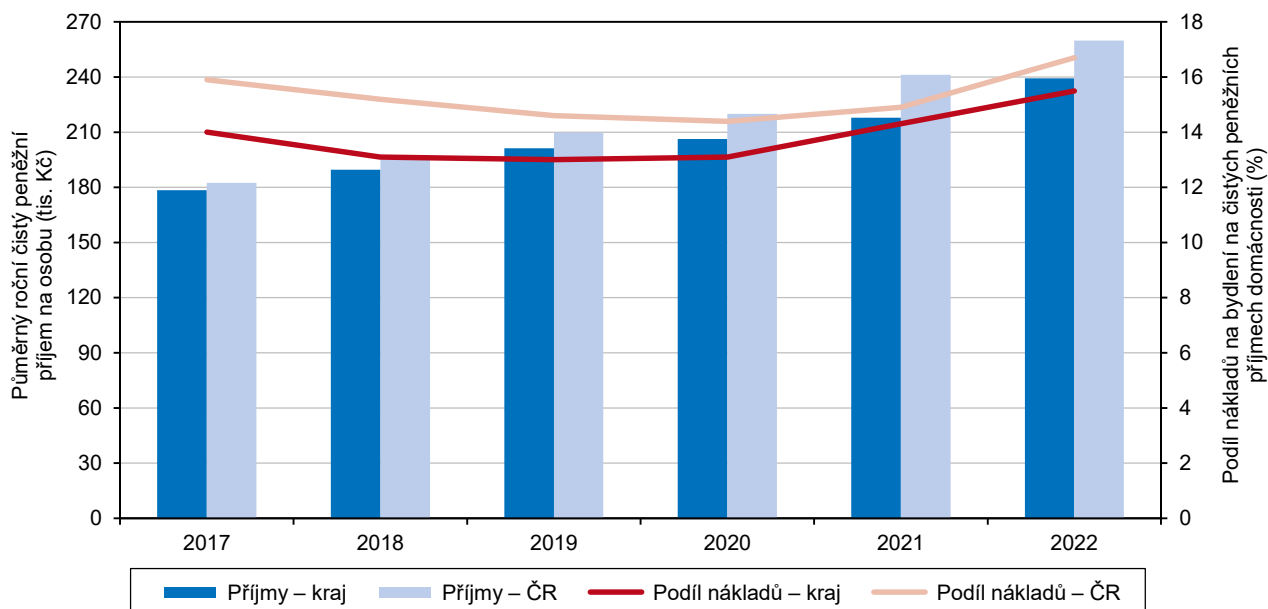
³ Čistý disponibilní důchod domácností – ČDDD (makroekonomický agregát) je ve zjednodušeném vyjádření tvořen čistými mzdami a platy, sociálními dávkami a ostatními důchody, provozním přebytkem drobných podnikatelů a klasických domácností, snížený o běžné daně.

1,7 % jihočeských domácností. Meziročně nejvíce vzrostl podíl domácností v příjmové skupině mezi 20 až 30 tisíci Kč na osobu, a to o 6,4 p. b, naopak největší pokles zaznamenaly domácnosti v příjmovém rozmezí 12 až 15 tisíc Kč (–4,6 p. b.).

Graf 2.10 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Jihočeském kraji

Zdroj: Výběrové šetření Životní podmínky

Náklady na bydlení se od roku 2021 zvyšovaly.

Náklady na bydlení v Jihočeském kraji v roce 2022 činily 15,5 % z čistých peněžních příjmů domácností. V rámci mezikrajského srovnání se jednalo o třetí nejnižší podíl v Česku. V kraji se náklady na bydlení od roku 2018 pohybovaly kolem 13 % čistého ročního příjmu domácností, v roce 2021 zřejmě i kvůli skokovému zdražení energií vzrostly na 14,9 % a v roce 2022 ještě stouply na již zmiňovaných 15,5 %.

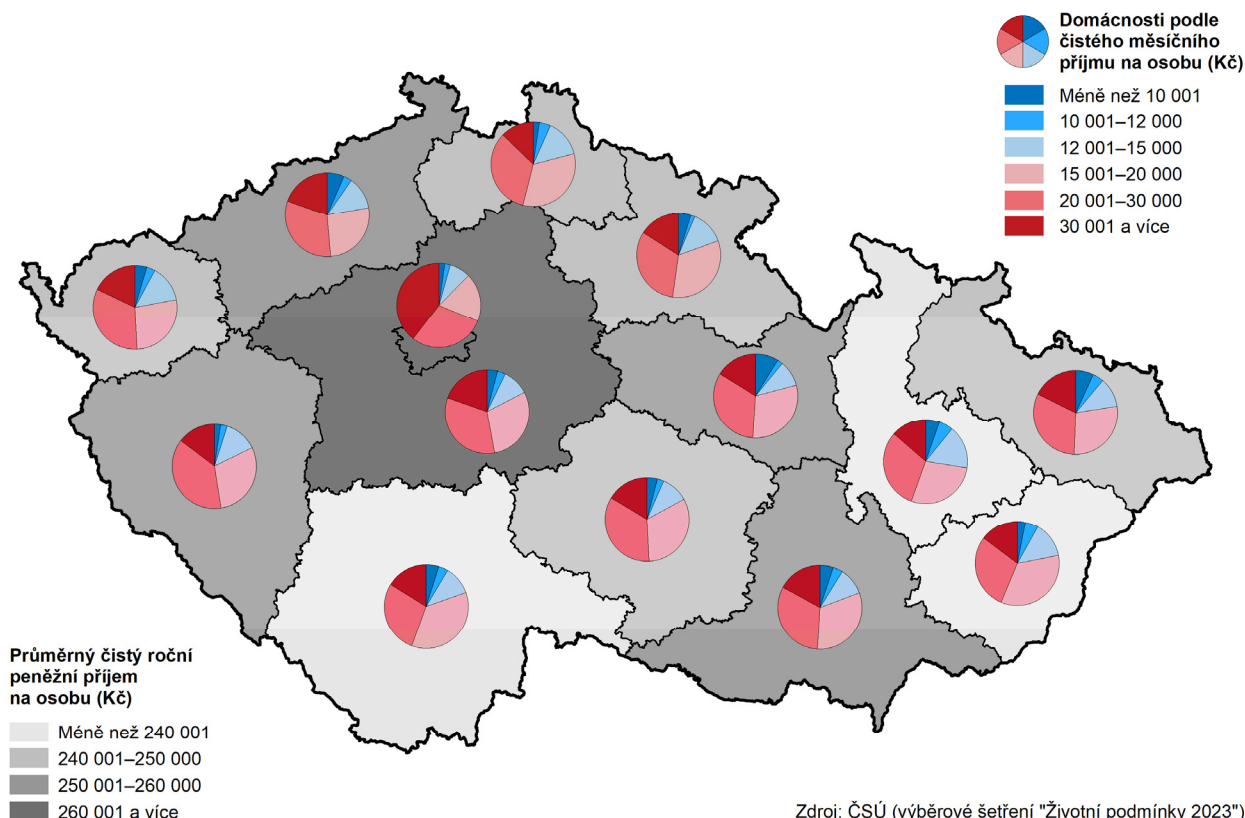
V mezikrajském srovnání byl nejnižší podíl nákladů na bydlení k čistému peněžnímu ročnímu příjmu zaznamenán v Kraji Vysočina (14,9 %), naopak nejvyšší podíl byl uveden v hlavním městě Praze (18,7 %). Podíl nákladů na bydlení v Jihočeském kraji byl oproti celorepublikovému průměru nižší o 1,2 p. b.

Necelá polovina domácností vycházela s vlastními příjmy s určitými obtížemi.

Součástí výsledků šetření bylo i srovnání subjektivního názoru jednotlivých domácností na hospodaření s příjmem.

V roce 2023 bylo v Jihočeském kraji 274 493 hospodařících domácností, z tohoto počtu vycházela s vlastním příjmem velmi snadno jen 2,0 % domácností a snadno 11,1 %. Nejvyšší podíly jihočeských domácností uvedly, že se svými příjmy vycházely docela snadno (44,2 %) a s menšími obtížemi (27,4 %). S velkými obtížemi hospodařila s vlastním příjmem 4,5 % domácností. Podíl domácností v kraji, které dle subjektivního názoru vycházely s vlastními příjmy s většími či menšími obtížemi, byl 42,8 %. V porovnání s předchozím rokem se podíl těchto domácností snížil (–2,6 p. b.).

Ktg 2.3 Příjmy domácností v krajích v roce 2022

Mzdy

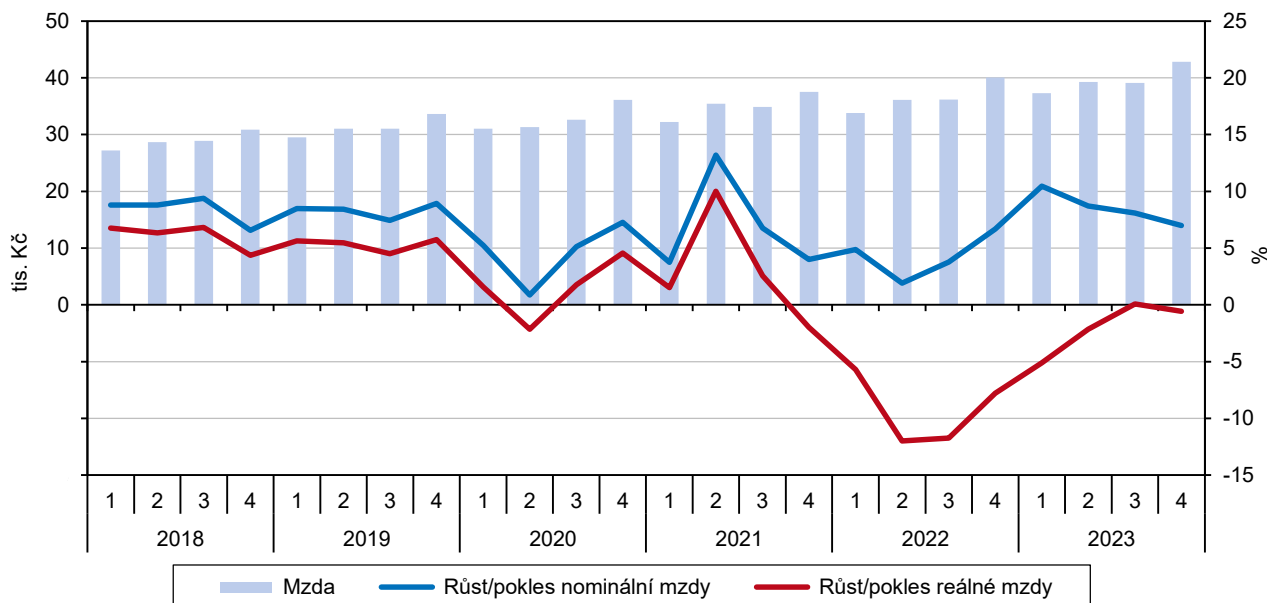
Průměrná mzda v kraji zaostávala za republikovým průměrem.

V roce 2023 dosáhla v Jihočeském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance přepočteného na plnou pracovní dobu (zpracování pracovištní metodou) výše 39 628 Kč. Meziroční nárůst činil 3 093 Kč, tj. 8,5 %. Z pohledu absolutní výše průměrných mezd zaostával Jihočeský kraj proti průměru celé republiky o téměř 3,5 tis. Kč. Mezi kraji se Jihočeský kraj umístil na sedmé příčce. Nejvyšší průměrnou měsíční mzdu v rámci mezikrajského srovnání zaznamenala Praha (53 507 Kč), naopak nejnižší mzdu evidoval Karlovarský kraj (37 162 Kč). Na průměrnou hrubou mzdu hlavního města Prahy ztrácel kraj necelých 14 tis. Kč.

Mzdy získané na základě rezortních výběrových šetření se od mezd získaných pracovištní metodou liší.

Údaje o mzdách z výběrového šetření mezd na rozdíl od obvykle publikované průměrné mzdy z podnikového výkaznictví ČSÚ nezahrnují zaměstnance v pracovní neschopnosti, s placenou nepřítomností kratší než 4 týdny a s týdenním úvazkem kratším než 30 hodin. Vypočtené mzdy jsou tak vyšší a jsou zatíženy výběrovou chybou. V souvislosti se situací na trhu práce, kdy stoupá počet volných pracovních míst a klesá počet uchazečů o zaměstnání, dochází také k nárůstu mezd. Tento trend platil až do pandemie, která zasáhla celý svět a ovlivnila kromě jiných oblastí i trh práce. Ačkoli k nárůstu mezd docházelo v absolutních číslech i nadále, kvůli vysoké inflaci byl od 2. čtvrtletí 2021 zaznamenáván prudký pokles reálné mzdy, který trval až do 2. čtvrtletí 2022. Od té doby až do 3. čtvrtletí 2023 se trend otočil a reálná mzda vzrostla o téměř 10 p. b. V posledním čtvrtletí 2023 však došlo opět k nepatrnému poklesu.

Graf 2.11 Vývoj průměrné hrubé měsíční mzdy¹⁾ na přepočtené počty zaměstnanců v Jihočeském kraji

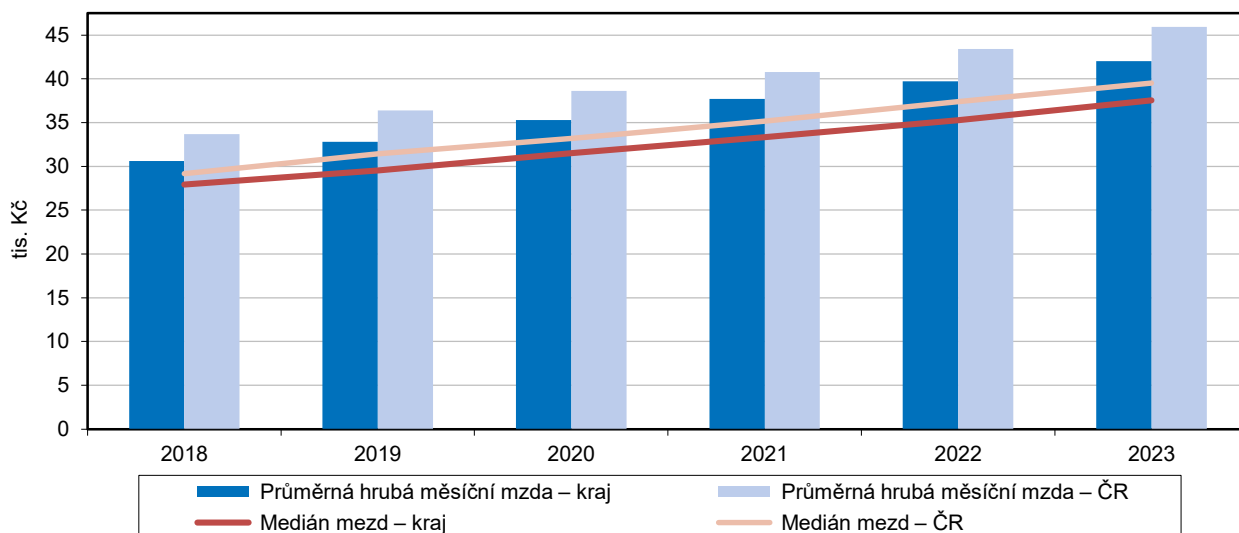
¹⁾ podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2023 předběžné údaje

Průměrná hrubá měsíční mzda získaná z výběrového šetření MPSV a MF se meziročně zvýšila.

V roce 2023 dosáhla průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Jihočeském kraji 42 028 Kč. Oproti předchozímu roku vzrostla nominálně o 5,8 % (+2 300 Kč). V mezikrajském srovnání měla průměrná hrubá mzda v kraji sedmou nejvyšší hodnotu a ve srovnání se mzdou v celé republice byla nižší o 3 899 Kč. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v hlavním městě Praze (57 275 Kč), naopak nejnižší mzdu uvedl Karlovarský kraj (39 746 Kč).

Graf 2.12 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Jihočeském kraji a ČR

Zdroj: MPSV, MF

Jihočeské ženy pobíraly v porovnání s muži nižší mzdu.

Mzdy žen byly ve srovnání s muži výrazně nižší a tvořily v průměru pouze 82,3 % mezd mužů. V roce 2023 byla průměrná mzda mužů vyšší o 8 132 Kč než u žen. Ačkoli hrubá měsíční mzda rostla u obou pohlaví, dynamičtější nárůst bylo možno zaznamenat u mužů. Meziročně jejich mzda vzrostla o 6,3 %, u žen nárůst činil jen 5,4 %. Rozdíl mezi pohlavími se tedy oproti roku 2022 opět zvýšil o téměř 800 Kč.

Medián mezd v kraji meziročně vzrostl.

Výsledkem strukturální mzdové statistiky není jen průměrná mzda, ale také medián mezd, který představuje střední hodnotu mezd. Medián mezd je tedy o něco nižší než mzda průměrná, ale lépe vystihuje situaci. Ve sledovaném roce dosáhl medián mezd v Jihočeském kraji částky 37 542 Kč. U mužů činil 40 777 Kč, u žen byl o 6,5 tis. Kč nižší (34 195 Kč). Oproti průměrné hrubé měsíční mzdě byl medián o téměř 4,5 tis. nižší. Jihočeský kraj měl v celorepublikovém srovnání 5. nejnižší medián mezd.

Průměrnou mzdu Česka výrazně překročilo hlavní město Praha (+24,7 %) a jen nepatrně Středočeský kraj (+0,2 %). Celorepublikového mediánu mezd dosáhla Praha a kraje Středočeský, Plzeňský a Jihomoravský. Nejnižší hodnotu průměrné měsíční mzdy (39 746 Kč, tj. 86,5 % průměru Česka) a mzdového mediánu (35 622 Kč, tj. 90,1 % průměru ČR) zaznamenal Karlovarský kraj.

Vzdělávání

Ve školním roce 2023/2024 navštěvovalo mateřské školy více než 23 tisíc dětí.

Situace ve školství se zpožděním odráží demografický vývoj společnosti a počet dětí, žáků a studentů ve školách kopíruje demografickou křivku. V uplynulých deseti školních letech se v Jihočeském kraji postupně zvyšoval počet mateřských školek i počet tříd. Počet dětí ve školkách od školního roku 2013/2014 nejprve kolísal, poté pokračoval s mírnými výkyvy klesající trend. Ve školním roce 2023/2024 navštěvovalo mateřské školy 23 216 dětí, které byly rozděleny do 1 075 tříd; v průměru připadalo na jednu třídu 21,6 dítěte. Mezi dětmi převažovali z dlouhodobého pohledu chlapci. Počet učitelů pracujících v jihočeských školkách se každoročně zvyšoval. Ve sledovaném roce jich bylo 2 170 (přepočteno na plně zaměstnané), z tohoto počtu tvořily ženy více než 99 %. V celých jižních Čechách pracovalo v mateřských školách v roce 2023 pouze 16 učitelů-mužů.

Z dlouhodobého pohledu přibývalo v kraji základních škol a tříd.

Základní školy v Jihočeském kraji se v posledních deseti letech potýkaly s každoročním nárůstem počtu žáků. Tento trend byl přerušen ve školním roce 2023/24, kdy žáků poprvé po 12 letech ubylo. Základní školy v uvedeném školním roce navštěvovalo 60 138 žáků, meziročně to bylo o 472 žáků méně. I přesto za posledních 10 let vzrostl počet žáků o téměř 7,4 tisíce. V souvislosti s tímto nárůstem přibývalo v kraji v tomto období základních škol (+16) a tříd (+511). Základní vzdělání na území Jihočeského kraje poskytovalo ve sledovaném školním roce celkem 271 škol, ve kterých se nacházelo 3 189 tříd.

Střední školy zaznamenávaly v posledních letech nárůst počtu studentů,...

Středoškolské vzdělání (včetně konzervatoří) zajišťovalo v kraji celkem 89 škol s 1 314 třídami, které navštěvovalo celkem 30 440 žáků, přičemž naprostá většina z nich využívala denní studium (29 863). Od roku 2006, kdy se počet středoškoláků v kraji pohyboval nad hranicí 37 tisíc, se jejich počet každoročně snižoval. Tento trend byl v roce 2018/19 přerušen, a od té doby počet středoškoláků v kraji stoupá. Středoškolské vzdělávání poskytovalo 2 873 pedagogů (v přepočtu na plně zaměstnané), z toho 59,2 % byly ženy.

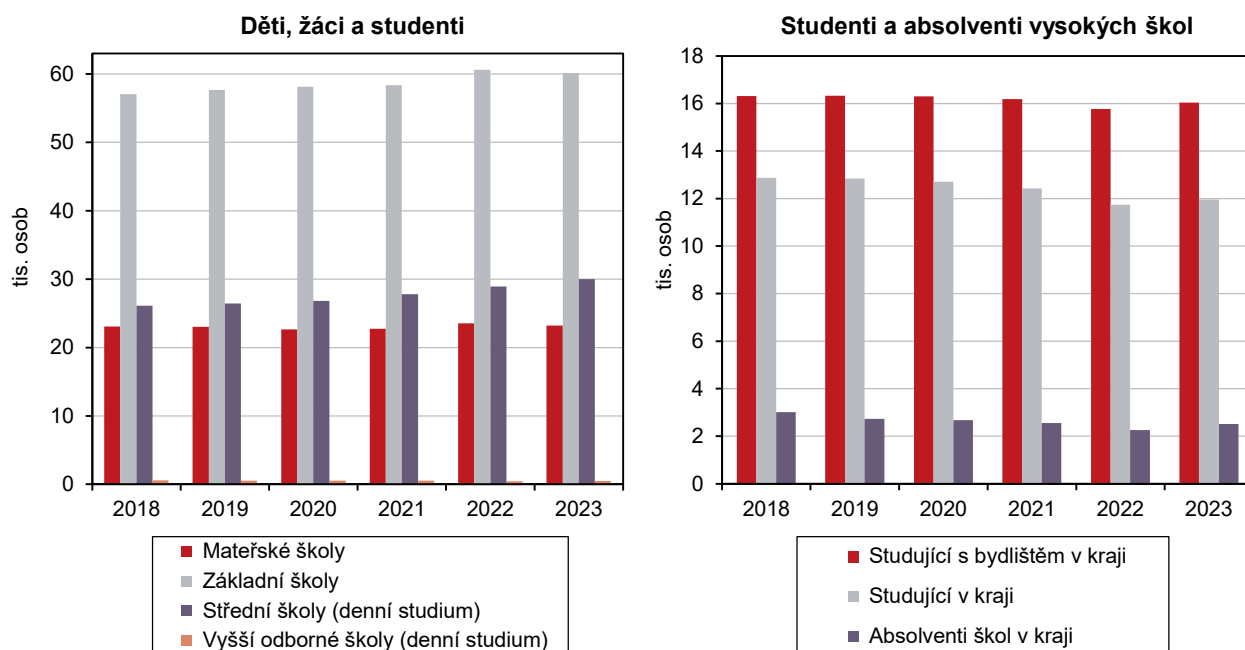
...naopak studentů vyšších odborných škol bylo méně.

Z dlouhodobého pohledu lze sledovat snížení počtu vyšších odborných škol (VOŠ), s nímž korespondovalo ubývání studentů i učitelů. Ve školním roce 2023/24 studovalo na jihočeských VOŠ celkem 795 studentů, z nichž 467 preferovalo denní formu studia. Oproti roku 2014 je to o 1 110 osob méně. Vyučujících (v přepočtu na plně zaměstnané) ubylo o více než polovinu.

Graf 2.13 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Jihočeském kraji

Zdroj: MŠMT

Snižoval se také počet vysokoškolských studentů a absolventů.

V akademickém roce 2023/24 navštěvovali studenti v Jihočeském kraji 4 vysoké školy (2 veřejné a 2 soukromé). V nich studovalo celkem 13 174 studentů, z toho 90,8 % studentů se státním občanstvím České republiky. Téměř tři čtvrtiny studentů si vybraly prezenční formu studia. Oproti předchozímu roku se počet studentů mírně zvýšil. V porovnání s akademickým rokem 2013/14 byl však patrný výrazný úbytek studujících v kraji (–27,4 %).

V letech 2012 až 2014 překročil počet absolventů vysokoškolského studia v kraji hranici 4 tisíc. Od roku 2015 pak vysokoškoláků, kteří úspěšně ukončili studium, každoročně ubývalo. V roce 2023 bylo evidováno 2 656 úspěšných absolventů.

V kraji mělo v roce 2013 trvalé bydliště 22,3 tisíce studentů vysokých škol. V roce 2023 se jejich počet snížil o 27,3 % na 16,2 tisíce.

Zdraví

Počet lékařů v kraji se meziročně snížil.

Podle údajů získaných z Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) působilo v roce 2022 v Jihočeském kraji ve všech zdravotnických zařízeních celkem 2 699 lékařů (přepočtené počty), přičemž oproti předchozímu roku, se jejich počet snížil o 100. V dlouhodobém pohledu se počet lékařů v kraji mírně zvyšoval až do roku 2013, kdy došlo k poklesu, následoval dvouletý nárůst a v roce 2016 se počet lékařů opět snížil. Od té doby rostl až do roku 2021, kdy počet lékařů v kraji dosáhl historického maxima. Nejvíce lékařů na jihu Čech v roce 2022 působilo v okrese České Budějovice (1 130), naopak nejméně na Prachaticku, kde jich bylo jen 159.

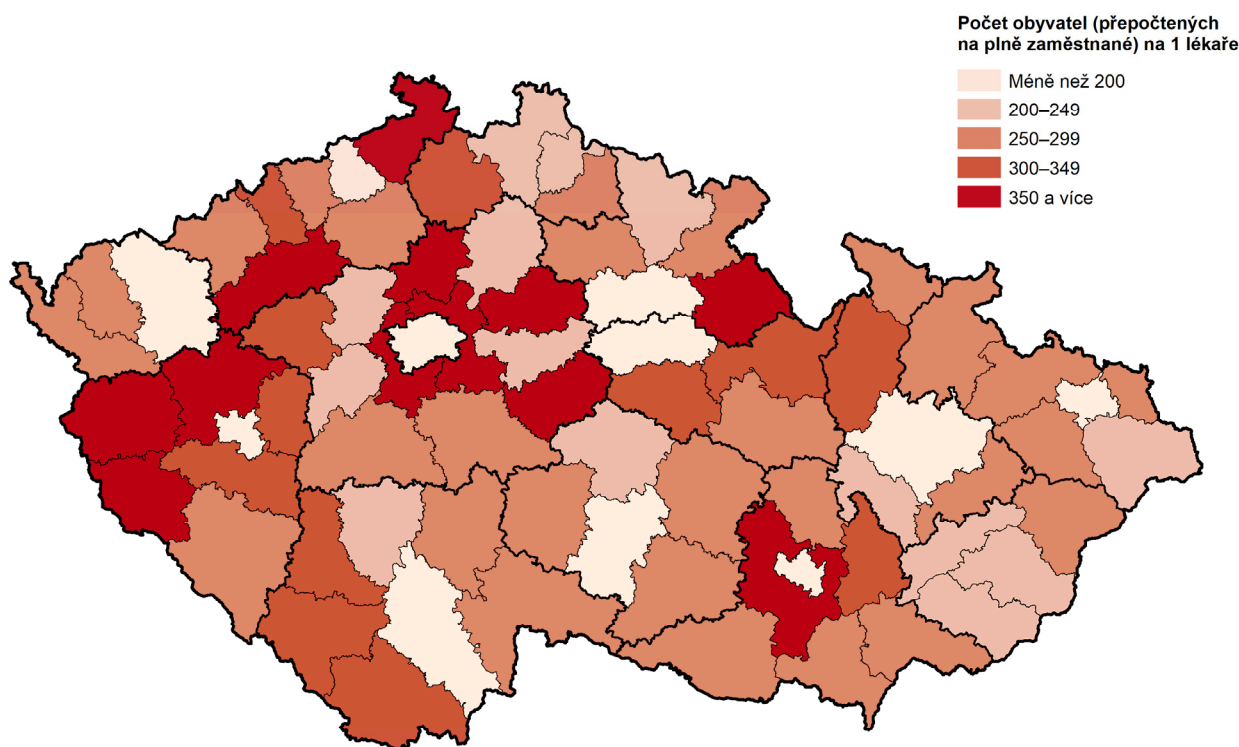
Nejvíce lékařů na 1 tisíc obyvatel bylo na Českobudějovicku.

Počet obyvatel připadajících na jednoho lékaře v kraji se meziročně zvýšil z 227 osob v roce 2021 na 241 osob v roce 2022. Tento údaj byl v porovnání s republikovým průměrem (207) výrazně vyšší (+34 obyvatel). V mezikrajském srovnání připadalo nejméně obyvatel na 1 lékaře v hlavním městě Praze (121), naopak ve Středočeském kraji to bylo téměř třikrát tolik (313).

Mezi jihočeskými okresy panovala nejhorší situace na Českokrumlovsku, kde na 1 lékaře připadalo 333 osob, naopak v okrese České Budějovice to byla pouze přibližně polovina (176 osob).

Na 1 tisíc obyvatel kraje připadalo 4,2 lékaře (přepočteno na plně zaměstnané). Což bylo o něco méně, než činil celorepublikový průměr (4,8). V rámci meziokresního srovnání byla situace rozdílná. Nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel byl v okrese České Budějovice (téměř 6 lékařů), naopak v okrese Český Krumlov to byli pouze 3 lékaři.

Ktg 2.4 Počet obyvatel na 1 lékaře v okresech v roce 2022

Zdroj: ÚZIS

V roce 2022 došlo v kraji k výraznému meziročnímu poklesu počtu zubních lékařů.

Počet zubních lékařů (přepočet na plně zaměstnané) v kraji v dlouhodobém pohledu mírně rostl, s občasnými výkyvy. V roce 2011 překročil hranici 400 a až do roku 2015 se pohyboval nad ní. To se změnilo v roce 2016, kdy došlo k poklesu na 397 dentistů. Od té doby jejich počet pět let v řadě stoupal až na historické maximum v roce 2021, kdy zubních lékařů na území kraje bylo 452. V roce 2022 došlo k výraznému meziročnímu poklesu (–14,0 %) a počet zubařů na území kraje se snížil na 389. Nejvíce dentistů působil na území hlavního města Prahy (1 626), jejich podíl na celorepublikovém počtu činil 22,0 %. Nejméně zubařů bylo v Karlovarském kraji (170). V kraji připadalo na 1 000 obyvatel 0,6 zubaře, což bylo nepatrně méně než údaj za celé Česko (0,7).

Na 1 zubního lékaře na jihu Čech připadalo 1 671 obyvatel, nejmenší počet uvedlo hlavní město Praha (823), naopak ve Středočeském kraji připadalo na 1 zubaře 2 373 Středočechů.

Počet lůžek v nemocnicích akutní péče stagnoval.

V roce 2022 bylo na území Jihočeského kraje 7 nemocnic akutní péče, v nichž bylo k dispozici 2 842 lůžek. Počet lůžek v jihočeských nemocnicích v roce 2015 dosáhl

hodnoty 2 764 a od té doby se nepatrně zvyšoval, případně stagnoval. Na tisíc obyvatel kraje připadalo 4,4 nemocničního lůžka, což byla hodnota mírně pod celorepublikovým průměrem (4,6).

Počet případů hospitalizace v kraji v roce 2022 meziročně vzrostl.

V roce 2022 bylo v jihočeských nemocnicích evidováno 111 596 případů hospitalizace, což bylo o 7 tisíc více než v roce předchozím. V přepočtu to zaznamenalo 171,8 případů hospitalizace na 1 000 obyvatel kraje. Průměrná ošetrovací doba v jihočeských nemocnicích akutní péče činila 5,3 dne, meziročně došlo ke snížení o 0,3 dne.

Ordinací praktických lékařů a gynekologů na jihu Čech ubývá.

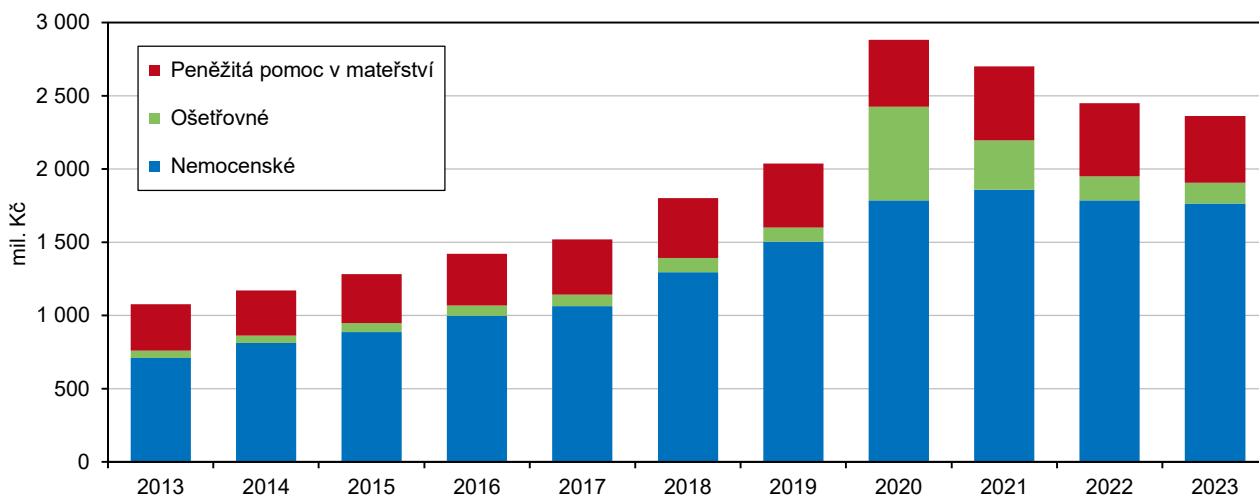
Obecně lze říci, že v dlouhodobém pohledu počet samostatných ordinací praktických lékařů (ať už pro dospělé nebo pro děti a dorost), stomatologů i gynekologů na území kraje ubývá. Za posledních 10 let se v kraji počet ordinací praktických lékařů pro dospělé snížil o 11, v roce 2022 jich bylo 277. Obdobná situace byla také u ordinací praktických lékařů pro děti a dorost, kterých od roku 2012 ubylo celkem 19, děti mohly na jihu Čech v roce 2022 navštěvovat 103 ordinací pediatrů. Počet stomatologických ordinací v kraji se za deset let snížil o 20 na počet 314 v roce 2022. Nejlepší situace byla u ordinací gynekologických, jejich počet od roku 2012 spíše kolísá, v roce 2022 jich na jihu Čech bylo 79.

Nemocenské pojištění, státní sociální podpora

V rámci nemocenského pojištění jsou vypláceny čtyři dávky – nemocenské, ošetrovné, peněžitá pomoc v mateřství a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství. Od února 2018 se začala nově vyplácet otcovská poporodní péče a od června 2018 bylo zavedeno dlouhodobé ošetrovné.

Graf 2.14 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Jihočeském kraji

Zdroj: ČSSZ

Od roku 2020 výdaje na dávky nemocenského pojištění klesají.

V Jihočeském kraji byla v roce 2023 na dávkách nemocenského pojištění vyplacena částka 2,4 mld. Kč. Kraj se na celkovém objemu vyplacených dávek v Česku podílel 5,3 %. V porovnání s rokem 2014 se výdaje na dávky nemocenského pojištění v kraji zdvojnásobily, meziročně zaznamenaly pokles o 3,5 %.

Z hlediska struktury měla na celkových výdajích v roce 2023 největší podíl výplata nemocenského (73,3 %) a necelých 19 % peněžitá pomoc v mateřství. Třetím největším výdajem nemocenského pojištění bylo ošetrovné. Výdaje na dávky

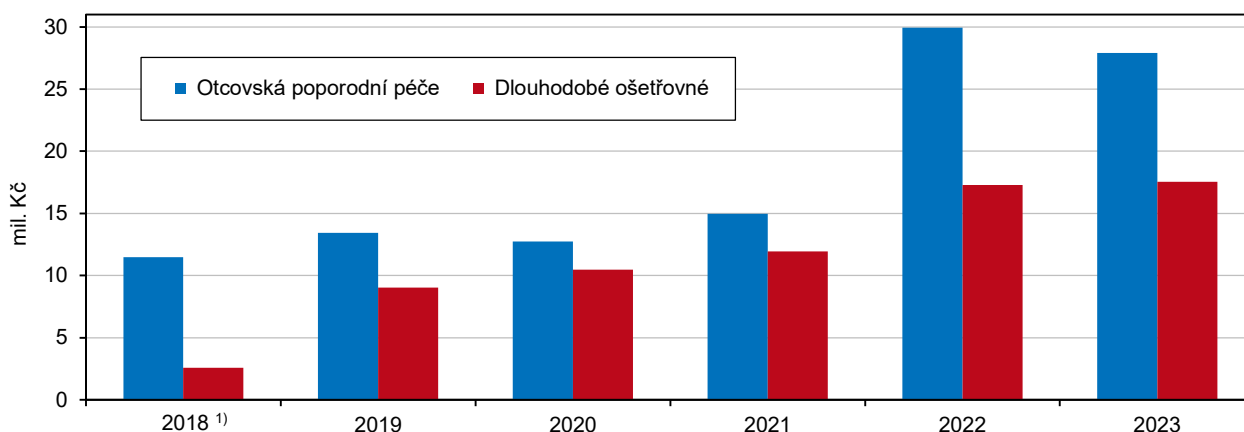
nemocenského pojištění od roku 2013 rostly, skokově se však zvýšily v roce 2020, zejména kvůli pětinasobnému nárůstu ošetřovného v době pandemie koronaviru.

Výdaje na dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné stoupají.

Od února 2018 byla nově zavedena dávka otcovské poporodní péče, již v prvním roce bylo vyplaceno téměř 11,5 mil. Kč. Obliba této dávky postupně narůstala a v roce 2022 bylo v jejím rámci vyplaceno téměř 30 mil. Kč. Následně došlo k meziročnímu poklesu o téměř 7 % a v roce 2023 bylo vyplaceno necelých 28 mil. Kč. V červnu 2018 bylo umožněno čerpání dlouhodobého ošetřovného, za sedm měsíců roku 2018 bylo vyplaceno 2,5 mil. Kč. Od roku 2019 se čerpání dávky téměř zdvojnásobilo, když v roce 2023 bylo vyplaceno 17,6 mil. Kč.

Graf 2.15 Výdaje na dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné v Jihočeském kraji

Zdroj: ČSSZ

¹⁾ dávky zavedeny v průběhu roku

Dávky státní sociální podpory, mezi něž se řadí přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné, tvoří další část příjmů. Součástí dávek pěstounské péče je příspěvek na úhradu potřeb dítěte a odměna pěstouna.

Počet dávek státní sociální podpory v kraji meziročně výrazně vzrostl.

Počet vyplacených dávek státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) v Jihočeském kraji klesal do roku 2019, poté se nepatrně zvýšil (+1,4 %), aby v roce 2021 dosáhl nejnižšího počtu. Od té doby zřejmě i kvůli výrazné pomoci válečným uprchlíkům z Ukrajiny počet dávek stoupal. V roce 2023 bylo v kraji vyplaceno 616,4 tis. dávek státní sociální podpory včetně pěstounské péče v celkové výši téměř 3,3 miliardy Kč. V rámci mezikrajského srovnání se Jihočeský kraj umístil na 7. příčce jak v počtu, tak i ve výši vyplacených dávek.

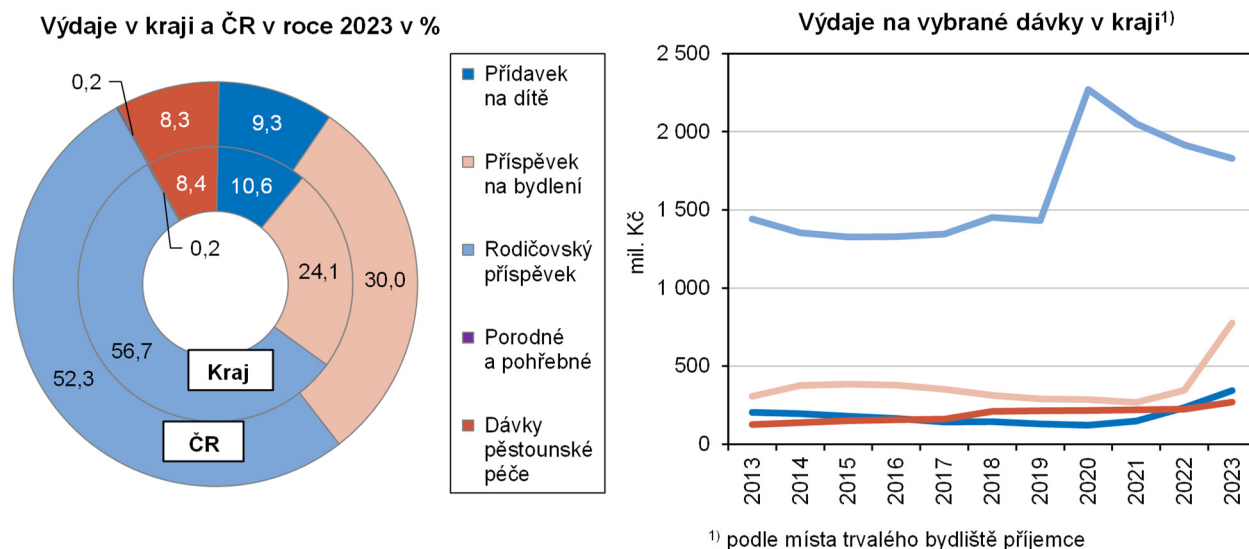
Z celkového počtu dávek státní podpory (bez pěstounské péče) v kraji tvořil 43,0 % přídavek na dítě a 32,8 % rodičovský příspěvek. Zcela jiná situace byla u hodnoty vyplacených dávek, nejvíce se na ní podílel rodičovský příspěvek, na který bylo vynaloženo 61,9 % objemu vyplacených dávek v celkové výši 1,8 miliardy Kč.

Výdaje na dávky SSP na 1 obyvatele kraje patří v rámci Česka k nižším.

Výdaje na dávky státní sociální podpory včetně pěstounské péče v přepočtu na 1 obyvatele patřily v rámci mezikrajského srovnání k těm nižším. V roce 2023 se Jihočeský kraj umístil s výší dávek státní sociální podpory 4 931 Kč na 1 obyvatele na 10. pozici pomyslného žebříčku krajů. Nejvyšší dávky byly vypláceny v Moravskoslezském kraji, kde průměrná výše dávek přesáhla hranici 7 tisíc Kč na osobu. Nejnižší průměrná výše dávek byla zaznamenána v Plzeňském kraji, kde dosáhla 4 504 Kč na obyvatele.

Graf 2.16 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Jihočeském kraji a ČR

Zdroj: MPSV

Zařízení sociálních služeb

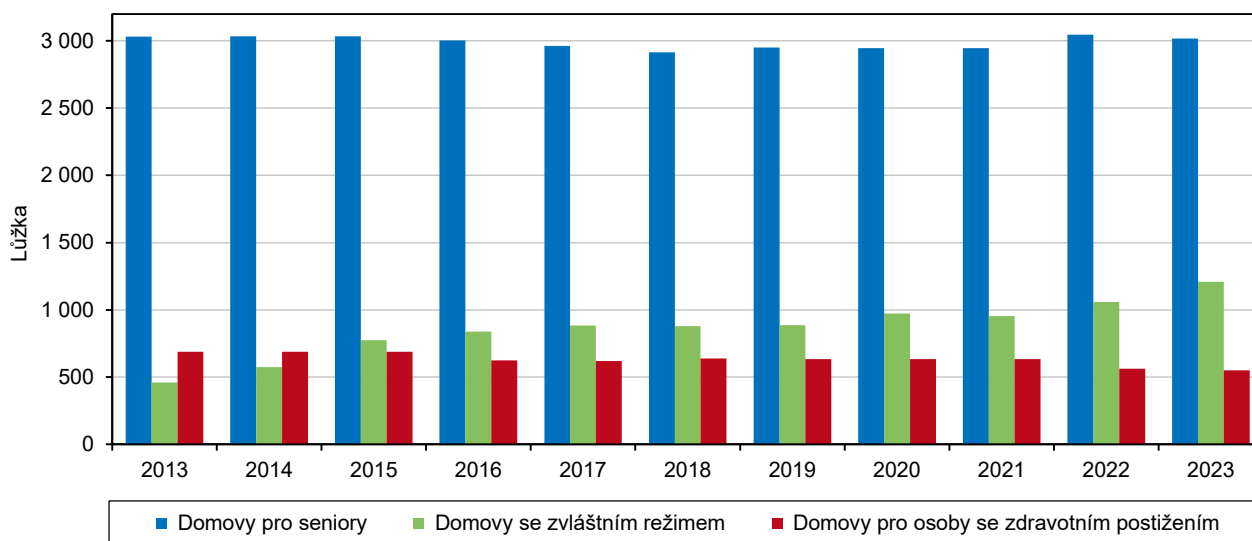
V kraji se počet lůžek v domovech pro seniory snížil.

V roce 2023 bylo na jihu Čech provozováno 227 zařízení sociálních služeb s kapacitou 5 702 lůžek. Mezi sociální zařízení, která byla provozována formou celoroční pobytové služby, patřily domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

Domovy pro seniory jsou zpravidla určeny lidem nad 65 let věku, kteří mají sníženou soběstačnost především z důvodu věku, a kteří vyžadují pravidelnou pomoc jiné osoby. V roce 2023 bylo v kraji 34 domovů pro seniory s kapacitou 3 016 lůžek. Z dlouhodobého pohledu vývoj počtu lůžek spíše kolísá kolem třítisícové hranice. Meziročně počet lůžek v domovech pro seniory klesl o 30, v porovnání s rokem 2013 došlo k poklesu počtu lůžek o 5 %.

Graf 2.17 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Jihočeském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

V domovech se zvláštním režimem kapacita lůžek v kraji vzrostla.

V domovech se zvláštním režimem bývají umístěny osoby trpící stařeckou demencí, Alzheimerovou chorobou a ostatními typy demencí. V Jihočeském kraji bylo ke konci roku 2023 evidováno 22 takových zařízení s kapacitou 1 208 lůžek.

Z dlouhodobého pohledu je zřejmé, že se kapacita lůžek v domovech se zvláštním režimem zvyšovala. Meziroční nárůst činil 14,1 %, za posledních deset let vzrostl počet míst o 749.

Dalším typem služeb sociální péče je pobytová služba v domovech pro osoby se zdravotním postižením. Tato sociální služba je poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu dlouhodobého nebo chronického zdravotního postižení. V kraji fungovalo v roce 2023 celkem 7 takových zařízení. V průběhu posledních deseti let se jejich kapacita snižovala. Zatímco v roce 2013 nabízely domovy se zvláštním režimem 689 míst, v roce 2023 už jich bylo pouze 550.

Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením (OZP) má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Podle stupně postižení se průkazy dělí na TP (středně těžké postižení), ZTP (těžké postižení) a ZTP/P (zvlášť těžké postižení s potřebou průvodce).

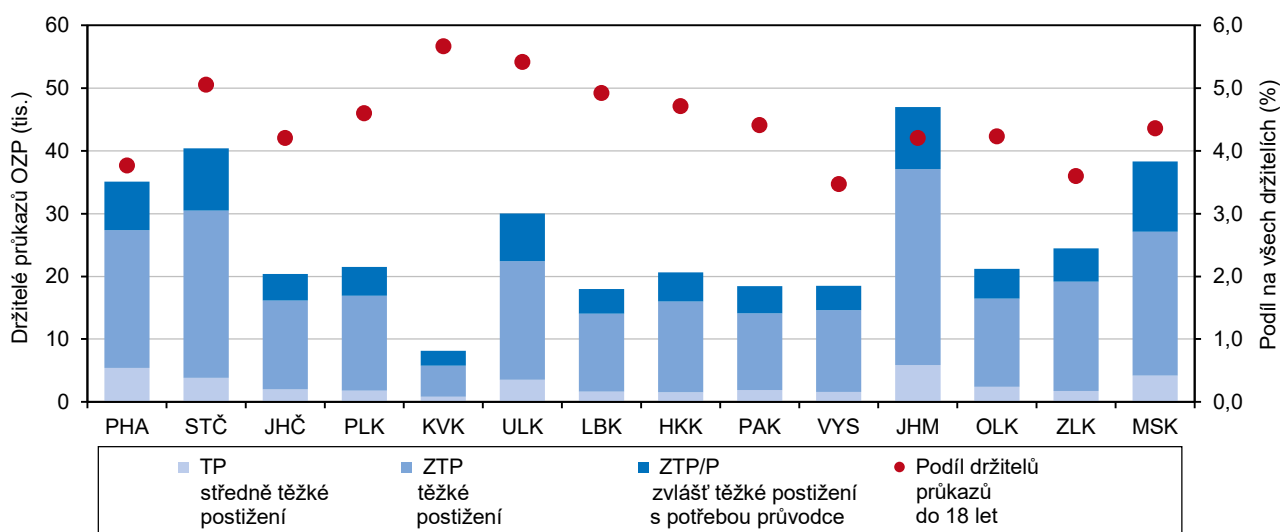
V kraji vzrostl počet držitelů průkazů OZP.

V prosinci 2023 bylo v Jihočeském kraji evidováno 20,4 tisíce držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, přičemž jejich počty každoročně narůstaly s výjimkou covidových let 2020 a 2021, kdy byl trend opačný. Od roku 2022 pak jejich počty opět stoupaly. V porovnání s prosincem 2016, kdy bylo evidováno 19,7 tisíce držitelů, se jejich počet navýšil o 3,4 %.

Podle údajů MPSV bylo v prosinci sledovaného roku z celkového počtu držitelů průkazů OZP 9,8 tisíce mužů a 10,6 tisíce žen. Nejvíce osob vlastnilo průkaz ZTP (69,2 %). Další 20,9 % tvořily osoby s průkazem ZTP/P a zbylých 9,9 % představovali majitelé průkazu TP.

Graf 2.18 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů v prosinci 2023

Zdroj: MPSV

Nejvíce držitelů průkazu bylo ve věku 65 let a více.

Z hlediska věkové struktury bylo v Jihočeském kraji v prosinci 2023 nejvíce držitelů průkazů OZP ve věku 65 let a více (62,3 %), naopak nejmenší počet byl evidován v kategorii do 14 let (3,1 %). Polovinu z celkového počtu držitelů průkazů OZP tvořili lidé starší 65 let s průkazem ZTP.

Kraj uvedl pátý nejvyšší počet průkazů OZP.

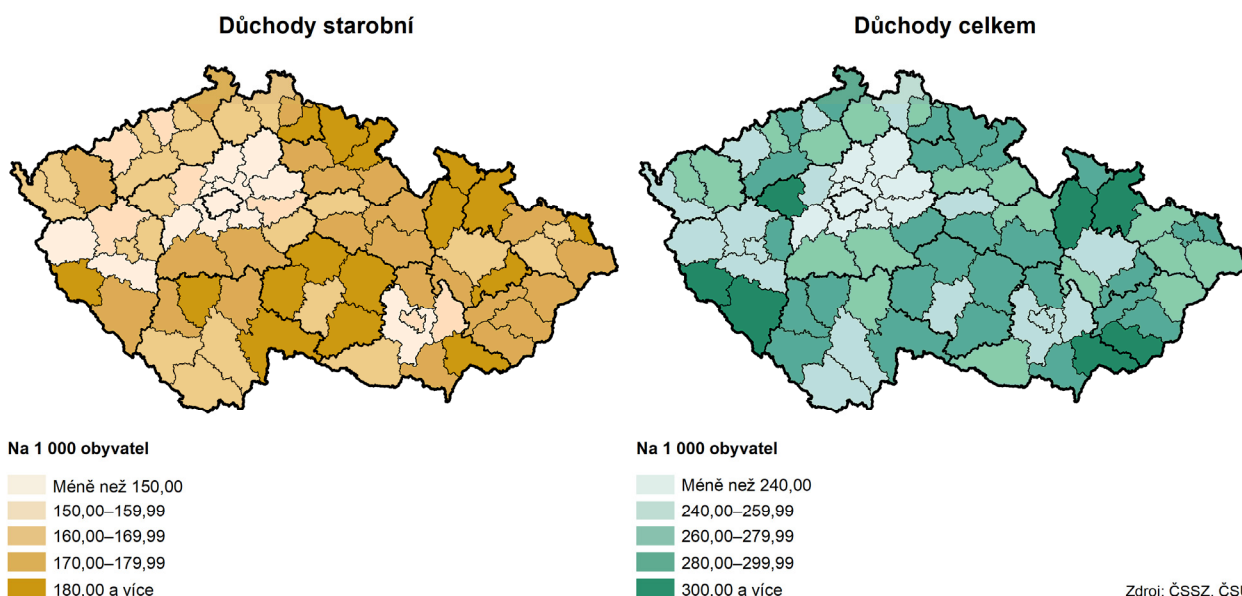
V mezikrajském srovnání byl Jihočeský kraj v roce 2021 na pátém místě v počtu držitelů průkazů osob se zdravotním postižením. Nejvyšší počet jich evidoval Jihomoravský kraj (46 983), naopak nejméně jich uvedl Karlovarský kraj (8 110).

Důchody a jejich příjemci

Pandemie koronaviru přerušila trend nárůstu počtu příjemců důchodů.

Dle údajů České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) splňovalo podmínky pro výplatu některého z důchodů v prosinci 2023 v Jihočeském kraji 180 tisíc osob, mezi nimiž převažovaly ženy (58,3 %). Celkový počet příjemců důchodů v kraji meziročně mírně vzrostl, zejména díky nárůstu počtu mužů (+679). Po třech letech poklesu, který byl do jisté míry způsoben pandemií koronaviru a s ní spojenou vyšší úmrtností zejména u starších osob, tedy došlo opět ke zvýšení počtu důchodců, byť jen nepatrnému (+0,4 %).

Ktg 2.5 Příjemci důchodů v okresech v prosinci 2023

Mezi důchodci převažovaly osoby pobírající starobní důchod.

Většina z příjemců důchodů (83,4 %) pobírala starobní důchod, ať už samostatně nebo v souběhu s vdovským případně vdoveckým důchodem. Téměř ve všech kategoriích příjemců převažovaly ženy, výjimku tvořily pouze důchod starobní poměrný včetně souběhu a důchod pro invaliditu 3. stupně, kde mírně převažovali příjemci-muži. Výrazná převaha žen byla zjištěna u pozůstalostních důchodů vyplácených samostatně, když na 1 vdovce připadaly téměř 4 vdovy.

V kraji přibýlo osob pobírajících invalidní důchod 1. a 2. stupně.

Zhruba 25,3 tisíc osob v kraji (tj. 14,1 % z celkového počtu příjemců důchodů) pobíralo v roce 2023 některou ze tří kategorií invalidního důchodu (sólo). V porovnání s rokem 2013 se zvýšil počet osob pobírajících invalidní důchod 1. stupně (+5,8 %) a 2. stupně (+6,5 %). Naopak u osob s invalidním důchodem 3. stupně došlo ke snížení o necelých 28 %.

Zvýšil se také počet lidí, kteří pobírali předčasný starobní důchod,...

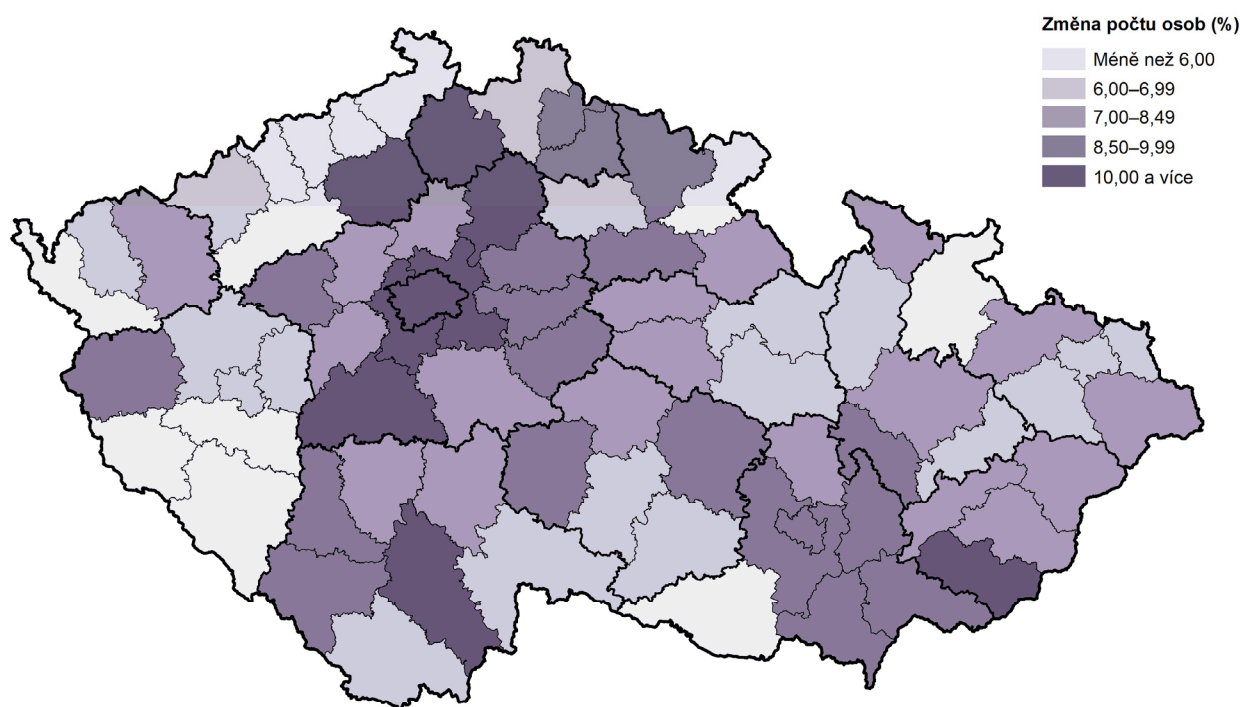
V souvislosti s obtížnějším uplatněním starších osob na trhu práce se v posledních letech zvyšuje počet lidí, kteří se rozhodnou odejít do předčasného důchodu. V prosinci 2023 pobíralo v Jihočeském kraji předčasný starobní důchod (ať už samostatně nebo v souběhu s pozůstalostním důchodem) 34,1 % starobních důchodců. Proti roku 2013 vzrostl počet osob, které odešly do důchodu předčasně, téměř o polovinu.

Trend u obou pohlaví v kraji je dlouhodobě vzestupný. V posledních deseti letech byl vyšší nárůst počtu příjemců předčasných důchodů zaznamenán u mužů, kde jejich počet stoupl o necelých 54 %. Počet žen, které pobíraly předčasný důchod, byl oproti roku 2013 vyšší o 46,2 %. Přestože v absolutních číslech bylo v předčasném důchodu více žen, jejich podíl v prosinci 2023 v kraji činil 32,2 %, zatímco podíl mužů dosáhl 36,8 %.

...nejvíce jich bylo na Jindřichohradecku.

Nejvyšší podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod byl v prosinci 2023 evidován v okrese Jindřichův Hradec, kde možnosti dřívějšího odchodu do důchodu využilo 40,6 % starobních důchodců. Nejméně této možnosti využívali důchodci na Prachaticku, kde dříve odcházela do penze pouze čtvrtina starobních důchodců.

Ktg 2.6 Změna počtu příjemců předčasného starobního důchodu v okresech mezi prosincem 2022 a 2023

Pozn.: včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

Zdroj: ČSSZ, vlastní dopočet

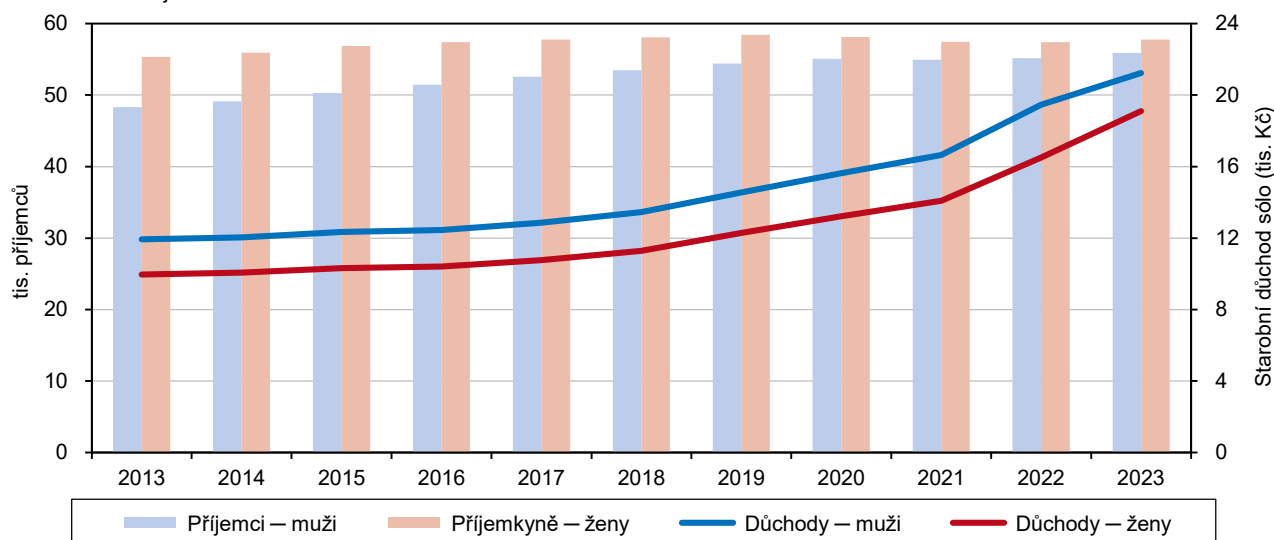
Starobní důchod plný bez souběhu obsadil v rámci ČR pátou nejvyšší příčku.

Starobní důchod plný sólo (tj. bez souběhu s pozůstalostním důchodem) dosáhl v prosinci 2023 v kraji 20 151 Kč, což bylo o 159 Kč méně než republikový průměr. Kraj v rámci Česka obsadil pátou nejvyšší příčku. Na čele pomyslného žebříčku se umístilo hlavní město Praha, kde byl v prosinci 2023 vyplácen průměrný starobní důchod sólo o 1 368 Kč vyšší než na jihu Čech.

Ženy měly zhruba o 10 % nižší starobní důchod bez souběhu než muži.

Jihočeské ženy pobíraly o 1 056 Kč méně, než činil průměrný starobní důchod bez souběhu v kraji. Naopak důchodcům mužům bylo vypláceno o 1 091 Kč více, než byl krajský průměr. Rozdíl mezi průměrným starobním důchodem sólo u mužů a žen tedy činil 2 147 Kč. Od roku 2013 se starobní důchody sólo u mužů zvýšily o více než 78 %, u žen vzrostly téměř dvojnásobně.

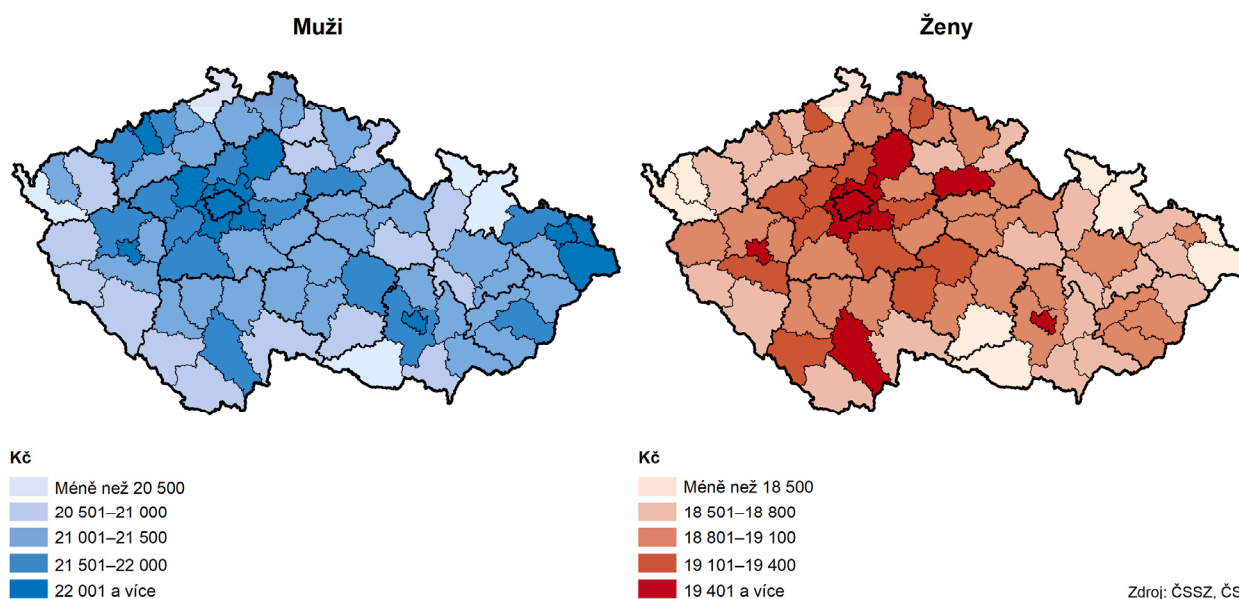
Graf 2.19 Příjemci a průměrná výše starobního důchodu sólo podle pohlaví v Jihočeském kraji (stav v prosinci)
Zdroj: ČSSZ

V rámci kraje byly vypláceny nejvyšší starobní důchody sólo na Českobudějovicku.

Nejvíce příjemců všech důchodů žilo v okrese České Budějovice, nejméně jich bylo zaznamenáno na Prachaticku. Podíl příjemců všech starobních důchodů bez souběhu činil v kraji 63,3 %, přičemž nejvyšší byl na Tábořsku (65,2 %) a nejnižší v okrese Prachatice (58,7 %). Nejvyšší starobní důchody sólo v rámci kraje byly vypláceny v okrese České Budějovice (20 686 Kč), nejnižší naopak v okrese Jindřichův Hradec (19 642 Kč).

Ktg 2.7 Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ, ČSÚ

Od roku 2019 rostl podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu.

Podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu v dlouhodobém pohledu (od roku 2012) klesal. Tento trend byl přerušen v roce 2018. Od té doby se podíl starobního důchodu na mzdovém mediánu v kraji zvyšoval. V roce 2023 podíl průměrného starobního důchodu sólo (bez souběhu) dosáhl 53,7 % mediánu průměrného výdělku, což je o 2,8 procentního bodu více než v předchozím roce. Od roku 2018, kdy byl podíl nejnižší (44,2 %) vzrostl o 9,5 p. b.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

V roce 2023 dosáhl počet registrovaných trestných činů v kraji téměř 9 tisíc.

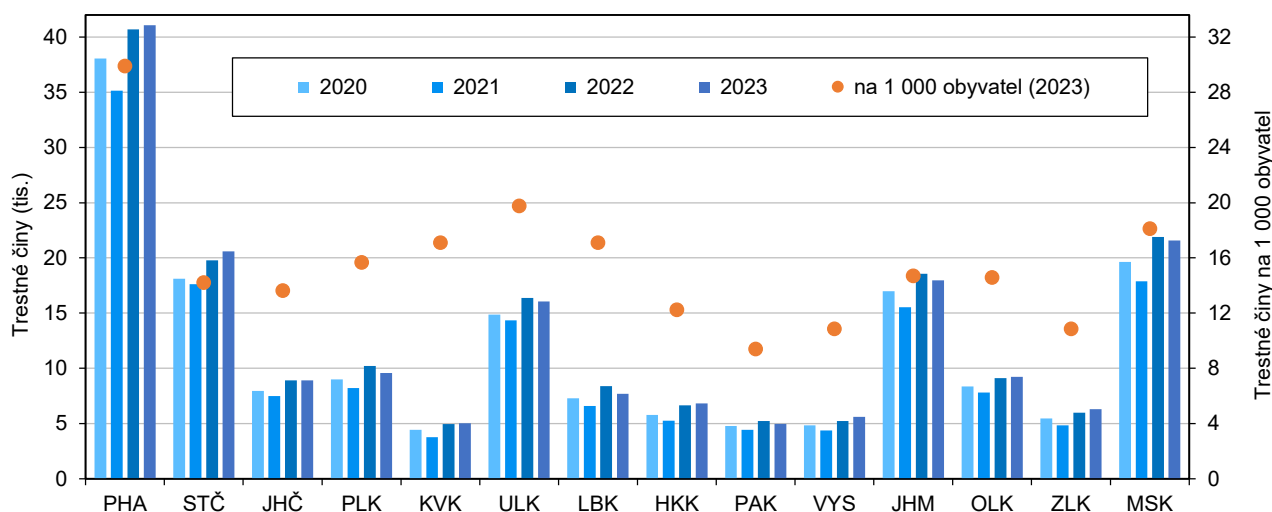
Na území Jihočeského kraje bylo v roce 2023 registrováno celkem 8 917 trestných činů. V porovnání s předchozím rokem byla kriminalita na stejné úrovni. V dlouhodobém pohledu se vymykají roky 2020 a 2021, kdy počet registrovaných trestných činů v kraji klesl pod 8 tisíc a v roce 2021 byl dokonce nejnižší za posledních 20 let. Tehdy bylo snížení kriminality do jisté míry ovlivněno omezením pohybu osob v době pandemie covidu. Meziročně počet registrovaných trestných činů vzrostl ve třech jihočeských okresech, nejvíce na Tábořsku (+6,6 %); k poklesu došlo ve čtyřech okresech kraje, největší snížení bylo zaznamenáno na Strakonicku (-8,3 %).

Také v celém Česku kriminalita od roku 2013 klesala s výjimkou roku 2019, kdy došlo k přechodnému zvýšení. Následoval dvouletý pokles, v roce 2022 kriminalita vzrostla a v roce 2023 byl zaznamenán nepatrný meziroční pokles počtu trestných činů (-0,3 %). Pokles celkové kriminality byl zjištěn v šesti krajích. Nejvíce se to projevilo v Libereckém kraji (-8,3 %). Největší nárůst naopak uvedl Kraj Vysočina, ve kterém se počet registrovaných trestných činů zvýšil o 7,0 %.

V roce 2023 připadalo v Jihočeském kraji na 1 000 obyvatel 13,6 registrovaných trestných činů. Nejvyšší úroveň kriminality v přepočtu na tisíc obyvatel středního stavu v rámci kraje zaznamenal okres Český Krumlov (16,6), naopak nejnižší uvedl okres Písek (11,0).

Graf 2.20 Registrované trestné činy podle krajů

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Celková objasněnost v kraji byla čtvrtá nejvyšší v rámci Česka.

V roce 2023 bylo v Jihočeském kraji objasněno 5 265 registrovaných trestných skutků. Celková objasněnost (59,0 %) byla nižší o 1,4 procentního bodu než v předešlém roce a v rámci mezikrajského srovnání byla čtvrtá nejvyšší. V případě

obecné kriminality bylo objasněno 52,0 % činů, v případě hospodářské kriminality 58,0 % skutků. Nejméně často se podařilo objasnit krádeže vloupáním, jen z 29,4 %.

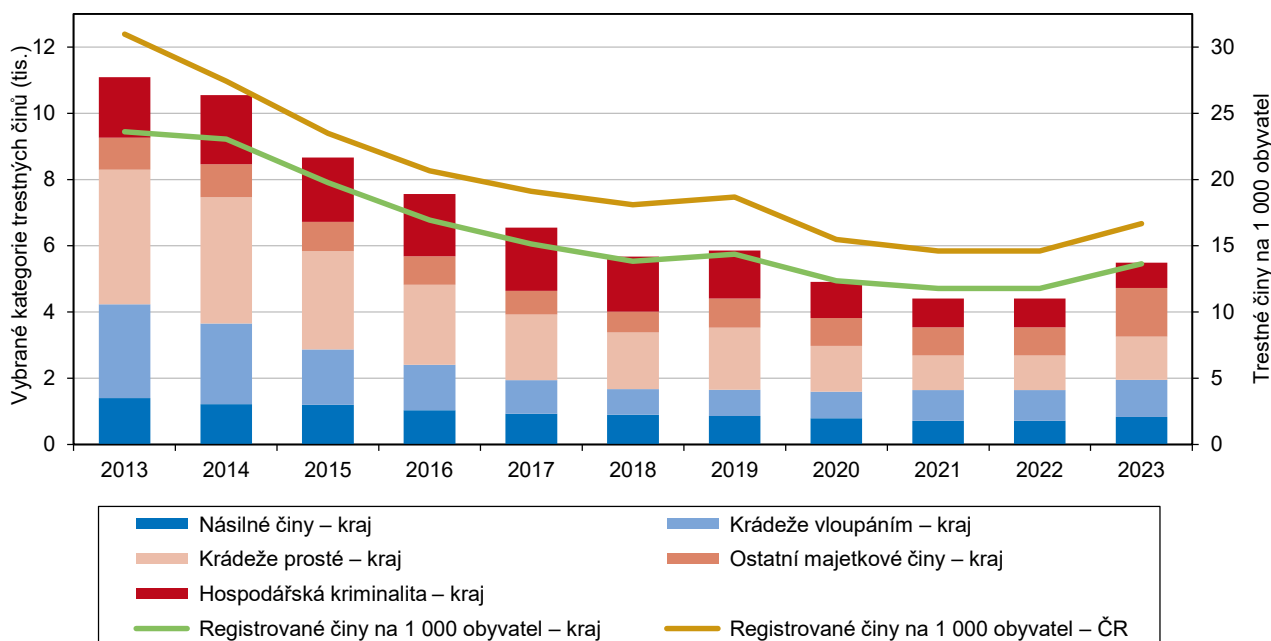
Více než polovinu trestných činů spáchali recidivisté.

Z celkového počtu objasněných trestných skutků byla více než polovina spáchána opakovaně trestanými osobami. Dodatečně se v Jihočeském kraji podařilo Policii ČR objasnit 737 trestných činů.

Objasněnost trestných činů v Česku v roce 2023 byla 45,7 %, což bylo meziročně o 1,0 procentního bodu více. První příčku v objasněnosti trestných činů obsadil Ústecký kraj, ve kterém bylo vyřešeno 60,5 % činů. Naopak v hlavním městě Praze byla objasněna pouze čtvrtina spáchaných skutků.

Graf 2.21 Registrované trestné činy v Jihočeském kraji a ČR

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod v kraji meziročně vzrostl.

V roce 2023 došlo na území Jihočeského kraje celkem k 4 641 dopravním nehodám, což představovalo 4,9 % z celkového počtu dopravních nehod v Česku. V rámci mezikrajského srovnání se jednalo o sedmý nejnižší údaj. Z dlouhodobého hlediska se nehodovost od roku 2010 v kraji zvyšovala. V roce 2020 došlo meziročně k poklesu počtu nehod v souvislosti s pandemií covidu, kvůli níž byl omezen pohyb osob. Následně opět pokračoval stoupající trend počtu nehod v kraji. V roce 2023 došlo k meziročnímu nárůstu (+4,5 %).

Nejvíce nehod způsobili v roce 2023 řidiči na silnicích ve Středočeském kraji, naopak nejméně jich bylo zaznamenáno v kraji Karlovarském. V porovnání s rokem 2022 vzrostla nehodovost v polovině krajů Česka. Nejvyšší nárůst vykázali v Plzeňském kraji (+18,5 %), naopak výrazný pokles byl zaznamenán v Kraji Vysočina (–27,5 %).

V roce 2023 připadalo v Jihočeském kraji na 1 000 obyvatel 7,1 dopravních nehod a v rámci krajů se region umístil na třetí nejnižší příčce. Nejvyšší nehodovost v rámci kraje uvedly okresy Prachatice a Tábor (8,4), nejnižší byla evidována na Jindřichohradecku (5,6).

Počet usmrčených při dopravních nehodách v kraji byli v roce 2023 historicky třetí nejnižší.

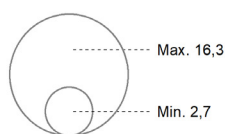
V roce 2023 zemřelo na jihočeských silnicích 47 osob, což bylo o 1 osobu méně než v předchozím roce. V dlouhodobém pohledu se jednalo o třetí nejnižší počet osob usmrčených při dopravních nehodách. Počet lehce zraněných osob při dopravních nehodách dosáhl 1 878 a meziročně se zvýšil. Naopak počet těžce zraněných poklesl až na historické minimum (185). Nejvíce usmrčených osob bylo evidováno ve Středočeském kraji (80 osob), naopak nejméně zemřelých na silnicích uvedl kraj Karlovarský (15 osob).

Věcná škoda v kraji meziročně vzrostla.

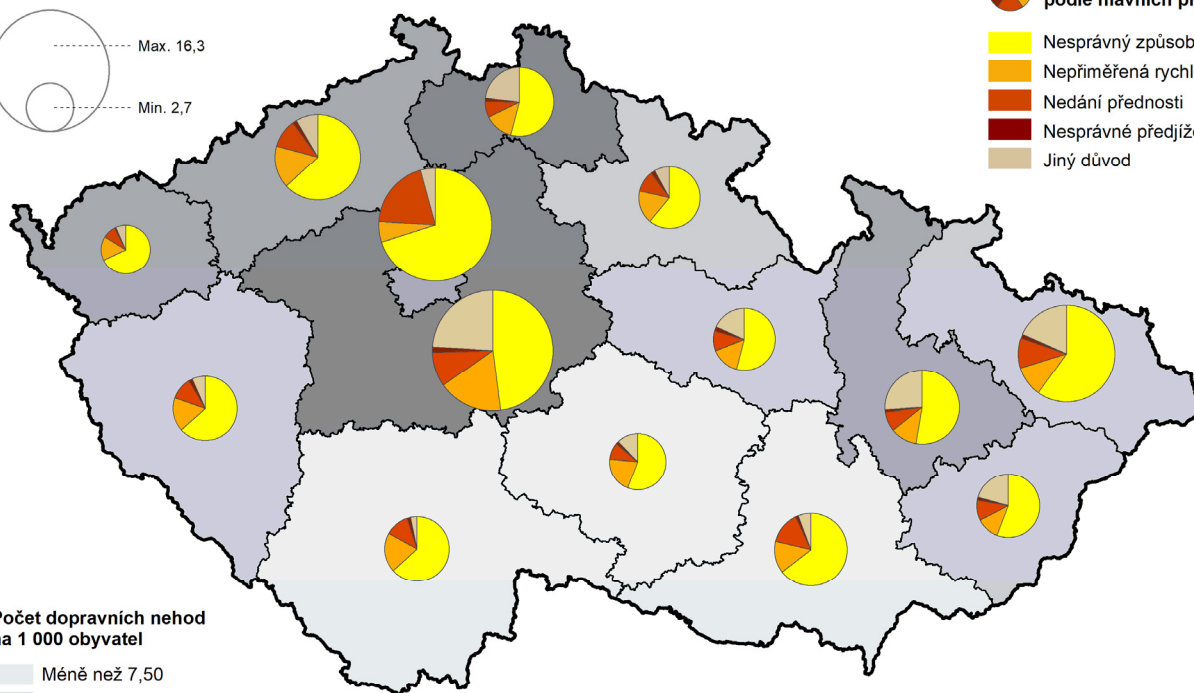
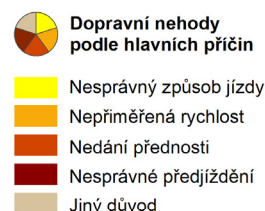
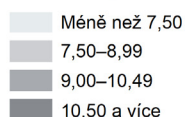
Věcná škoda vzniklá při dopravních nehodách v Jihočeském kraji dosáhla v roce 2023 více než 408 mil. Kč. Meziročně se její hodnota zvýšila o 17,5 %. Na jednu dopravní nehodu připadla v průměru škoda ve výši 89,3 tisíce Kč. Zvýšení hmotné škody způsobené při dopravních nehodách v roce 2023 se týkalo osmi krajů.

Ktg 2.8 Dopravní nehody v krajích v roce 2023

Počet dopravních nehod (tis.)

Počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Nejčastější příčinou dopravních nehod byl nesprávný způsob jízdy.

U více než 63 % dopravních nehod v kraji byl jako hlavní důvod uveden nesprávný způsob jízdy, u téměř 20 % šetřených nehod byla na vině nepřiměřená rychlost a za 12 % kolizí mohlo nedání přednosti v jízdě. Dopravní nehody na jihu Čech byly v naprosté většině případů zaviněny řidičem motorového vozidla (91,1 %). U necelého 1 % nehod byl jako viník uveden chodec. Celkem 355 dopravních nehod bylo způsobeno pod vlivem alkoholu. Podíl těchto nehod na celkovém počtu dosáhl 7,6 % a oproti roku 2022 se nepatrně snížil.

Celkem 6,5 % z registrovaného počtu řidičů v kraji se dopustilo přestupku či trestného činu.

Bodové hodnocení řidičů slouží ke sledování opakovaného páčání přestupků nebo trestných činů v silničním provozu. Ty byly do konce roku 2023 hodnoceny škálou od 2 do 7 bodů. Body zaznamenávají do centrálního registru řidičů obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Po dosažení počtu 12 bodů úřad vyzve řidiče k odevzdání řidičského průkazu.

V Jihočeském kraji bylo v roce 2023 evidováno celkem 28 510 řidičů, kteří se dopustili přestupku (trestného činu). To odpovídalo 6,5 % z celkového počtu registrovaných řidičů. V rámci mezikrajského srovnání podílu bodovaných řidičů se kraj umístil na třetí pozici. Nejnižší podíl bodovaných řidičů byl zjištěn v hlavním městě Praze (5,3 %), naopak nejvyšší byl v Moravskoslezském kraji (9,6 %). Podíl bodovaných řidičů v celém Česku činil 6,9 %.

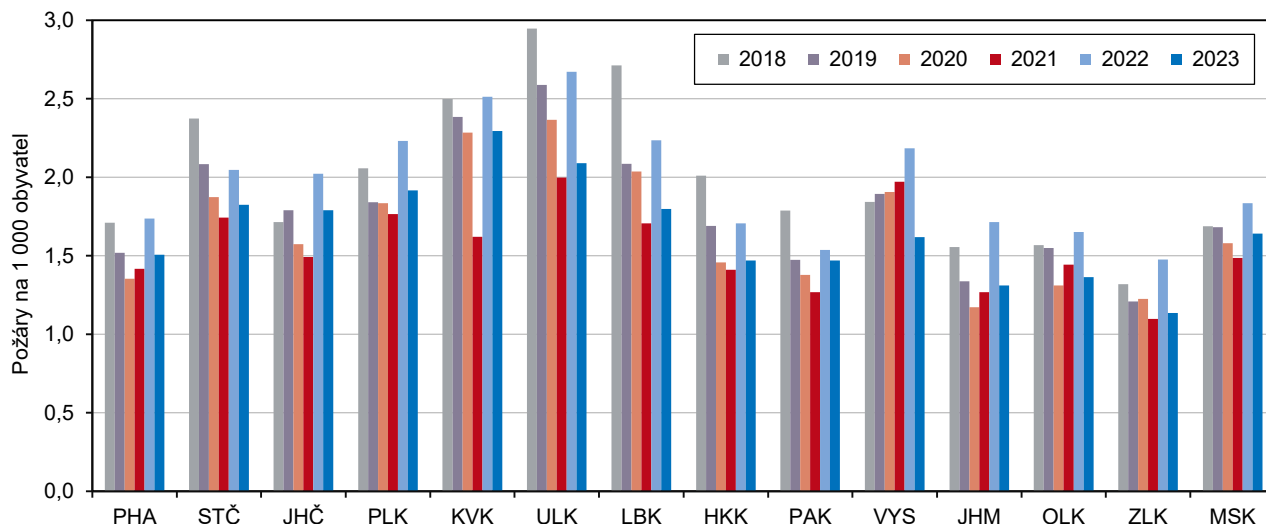
Jihočeští hasiči v roce 2023 likvidovali 1 171 požárů.

Na území kraje v roce 2023 vzniklo celkem 1 171 požárů, v porovnání s minulým rokem došlo k poklesu o 10,9 %. Jihočeský kraj se na celkovém počtu vzniklých požárů v Česku podílel 6,6 % a v rámci mezikrajského srovnání se umístil na 9. příčce.

V rámci kraje došlo k nejvíce požárům v okrese České Budějovice (344), naopak nejméně jich vzniklo na Prachaticku (102). V přepočtu na 1 000 obyvatel vzniklo na jihu Čech 1,8 požáru. V přepočtu na střední stav obyvatel nejčastěji hořelo v okrese Český Krumlov (2,1 požáru), zatímco nejméně požárů likvidovali hasiči na území okresu Strakonice (1,5 požáru).

Graf 2.22 Počet požárů podle krajů

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

Přímá škoda způsobená požáry meziročně výrazně vzrostla.

Přímá škoda způsobená požáry v Jihočeském kraji se v roce 2023 meziročně zdvojnásobila na celkovou částku 397,4 mil. Kč a byla to nejvyšší zaznamenaná škoda v dlouhodobé historii. Přímá škoda na 1 požár byla vyčíslena na 339,4 tis. Kč. Hodnota majetku uchráněného před požáry dosáhla v kraji částky 865,6 mil. Kč, což bylo o 30,6 % více než v roce 2022.

Nejvyšší souhrnná přímá škoda a nejvyšší přímá škoda v přepočtu na 1 požár byla v roce 2023 zaznamenána v okrese Prachatice. Nejnižší přímá škoda i nejnižší přímá škoda v přepočtu na 1 požár byly vyčísleny v okrese Český Krumlov. Nejvyšší uchráněnou hodnotu majetku před požáry vykázal v roce 2023 okres Tábor.

Počet osob usmrcených při požárech v kraji patřil k nejnižším v Česku.

Při požárech vznikají škody nejen majetku, ale i na zdraví. V kraji zemřely v přímé souvislosti s požáry 3 osoby. Celkem se v kraji při požárech zranilo 93 osob, z tohoto počtu bylo nejvíce osob zraněno v okrese Tábor (24), naopak na Českokrumlovsku a Strakonicku bylo zraněných nejméně (9).

3. Ekonomický vývoj

Vývoj ekonomiky ovlivnila pandemická krize a válka na Ukrajině.

Do vývoje ekonomiky po šestiletém období růstu zasáhla v roce 2020 pandemie koronaviru a ještě než se s jejími následky dokázala vyrovnat, musela se od roku 2022 vypořádat s dopady válečného konfliktu na Ukrajině, růstem cen paliv a energií, vysokou inflací a narušením dodavatelských řetězců.

Makroekonomický rámec

K dispozici jsou údaje do roku 2022.

V oblasti regionální makroekonomické statistiky je hodnocen vývoj do roku 2022, přičemž za rok 2022 jsou prozatím k dispozici pouze předběžné výsledky. Definitivní údaje budou zveřejněny spolu s předběžnými regionálními účty za rok 2023 v polovině ledna 2025.

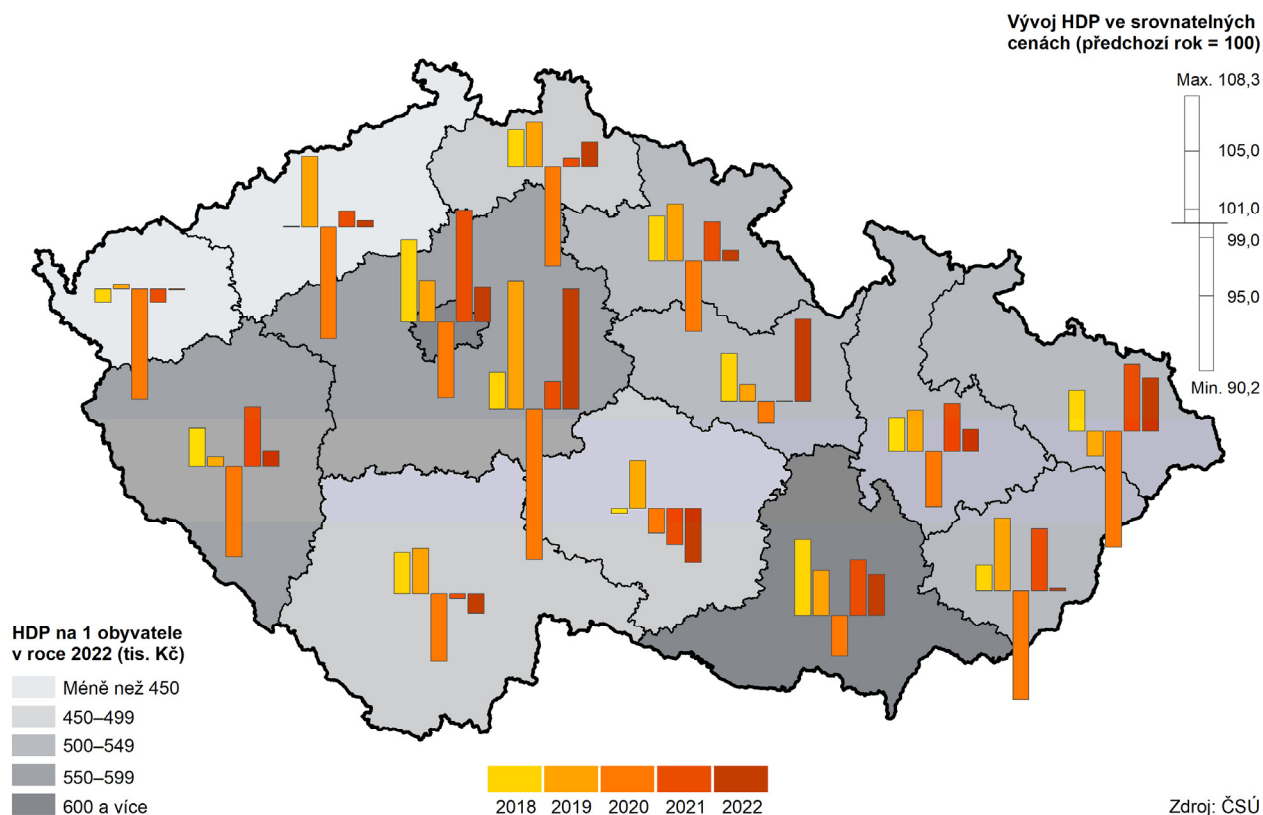
V roce 2020 HDP ve srovnatelných cenách ve všech krajích klesl.

Po šestiletém období konjunktury, ve kterém regionální hrubý domácí produkt (HDP) ve srovnatelných cenách (s. c.) v Jihočeském kraji a většině krajů Česka rostl, došlo v roce 2020 ke zlomu. Regionální HDP kraje v s. c. se snížil o 4,4 %. K meziročnímu poklesu HDP ve s. c. došlo tehdy ve všech krajích, přitom pro Česko a polovinu krajů, Jihočeský nevyjímaje, to byl propad, který neměl v jejich historii období.

V Jihočeském kraji klesal HDP ve s. c. i v dalších dvou letech.

Zatímco v dalších dvou letech se již HDP většiny krajů zvyšoval, byl Jihočeský kraj jedním ze tří krajů, které se ještě z ochromení ekonomiky v důsledku pandemické krize nevzpamatovaly a jejichž HDP ve s. c. dál klesal. V Jihočeském kraji byl v roce 2022 HDP ve s. c. oproti předpandemickému roku 2019 nižší téměř o 6 %.

Ktg 3.1 Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2018 až 2022

Podíl kraje na tvorbě republikového HDP v roce 2022 klesl na 4,6 %.

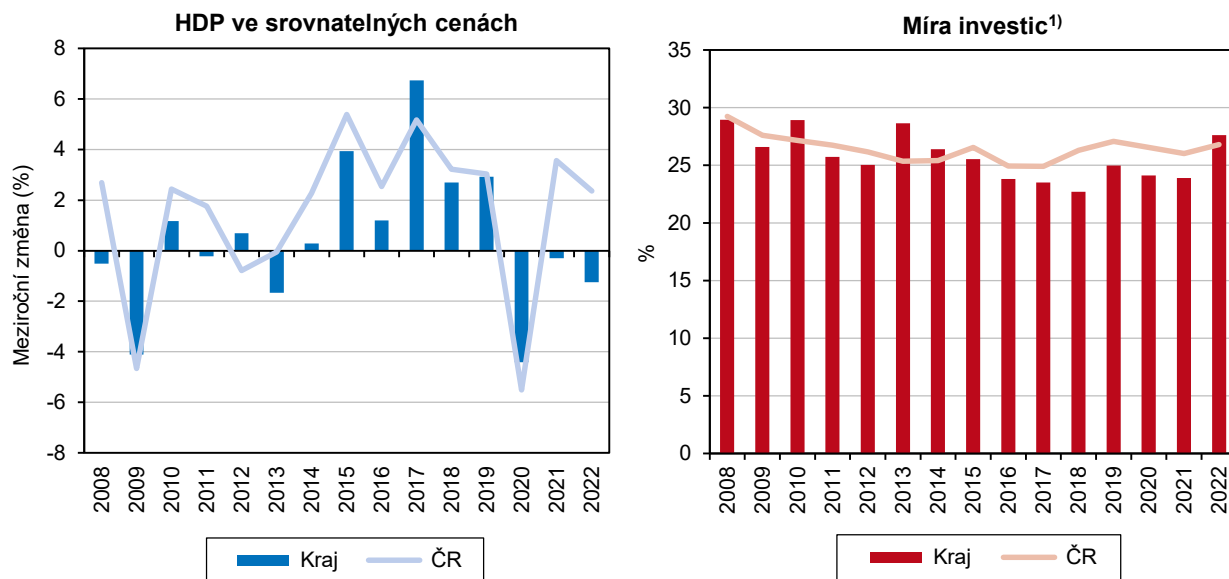
V roce 2022 byl v Jihočeském kraji vytvořen regionální HDP v běžných cenách (b. c.) ve výši 309,0 mld. Kč. Vzhledem k vývoji HDP ve s. c. v posledních letech, který byl ve srovnání s většinou krajů i celým Českem horší, snížil se v roce 2022 příspěvek

kraje k celorepublikovému HDP na historicky nejnižší hodnotu 4,6 %. V pomyslném regionálním žebříčku se kraj posunul na osmé místo, což znamenalo nejhorší umístění v jeho historii. Až do roku 2010 se kraj s podílem nad 5,0 % umísťoval na šestém místě a v letech 2011 až 2021 s podílem pod 5,0 % na šestém a častěji na sedmém místě.

K tvorbě republikového HDP přispívá nejvíce Praha.

Hospodářsky nejsilnějším krajem České republiky je hlavní město Praha, jehož příspěvek k republikovému HDP se v dlouhodobém horizontu zvolna zvyšoval (z 22,7 % v roce 2000 na 28,4 % v roce 2022).

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt a míra investic v Jihočeském kraji a ČR

¹) podíl tvorby hrubého fixního kapitálu na hrubém domácím produktu

Ve struktuře HPH dlouhodobě rostl podíl terciárního a klesal podíl primárního sektoru.

Vývoj regionálního HDP úzce souvisí s vývojem regionální hrubé přidané hodnoty (HPH), která představuje rozdíl mezi produkcí a mezispotřebou jednotlivých odvětví daného regionu. Z hlediska dlouhodobého vývoje ve struktuře HPH převažují a zvolna upevňují svůj vliv odvětví terciárního sektoru (tržní a netržní služby) na úkor klesajícího zastoupení primárního sektoru (zemědělství, lesnictví, rybářství) a sekundárního sektoru (průmysl a stavebnictví). Mezi roky 2000 a 2022 se v Jihočeském kraji snížil podíl primárního sektoru z 6,8 % na 4,5 %, podíl sekundárního sektoru z 39,5 % na 35,5 %, naproti tomu podíl terciárního sektoru se zvýšil z 53,7 % na 60,0 %, což byla dosud nejvyšší hodnota v historii kraje.

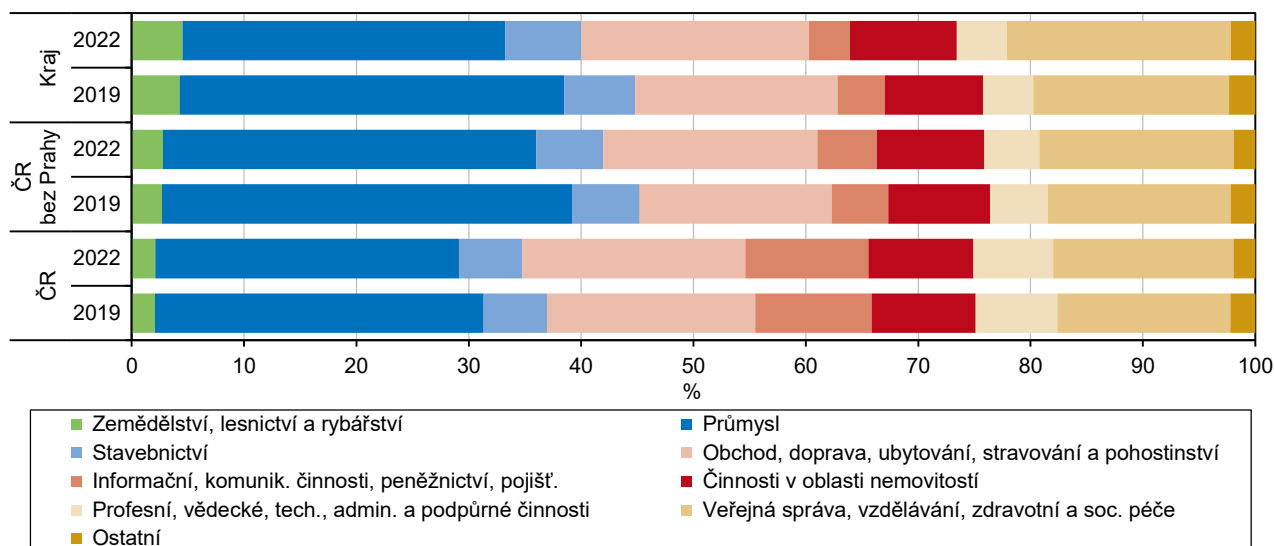
Mezi roky 2019 a 2022 došlo v kraji k poklesu HPH v b. c. průmyslu,...

HPH v b. c. při pandemii v roce 2020 v Jihočeském kraji a dalších pěti krajích zpomalila růst a tím se lišila od převládajícího vývoje. Ve většině krajů i v celém Česku provázal pandemickou krizi v roce 2020 pokles objemu HPH v b. c., stejně tak klesl objem ve většině odvětví, z nichž nejvíce byl zasažen zpracovatelský průmysl. V letech 2021 a 2022 se již HPH většiny odvětví v jednotlivých regionech meziročně zvyšovala. Výjimkou byla například HPH průmyslu celkem v Jihočeském kraji a Kraji Vysočina, jež na rozdíl od ostatních krajů v roce 2021 stagnovala a v roce 2022 poklesla; ačkoli ve zpracovatelském průmyslu již v obou letech rostla. Vlivem vývoje v průmyslu byl nárůst celkového objemu HPH v roce 2022 oproti roku 2019 v jižních Čechách a na Vysočině nejnižší mezi regiony.

...což se promítlo do změn ve struktuře HPH podle sektorů.

V regionálním srovnání měl Jihočeský kraj dlouhodobě druhý nejvyšší podíl primárního sektoru (po Kraji Vysočina). Klesající HPH průmyslu v roce 2022 zavinila snížení podílu sekundárního sektoru v Jihočeském kraji na 35,5 %, což bylo nejméně v historii kraje a aktuálně mezi kraji čtvrté nejnížší podíl sekundéru. Na druhou stranu tento vývoj napomohl ke zvýšení podílu terciárního sektoru na historicky nejvyšší hodnotu 60,0 %, což v mezikrajském žebříčku přineslo kraji čtvrté nejvyšší místo za hlavním městem Prahou, Jihomoravským a Karlovarským krajem. Aktuální umístění kraje v mezikrajském žebříčku podle podílu terciéru bylo nejlepší v historii.

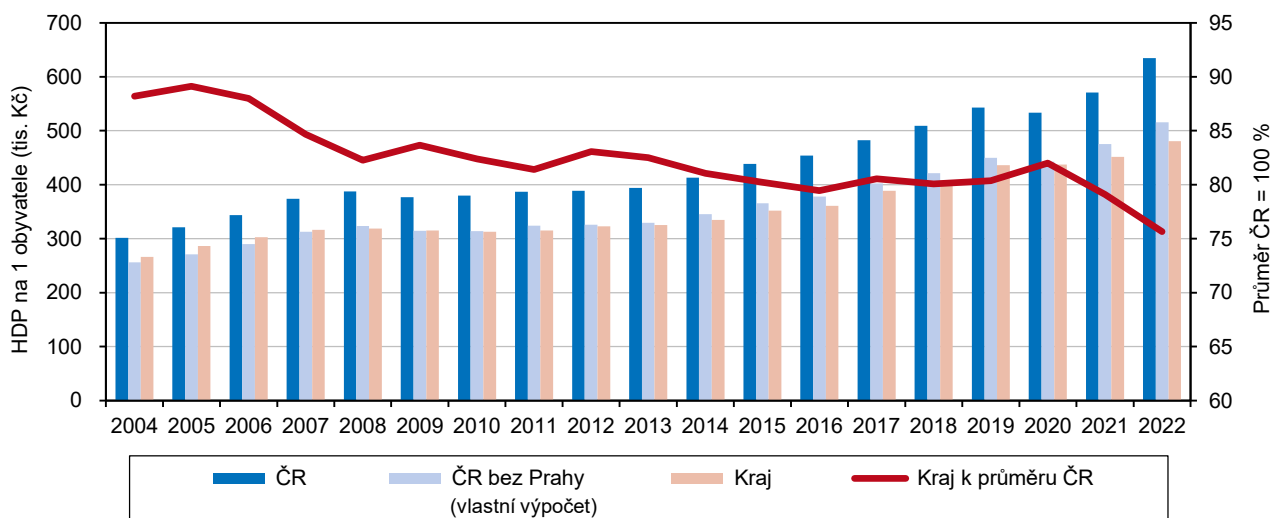
Graf 3.2 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Jihočeském kraji a ČR

HPH kraje měla odlišnou strukturu než v celém Česku.

Struktura HPH Jihočeského kraje se od celorepublikové liší vyšším podílem primárního a sekundárního sektoru a nižším podílem terciéru. Republikovou skladbu HPH však výrazně ovlivňuje hlavní město Praha (s podílem terciéru 83,5 % v roce 2022). Od struktury HPH za souhrn mimopražských krajů se jihočeská již tak markantně nelišila, větší podobnost byla patrná zejména před pandemií.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Jihočeském kraji a ČR

V HDP na 1 obyvatele klesl Jihočeský kraj v roce 2022 na desáté místo mezi kraji.

Podle hodnoty HDP na 1 obyvatele se kraj v regionálním srovnání zařadil v roce 2022 na desátou příčku a oproti roku 2019 si tak o tři místa pohoršil. Výrazně lepších výsledků dosahoval do roku 2007, kdy býval třetí až pátý. Postavení kraje se meziročně nejvíce zhoršilo v roce 2008, kdy dřívější nástup krize (oproti většině regionů) znamenal posun z pátého na sedmé místo.

Jihočeský kraj měl v roce 2022 v porovnání s Českem o 24,3 % nižší HDP na 1 obyvatele.

V porovnání s výsledkem za republiku měl Jihočeský kraj v přepočtu na 1 obyvatele vždy nižší HDP a republikové hodnotě se spíše vzdaloval. Zatímco v roce 2000 za ní zaostával o 5,9 %, při pandemii v roce 2020 o 18,0 %, v roce 2022 se za ní opozdil o 24,3 %, což byl historicky nejhorší výsledek. Republikovou hodnotu významně ovlivňuje hlavní město Praha, které ji jako jediný kraj převyšuje, od roku 2001 více než dvakrát. Pomineme-li Prahu, pak HDP na 1 obyvatele za souhrn mimopražských krajů jižní Čechy až do roku 2007 překračovaly. Od roku 2008 na něj většinou již jen ztrácely, v roce 2022 nejvíce v historii (–6,9 %).

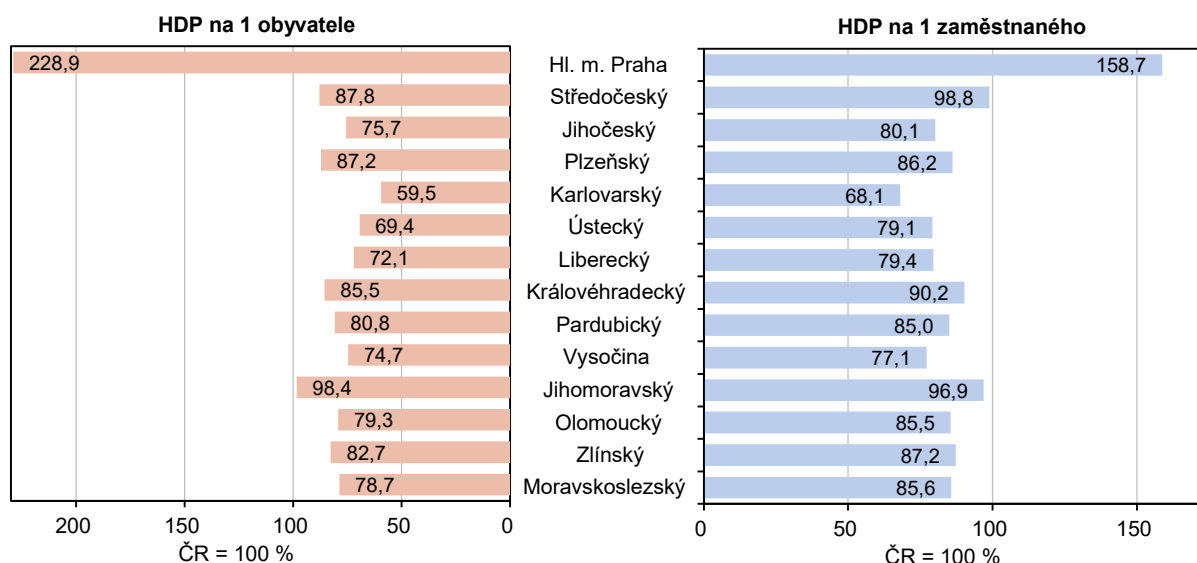
Republikovou produktivitu práce překračovalo hlavní město Praha a občas i Středočeský kraj, v roce 2022 na ni ale ztrácel.

Výraznou převahu hlavního města vedle struktury HPH s vysokým podílem služeb ovlivňuje také vysoký počet zaměstnaných, kteří do Prahy často dojíždějí za prací z jiných regionů, zejména ze středních Čech. Zatímco Pražanů bylo v roce 2022 o 6,2 % méně než Středočechů, zaměstnávalo hlavní město (podle místa pracoviště) 1,5 krát více osob než Středočeský kraj. Při přepočtu HDP na 1 zaměstnaného, kdy bereme v úvahu počet osob, které produkt vytvořily, se výrazný rozdíl mezi hlavním městem a druhým Středočeským krajem snížil. Republikovou produktivitu práce, tj. HDP v přepočtu na 1 zaměstnaného, kromě hlavního města Prahy dříve často mírně překračoval i Středočeský kraj. V letech 2021 a 2022 však za ní zaostal. Z ostatních krajů na republikovou produktivitu práce od roku 2000 žádný další nedosáhl.

Jihočeský kraj za průměrem Česka zaostal o 20 %.

Jihočeský kraj od roku 2007 za produktivitou práce Česka zaostával o více než 10 %, v roce 2019 (rok před pandemií) se jí vzdálil o 15,5 %, v roce 2022 pak o 19,9 %. V pořadí krajů podle HDP na 1 zaměstnaného se v roce 2019 umístil na osmém místě a v roce 2022 na desátém místě.

Graf 3.4 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele a na 1 zaměstnaného v krajích v roce 2022

THFK v b. c. v roce 2020 v Česku i většině krajů meziročně poklesla,...

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v b. c. má v celorepublikovém úhrnu zpravidla rostoucí trend. Při pandemické krizi v roce 2020, kdy oslabily zejména investice do průmyslu, však poklesla o více než 3 %. Rostoucí trend THFK v Česku

před tím nabourala ekonomická recese (2009 až 2013) a k dalšímu narušení došlo v roce 2016, rok po vysoké investiční aktivitě spojené s dočerpáváním eurofondů.

...v roce 2021 a zejména 2022 již rostla.

V regionech je objem investic rozkolísanější v souvislosti s realizací větších investičních akcí. V roce 2020 se THFK meziročně snížila ve většině krajů včetně Jihočeského, kde pokles představoval 3,1 %. Poslední dva roky již THFK v Česku a ve většině krajů rostla, nejprve zvolna a pak prudčeji, v jižních Čechách o 2,3 % a 22,8 %.

V roce 2022 byla míra investic v Jihočeském kraji nadprůměrná.

Od doby, kdy se na přelomu století stavěla jaderná elektrárna Temelín, nebyla již nikdy v jižních Čechách tak vysoká a výrazně nadprůměrná investiční aktivita. Míra investic (podíl THFK na HDP) až do roku 2005 dosahovala více než 30 %. V dalších letech až do roku 2018 měla spíše klesající trend. Od roku 2019 sice kolísala ale s rostoucím trendem. V roce 2022, kdy THFK přesáhla 85 mld. Kč, představovala míra investic v kraji 27,6 %. Ve srovnání s Českem byla, po sedmi letech nižší aktivity, nadprůměrná, v mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší a v kraji druhá nejvyšší za posledních deset let.

Podíl kraje na celkové THFK Česka byl v roce 2022 nejvyšší za posledních sedm let.

K celorepublikovému objemu THFK v roce 2022 Jihočeský kraj přispěl 4,7 %, což byl v pořadí krajů sedmý nejvyšší podíl. Stejně umístění kraj obsadil v roce 2022 i po přepočtu THFK na 1 obyvatele. Republikovou hodnotu THFK na 1 obyvatele kraj dosáhl ze 78,0 %, což znamenalo nejlepší výsledek od roku 2018 a třetí nejlepší za posledních deset let. Nejlepší poměr vůči republikové THFK na 1 obyvatele vykazovalo hlavní město Praha, které ji od roku 2006 převyšovalo více než dvojnásobně. Často ji mírně překračoval i Středočeský kraj. Další kraje na ni dosáhly před rokem 2010 výjimečně a pak již vůbec.

Místní rozpočty

Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů od roku 2017 rostly.

Příjmy a výdaje územních rozpočtů, tj. rozpočtů kraje, obcí a svazků obcí v Jihočeském kraji v posledních deseti letech každoročně rostly s výjimkou roku 2016, který následoval po nárůstu v roce 2015 (+11 % u příjmů a +9 % u výdajů), ovlivněném nepochybně i dočerpáváním fondů z EU. Při pandemii se v roce 2020 růst příjmů a výdajů zpomalil, v roce 2021 výdaje rostly stále pomaleji, ale příjmy již rostly rychleji. Saldo příjmů a výdajů bylo po celé desetiletí kladné, v roce 2018 se přiblížilo k nule.

Při pandemii byl růst příjmů zajištěn vyššími přijatými transfery.

V pandemickém roce 2020, kdy daňové, nedaňové i kapitálové příjmy meziročně poklesly, byl růst příjmů územních rozpočtů (+3,3 %) zajištěn vyššími přijatými transfery, které se tehdy na celkových příjmech podílely podobně jako daňové příjmy téměř 45 %. V letech 2021 až 2023 již příjmy územních rozpočtů rostly o 9 % a více, zejména díky jejich největším položkám daňovým příjmům a přijatým transferům, jejichž podíl na příjmech územních rozpočtů v roce 2023 činil 50,4 %, resp. 38,9 %.

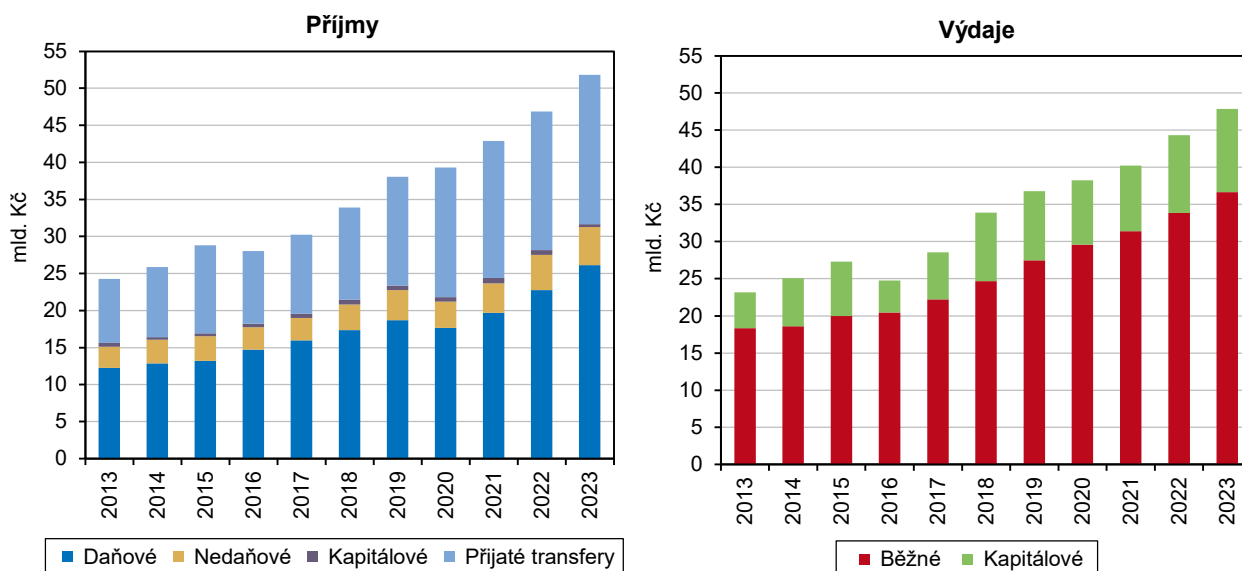
K růstu celkových výdajů přispěly především běžné výdaje.

Pokud jde o výdajovou stránku místních rozpočtů, tak v letech 2020 a 2021 byl růst celkových výdajů pomalejší (+4,1 % a +5,2 %) kvůli poklesu kapitálových výdajů v roce 2020 a pomalejšímu růstu v roce 2021. V letech 2022 a 2023 již celkové výdaje rostly rychleji. Ve struktuře výdajů při pandemické krizi se zvyšoval podíl běžných výdajů až na 78 % v roce 2021 a naopak se snižovalo zastoupení kapitálových výdajů (na 22,0 %). V dalších dvou letech podíl kapitálových výdajů překonal 23 %, ale stále byl nižší než před pandemií, kdy v letech 2018 a 2019 dosahoval 27,2 %, resp. 25,2 %. Běžné výdaje se na celkových výdajích územních rozpočtů podílely více než ze tří čtvrtin (v roce 2023 ze 76,6 %). Největší položku

běžných výdajů tvořily neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (téměř polovina z běžných výdajů).

Graf 3.5 Příjmy a výdaje kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Jihočeském kraji (po konsolidaci)
Zdroj: MF

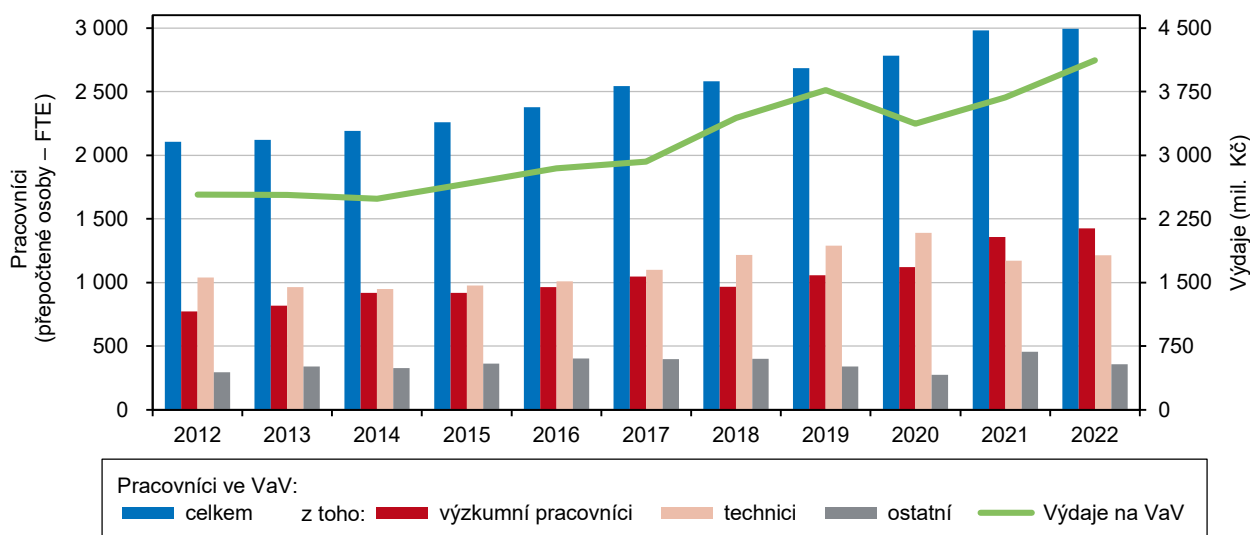

Věda, IT

Většina pracovišť, která se v kraji věnovala výzkumu a vývoji, byla z podnikatelského sektoru.

Počet pracovišť, která se v Jihočeském kraji věnovala výzkumu a vývoji (VaV), byl proměnlivý. Od roku 2013 do roku 2020 se jejich počet zvýšil ze 108 na 147, většina nových pracovišť vznikla v podnikatelském sektoru. V roce 2022 se v kraji vědecko-výzkumnou činností zabývalo 144 pracovišť, z toho 118 pracovišť bylo v podnikatelském sektoru, 13 pracovišť ve vysokoškolském sektoru, 9 ve vládním a 4 v soukromém neziskovém sektoru.

Graf 3.6 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Jihočeském kraji

Výzkumu a vývoji se v kraji věnovalo více než 4 tis. fyzických osob...

Počet pracovníků, fyzických osob, které se v kraji věnovaly VaV se stále zvyšoval s výjimkou roku 2020, kdy došlo ke snížení jejich počtu ve vysokoškolském sektoru. V roce 2022 se VaV na všech pracovištích v kraji věnovalo 4 127 pracovníků

(fyzických osob), z toho 36 % bylo žen. Více než polovinu pracovníků VaV tvořili výzkumní pracovníci, 36 % technici a 12 % ostatní pracovníci.

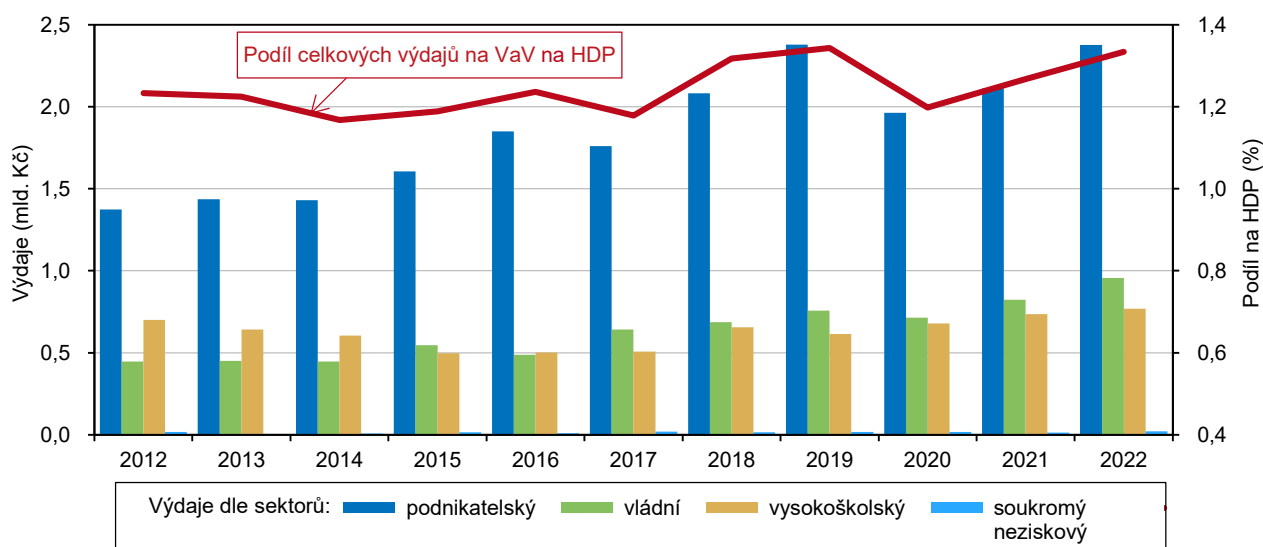
...a po přepočtu na plnou pracovní dobu ve VaV necelé 3 tis. pracovníků.

Počet pracovníků VaV po přepočtu na plnou pracovní dobu věnovanou výzkumným a vývojovým činnostem (FTE) se v uplynulých deseti letech zvyšoval každoročně. Přitom došlo ke změně ve struktuře podle základních kategorií. Zvýšil se podíl výzkumných pracovníků a snížil se podíl techniků a ostatních pracovníků. V roce 2022 se VaV zabývalo 2 995 přepočtených pracovníků, z nich výzkumní pracovníci tvořili 47,6 %, technici 40,5 % a ostatní pracovníci 11,9 %. Ženy se na přepočteném počtu pracovníků ve VaV podílely zhruba jednou třetinou.

Celkové výdaje na výzkum a vývoj v kraji rostly s výjimkou roku 2020.

Celkové výdaje na výzkum a vývoj (VaV) v subjektech se sídlem na území Jihočeského kraje se většinou každým rokem zvyšovaly. Při pandemii v roce 2020 však poklesly o více než 10 % především kvůli omezení investičních výdajů v podnikatelském sektoru. V dalších dvou letech 2021 a 2022 již opět rostly o 9,2 %, resp. 11,9 %. V roce 2022 bylo na vědu a výzkum v jižních Čechách vynaloženo celkem 4,1 mld. Kč, což byla v historii kraje dosud nejvyšší částka, ve srovnání s předcovidovým rokem 2019 byla o 9,4 % vyšší.

Graf 3.7 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Jihočeském kraji

Nejvíce prostředků na VaV v kraji vynakládal podnikatelský sektor.

Většinu prostředků do VaV v kraji vynaložil podnikatelský sektor, který nejvíc do VaV investoval v roce 2019, kdy jeho podíl na celkových výdajích na VaV představoval nebývalých 63 %. V roce 2020 se však výdaje podnikatelského sektoru na VaV propadly a přestože se v dalších dvou letech zase zvyšovaly, nepřekonal částku ani podíl z roku 2019. V roce 2022 se podnikatelský sektor na celkových výdajích podílel 57,7 %, vládní sektor 23,2 %, vysokoškolský sektor 18,7 % a soukromý neziskový sektor 0,5 %.

Z hlediska typu VaV činnosti byla v roce 2022 určena největší část výdajů na experimentální vývoj.

Z hlediska typu VaV činnosti byla v roce 2022 podobná struktura výdajů jako v roce 2018 – téměř 40 % výdajů bylo určeno na experimentální vývoj, 36 % na základní výzkum a 24 % na aplikovaný výzkum. Jinak tomu bylo v letech 2019 až 2021, kdy šla zhruba polovina výdajů na aplikovaný výzkum a pouhá desetina výdajů na experimentální vývoj.

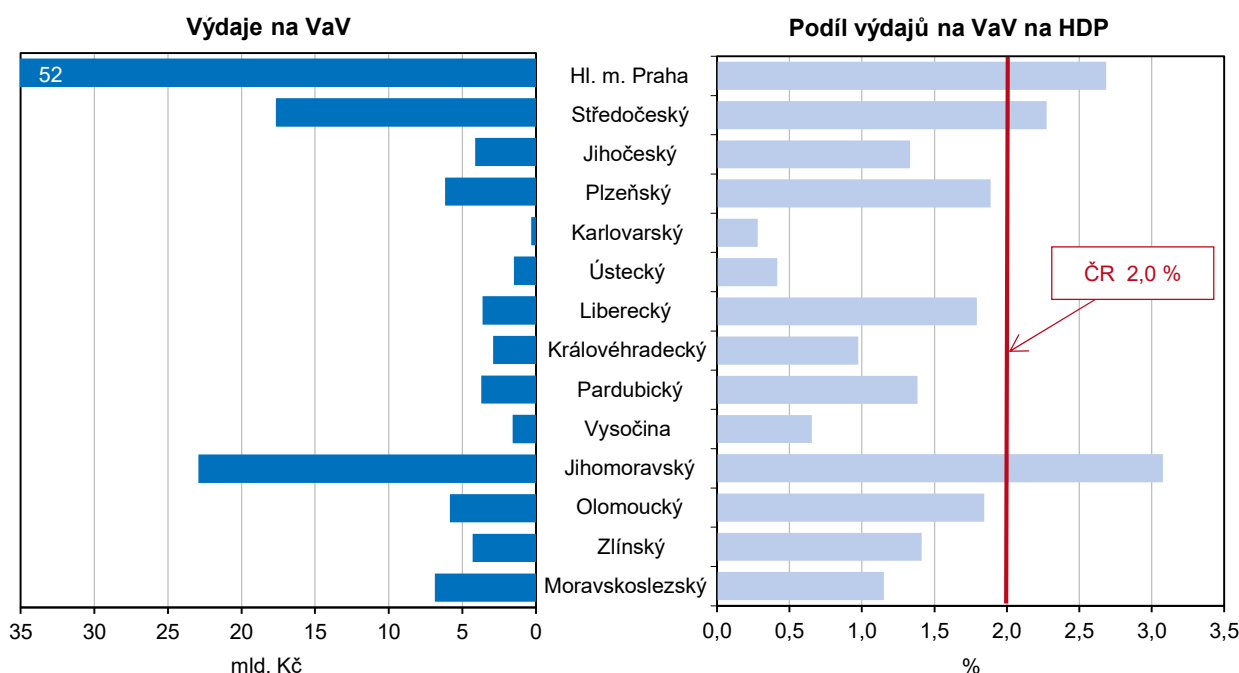
Podíl investičních výdajů na celkových výdajích na VaV byl nejvyšší před pandemií.

Z celkového objemu finančních prostředků na VaV podle druhu výdajů tvořily největší část neinvestiční výdaje, v úhrnu let 2018 až 2022 – 87,5 %, a z nich zejména mzdové výdaje (55,2 % z celkových výdajů). Investiční výdaje se na celkových výdajích ve sledovaném období podílely 12,5 %. Přitom v letech 2018 a 2019, kdy byly investice do VaV díky podnikatelskému sektoru nebývale vysoké, přispěly do celkových výdajů jednou pětinou. V roce 2020 však propadly a zapříčinily pokles celkových výdajů na VaV. Ještě v roce 2021 se investice do VaV snížily a až v roce 2022 se mírně zvýšily. V roce 2022 se investiční výdaje podílely na celkových výdajích na VaV pouze 7,5 % a neinvestiční výdaje 92,5 %.

V Česku vynakládalo nejvíc prostředků na VaV hlavní město Praha.

Z krajů vynakládaly na VaV dlouhodobě nejvíce hlavní město Praha a Jihomoravský a Středočeský kraj, jejichž podíl na celkových výdajích Česka v roce 2022 činil 39 %, 17 %, resp. 13 %. Jihočeský kraj se na celorepublikových výdajích podílel 3 %.

Graf 3.8 Výdaje na výzkum a vývoj v krajích v roce 2022

Podíl výdajů na VaV na HDP v Jihočeském kraji v roce 2022 byl mezi kraji šestý nejmenší.

Podíl výdajů na výzkum a vývoj na HDP Jihočeského kraje v uplynulém desetiletí kolísal mezi 1,2 % a 1,3 %. Nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2019 (1,34 %) a 2022 (1,33 %). V mezikrajském srovnání se jednalo o šestý nejmenší podíl. Nejvíce na VaV v poměru k HDP vydával v posledních deseti letech Jihomoravský kraj (3,1 % v roce 2022) a nejméně Karlovarský kraj (0,3 %).

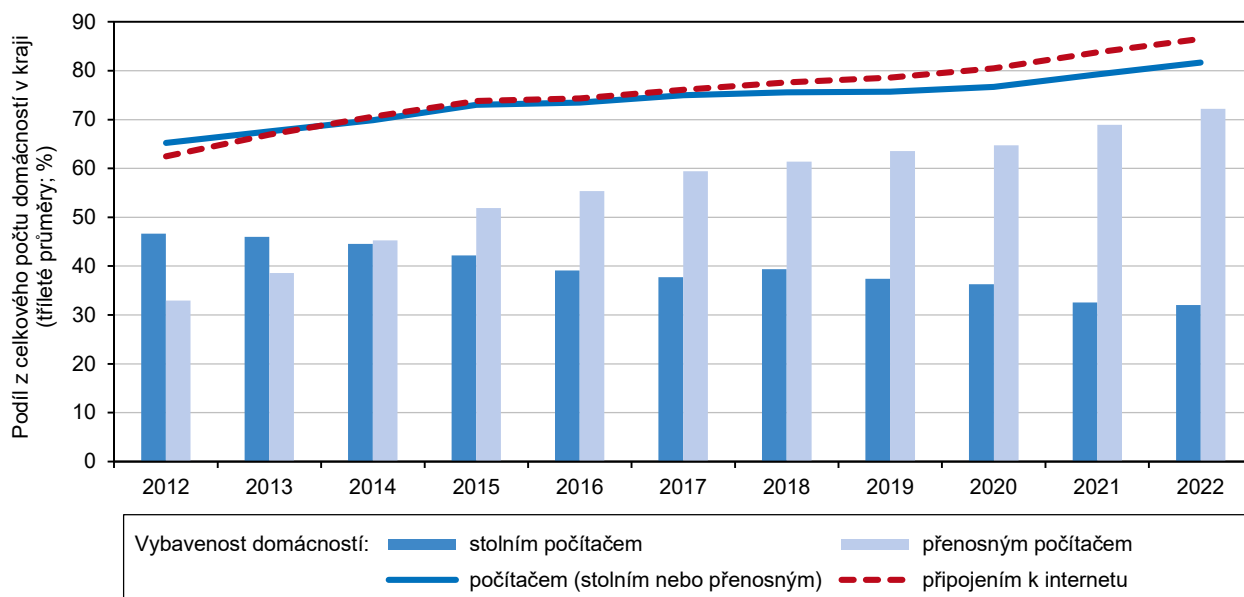
Vybavenost domácností kraje počítačem a internetem se stále zvyšuje a již je nadprůměrná.

Počítačová gramotnost a používání informačních a komunikačních technologií v domácnostech a jednotlivci se nyní již jen pozvolna, ale stále zvyšuje. Podle výběrového šetření o informačních a komunikačních technologiích (VŠIT) v domácnostech⁴ bylo v roce 2022 vybaveno osobním počítačem, stolním či přenosným (vč. tabletu) 81,7 % domácností Jihočeského kraje, přitom v roce 2012 to bylo o 16,5 procentního bodu méně.

⁴ Údaje o vybavenosti domácností vybranými informačními technologiemi a jejich využívání jednotlivci pocházejí z výběrového šetření, které je prováděno každoročně na výběrovém vzorku jednotlivců ve věku 16 a více let a jeho výsledky jsou přepočteny na celou sledovanou populaci. V krajském členění jsou údaje z důvodu vyšší reprezentativnosti publikovány jako tříleté klouzavé průměry (např. údaj za rok 2022 je vypočítán jako průměr z dat za roky 2021, 2022 a 2023).

Graf 3.9 Domácnosti vybavené počítačem a připojením k internetu v Jihočeském kraji

Zdroj: VŠIT

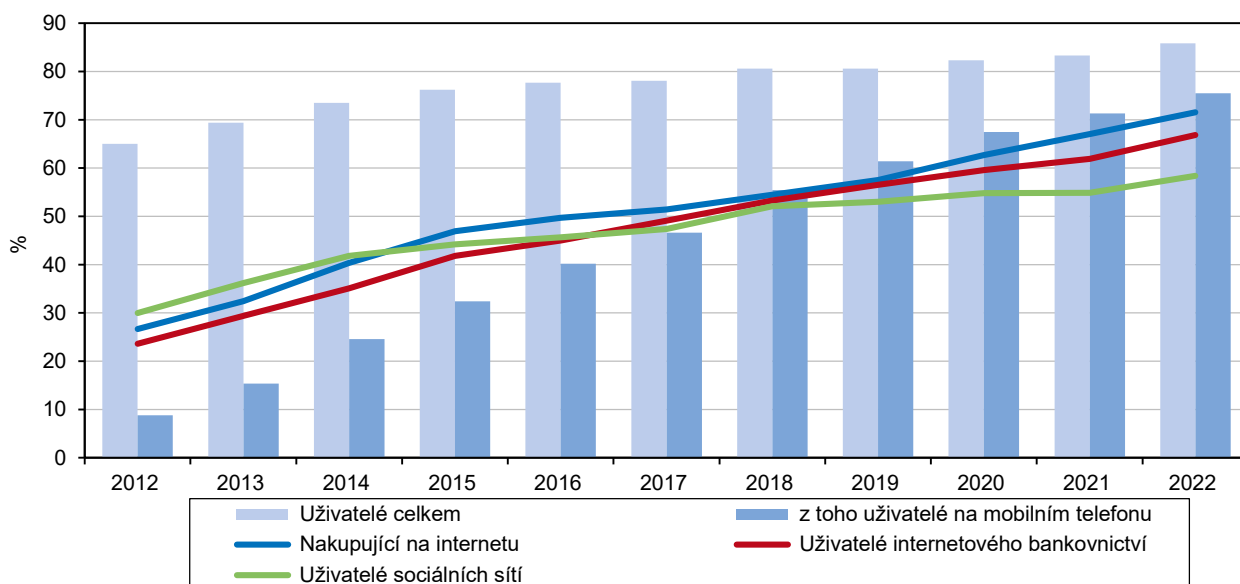

Domácnosti byly častěji vybaveny internetem než počítačem.

Vybavenost domácností internetem rostla rychleji, a protože počítače již nejsou jediným prostředkem umožňujícím používání internetu, byla od roku 2014 vyšší než vybavenost počítačem. V roce 2022 internet používalo 86,5 % domácností kraje, před deseti lety v roce 2012 to bylo o 24,1 procentního bodu méně. Vybavenost jakýmkoli počítačem a internetem byla vyšší v domácnostech s dětmi – 97,4 %, resp. 99,3 %, nižší byla v domácnostech osob starších 65 let, když v roce 2022 bylo počítačem vybaveno 43,4 % a internetem 49,4 % těchto domácností. V porovnání s domácnostmi celého Česka používaly domácnosti Jihočeského kraje od roku 2022 počítač i internet ve větší míře, dříve bylo jeho používání ve srovnání s republikou mírně podprůměrné.

Graf 3.10 Uživatelé internetu¹⁾ ve věku 16 let a více v Jihočeském kraji

Zdroj: VŠIT

¹⁾ podíl z počtu obyvatel kraje ve věku 16 let a více; počítáno jako tříleté klouzavé průměry

Roste také používání internetu jednotlivci.

Z Jihočechů ve věku 16 let a více používalo v roce 2022 internet 85,8 %, před deseti lety byl jejich podíl výrazně nižší (65,0 %). Ještě strměji vzrostl podíl osob využívajících internet na mobilním telefonu, v roce 2022 činil 75,5 %, přitom před deseti lety nedosahoval ani 10 %. Výrazně se během deseti let zvýšil rovněž mezi 16letými a staršími podíl osob nakupujících přes internet (o 45 procentních bodů na 71,5 % v roce 2022) a uživatelů internetového bankovníctví (o 43 p. b. na 66,9 %). Pomaleji rostl podíl uživatelů sociálních sítí (o 28 p. b. na 58,3 %).

Ekonomické subjekty

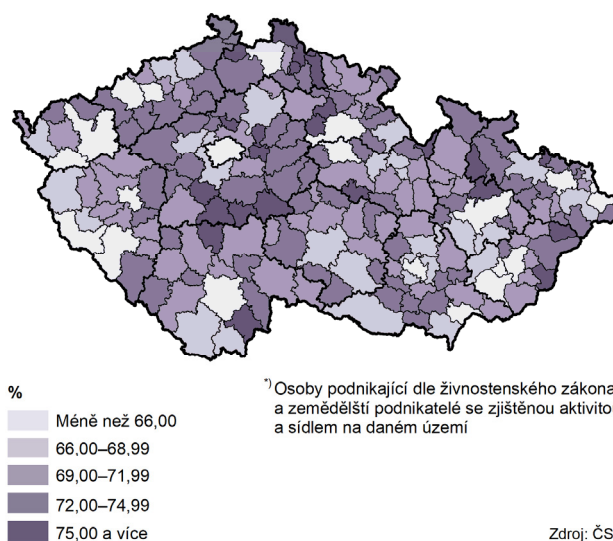
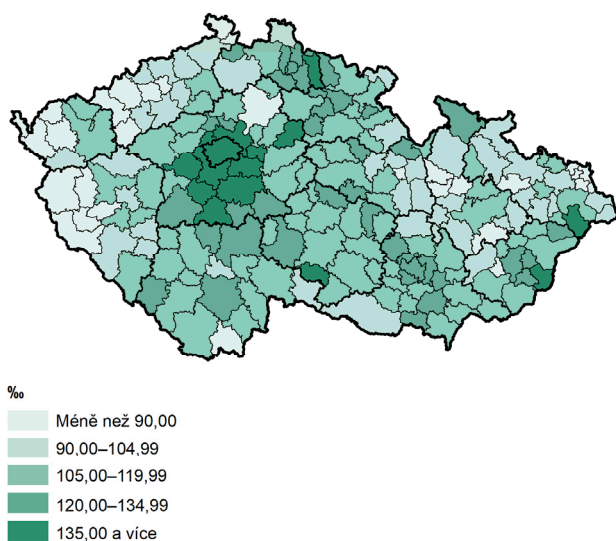
Počet subjektů evidovaných v RES se s výjimkou let 2019 a 2023 zvyšoval.

V registru ekonomických subjektů (RES) bylo k 31. 12. 2023 evidováno 153,4 tis. subjektů se sídlem v Jihočeském kraji. S výjimkou let 2019 a 2023 se jejich počet zvyšoval obvykle o 0,9 %. K poklesu počtu subjektů během roku 2019 o 0,6 % (–1,0 tis.) došlo v souvislosti s novelou živnostenského zákona, podle níž se pojišťovací zprostředkovatelé, jejichž činnost dříve spadala pod ČNB, stali novou vázanou živností⁵. V roce 2023 se počet registrovaných subjektů v kraji snížil téměř o 10 % (15,8 tis. subjektů) vlivem úbytku fyzických osob, který mohl být vyvolán povinností využívat datové schránky. Z vývoje počtu ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou, který se v těchto letech zvyšoval, se můžeme domnívat, že činnost ukončily neaktivní či tzv. spící subjekty.

Ktg 3.2 Soukromí podnikatelé^{*)} v SO ORP k 31. 12. 2023

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let

Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou

^{*)} Osoby podnikající dle živnostenského zákona a zemědělské podnikatelé se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

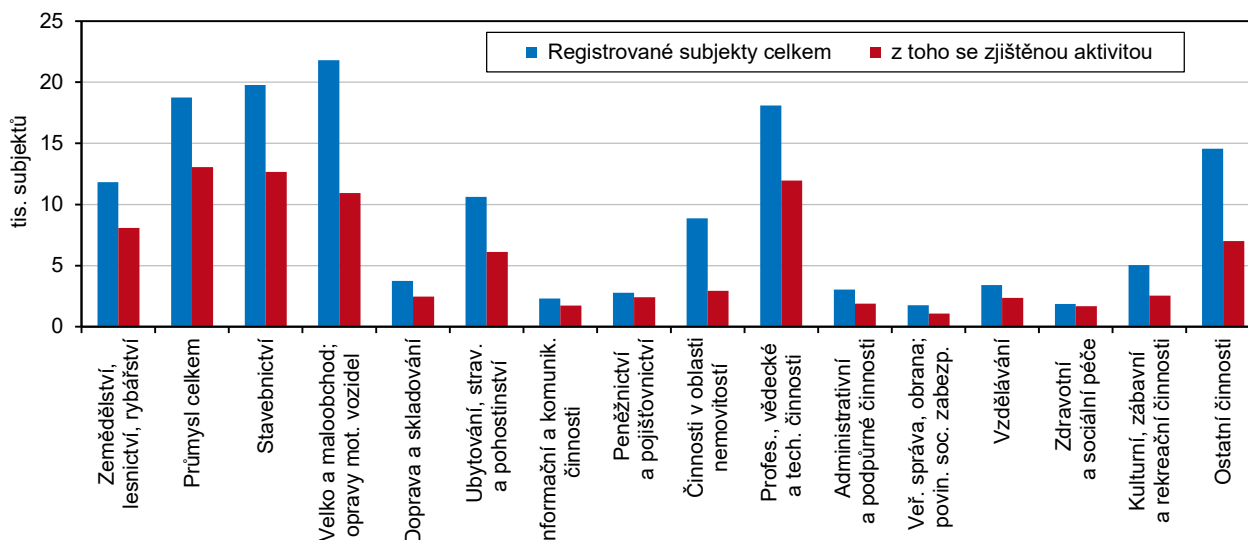
V roce 2023 vzniklo více než 5 tis. nových subjektů a 21 tis. subjektů zaniklo.

Během roku 2023 bylo v jižních Čechách nově zaregistrováno celkem 5,3 tis. subjektů, většinou fyzických osob (79 %) zejména podnikajících dle živnostenského zákona. Mezi novými právními osobami nejčastěji figurovaly společnosti s ručením omezeným (789) a spolky a pobočné spolky (181). Naproti tomu v průběhu roku 2023 v kraji zaniklo 21,0 tis. subjektů, což byl nezvykle vysoký počet, pravděpodobně v již zmiňované spojitosti s povinností fyzických osob využívat datové schránky. Drtivou většinu (98 %) ze zaniklých subjektů tvořily fyzické osoby, především živnostníci (94 % z celkového počtu zaniklých), a z hlediska převažující

⁵ V souvislosti s tím došlo k ukončení činnosti pojišťovacích zprostředkovatelů vedených dle zákona č. 38/2004 Sb. pod právní formou „fyzické osoby podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství“ a ti, kteří ve své činnosti hodlali pokračovat a ohlásili vázanou živnost, byli zahrnuti mezi osoby podnikající dle živnostenského zákona.

	činnosti se jednalo v největší míře o subjekty s činností velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel (5,1 tis.) a s činností stavebnictví (3,7 tis.).
V RES převažují fyzické osoby a z nich osoby podnikající dle živnostenského zákona.	Koncem roku 2023 tvořily RES ze 75 % fyzické osoby, především podnikající dle živnostenského zákona (téměř 102 tis.). Právnícké osoby představovaly z poloviny společnosti s ručením omezeným (18,7 tis.), ze čtvrtiny spolky a pobočné spolky (9,3 tis.) a z 13 % společenství vlastníků jednotek (5,0 tis.).
Prokazatelně aktivních bylo 60 % registrovaných subjektů.	Téměř u 60 % subjektů v kraji evidovaných v RES byla koncem roku 2023 zjištěna aktivita (více než 90 tis.). Většinu z aktivních subjektů tvořily fyzické osoby (76 %), především podnikající dle živnostenského zákona, a necelou čtvrtinu právnícké osoby, zejména společnosti s ručením omezeným (17,6 %).
Podnikatelé se na počtu aktivních subjektů podíleli z více než dvou třetin.	Podíl soukromých podnikatelů (podnikajících dle živnostenského zákona a zemědělských podnikatelů) na počtu subjektů se zjištěnou aktivitou v kraji činil 67,7 % a byl v porovnání s ostatními regiony osmý nejvyšší. Podíl zemědělských podnikatelů byl druhý nejvyšší, ale podíl samotných živnostníků byl až desátý nejvyšší. Z vnitroregionálního hlediska byl registrován největší podíl soukromých podnikatelů na počtu aktivních subjektů v SO ORP Trhové Sviny a Milevsko (nad 76 %) a naopak nejnižší na Českobudějovicku (60,2 %) vlivem většího zastoupení právníckých osob (30,5 %).
V kraji bylo v přepočtu na 1 tis. obyvatel evidováno 108 aktivních živnostníků,...	V přepočtu na 1 tis. obyvatel ve věku 18 let a více bylo v kraji koncem roku 2023 aktivních 108,0 živnostníků a 7,7 zemědělských podnikatelů – fyzických osob. Ve srovnání s celou republikou (113,0, resp. 4,2) bylo v jižních Čechách živnostníků méně a zemědělských podnikatelů více. V mezikrajském srovnání měl Jihočeský kraj v přepočtu na 1 tis. obyvatel druhý nejvyšší počet zemědělských podnikatelů – fyzických osob (po Kraji Vysočina) a sedmý nejvyšší počet aktivních živnostníků. Celkový počet soukromých podnikatelů v přepočtu na populaci 18letých a starších byl v mezikrajském srovnání šestý nejvyšší.
...relativně nejvíc jich bylo na Českobudějovicku. Zemědělci bylo nejvíc na Prachaticku.	Ve vnitroregionálním pohledu, podle SO ORP, bylo koncem roku 2023 nejvíce aktivních soukromých podnikatelů v přepočtu na 1 tis. obyvatel ve věku 18 let a více na Vimpersku (125,8) zásluhou vyššího počtu zemědělských podnikatelů i živnostníků a nejméně na Kaplicku (88,8), zejména vlivem relativně nejnižšího počtu živnostníků (80,0). V kraji nejvyšší samotný počet podnikajících podle živnostenského zákona v přepočtu na 18leté a starší obyvatele byl zjištěn na Českobudějovicku (117,1), Tábořsku (114,2) a Milevsku (113,3). Soukromých zemědělci se zjištěnou aktivitou v přepočtu na 1 tis. obyvatel 18letých a starších hospodařilo nejvíc na Prachaticku (14,5), Vimpersku (14,0) a Vodňansku (12,6), naopak nejméně jich bylo na Českobudějovicku (3,7).
Nejvíc subjektů se zjištěnou aktivitou v roce 2023 bylo s převažující činností průmysl a stavebnictví.	Podle převažující ekonomické činnosti byly v RES nejvíce zastoupeny subjekty s činností velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (14,7 %), stavebnictví (13,4 %) a průmysl (12,7 %). Vzhledem k tomu, že mezi subjekty s obchodní činností byla jen polovina prokazatelně aktivních, bylo pořadí podle převažující činnosti mezi subjekty se zjištěnou aktivitou odlišné. Nejvíc jich bylo v průmyslu a stavebnictví (14,7 %, resp. 14,3 %) a v sekci profesní, vědecké a technické činnosti (13,5 %). Obchod byl až na čtvrtém místě.

Graf 3.11 Ekonomické subjekty podle převažující činnosti v Jihočeském kraji k 31. 12. 2023
(subjekty s uvedenou činností)

Nejvyšší podíl aktivních subjektů byl v sekci zdravotní a sociální péče.

Z hlediska jednotlivých sekcí činnosti měla nejvyšší podíl aktivních subjektů na evidovaných subjektech v kraji koncem roku 2023 zdravotní a sociální péče, kde bylo prokazatelně aktivních 89,5 % subjektů, peněžnictví a pojišťovnictví (podíl 86,0 %) a informační a komunikační činnosti (74,3 %).

Mezi aktivními subjekty se zjištěným počtem zaměstnanců převažovali živnostníci bez zaměstnanců.

Údaj o počtu zaměstnanců byl koncem roku 2023 zjištěn v 75 tis. aktivních ekonomických subjektech. Většinu tvořily fyzické osoby, zpravidla živnostníci bez zaměstnanců (50,5 tis.). Mezi subjekty se zaměstnanci převládaly společnosti s ručením omezením (8,4 tis.), ale byly tu i fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona (2,5 tis.), které nejčastěji zaměstnávaly 1 až 5 zaměstnanců. V kraji sídlilo 117 podniků s 250 a více zaměstnanci, z toho 57 společností s ručením omezeným, 32 akciových společností, 7 družstev a 7 příspěvkových organizací.

Zemědělství

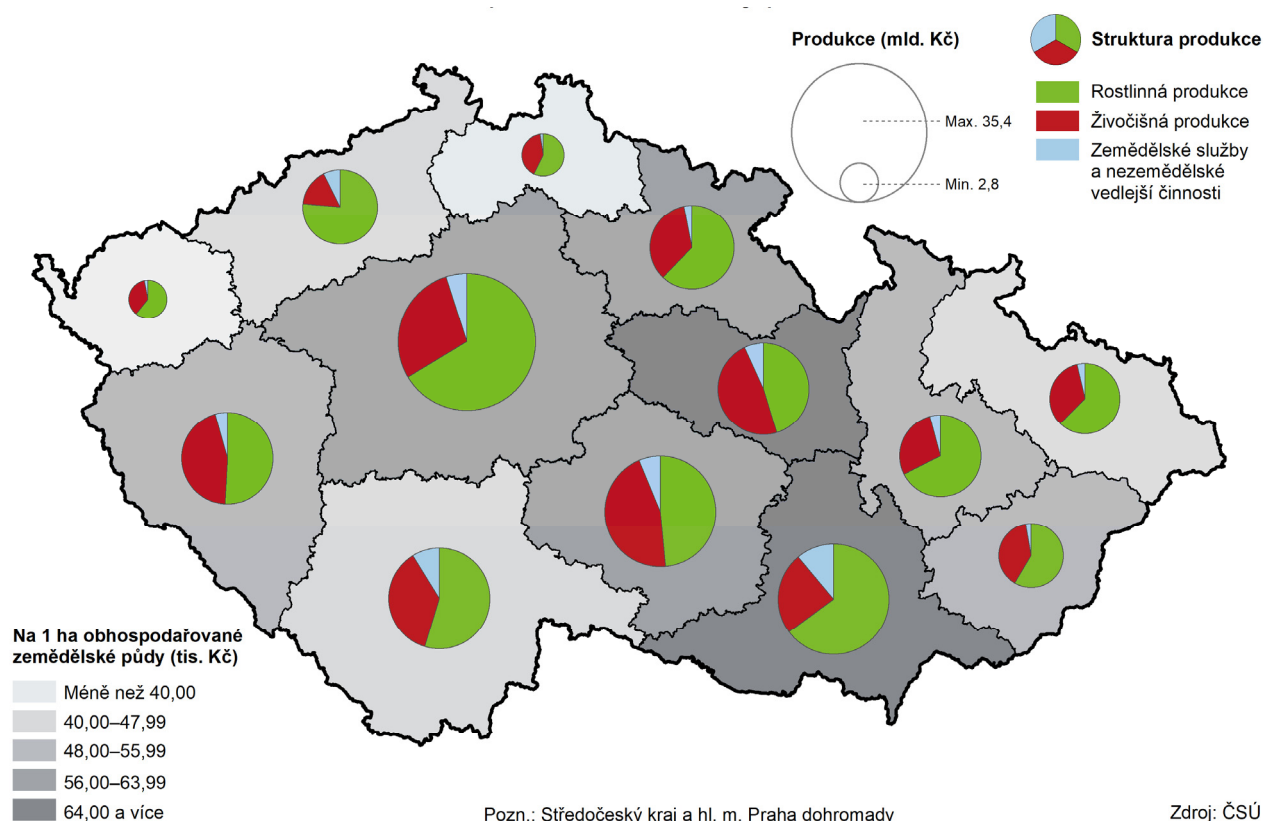
Produkce zemědělského odvětví v b. c. v roce 2022 vzrostla nejvíc v historii kraje.

Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách (b. c.) v Jihočeském kraji v posledních pěti letech rostla. V roce 2022 se podle semidefinitivních výsledků (poslední dostupné výsledky) zvýšila v b. c. meziročně o 19 %, především díky cenovému vývoji, když její nárůst ve stálých cenách (s. c.) činil 1,2 %. Jihočeský kraj byl jedním ze tří krajů, ve kterých se zemědělská produkce ve s. c. v roce 2022 zvýšila. Rostlinná produkce v b. c. vzrostla v kraji meziročně o 15,2 % (ve s. c. o 0,8 %), živočišná produkce zaznamenala ještě vyšší přírůstek, vzrostla o 24,6 % (ve s. c. o 1,7 %).

Od roku 2011 převládala v kraji rostlinná výroba, v roce 2022 podílem 55 %.

V roce 2022 ve všech krajích s výjimkou Pardubického převažovala rostlinná produkce nad živočišnou. V Jihočeském kraji se rostlinná produkce podílela na produkci zemědělského odvětví kraje 54,7 %, živočišná produkce 36,5 % a produkce služeb a nezemědělské vedlejší činnosti 8,8 %. Rostlinná výroba měla v produkci zemědělského odvětví kraje od roku 2011 nadpoloviční podíl. Ten byl historicky nejvyšší v roce 2021 (56,5 %), v roce 2022 se snížil. Do roku 2010 hrála v zemědělství kraje důležitější roli živočišná výroba. V roce 2019 její podíl klesl pod 40 % a až do roku 2021 se snižoval (na 34,9 %), v roce 2022 se zvýšil.

Ktg 3.3 Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2022 (semidefinitivní údaje)

Jihočeští zemědělci měli mezi kraji čtvrtý největší objem produkce,...

Jihočeský zemědělský sektor se v roce 2022 podílel na produkci zemědělského odvětví Česka 10,1 % (na rostlinné produkci 9,3 %, na živočišné produkci 10,7 %). Objemem zemědělské produkce se v regionálním srovnání řadil dlouhodobě na čtvrté místo za kraje Středočeským, Jihomoravským a Krajem Vysočina, což korespondovalo s jejich umístěním podle plochy orné půdy. Jihočeši sice obhospodařovali druhou největší výměru zemědělské půdy, ale vlivem vysokého podílu trvalých travních porostů byla jejich výměra orné půdy až čtvrtá nejvyšší po uvedených krajích.

...ta byla ale po přepočtu na 1 ha zemědělské půdy mezi kraji čtvrtá nejnižší.

Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se pořadí krajů změnilo. Jihočeský kraj měl od roku 2016 čtvrtou nejnižší produkci na 1 hektar zemědělské půdy (v roce 2022 – 45,5 tis. Kč/ha). Čelo regionálního žebříčku již víc než deset let patřilo Pardubickému kraji (67,6 tis. Kč/ha), a na jeho konci byl, stejně jako podle absolutního objemu, kraj Karlovarský (27,7 tis. Kč/ha).

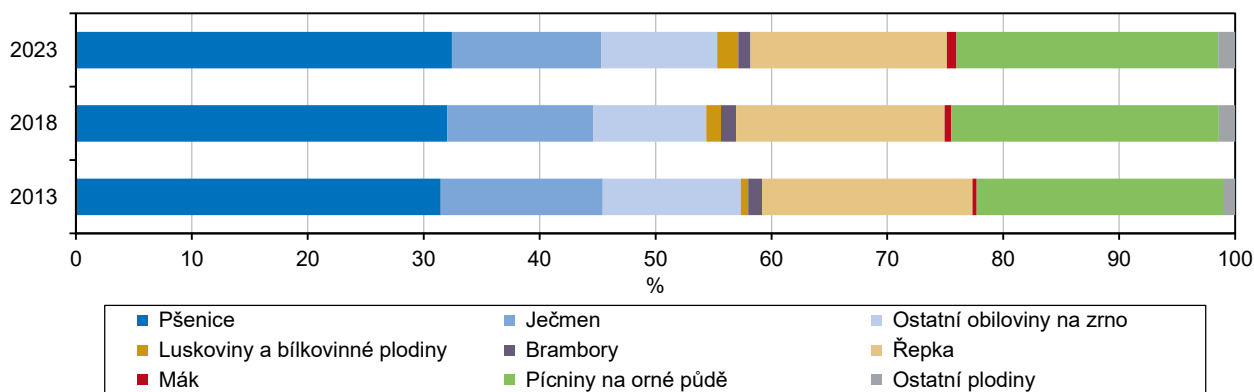
V posledních letech se výměra obhospodařované zemědělské a orné půdy, na rozdíl od dlouhodobých trendů, rozšiřovala.

Výměra zemědělské půdy, na které hospodařili jihočeští zemědělci, se od roku 2017 spíše mírně rozšiřovala, za posledních pět let o 1,3 % (5,4 tis. ha) zásluhou větší výměry obhospodařované orné půdy (6,3 tis. ha). Vývoj posledních let byl odlišný od vývoje na počátku století, kdy se výměra obhospodařované zemědělské půdy až do roku 2016 každoročně zpravidla zmenšovala. Ve srovnání s rokem 2003 byla současná plocha obhospodařované zemědělské půdy v kraji o 14,6 tis. ha menší vlivem úbytku orné půdy o 32,1 tis. ha, která byla částečně převedena do trvalých travních porostů. Jejich výměra se za 20 let zvýšila o 18,2 tis. ha.

Snížilo se zornění
zemědělské půdy.

Ve struktuře obhospodařované zemědělské půdy došlo k posunu. Zmenšil se podíl orné půdy, tedy zornění obhospodařované zemědělské půdy, a zvýšil se podíl trvalých travních porostů. Zornění obhospodařované půdy se za dvacet let snížilo z 65,0 % v roce 2003 na 58,0 % v roce 2021, kdy bylo nejnižší. Pak se zvyšovalo a v roce 2023 činilo 59,7 %. Podíl ploch trvalých travních porostů na zemědělské půdě se zvýšil z 34,6 % v roce 2003 na 41,4 % v roce 2021, pak mírně klesal a v roce 2023 dosáhl 40,0 %.

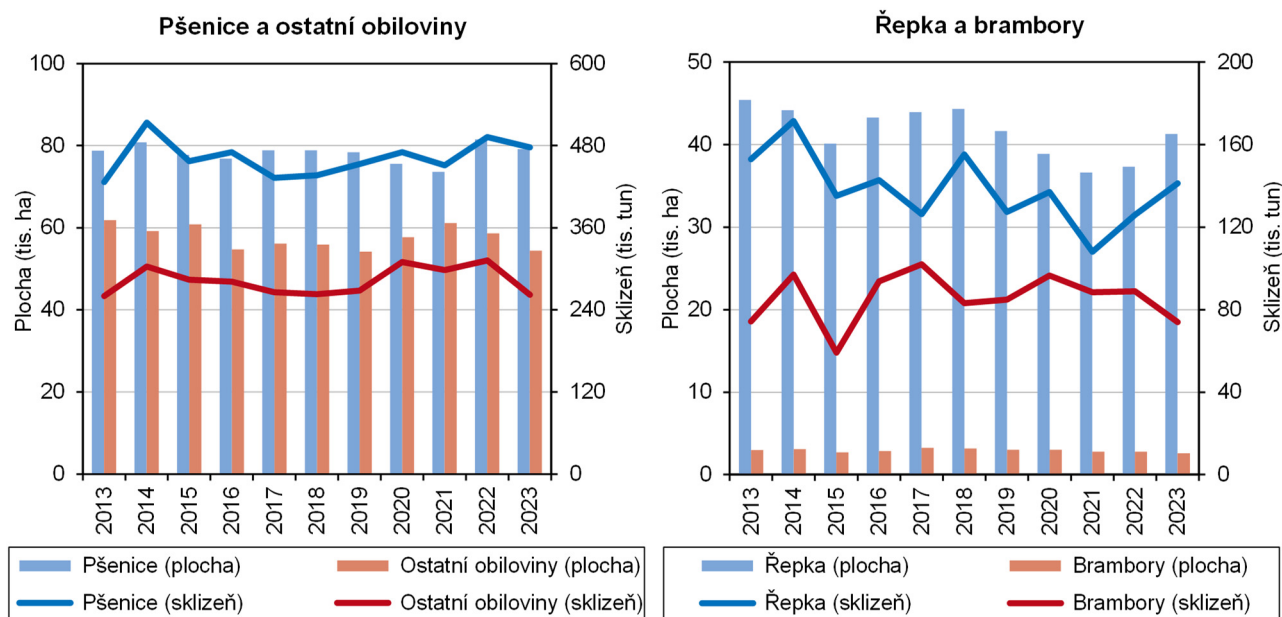
Graf 3.12 Osevní plochy v Jihočeském kraji

Ve struktuře osevních ploch se snížil podíl ploch obilovin, řepky a brambor na úkor pícnin na orné půdě.

Výměra osevních ploch se zvolna zmenšovala, za pět let o 1 %, za deset let (oproti roku 2013) o 2,6 %. Ve struktuře osevních ploch klesl oproti roku 2013 podíl ploch obilovin na zrno (z 57,4 % na 55,3 %), především ječmene a ostatních obilovin, zatímco podíl pšenice se ve struktuře osevu mírně zvýšil. V menší míře se v roce 2023 pěstovala řepka (pokles z 18,1 % na 16,9 %) a brambory (pokles z 1,2 % na 1,1 %). Naopak se rozšířily plochy luskovin, máku a pícnin na orné půdě a jejich zastoupení v osevu se zvýšilo (luskovin z 0,7 % na 1,8 %, máku z 0,4 % na 0,8 % a pícnin na orné půdě z 21,3 % na 22,6 %).

Graf 3.13 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných plodin v Jihočeském kraji

Sklizeň obilovin, brambor a píce na orné půdě byla v roce 2023 podprůměrná,...

V roce 2023 sklídili jihočeští zemědělci ve srovnání s předchozím rokem méně obilovin, brambor, máku a píce na orné půdě, přičemž i ve srovnání s průměrem za předchozí desetiletí byla jejich sklizeň nižší. V případě obilovin na zrně podprůměrnou sklizeň zavinila slabá úroda kukuřice na zrně. Produkce základních obilovin byla průměrná zásluhou nadprůměrné úrody pšenice, zatímco sklizeň ječmene, žita a ovesa byla nižší. Brambory se v roce 2023 v kraji pěstovaly na historicky nejmenší ploše a jejich sklizeň byla druhá nejnižší v historii.

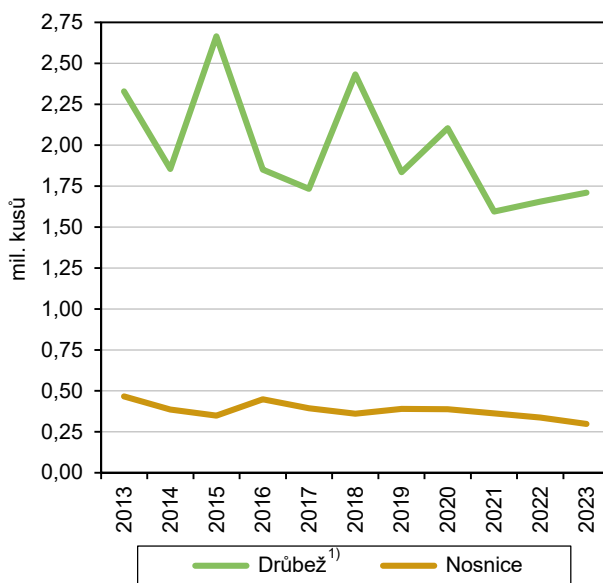
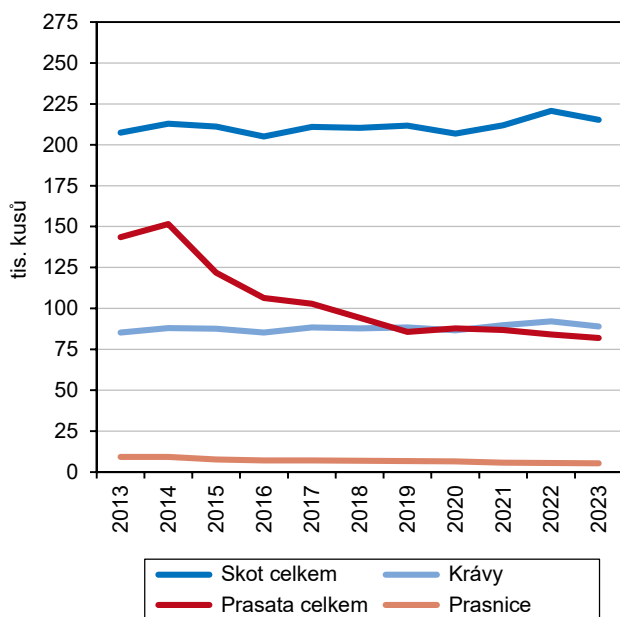
...sklizeň řepky a sena z trvalých travních porostů byla nadprůměrná.

Meziročně vyšší a zároveň nadprůměrná byla sklizeň řepky a sena z trvalých travních porostů. Řepkou byly v roce 2023 osety větší plochy než v předchozím roce a to spolu s nadprůměrným výnosem zajistilo její historicky pátou nejvyšší sklizeň. Produkce luskovin a bílkovinných plodin na zrně, které se pěstovaly na druhé největší ploše za posledních dvacet let, se kvůli špatnému výnosu oproti loňské rekordní sklizni propadla, přesto však byla nadprůměrná.

Jihočeští zemědělci patřili k předním pěstitelům většiny základních plodin.

Produkcí pšenice, žita, brambor, řepky a píce na orné půdě se jižní Čechy v pomyslném žebříčku krajů umístily v roce 2023 na třetím místě, v produkci ovesa a tritikale na prvním místě. To koresponduje s výměrou jejich sklizňových ploch. Kromě toho díky dlouhodobě největším plochám trvalých travních porostů si kraj udržuje prvenství ve sklizni sena z trvalých travních porostů, když se v roce 2023 podílel na sklizni zemědělského sektoru Česka 17,7 %.

Graf 3.14 Hospodářská zvířata v Jihočeském kraji (stav k 31. 12.)

¹) od roku 2014 drůbež celkem (vč. ostatní drůbeže a pštrosů)

Chov skotu v kraji byl zvolna rozšiřován, chov prasat byl redukován.

Z vývoje stavů hospodářských zvířat koncem roku⁶ je patrné, že stavy skotu a prasat se v kraji vyvíjely v souladu s republikovým trendem, zatímco stavy drůbeže se vyvíjely odlišně. Stav skotu, přestože v roce 2023 meziročně poklesl, měl z pohledu desetiletého vývoje mírně rostoucí trend (+3,7 %). Podobným vývojem prošly i stavy krav celkem. Jejich počet koncem roku 2023 se oproti roku 2013 zvýšil o 4,4 %

⁶ Po zrušení výkazu „Soupis hospodářských zvířat k 1. 4.“ uvádíme v této analýze stavy hospodářských zvířat (HZ) k 31. 12. z výkazů o výsledcích chovu skotu (turů), prasat a drůbeže. Drůbež z výkazů o chovu drůbeže zahrnuje od roku 2014 ještě ostatní drůbež (křepelky, bažanty, perličky a holuby pro produkci masa nikoli pro lovecké účely) a pštrosy. Zdrojem údajů za chov ovcí a koz byl Integrovaný zemědělský registr s omezením na aktivní podniky, k dispozici byly pouze údaje k 31. 12. 2023.

zásluhou početního přírůstku ostatních krav (+17,6 %), který kompenzoval úbytek dojených krav (-5,4 %). Počet prasat i prasnic chovaných jihočeskými zemědělci v souladu se střednědobým vývojem meziročně poklesl. Redukce chovu oproti roku 2013 představovala úbytek počtu prasat a prasnic již o více než 40 %.

Stavy drůbeže a nosnic v kraji měly klesající trend.

Chov drůbeže v kraji se zmenšoval s občasným meziročním vybočením z tohoto trendu, často ovlivněným termínem vyskladnění. Koncem roku 2023 se meziročně zvýšil o 3,4 %, ale oproti stavu před deseti lety byl o více než čtvrtinu nižší. Stav nosnic meziročně poklesl o více než 10 % a za uplynulé desetiletí o více než třetinu. V Česku stavy drůbeže a nosnic spíše zvolna rostly.

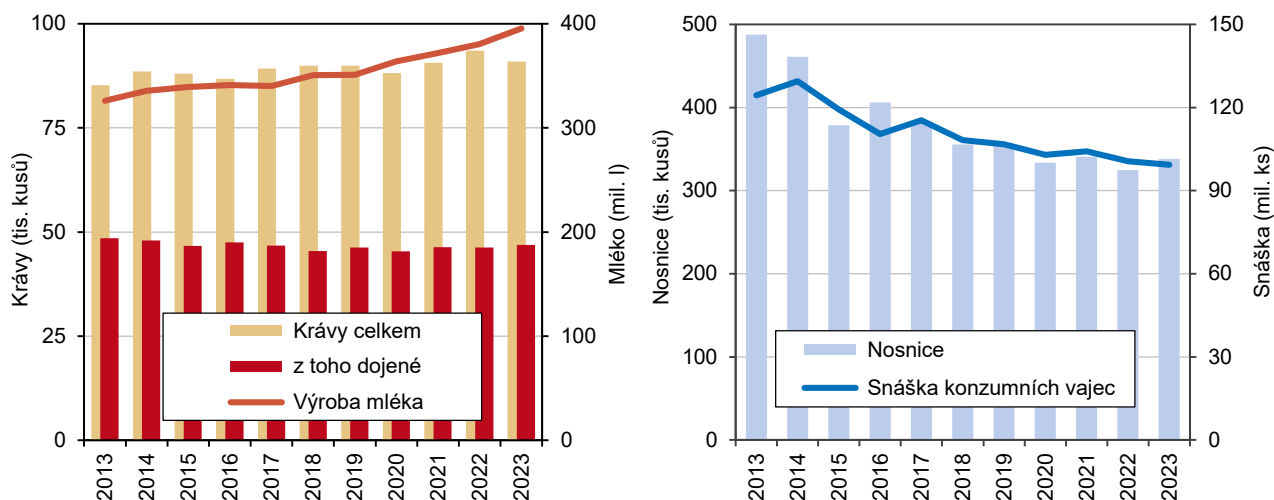
V porovnání s ostatními kraji chovali jihočeští zemědělci nejvíce ovcí a ostatních krav.

Koncem roku 2023 měl Jihočeský kraj v regionálním srovnání nejčetnější stáda ovcí a ostatních krav. Podle počtu kusů skotu, krav celkem, krav dojených a koz se kraj umístil na druhém místě. Toto umístění korespondovalo s druhou největší výměrou zemědělské půdy a největší výměrou trvalých travních porostů. V chovu prasat, který má souvztažnost s ornou půdou, se umístil na sedmém a v chovu drůbeže na šestém místě.

Skot a krávy s druhou nejvyšší intenzitou, prasata s třetí nejvyšší intenzitou.

Po přepočtu chovaných hospodářských zvířat na výměru obhospodařované zemědělské půdy se v intenzitě chovu skotu, krav celkem a ostatních krav umístil kraj na druhém místě, v intenzitě chovu dojených krav a ovcí na šestém místě. Po přepočtu na výměru orné půdy se v chovu drůbeže umístil na sedmém místě a intenzitu chovu prasat měl třetí nejvyšší ze všech krajů.

Graf 3.15 Průměrné stavy krav a výroba mléka, průměrné stavy nosnic a snáška konzumních vajec v zemědělském sektoru Jihočeského kraje

Výroba mléka od roku 2013 rostla především vlivem zvýšené průměrné dojivosti.

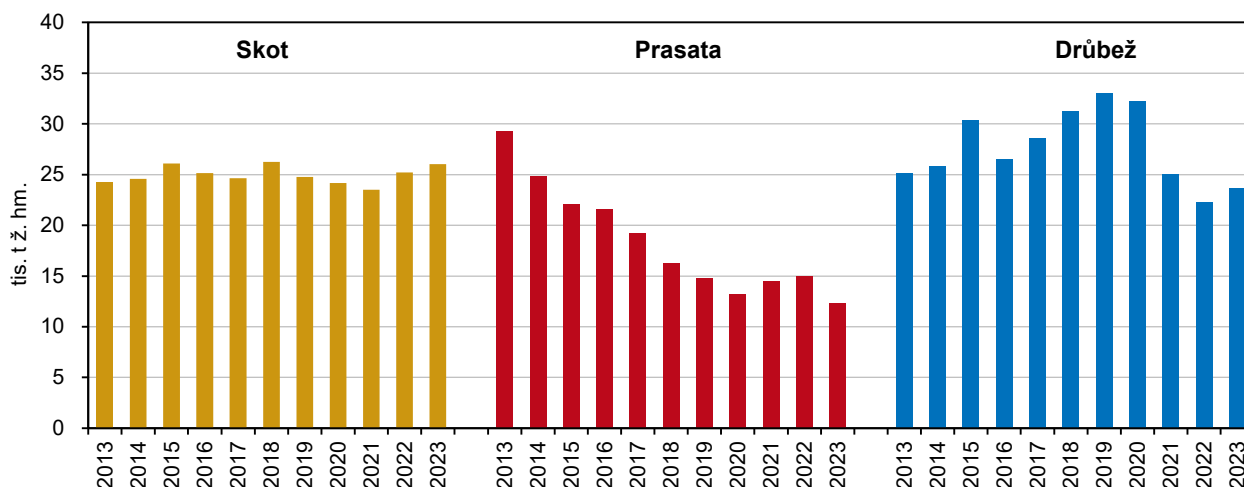
Výroba mléka v kraji se po období pozvolného poklesu od roku 2013 zvyšovala, především zásluhou rostoucí průměrné dojivosti. V roce 2023 bylo ve srovnání s rokem 2013 vyrobeno o 21,3 % litrů mléka více, když se průměrná denní dojivost zvýšila z 18,4 litrů na 23,1 litrů. Jihočeši se v roce 2023 podíleli na průměrném stavu dojených krav Česka 13,0 %, přitom dojivost měli o 9,8 % nižší než republikový průměr. Na celorepublikové produkci mléka se kraj podílel 11,7 % a v mezikrajském srovnání obsazoval dlouhodobě třetí příčku.

Výroba jatečných prasat v kraji klesala.

Výroba jatečného skotu v kraji kolísala, od roku 2022 rostla, takže v roce 2023 byla ve srovnání s rokem 2013 vyšší o 7,5 %. Výroba jatečných prasat stejně jako jejich

chov s výjimkou let 2021 a 2022 klesala. A přestože byl její trend na dva roky přerušen, propadla výroba jatečných prasat za deset let téměř o 60 %.

Graf 3.16 Výroba jatečných zvířat v zemědělském sektoru Jihočeského kraje

Jihočeský kraj měl mezi kraji druhou největší výrobu jatečného skotu a sedmou nejvyšší výrobu jatečných prasat.

Podíl Jihočechů na celorepublikové výrobě jatečného skotu v roce 2023 činil 15 % a byl v mezikrajském srovnání druhý nejvyšší, podíl kraje na republikové výrobě jatečných prasat aktuálně představoval necelých 5 % a byl sedmý nejvyšší. Před deseti lety byl příspěvek kraje k republikové produkci jatečných prasat dvojnásobný a mezi kraji čtvrtý nejvyšší.

Oproti roku 2013 klesla v kraji snáška konzumních vajec o 20 %.

Průměrný stav nosnic v jihočeském zemědělském sektoru dlouhodobě klesal. V roce 2023 sice meziročně vzrostl, ale oproti stavu před deseti lety byl o 30 % nižší. Snáška konzumních vajec byla oproti roku 2013 nižší o 20 %.

Výroba jatečné drůbeže kolísala.

Výroba jatečné drůbeže v kraji kolísala, v letech 2017 až 2019 rostla, následující tři roky klesala a v roce 2023 se zvýšila. Přesto byla oproti roku 2013 o 6 % nižší. V roce 2023 se chovy jihočeských farmářů podílely na snášce vajec zemědělského sektoru Česka necelými 7 %, na výrobě jatečné drůbeže 9 %. V roce 2013 byly oba tyto podíly vyšší (10 %, resp. 11 %). V regionálním srovnání patřilo v roce 2023 jižním Čechám v produkci konzumních vajec a ve výrobě jatečné drůbeže shodně páté místo.

Průmysl

V Jihočeském kraji bylo 153 velkých průmyslových podniků,...

Statistika průmyslu je publikována za podniky se 100 a více zaměstnanci s převažující činností B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu, které v textu označujeme za velké průmyslové podniky. Mezi tyto podniky se sídlem v Jihočeském kraji patřilo v roce 2023 celkem 153 subjektů. Ještě více velkých průmyslových podniků (158) v kraji sídlilo v roce 2019, v následujících dvou pandemických letech se jejich počet snižoval až na 148 v roce 2021, což byl vůbec nejmenší počet za posledních dvacet let.

...které se na tržbách z průmyslové činnosti Česka podílely 4,4 %.

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v b. c. (dále jen „tržby“) uvedených podniků v roce 2023 dosáhly 214 mld. Kč a jejich podíl na republikových tržbách velkého průmyslu 4,4 % byl v regionálním srovnání devátý nejvyšší. Kraj k tržbám velkého průmyslu Česka přispěl v posledním desetiletí nejvíce v roce 2020

(4,8 %), kdy byl jeho podíl osmý nejvyšší, a v roce 2019 (4,7 %), kdy byl devátý nejvyšší. Naopak nejnižší, 4%, byl v letech 2013 a 2014.

Tržby průmyslových podniků rostly s výjimkou roku 2020.

Tržby velkých průmyslových podniků v kraji, stejně jako v Česku, v posledním desetiletí rostly s výjimkou pandemického roku 2020. V Jihočeském kraji měly až do roku 2020 ve srovnání s Českem častěji vyšší dynamiku⁷. Od roku 2021 již byl nárůst tržeb v kraji mírnější než v celé republice.

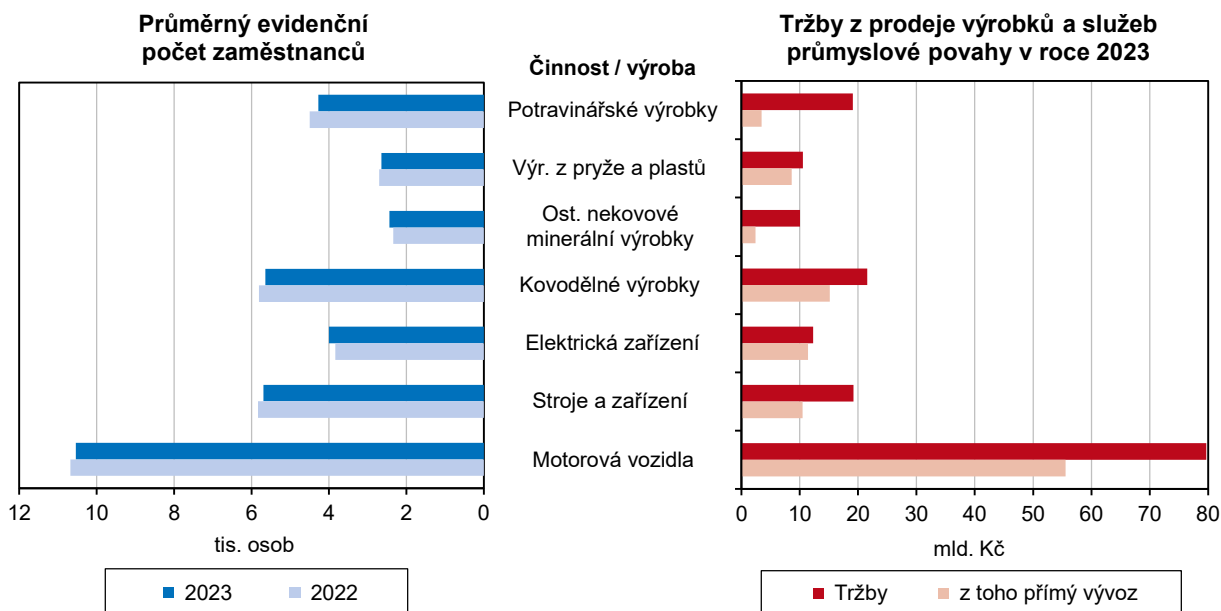
Na tržbách se nejvíce podílel zpracovatelský průmysl,...

Rozhodující objem tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy byl vytvořen ve zpracovatelském průmyslu. V Jihočeském kraji ho v roce 2023 reprezentovalo 148 velkých podniků, které se na tržbách průmyslu celkem podílely 93,7 % a na počtu zaměstnanců ve fyzických osobách 97,9 %. V posledním desetiletí bylo nejvíce těchto podniků v kraji v roce 2019 – 153. Tehdy byl ale jejich podíl na tržbách a počtu zaměstnanců průmyslu celkem nižší (91,1 %, resp. 95,0 %).

...jeho nejsilnějším odvětvím byla výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů.

Nejsilnějším odvětvím zpracovatelského průmyslu v kraji je výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů, kterou v roce 2018 reprezentovalo 17 velkých podniků, od roku 2019 to bylo 22 a později 21 podniků. V roce 2019 se automobilový průmysl na tržbách zpracovatelského průmyslu v kraji podílel ze 41,2 % a na počtu zaměstnanců 25,2 %. Kvůli pandemické krizi, která zasáhla automobilový průmysl zvláště citelně, a následném pozvolném oživení se jeho podíl na tržbách z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu snižoval až na 35,7 % v roce 2022. V roce 2023 se podíl odvětví na tržbách zvýšil na 39,7 %; podíl na počtu zaměstnanců činil 23,3 %. Ve srovnání s rokem 2019 byly oba podíly nižší.

Graf 3.17 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Jihočeském kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

⁷ Výsledky průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji a jejich srovnání v čase může být ovlivněno tím, že na základě neměnných kritérií pro zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů se může tento soubor rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí.

Orientace tržeb na přímý vývoz zpracovatelského průmyslu se oproti roku 2019 zvýšila.

Téměř dvě třetiny (63,3 %) tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v kraji byly v roce 2023 z přímého vývozu. V roce 2019 byla orientace tržeb zpracovatelského průmyslu na přímý vývoz nižší – 60,1 %, a během pandemie se zvýšila na 64,4 % v roce 2021. Ze sekcí zpracovatelského průmyslu s tržbami nad 10 mld. Kč zaznamenala největší rozdíly v exportní závislosti mezi roky 2019 a 2023 výroba motorových vozidel (nárůst z 62,3 % na 69,8 %) a výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků (pokles ze 74,9 % na 70,0 %). Na vysoké úrovni se udržuje podíl tržeb za přímý vývoz v sekci výroba elektrických zařízení (92,7 % v roce 2023) a výroba pryžových a plastových výrobků (82,1 %), nižší zůstává orientace tržeb na vývoz v potravinářské výrobě (18,0 %).

Počet zaměstnanců průmyslu se v posledních čtyřech letech snižoval.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových podniků kraje se během posledního desetiletí nejprve každoročně zvyšoval (až do roku 2017), v roce 2018 se trend obrátil a zaměstnanost (s výjimkou roku 2019) klesala, v pandemických letech 2020 a 2021 každým rokem o 4,5 % (jistě i vlivem úbytku podniků), v letech 2022 a 2023 již jen o necelé 1 %. V roce 2023 zaměstnával velký průmysl kraje 46,2 tis. osob (fyzické osoby), to je oproti roku 2018 o 8,4 % méně. Průměrná měsíční mzda se stále zvyšovala, v roce 2023 činila 42 460 Kč a byla o 7,7 % nižší než republikový průměr. Nejvíce osob v kraji zaměstnávaly podniky s převládající činností výroba motorových vozidel (10,5 tis. v roce 2023), kde zaměstnanci (fyzické osoby) pobírali v průměru měsíční mzdu 48 985 Kč.

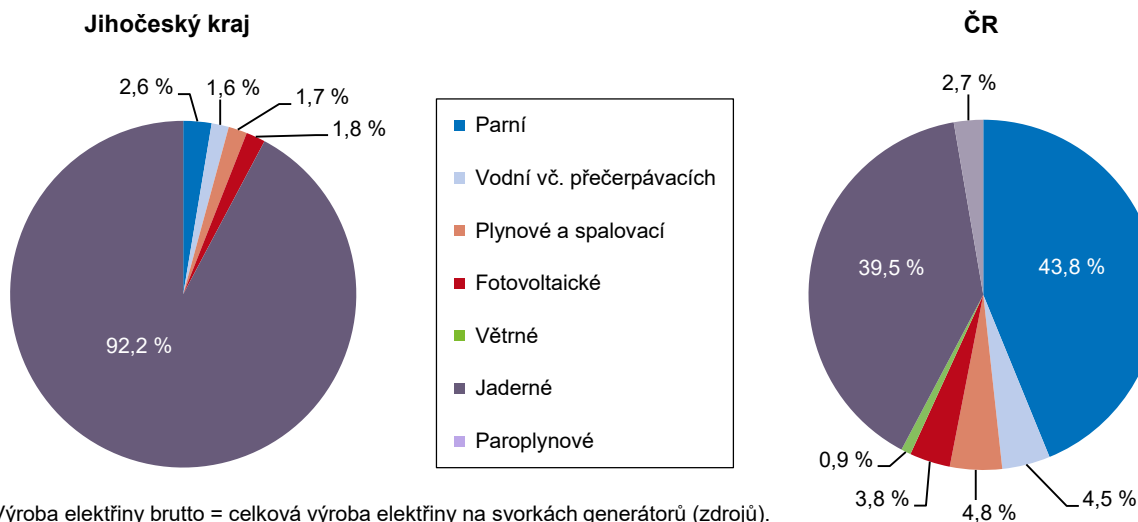
Energetika

Z elektráren v Jihočeském kraji v roce 2023 pocházelo téměř 23 % elektrické energie vyrobené v Česku.

Elektrárny na území Jihočeského kraje vyráběly od roku 2017 víceméně konstantní množství elektřiny, každoročně 17 tis. GWh, a na republikové produkci elektrické energie se podílely zhruba jednou pětinou. V roce 2023, kdy výroba elektřiny v Česku poklesla téměř o desetinu (–7,8 tis. GWh), zejména vlivem omezení výroby v parních elektrárnách (–18 %), se podíl kraje zvýšil na 22,7 %. Zatímco v jižních Čechách byla většina elektřiny vyrobená z jádra (92 %), v celém Česku pocházela elektřina, i přes pokles jejich výroby, hlavně z parních elektráren (44 %). V roce 2023 se podíl elektřiny vyrobené z jádra v Česku zvýšil na 39,5 %.

Graf 3.18 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2023

Zdroj: ERÚ

Nejvíce elektřiny v Česku se vyrábí v parních a jaderných elektrárnách.

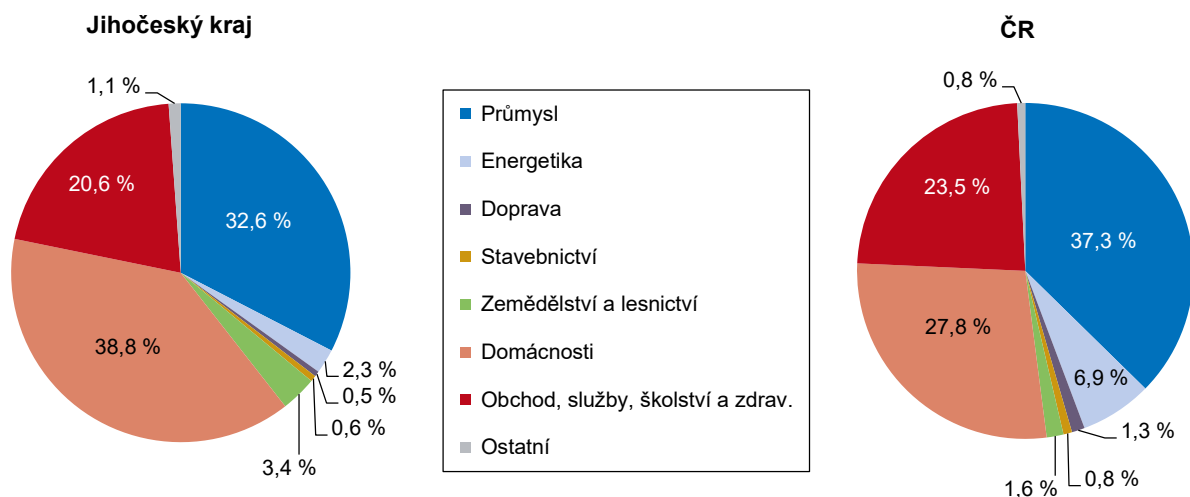
Jihočeský kraj se stal, poté co v roce 2015 předstihl Kraj Vysočinu, druhým největším výrobcem elektřiny po kraji Ústeckém. Ten se na celorepublikové produkci v roce 2023 podílel 26,4 % a většinu elektřiny vyráběl v parních elektrárnách (88 % z výroby v kraji). Na třetím místě regionálního žebříčku výrobců elektřiny byl Kraj Vysočina (20 % z výroby Česka), který podobně jako Jihočeský kraj vyráběl většinu elektřiny v jaderných elektrárnách (92 % výroby kraje).

Obnovitelné zdroje se na výrobě elektřiny v Česku podílely 14,5 %.

V roce 2023 bylo v Česku vyrobeno 11,1 tis. GWh elektřiny z obnovitelných zdrojů. Jejich podíl na celkové výrobě elektřiny činil 14,5 %, před pěti lety v roce 2018 byl nižší o 3,8 p. b. Na republikové výrobě elektřiny z obnovitelných zdrojů se podílely ze 47 % biomasa, bioplyn a biologicky rozložitelný komunální odpad, z 26 % fotovoltaické elektrárny, z 21 % vodní a z 6 % větrné elektrárny. Regionálně bylo nejvíce elektřiny z obnovitelných zdrojů vyrobeno ve Středočeském a Ústeckém kraji (20 %, resp. 13 % z úhrnu za republiku). Podíl Jihočeského kraje činil téměř 10 %.

Graf 3.19 Spotřeba elektřiny netto¹⁾ podle odvětví spotřeby v roce 2023

Zdroj: ERÚ

¹⁾ Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů přímo napojených na danou výrobu.

Největší podíl spotřeby elektřiny v kraji připadal na domácnosti.

V Jihočeském kraji se v roce 2023 spotřebovalo 2 887 GWh elektřiny, to je 5,2 % z celorepublikové spotřeby elektřiny. Nejvíce elektřiny v kraji spotřebovaly domácnosti (39 %), zatímco v rámci celé republiky to byl průmysl (37 %) a domácnosti byly na druhém místě s podílem 28 %. Vyšší podíl spotřeby domácností v kraji souvisí s nižší plynofikací, v jejímž důsledku používaly jihočeské domácnosti elektřinu ve větší míře na vaření, na ohřev vody a vytápění, než průměrná česká domácnost.

Spotřeba elektřiny v kraji v roce 2023 byla nižší než před pěti lety.

Spotřeba elektřiny v kraji v letech 2018 až 2020 stagnovala, tzn., že v pandemickém roce 2020 se vyvíjela odlišně od většiny krajů, kde poklesla (v Česku -3,4 %). V roce 2021 ve všech krajích vzrostla, ale v posledních dvou letech se již snižovala. V roce 2023 byla ve všech krajích nižší než před pěti lety – v Jihočeském kraji o 8,5 % a v Česku o 6,3 %. Spotřeba elektřiny v jihočeských domácnostech byla v roce 2023 ve srovnání s rokem 2018 nižší o 9 %, celorepublikově však vzrostla téměř o 3 %.

Spotřeba jihočeských domácností na 1 obyvatele byla druhá nejvyšší v ČR.

Jihočeské domácnosti v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2023 spotřebovaly 1 711 kWh elektřiny, což bylo o 20 % více než v průměru za republiku. V posledních dvou letech se, na rozdíl od předcházejících let, spotřeba elektřiny v domácnostech kraje na 1 obyvatele snižovala a ve srovnání s rokem 2018 byla nižší o 11 %.

Celorepublikově se spotřeba domácností na 1 obyvatele zvýšila za pět let o 0,5 %. V regionálním srovnání měly jihočeské domácnosti v roce 2023 v přepočtu na 1 obyvatele druhou nejvyšší spotřebu elektřiny po Středočeském kraji (1 988 kWh). Nejméně elektřiny na 1 obyvatele se spotřebovalo v domácnostech hl. m. Prahy a v Moravskoslezském kraji (méně než 1 200 kWh).

Z celorepublikové spotřeby zemního plynu se v kraji spotřebovalo 3,4 %.

V roce 2023 se v jižních Čechách spotřebovalo necelých 227 mil. m³ zemního plynu, což v mezikrajském srovnání znamenalo druhou nejmenší spotřebu po Karlovarském kraji a podíl ze spotřeby Česka 3,4 %. Nejvíce plynu, 15 % z celorepublikového objemu, spotřeboval Ústecký kraj (1,0 mld. m³) kvůli vysoké spotřebě velkoodběratelů (0,8 mld. m³). V Jihočeském kraji se na spotřebě zemního plynu nejvíce podíleli velkoodběratelé (36 %) a domácnosti (30 %).

V souvislosti s válkou na Ukrajině spotřeba zemního plynu v letech 2022 a 2023 klesla,...

V letech 2019 až 2021 se spotřeba plynu v kraji zvyšovala, ale v posledních dvou letech v souvislosti s válkou na Ukrajině poklesla o 16 % a 12 % (v celém Česku o 20 % a 10 %). V roce 2023 byla spotřeba zemního plynu v kraji stejně jako v Česku nižší o 17 % než před pěti lety a spotřeba plynu v domácnostech nižší o 23 %.

...klesla i spotřeba v domácnostech na 1 odběratele.

V přepočtu na 1 odběratele spotřebovaly jihočeské domácnosti 740 m³ zemního plynu, což bylo o 6,7 % více než v republikovém průměru. Oproti spotřebě před pěti lety poklesla spotřeba plynu v domácnostech na 1 odběratele zhruba o 20 %.

Stavebnictví, stavební povolení

V ČR se objem stavebních prací v letech 2018 až 2023 zvyšoval.

Stavebnictví v České republice zaznamenávalo v letech 2018 až 2023 každým rokem meziroční nárůst stavební výroby v b. c. To platilo jak v hodnocení vývoje základní stavební výroby (ZSV) v podnicích s 50 a více zaměstnanci, jejichž počet v Česku se zvyšoval, tak v hodnocení stavebních prací „S“ (provedených podle dodavatelských smluv) zahrnujících i menší stavební podniky (od 20 zaměstnanců).

ZSV velkých stavebních firem Jihočeského kraje kolísala,...

Vývoj stavební výroby podniků se sídlem v kraji se od celorepublikového poněkud lišil. Objem ZSV ve firmách s 50 a více zaměstnanci kolísal (meziročně rostl v letech 2018, 2020 a 2022, v dalších letech klesal), což bylo do určité míry i v závislosti na změně počtu subjektů. Ten se snižoval z 37 v roce 2018 na 31 v roce 2023. Objem ZSV vytvořený těmito podniky v roce 2023 byl o 2,3 % nižší než v roce 2018. (Podobně jako v průmyslu se ani ve stavebnictví přepočet na srovnatelnou organizační strukturu neprovádí. Ne vždy však změna počtu podniků v kraji znamenala změnu objemu ZSV stejným směrem.) Podíl ZSV jihočeských stavebních podniků na celorepublikovém objemu se snížil ze 7,3 % v roce 2018 na 4,9 % v roce 2023.

...produktivita práce s výjimkou roku 2023 rostla.

Přepočteme-li objem ZSV na počet zaměstnanců, tak produktivita práce jihočeských stavebních podniků se do roku 2022 zvyšovala, snížila se až v roce 2023, kdy meziročně poklesl objem prací na inženýrských stavbách, zatímco objem prací na pozemních stavbách vzrostl.

Stavební podniky kraje se zaměřovaly hlavně na inženýrské stavitelství.

Jihočeské stavební podniky s 50 a více zaměstnanci se orientovaly převážně na inženýrské stavitelství. I když se jeho podíl na ZSV mezi roky 2018 a 2023 snížil ze 75 % na 68 %, byl po celé období ve srovnání s Českem podstatně vyšší.

Počet zaměstnanců ve stavebnictví se spíše snižoval, jejich průměrná mzda ve srovnání s Českem byla od roku 2019 nižší.

Počet zaměstnanců, které zaměstnávaly velké stavební podniky Jihočeského kraje, mezi roky 2018 a 2023 s výjimkou roku 2020 klesal. V roce 2023 bylo v evidenčním počtu 4,3 tis. fyzických osob, což bylo o 36 % méně než v roce 2018 (tehdy ale bylo v kraji o 6 velkých podniků více). Průměrná měsíční mzda zaměstnanců jihočeských stavebních firem s 50 a více zaměstnanci byla s výjimkou let 2018 a 2022 podprůměrná. V roce 2023 činila 48 977 Kč a na průměr za velké stavební podniky Česka ztrácela 1,6 % (–799 Kč).

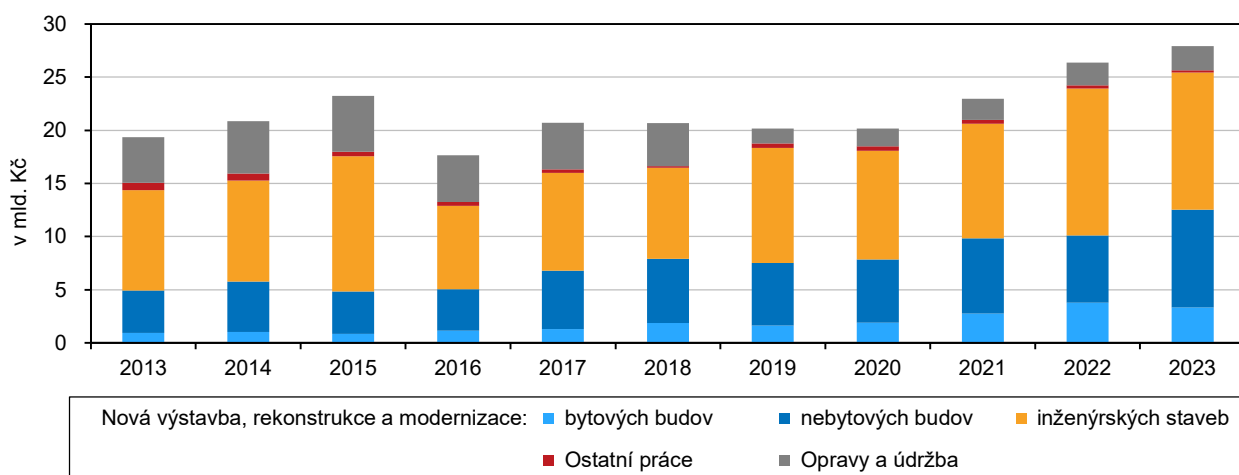
Objem stavebních prací „S“ provedených podniky se sídlem v kraji v posledních letech většinou klesal.

Hodnota stavebních prací „S“ provedených v tuzemsku podniky se sídlem na území Jihočeského kraje zaměstnávajících 20 a více zaměstnanců v letech 2018 až 2023, s výjimkou roku 2018 a 2022, klesala a snižoval se i příspěvek jihočeských stavebních podniků k celkovému objemu stavebních prací „S“ provedených v tuzemsku z 8,3 % v roce 2018 na 5,3 % v roce 2023.

Dosud největší objem stavebních prací byl na území kraje realizován v posledních dvou letech.

Z údajů za stavební podniky s 20 a více zaměstnanci jsou získávány informace o územní realizaci výstavby do krajů. Největší objem stavebních prací „S“ na stavbách v kraji za poslední desetiletí a dokonce i za uplynulých 25 let byl proveden v posledních dvou letech, po oba roky za více než 25 mld. Kč.

Graf 3.20 Stavební práce „S“ provedené na území Jihočeského kraje

Zhruba polovinu z objemu stavebních prací na území kraje tvořily inženýrské stavby.

V úhrnu za posledních pět let byla téměř polovina z objemu stavebních prací v kraji provedena na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci inženýrských staveb. V mezikrajském srovnání se jednalo o vůbec nejvyšší podíl inženýrských staveb na celkovém objemu „S“, který dohromady souvisel s výstavbou dálnice D3. Stavební práce na nové výstavbě, rekonstrukci a modernizaci nebytových budov se podílely na celkovém objemu „S“ v kraji v posledních pěti letech z 29 % a práce na bytových budovách z 11 % (zásluhou posledních tří let). Podíl prací na opravách a údržbě představoval pouhých 8 %, což byl třetinový podíl ve srovnání s úhrnem let 2014 až 2018.

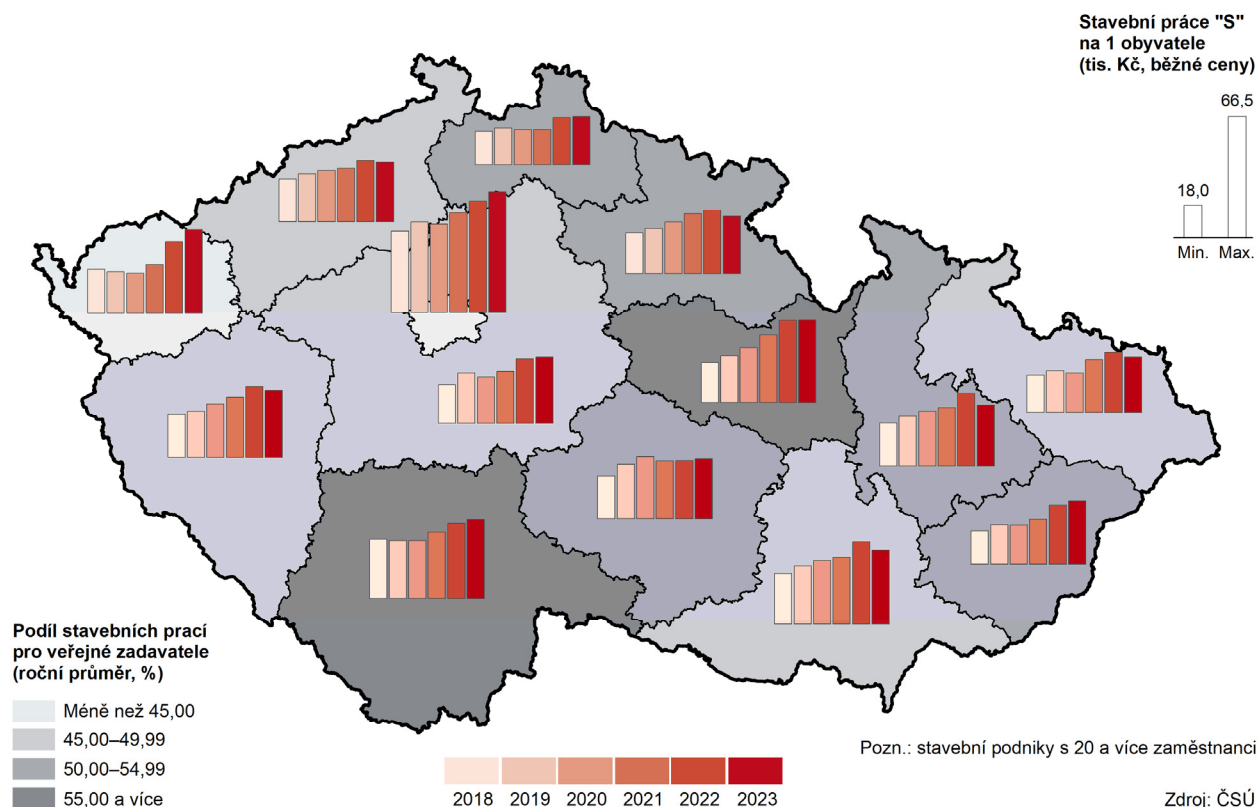
Nejvíce se stavělo v hlavním městě Praze.

Z objemu stavebních prací „S“ provedených v tuzemsku za posledních pět let bylo v jižních Čechách realizováno 6,4 %. Nejvíce se stavělo v Praze (20 %), Jihomoravském a Středočeském kraji (v obou 12 %) a nejméně v Karlovarském a Libereckém kraji (2,5 %, resp. 2,6 %).

Stavební aktivita v Jihočeském kraji po přepočtu na 1 obyvatele byla nadprůměrná.

V přepočtu na 1 obyvatele byla stavební aktivita v kraji ve srovnání s průměrem za Česko od roku 2007 každým rokem nadprůměrná a až do roku 2018 nejčastěji druhá nejvyšší po hl. m. Praze. Později se v mezikrajském žebříčku posunul na třetí nebo čtvrté místo. V úhrnu let 2019 až 2023 byla stavební aktivita v kraji třetí nejvyšší, po hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji. Nejméně se v přepočtu na 1 obyvatele v posledních pěti letech stavělo v Libereckém, Zlínském a Moravskoslezském kraji.

Ktg 3.4 Stavební práce „S“ podle místa stavby v krajích v letech 2018 až 2023

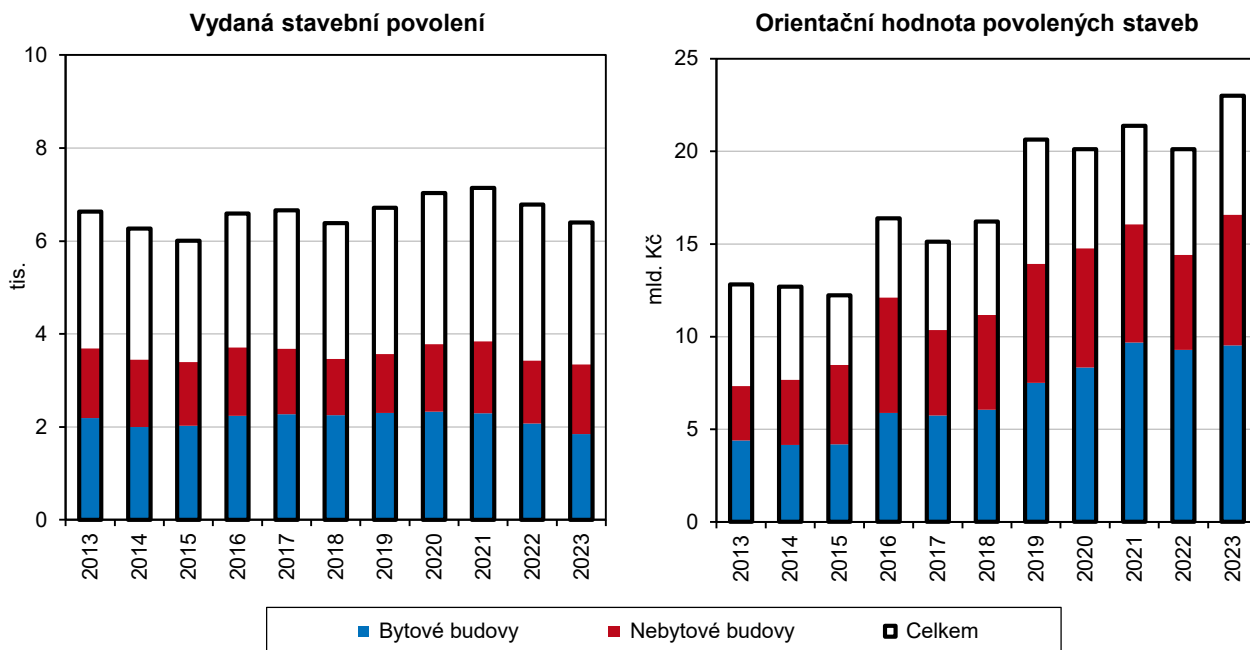

V kraji byl od roku 2018 podíl prací pro veřejné zadavatele nadprůměrný.

Od roku 2018 se financování staveb v Jihočeském kraji opíralo o veřejné zdroje ve srovnání s výsledky za republiku více. Podíl stavebních prací pro veřejné zadavatele na celkovém objemu stavebních prací „S“ provedených v kraji byl v posledních letech druhý nejvyšší po Pardubickém kraji. S rozvojem výstavby inženýrských a vodohospodářských staveb v kraji se v letech 2018 až 2023 zvýšil podíl stavebních prací pro veřejné zadavatele v průměru na 56 %. V Česku byl tento podíl o 9 p. b. nižší. Inženýrské a vodohospodářské stavby se od roku 2018 v jižních Čechách podílely na objemu stavebních prací pro veřejné zadavatele z více než 71 %, v Česku byl jejich podíl o 8 p. b. nižší.

Počet vydaných stavebních povolení v letech 2022 a 2023 klesal.

V Jihočeském kraji bylo v průběhu minulých deseti let nejvíce stavebních povolení vydáno v letech 2020 a 2021 (v obou letech nad 7 tis.) zejména díky nárůstu počtu povolených nebytových budov. Od roku 2022 počet stavebních povolení klesal především kvůli poklesu počtu vydaných povolení na stavby bytových budov. V roce 2023 bylo v kraji vydáno necelých 6,4 tis. povolení, jednalo se historicky o čtvrtý nejnižší počet vydaných povolení v kraji. Počet vydaných stavebních povolení se v posledním desetiletí pohyboval mezi 6,0 tis. a 7,2 tis., což znamenalo z pohledu předchozích tří dekád období nejmenšího počtu povolovaných staveb. Celorepublikově byl vývoj počtu stavebních povolení obdobný jako v kraji.

Graf 3.21 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Jihočeském kraji

Orientační hodnota nově povolených staveb měla rostoucí trend.

Orientační hodnota staveb povolených v Jihočeském kraji kolísala a přitom měla výrazně rostoucí trend. V roce 2023 dosáhla 23 mld. Kč a byla o 10 mld. Kč vyšší než před deseti lety. Téměř nepřetržitě rostla orientační hodnota povolených bytových budov, vzrostla víc než dvojnásobně, a její podíl na celkové orientační hodnotě povolených staveb se zvýšil z 34 % v roce 2013 na 41 % v roce 2023, přičemž nejvyšší byl v roce 2022 (46 %). Během posledních deseti let byly v kraji povoleny stavby v předpokládané hodnotě 178 mld. Kč.

Průměrná hodnota povolené stavby v kraji byla v regionálním srovnání většinou nejnižší.

Průměrná orientační hodnota na jedno stavební povolení v Jihočeském kraji se v posledních deseti letech pohybovala od 2,0 mil. Kč v roce 2014 a 2015 po 3,6 mil. Kč v roce 2023. V kraji byla tato hodnota historicky nejvyšší, v mezikrajském srovnání však byla nejnižší. To nebylo nic neobvyklého. Jihočeský kraj měl v posledních deseti letech nejnižší průměrnou předpokládanou hodnotu povolených staveb v regionálním žebříčku hned šestkrát.

Nejvíce stavebních povolení bylo vydáno v okrese České Budějovice, nejméně v okrese Prachatice.

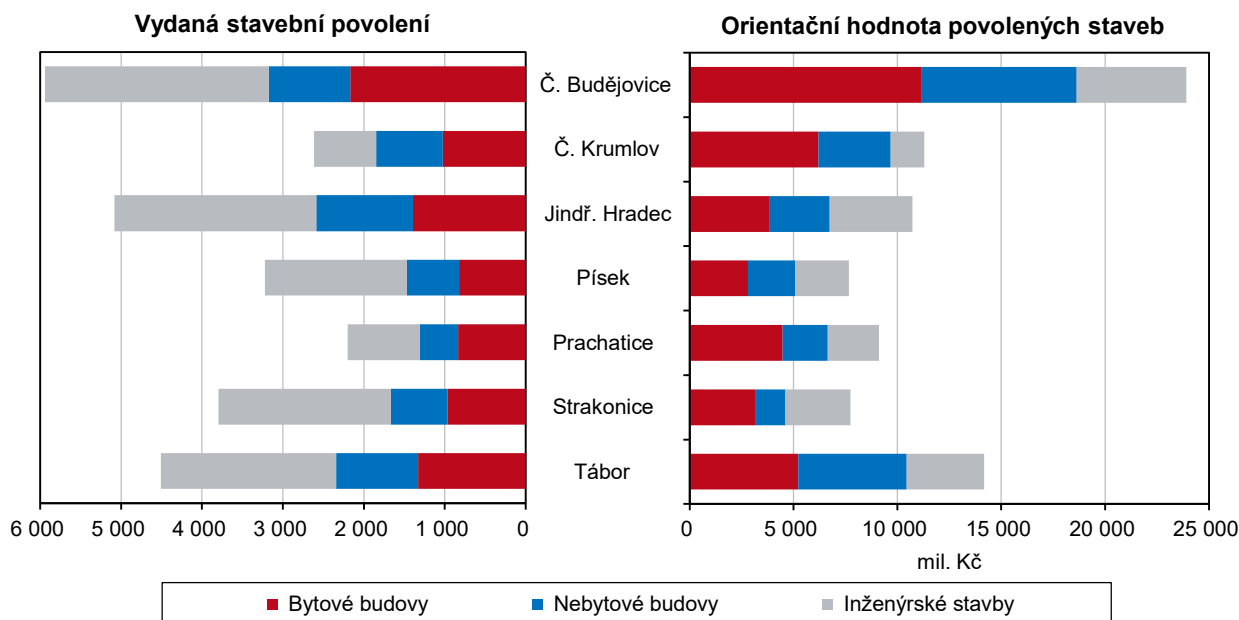
V grafu 3.22 je zobrazena struktura povolených staveb a předpokládané hodnoty staveb v jihočeských okresech v úhrnu za roky 2020 až 2023, když od roku 2020 byla podle druhu stavby kromě povolení na bytové a nebytové budovy nově evidována stavební povolení na inženýrské stavby. V úhrnu za roky 2020 až 2024 byl největší počet stavebních povolení vydán v okrese České Budějovice (21,7 % z krajského počtu), Jindřichův Hradec (18,6 %) a Tábor (16,5 %). Největší předpokládanou hodnotu za poslední čtyři roky měly povolené stavby v okrese České Budějovice 24 mld. Kč (28,3 % z kraje), Tábor 14 mld. Kč (16,8 %) a Český Krumlov 11 mld. Kč (13,3 %). Nejméně stavebních povolení v posledních čtyřech letech bylo vydáno v okrese Prachatice (8,0 % z krajského počtu), shodnou nejnižší předpokládanou hodnotu povolených staveb měly ve sledovaném období hned dva okresy – Písek a Strakonice (po 9,1 % z krajského objemu).

Nejvyšší průměrnou hodnotu na 1 povolení měl v posledních čtyřech letech okres Český Krumlov.

Nejvyšší průměrnou orientační hodnotu měla stavební povolení v okrese Český Krumlov, v průměru za poslední čtyři roky 4,3 mil. Kč, a v okrese Prachatice, kde průměr povolené stavby v posledních čtyřech letech činil 4,1 mil. Kč. Okres České

Budějovice se průměrnou hodnotou 4,0 mil. Kč zařadil na třetí místo. Stavby s nejnižší průměrnou orientační hodnotou byly povolovány v okrese Strakonice (2,0 mil. Kč) a Jindřichův Hradec (2,1 mil. Kč). Krajský průměr orientační hodnoty povolené stavby v letech 2020 až 2023 činil 3,1 mil. Kč.

Graf 3.22 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v okresech Jihočeského kraje v letech 2020 až 2023

V okrese České Budějovice byla nejvyšší předpokládaná hodnota staveb podle jednotlivých druhů stavby.

Nejvyšší předpokládaná hodnota nově povolených staveb podle všech tří základních druhů staveb byla zjištěna v okrese České Budějovice, druhou nejvyšší předpokládanou hodnotu měly povolené bytové budovy v okrese Český Krumlov, nebytové budovy v okrese Tábor a inženýrské stavby v okrese Jindřichův Hradec.

Bytová výstavba

Změny v bytové výstavbě byly nejčastěji ovlivněny výstavbou bytů v BD.

Bytovou výstavbu, zejména výstavbu bytů v rodinných domech (RD), nejprve zpomalila či odložila pandemie a v letech 2022 a 2023 ji komplikovaly rostoucí ceny a problémy s dodávkami stavebních materiálů. Změny v počtu zahájených a dokončených bytů, při méně proměnlivém počtu bytů v nových RD, byly ovlivněny především výkyvy v počtu bytů v nových bytových domech (BD), které kolísaly podle fází výstavby, kdy se v rámci projektů jednalo o větší počty bytů.

V roce 2021 bylo na jihu Čech zahájeno nejvíc bytů za posledních 30 let.

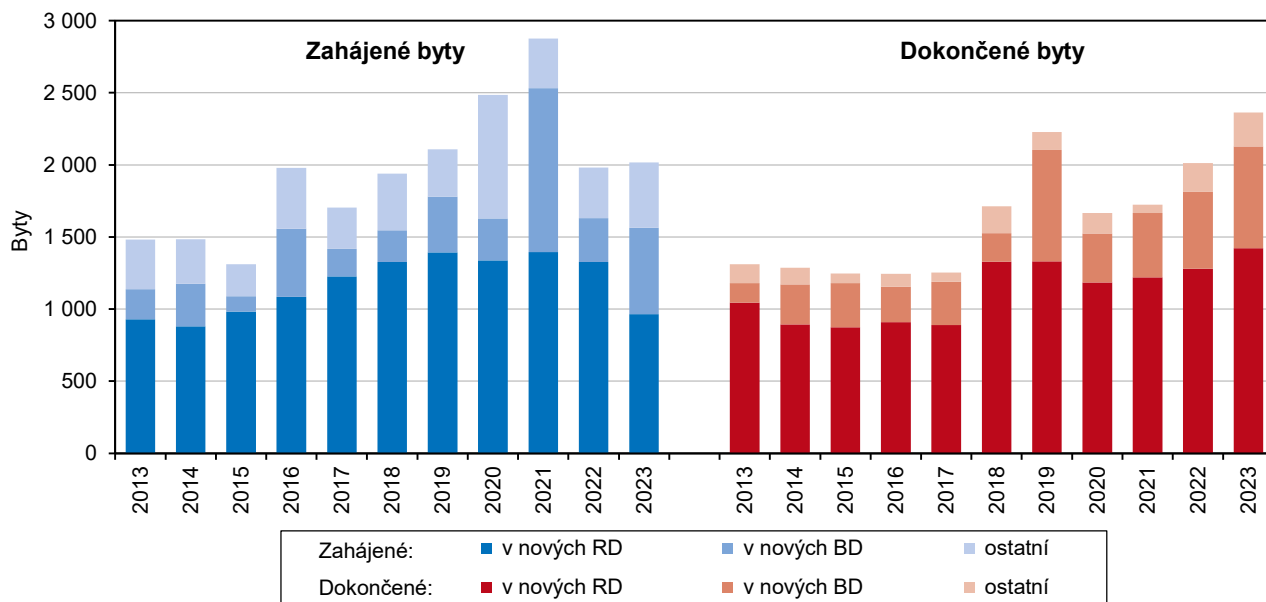
Počet zahájených bytů v kraji se zvyšoval od roku 2018 až do roku 2021, kdy bylo, díky nebývale vysokému počtu bytů v nových BD, zahájeno nejvíc bytů za posledních 30 let (celkem 2,9 tis. bytů, z toho 1,1 tis. v BD). V roce 2022 se kvůli nižšímu počtu zahájených bytů v BD celkový počet zahájených bytů propadl o více než 30 %. V roce 2023 došlo navzdory propadu počtu bytů v nových RD o čtvrtinu k mírnému zvýšení počtu zahájených bytů. Předtím se počet zahájených bytů v nových RD meziročně snížil při pandemii v roce 2020 a pak i v roce 2022 (o 4 % až 5 %).

Počet dokončených bytů se od roku 2021 zvyšoval, v roce 2023 byl druhý nejvyšší za posledních 30 let.

Počet dokončených bytů rostl v letech 2018 a 2019 progresivně; v obou letech meziročně o více než 30 %, v roce 2018 vlivem nárůstu kolaudovaných bytů v nových RD a v roce 2019 díky čtyřnásobnému nárůstu počtu bytů v BD. V roce 2020 se již dokončení bytových domů v takovém rozsahu nezopakovalo a počet dokončených bytů celkem se propadl o čtvrtinu. Od roku 2021 se jejich počet

zvyšoval, nejprve zvolna, pak rychleji (o 17 %) a zvyšoval se i podle jednotlivých druhů, nejvíce rostl počet bytů v nových BD. V roce 2023 bylo na jihu Čech dokončeno 2 364 bytů, což byl druhý nejvyšší počet za posledních 30 let. Více bytů bylo v kraji naposledy dokončeno v roce 2008 (2,7 tis. bytů).

Graf 3.23 Bytová výstavba v Jihočeském kraji

Nejčastěji se byty stavěly v rodinných domech.

V bytové výstavbě dlouhodobě převažovaly byty v nových RD. V posledním desetiletí byl jejich podíl na počtu zahájených bytů nejvyšší v roce 2015 a 2017 (více než 70 %) a naopak nejnižší v roce 2021 a 2023 (48 %). V počtu dokončených bytů byl jejich podíl nejvyšší v roce 2018 (78 %) a nejnižší v roce 2019 a 2023 (60 %). V úhrnu za posledních pět let, kdy bylo zahájeno 11,5 tis. bytů a dokončeno 10,0 tis. bytů, se byty v nových RD podílely na počtu zahájených bytů 56 % a na počtu dokončených bytů 64 %.

Byty v bytových domech se na počtu zahájených a dokončených bytů podílely zhruba z jedné čtvrtiny.

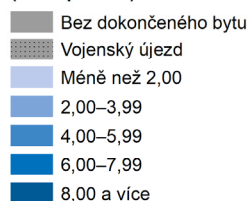
Druhou nejpočetnější skupinu tvořily byty v nových BD. V posledním desetiletí byl jejich podíl na počtu zahájených bytů nejnižší v roce 2015 (8,1 %) a nejvyšší v roce 2021 (39,5 %); podíl na počtu dokončených bytů byl nejnižší v roce 2018 (11,6 %) a nejvyšší v roce 2019 (34,7 %). V úhrnu za posledních pět let se byty v nových BD podílely na počtu zahájených bytů 24 % a na počtu dokončených bytů 28 %.

Absolutně nejvíc bytů bylo dokončeno v krajském městě.

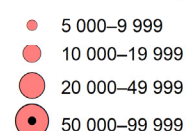
V letech 2018 až 2023 bylo v kraji dokončeno 11,7 tis. bytů. Téměř jedna pětina z nich (18,2 %) připadala na krajské město. Dokončených 2 132 bytů řadí České Budějovice na šesté místo v republikovém žebříčku obcí. Na druhém místě jihočeského žebříčku měst a obcí podle počtu dokončených bytů a v letech 2018 až 2023 na 43. místě republikového žebříčku bylo s velkým odstupem za krajským městem Lipno nad Vltavou se 412 byty určenými především k rekreaci, třetí byl Tábor (302 bytů, 67. místo v republice), čtvrtá Hluboká nad Vltavou (288 bytů) a páté Strakonice (208 bytů). Na dalších místech byl Srubec (161 bytů), sousedící s krajským městem, Třeboň (154 bytů), Trhové Sviny a Vimperk (v obou 153 bytů), Milevsko (152 bytů) a další okresní město Jindřichův Hradec (150 bytů). Více než 100 dokončených bytů za posledních 6 let dále hlásila centra správních obvodů ORP: Dačice, Kaplice a Blatná, obce z okolí krajského města Roudné, Kamenný Újezd a Dubné, dále město Planá nad Lužnicí a Černá v Pošumaví na břehu Lipenského jezera s byty spíše k rekreaci.

Ktg 3.5 Bytová výstavba v obcích Jihočeského kraje v letech 2018 až 2023

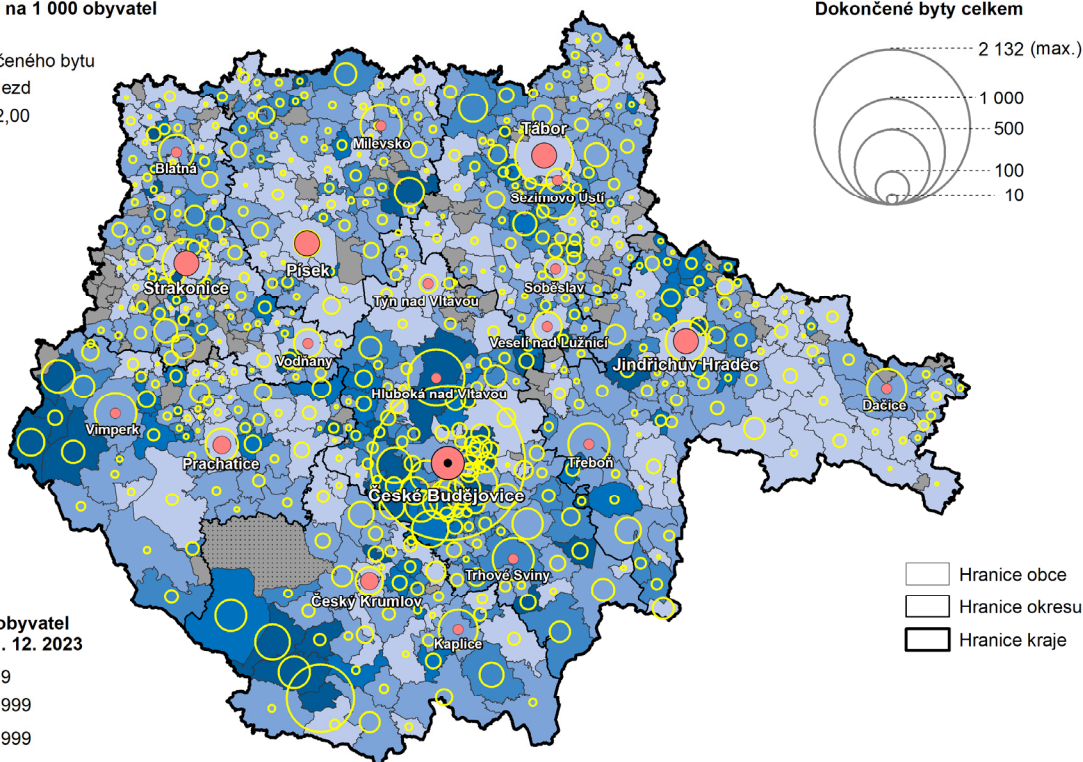
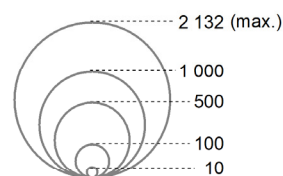
Dokončené byty na 1 000 obyvatel
(roční průměr)

Obce s počtem obyvatel
5 000 a více k 31. 12. 2023

Dokončené byty celkem

Hranice obce
 Hranice okresu
 Hranice kraje

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce bytů v přepočtu na 1 000 obyvatel se stavělo v rekreačních oblastech.

Jak je zřejmé, bytová výstavba se kromě měst a jejich okolí zaměřovala také na horské nebo rekreační oblasti s relativně řidším osídlením, kde se pak spíše jednalo o byty k rekreaci. Po přepočtu na 1 tis. bydlících obyvatel se obce z těchto oblastí dostaly do čela žebříčku v intenzitě dokončování bytové výstavby. První místo v Jihočeském kraji a třetí místo v celorepublikovém žebříčku patřilo Lipnu nad Vltavou, kde bylo v letech 2018 až 2023 po přepočtu na 1 tis. obyvatel dokončeno každým rokem v průměru 105,3 bytů. Na druhém místě jihočeského a čtvrtém místě celorepublikového žebříčku podle intenzity výstavby se umístila Kvilda, kde bylo v přepočtu na 1 tis. obyvatel každým rokem dokončeno 80,5 bytu. Ze šumavských obcí v popředí figurují dále Nové Hutě a Borová Lada s průměrnou roční intenzitou výstavby 33,5 bytů, resp. 26,5 bytů na 1 tis. obyvatel, z oblasti Lipenska Černá v Pošumaví s intenzitou 21,5 bytu a dále Stachy, pod které spadá Zadov a Churáňov, s intenzitou 13,7 bytu, a Vrbice z šumavského podhůří na Prachaticku s intenzitou 13,1 bytu.

Vyšší intenzita dokončování bytové výstavby byla také v blízkosti velkých měst.

Přední místa v intenzitě bytové výstavby obsadily v kraji často obce z těsného sousedství větších měst, kde se stavěly především byty k trvalému bydlení, díky čemuž se zvyšoval počet jejich obyvatel. Jedná se např. o Horní Skrýchov (intenzita 23,1) nedaleko Jindřichova Hradce, Sedlečko u Soběslavě (19,2), Hajany (17,9) na Blatensku, dále obce z okolí Českých Budějovic – Vráto (intenzita 18,7), Roudné (16,3), Závraty (15,9), Branišov (14,1) a další.

V letech 2018 až 2023 nebyl v kraji dokončen žádný byt ve 12 % obcí.

Protipólem vysoké stavební aktivity bylo 72 obcí, ve kterých v letech 2018–2023 nebyl zkolaudován žádný byt. Šlo zejména o menší obce, jejichž podíl na počtu obyvatel kraje představoval 1,2 %. Největší obcí (s 500 a více obyvateli) bez nových bytů byly Volenice na Strakonicku.

Intenzita dokončování bytové výstavby v kraji byla v regionálním srovnání osmá nejvyšší,...

V krajském městě bylo v přepočtu na 1 tis. obyvatel každoročně dokončeno 3,8 bytu, což ho v jihočeském žebříčku obcí zařadilo na 203. místo. V celém Jihočeském kraji bylo v letech 2018–2023 na 1 tis. obyvatel každoročně v průměru dokončeno 3,0 bytu, tedy nepatrně méně než v průměru za republiku (3,4). V mezikrajském srovnání se kraj umístil na osmém místě. První a druhé místo v intenzitě dokončování bytové výstavby obsadil Středočeský kraj a hlavní město Praha (5,0 resp. 4,4 bytu), nadprůměrnou intenzitu ve srovnání s Českem měl ještě Plzeňský a Jihomoravský kraj (4,2 resp. 4,0 bytu). Dalších deset krajů již mělo intenzitu dokončování bytové výstavby podprůměrnou, nejnižší byla v Ústeckém kraji (1,5 bytu).

...intenzita zahajování bytů byla pátá nejvyšší.

V Jihočeském kraji byla v letech 2018 až 2023 v průměru každoročně zahajována v přepočtu na 1 tis. obyvatel výstavba 3,5 bytů. Jednalo se o podprůměrnou intenzitu zahajování v porovnání s Českem (3,6 bytu), která kraj zařadila na páté místo mezi regiony. S nejvyšší intenzitou byla výstavba bytů zahajována ve Středočeském kraji (4,8 bytu) a hlavním městě Praze (4,7 bytu), s nejnižší v Ústeckém kraji (1,9 bytu).

Investiční náklady na výstavbu bytů dokončených v nových RD na 1 m² obytné plochy se za pět let zvýšily v kraji o 35 %...

Investiční náklady na výstavbu bytů dokončených v nových rodinných domech v přepočtu na 1 m² obytné plochy v kraji za pět let vzrostly o 35 %, tj. méně než v průměru za republiku (+44 %). V roce 2023 dosáhly v kraji výše 46,7 tis. Kč/m², byly o 7,5 tis. Kč nižší než republikový průměr, v mezikrajském srovnání byly, stejně jako před pěti lety, vůbec nejnižší. S dlouhodobě nejvyššími investičními náklady na 1 m² obytné plochy byly dokončovány RD v hl. městě Praze (70,3 tis. Kč v roce 2023).

...a na výstavbu bytů dokončených v nových BD o 81 %.

Investiční náklady dokončených bytů v nových bytových domech v přepočtu na 1 m² obytné plochy vzrostly v kraji mezi roky 2018 a 2023 o 81 % a v roce 2023 dosáhly 57,2 tis. Kč. Byly o 10,5 tis. Kč nižší než v republikovém průměru a v mezikrajském srovnání byly deváté nejvyšší. Z regionů byly v roce 2023 dokončeny nejdražší byty v BD v Olomouckém a Jihomoravském kraji. Nadprůměrné investiční náklady na 1 m² obytné plochy bytu v BD byly od roku 2018 každoročně zjištěny v hlavním městě Praze a v Jihomoravském kraji.

Náklady na výstavbu 1 m² obytné plochy bytu v BD na byly od roku 2020 vyšší než u bytu v RD.

V Jihočeském kraji byly od roku 2020 investiční náklady na 1 m² obytné plochy bytu v BD vyšší než bytu v RD, v roce 2023 rozdíl činil bezmála 10,5 tis. Kč. Celorepublikově byly investiční náklady bytu v BD v přepočtu na obytnou plochu vždy vyšší než bytu v RD, v roce 2023 o 13,5 tis. Kč.

Ceny nemovitostí

RD a byty byly nejlevnější v obcích do 2 tis. obyvatel a nejdražší v krajském městě.

Z údajů ČÚZK o jednotlivých řízeních o koupi nemovitosti, při níž byl zapsán cenový údaj, byly ČSÚ zpracovány informace o průměrných kupních cenách RD a bytů a byly vytvořeny cenové indexy. Na základě téměř 1 tis. převodů rodinných domů v letech 2020 až 2022 byla v Jihočeském kraji zjištěna průměrná kupní cena 38,7 tis. Kč /m². Průměrná cena bytů za stejné období byla zjištěna na základě více než 3 tis. převodů a dosáhla 41,1 tis. Kč/m².

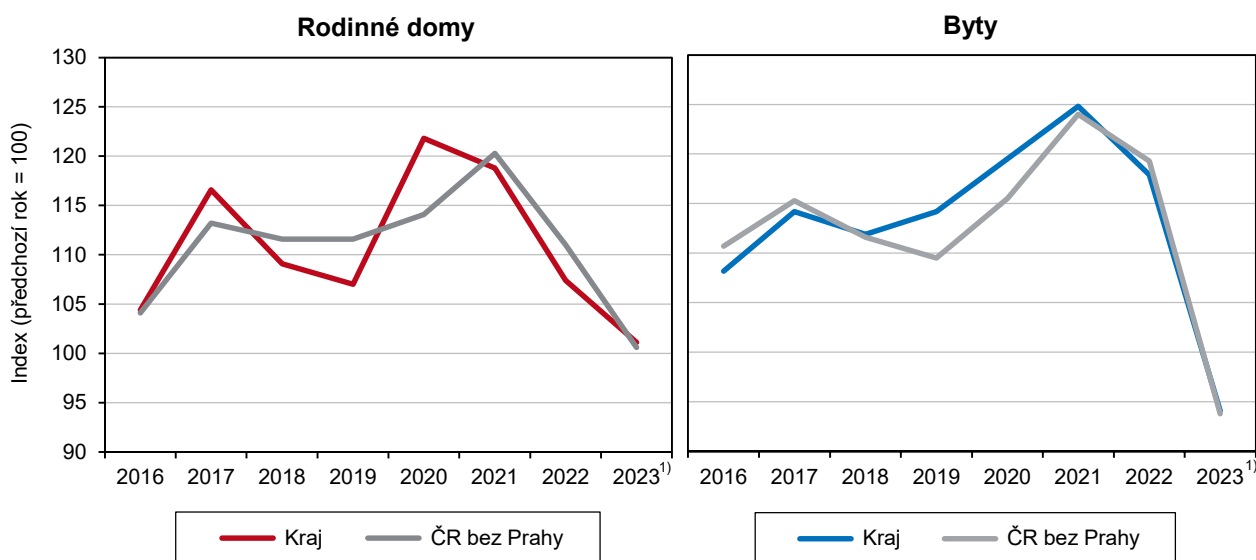
Nejlevnější byly ceny nemovitostí, RD i bytů, v obcích do 2 tis. obyvatel a nejdražší v Českých Budějovicích, RD v krajském městě byly o 83 % dražší než v průměrné jihočeské obci do 2 tis. obyvatel, u bytů byl rozdíl dvojnásobný. Z údajů, které byly zpracovány do úrovně okresů, je zřejmé, že nejdražší byly nemovitosti v okrese

České Budějovice (RD 45,1 tis. Kč/m² a byty 49,5 tis. Kč/m²) a nejlevnější RD v okrese Písek (32,2 tis. Kč) a byty v okrese Prachatice (29,7 tis. Kč).

Nejdražší jsou nemovitosti v Praze.

V mezikrajském srovnání byly v jižních Čechách ceny nemovitostí v letech 2020 až 2022 páté nebo šesté nejvyšší, ale ve srovnání s Českem byly podprůměrné, RD byly o 9 % levnější a byty o 23 % levnější. Nejdražší nemovitosti byly podle očekávání v hlavní městě Praze, nejlevnější, ve srovnání s Prahou třetinové, byly RD ve Zlínském kraji a byty v Karlovarském kraji.

Graf 3.24 Indexy cen nemovitostí v Jihočeském kraji a ČR (roční průměr)

¹⁾ údaje za rok 2023 jsou předběžné

Ceny nemovitostí rostly nejvíce při pandemii.

Index cen nemovitostí dokládá, jak se ceny RD každým rokem zvyšovaly a ceny bytů s výjimkou roku 2023 rovněž. K největšímu meziročnímu nárůstu indexu cen RD došlo při pandemii v Jihočeském kraji v roce 2020 (+22 %), v Česku bez Prahy v roce 2021 (+20 %), index cen bytů nejvíc vzrostl v roce 2021 (téměř o 25 %). Poslední dva roky růst cen nemovitostí v kraji i v Česku bez Prahy zpomalil, a v roce 2023 index cen bytů dokonce poklesl. Ve srovnání s rokem 2018 index cen RD v kraji vzrostl o víc než dvě třetiny a index cen bytů o 89 %, ve srovnání s rokem 2015 vzrostly ceny RD více než dvakrát a ceny bytů dvaapůlkrát. Ve srovnání s ČR bez Prahy byl v kraji růst cen RD mírně podprůměrný a růst cen bytů nadprůměrný.

Cestovní ruch

Jihočeský kraj nabízí druhý největší počet lůžek v HUZ a nejvíce míst pro stany a karavany.

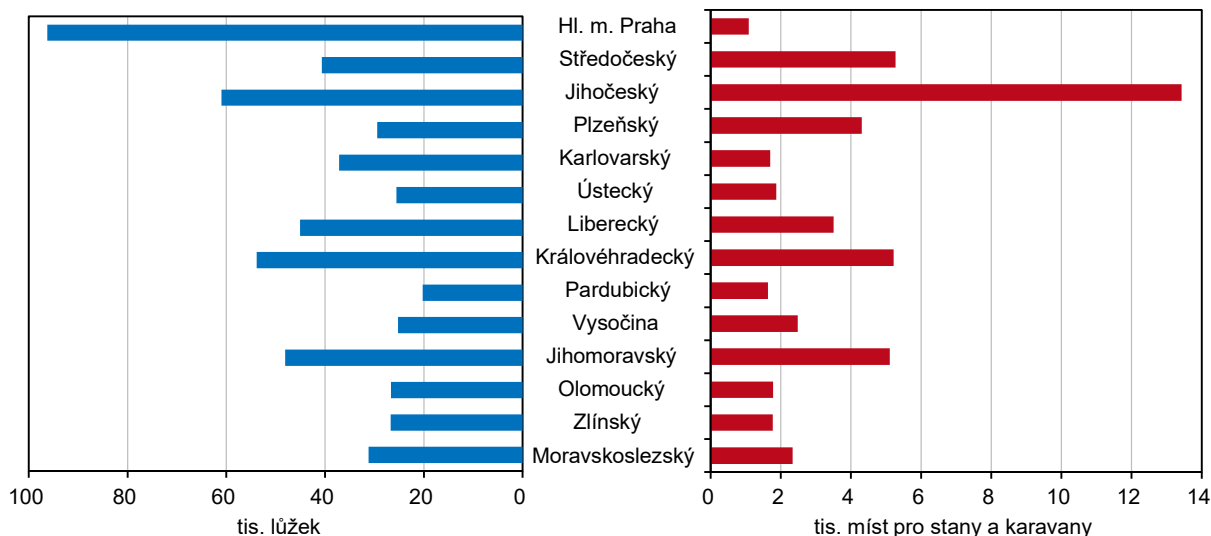
Jihočeský kraj patří dlouhodobě mezi nejnavštěvovanější kraje s širokou nabídkou ubytovacích kapacit. V posledním desetiletí měl mezi regiony největší počet hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) a nabízel druhý největší počet lůžek po hlavní městě Praze a největší počet míst pro stany a karavany. V roce 2023 bylo v kraji 1 272 HUZ s téměř 61 tis. stálých lůžek (11 % z kapacity Česka) a 13 tis. míst pro stany a karavany (26 % z celého Česka).

Cestovní ruch se po ochromení kvůli pandemii již přiblížil úrovni roku 2019.

Dlouhodobě rostoucí trend návštěvnosti zvrátila ve 2. čtvrtletí roku 2020 pandemie koronaviru, která ochromila téměř na dva roky cestovní ruch. Začátkem roku 2020 nejprve zmizela asijská klientela, která v kraji tři roky před tím mezi zahraničními návštěvníky převažovala, a v březnu 2020 se propadl i počet tuzemských a ostatních zahraničních hostů. Srovnatelná s předchozími roky byla pouze letní sezóna, 3. čtvrtletí 2020 a 2021, kdy došlo k uvolnění protipandemických opatření a výpadek

nerezidentů alespoň částečně eliminovali rezidenti. Během roku 2022 cestovní ruch ožíval a v roce 2023 se již počet hostů ubytovaných v Jihočeských HUZ přiblížil a počet jejich přenocování téměř dosáhl předpandemické úrovně.

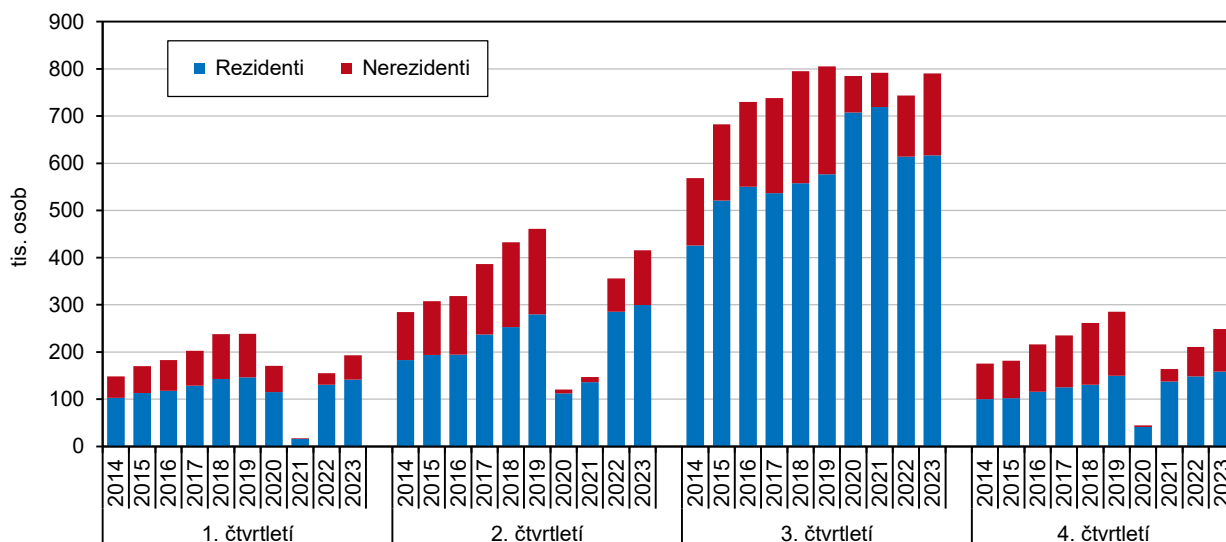
Graf 3.25 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2023

Rezidentů se již ubytovalo více, ale citelný byl výpadek nerezidentů.

Na rekordní rok 2019, kdy se v HUZ kraje ubytovalo 1,8 mil. hostů na 4,5 mil. nocí, ztrácela v roce 2023 jihočeská HUZ téměř 8 % hostů (–142 tis. hostů), ale počtem přenocování se mu již téměř vyrovnala (–0,3 %; 13 tis. nocí). Počet ubytovaných rezidentů i jejich přenocování hodnoty před pandemií překonal již v roce 2022, ale počet nerezidentů na ně dosud ztrácel. V roce 2023 přivítala HUZ kraje ve srovnání s rokem 2019 o 5,6 % rezidentů více (+64 tis. osob), ale nerezidentů přijelo o třetinu méně (–206 tis. osob). Podíl nerezidentů na celkovém počtu hostů se snížil z 35,6 % v roce 2019 na 26,1 % v roce 2023. Počet přenocování rezidentů v roce 2023 byl oproti roku 2019 vyšší o 5,7 % (195 tis.), ale do počtu přenocování nerezidentů chybělo téměř 20 % (–208 tis.).

Graf 3.26 Hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle čtvrtletí v Jihočeském kraji

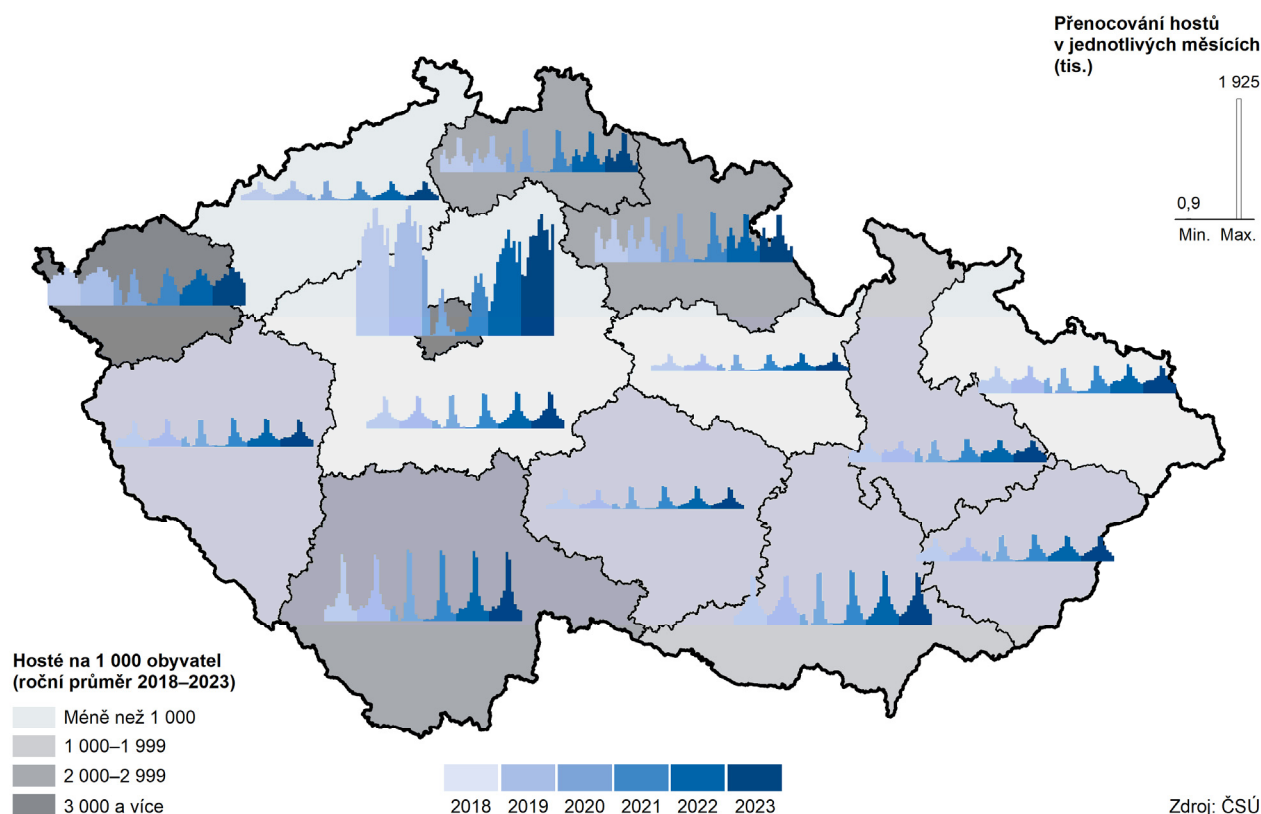
Z jihočeských okresů měly nižší návštěvnost než v roce 2019 okresy České Budějovice, Český Krumlov a Tábor.

Z okresů na návštěvnost roku 2019 nejvíce ztrácely ty, které mívaly vysoký podíl cizinců, tj. okresy České Budějovice, kde nerezidenti v roce 2019 mezi hosty převažovali z 59 %, a okres Český Krumlov s podílem nerezidentů 46 %. Počet nerezidentů klesl proti roku 2019 v okrese České Budějovice téměř o polovinu (–126 tis. osob) a v okrese Český Krumlov o víc než čtvrtinu (–72 tis. osob). Počet rezidentů v obou okresech překonal předpandemickou návštěvnost a zmírnil výpadek nerezidentů. Celkový úbytek hostů proti roku 2019 tak v okrese České Budějovice představoval 26 % (–119 tis. osob) a v okrese Český Krumlov 7 % (–40 tis. osob). Kromě zmíněných okresů na návštěvnost roku 2019 ztrácel ještě okres Tábor (–22 tis. hostů), kde chyběli hlavně rezidenti (–15 tis.).

V roce 2023 ve všech krajích počet hostů rostl, na rok 2019 však některé kraje i celé Česko stále ztrácely.

Ve všech krajích se v posledních dvou letech počet hostů a jejich přenocování meziročně zvyšoval. Výjimkou byl pouze Liberecký kraj, ve kterém počet přenocování v roce 2023 mírně poklesl. Předpandemického počtu hostů již dosáhla většina krajů kromě hlavního města Prahy, Jihočeského a Ústeckého kraje. Srovnání podle počtu přenocování bylo horší, protože se zkrátila doba pobytu hostů v HUŽ. Kromě již zmíněných krajů nedosáhly v roce 2023 počet přenocování z roku 2019 ještě kraje Karlovarský, Zlínský a Moravskoslezský. Největší výpadek počtu přenocování proti roku 2019 byl zjištěn v hlavním městě Praze (1,6 mil. nocí) a v Karlovarském kraji (306 tis. nocí), v obou krajích vlivem nerezidentů.

Ktg 3.6 Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 2018 až 2023

Nejčastějšími zahraničními návštěvníky byli od roku 2020 znovu hosté z Německa...

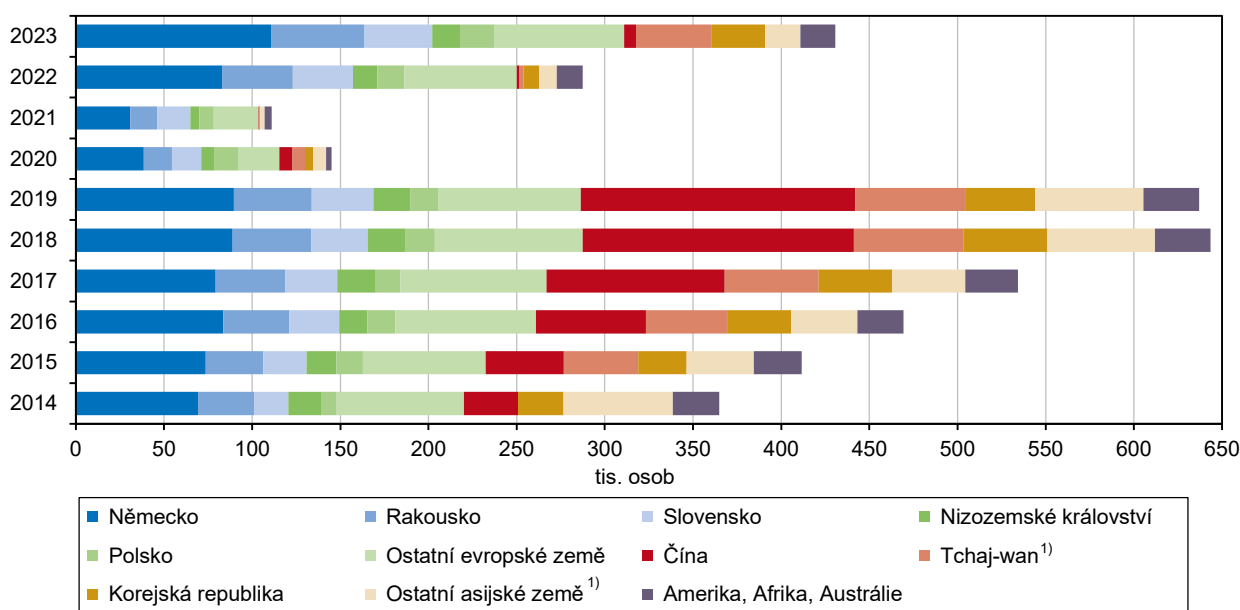
Kvůli pandemické krizi, která znemožnila příjezdy zahraničních hostů do země, ztratila jihočeská HUŽ ve srovnání s předcovidovou návštěvností v průběhu let 2020 a 2021 dvakrát 500 tis. hostů a v letech 2022 a 2023, kdy se již počet nerezidentů sice zvyšoval, ale stále byl nižší, 350 tis., resp. 200 tis. hostů. Covid-19 proměnil skladbu zahraničních hostů v HUŽ. Nejmarkantnější byl úbytek hostů z Číny, která zrušila veškerá koronavirová opatření až na začátku roku 2023. V roce 2023 se jich

v jižních Čechách ve srovnání s rokem 2019 ubytovala pouhá 4 %. Nejčastějšími zahraničními návštěvníky se znovu stali Němci, které v letech 2017 až 2019 z prvního místa vytlačila Čína. V roce 2023 se jich v jihočeských HUZ ubytovalo ve srovnání s rokem 2019 o čtvrtinu více. Kromě toho se zvýšil zejména počet hostů z dalších sousedních zemí, z Rakouska a Polska o pětinu a ze Slovenska o 9 %. Naproti tomu se snížil počet hostů ze všech asijských zemí; Jihokorejci se ve srovnání s rokem 2019 v kraji ubytovalo zhruba o 20 % méně a Tchajwanců o 30 % méně.

...a podle kontinentů
Evropané.

V rozdělení nerezidentů podle kontinentů se od roku 2012 nejprve snižoval podíl evropských zemí z necelých 65 % v roce 2012, na 45 % v roce 2019. Proti tomu se zvyšoval podíl asijských zemí: z 28 % v roce 2012 na 50 % v roce 2018 a 2019. Zmrazením zahraničního cestovního ruchu, které se týkalo zejména asijských zemí, a po kterém se snížil počet nerezidentů o tři čtvrtiny, se evropské země na počtu ubytovaných cizinců v roce 2020 podílely 80 % a v roce 2021 dokonce 93 %. Podíl asijských zemí v těchto dvou letech představoval 18 % a 3 %. Od roku 2022 se podíl evropských zemí snižoval, v roce 2023 představoval 72 %. Podíl hostů z asijských zemí, mezi kterými převládali Tchajwanci a Jihokorejci, v roce 2023 dosáhl 23 %.

Graf 3.27 Zahraniční hosté podle země původu v HUZ Jihočeského kraje

¹) údaje za Tchaj-wan samostatně uvedeny od roku 2015; v roce 2014 zahrnutý do ostatních asijských zemí

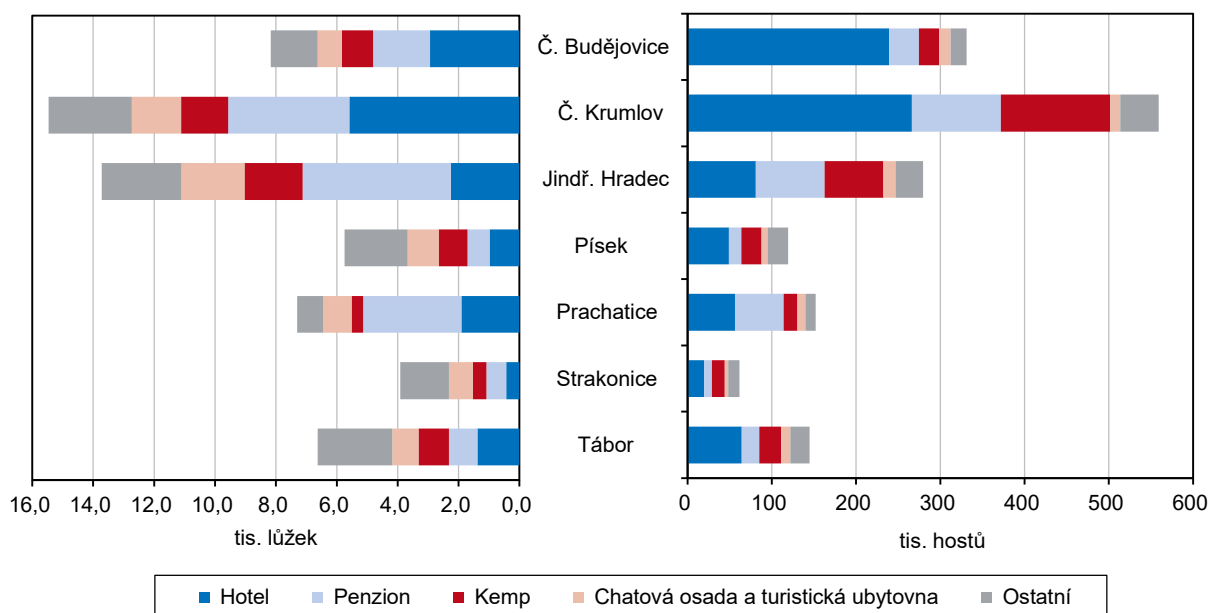
Nejvíce lůžkové kapacity a míst pro stany a karavany nabízely okresy Český Krumlov a Jindřichův Hradec.

Z hlediska meziokresního srovnání nabízel v roce 2023 nejvíce stálých lůžek okres Český Krumlov, ve kterém z celkového počtu 15,5 tis. stálých lůžek připadalo 62 % na hotely a penziony, a okres Jindřichův Hradec se 13,7 tis. lůžek (podíl hotelů a penzionů 52 %). V obou těchto okresech se významná část lůžkové kapacity nachází v kempech, chatových osadách a turistických ubytovnách. Oba okresy navíc v HUZ poskytovaly dohromady 7,4 tis. míst pro stany a karavany (14 % z celorepublikového počtu). Třetí největší počet lůžek v kraji nabízel okres České Budějovice s 59% podílem lůžek v hotelech a penzionech.

Nejvíce hostů na největší počet přenocování se ubytovalo v HUZ okresu Český Krumlov.

Hosté Jihočeského kraje v letech 2018 až 2023 využívali k ubytování zejména HUZ v okresech Český Krumlov, České Budějovice a Jindřichův Hradec, a to v uvedeném pořadí. V žebříčku podle počtu přenocování se jistě i díky velké nabídce míst pro stany a karavany a také lázním v Třeboni za prvním okresem Český Krumlov umístil na druhém místě Jindřichův Hradec a až na třetím České Budějovice. Tyto okresy se v roce 2023 na krajském počtu hostů podílely 71 % a na počtu přenocování ze dvou třetin.

Graf 3.28 Počet lůžek a ubytování hosté podle kategorie HUZ v okresech Jihočeského kraje v roce 2023

Podle výsledků VŠCR počty tuzemských cest českých rezidentů v jejich volném čase v roce 2023 klesly,...

Informace o cestách rezidentů Česka v jejich volném čase přinášejí výsledky Výběrového šetření cestovního ruchu⁸ (VŠCR). Tyto výsledky potvrzují, že pandemie koronaviru utlumila cestování rezidentů ve volném čase mimo jejich obvyklé prostředí, počet tuzemských cest klesl a počet zahraničních cest propadl. Protože většinu zahraničních cest po dobu pandemie rezidenti odložili a realizovali je v následujících letech (v roce 2023 uskutečnili historicky nejvíc zahraničních cest), počet tuzemských cest v roce 2023 poklesl.

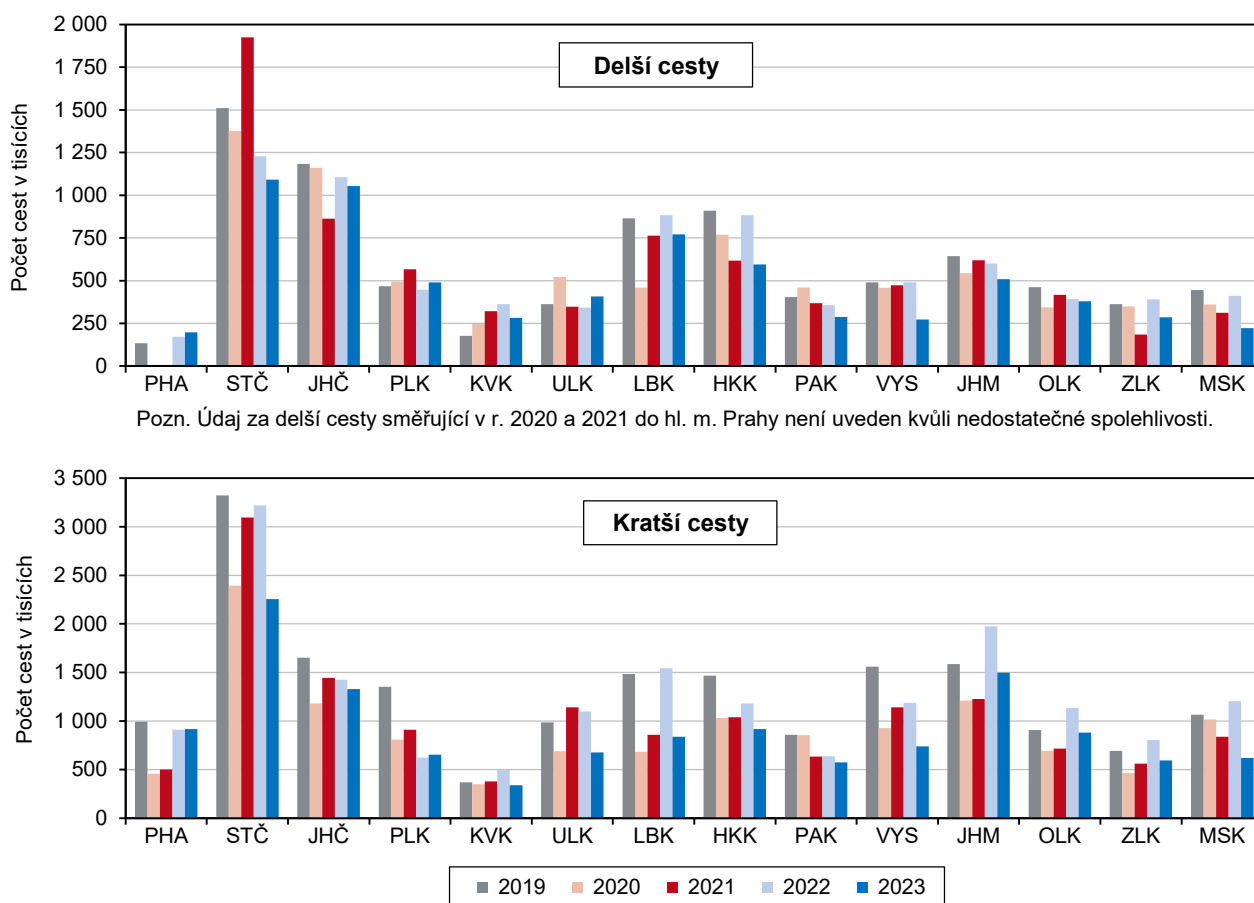
...jejich nejčastějším cílem zůstal Středočeský kraj.

Nejčastějším cílem tuzemských cest 15letých a starších rezidentů Česka bývá Středočeský kraj. Vzhledem k tomu, že cesty zahrnují i pobyty na chatách a chalupách, umísťoval se kraj v čele regionálních žebříčků podle počtu kratších cest každoročně a podle počtu delších cest s výjimkou jednoho roku také. Nejsilnější byla jeho pozice ve druhém pandemickém roce (rok 2021), kdy do něj vedla čtvrtina delších a více než pětina kratších tuzemských cest. V roce 2023 byly oba podíly nižší (16 %, resp. 18 %), ale i tak první mezi kraji.

⁸ Výběrové šetření cestovního ruchu (VŠCR) se provádí každý měsíc v náhodně vybraném vzorku domácností. Všechny osoby ve věku 15 a více let vybraných domácností jsou dotazovány na své cesty (služební a soukromé) mimo obvyklé prostředí (bydliště, internát apod.), přičemž není podstatné, kde respondenti nocovali. Ve výsledcích jsou pak cesty rozlišovány na tuzemské a zahraniční. Soukromé cesty jsou rozděleny podle délky trvání na delší – se čtyřmi a více noclehy – a kratší – s jedním až třemi noclehy (včetně víkendových pobytů). Výsledky šetření jsou přepočteny na populaci Česka ve věku 15 a více let.

Graf 3.29 Cesty rezidentů v tuzemsku za účelem trávení volného času podle cílové destinace

Zdroj: VŠCR

Jihočeský kraj byl druhým nejčastějším cílem delších a často i kratších cest.

Jihočeský kraj byl obvykle druhým nejčastějším cílem tuzemských delších cest, v roce 2018 byl dokonce první. V žebříčku podle počtu kratších cest ve volném čase obsazoval Jihočeský kraj v letech 2018 až 2023 obvykle druhé nebo třetí místo, když o lepší umístění soupeřil s Jihomoravským krajem. V roce 2022 byl až čtvrtý, kdy kromě Jihomoravského kraje byl předstižen ještě Libereckým krajem. V roce 2023 se do jižních Čech vypravilo na delší cesty téměř 1,1 mil. osob (podíl na ČR 15,4 %) a na kratší cesty 1,3 mil. osob (podíl na ČR 10,4 %).

4. Životní prostředí

Chráněná území

V Jihočeském kraji se nacházelo 343 zvláště chráněných území.

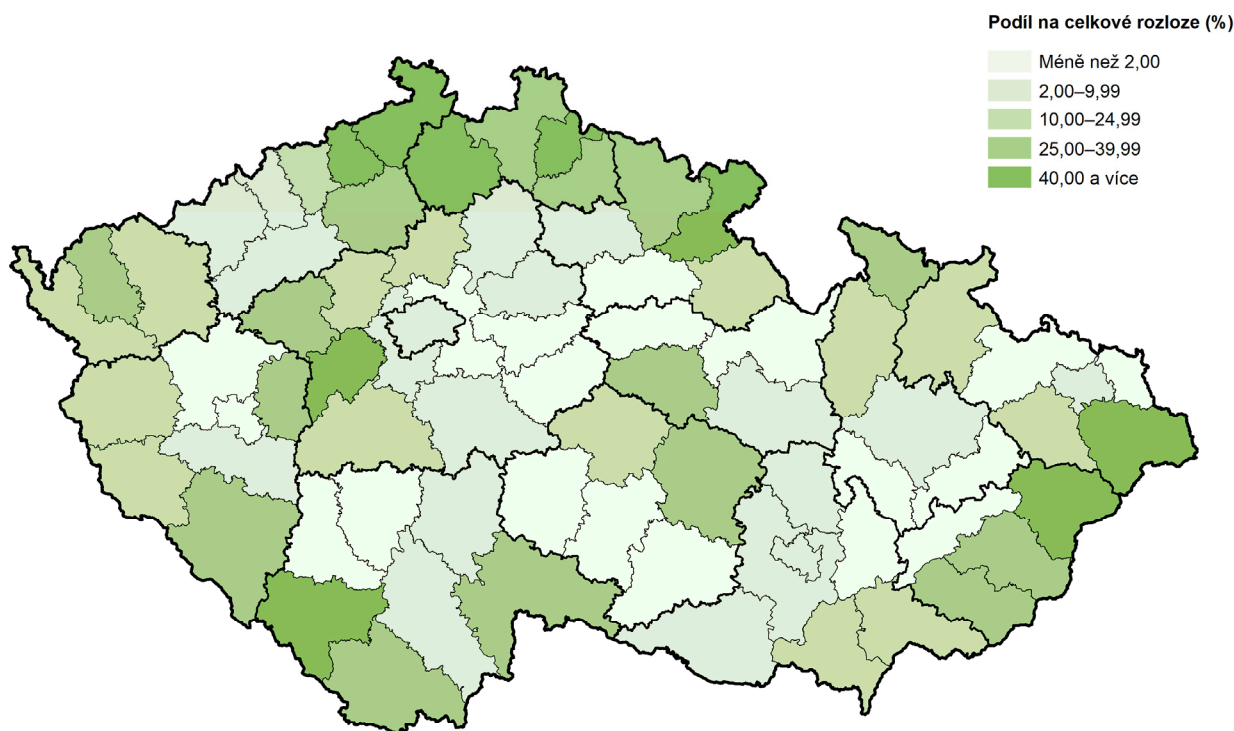
Jedním z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny je ochrana území, která se provádí prostřednictvím zvláště chráněných území (ZCHÚ). Cílem nejčastěji bývá udržení nebo zlepšení dochovaného stavu území, případně ponechání území či jeho části samovolnému vývoji.

V jižních Čechách se ve srovnání s ostatními kraji nalézají jednoznačně největší plochy chráněných území. K 31. 12. 2023 se v kraji podle údajů Agentury ochrany přírody a krajiny ČR (AOPK ČR) nacházelo na ploše 2 073 km² celkem 343 zvláště chráněných území. Celková rozloha těchto zvláště chráněných území představovala 21,4 % z celkové výměry kraje a v mezikrajském srovnání byl její podíl pátý nejvyšší.

Mezi velkoplošná chráněná území patří i část NP Šumava.

Velkoplošná chráněná území byla na jihu Čech zastoupena trojicí chráněných krajinných oblastí (část Šumavy, Třeboňsko, Blanský les) s rozlohou 1 641 km² a částí Národního parku Šumava o výměře 340 km². Maloplošná chráněná území v roce 2023 představovala 17 národních přírodních památek (např. Hojná voda, Prameniště Blanice, Krvavý a Kačležský rybník), 10 národních přírodních rezervací (např. Velká Niva, Žofínský prales, Stará a Nová řeka), 113 přírodních rezervací (např. Vrbenské rybníky, Dívkův kámen, Borkovická blata), a dále 199 přírodních památek (např. Kadovský viklan, Židova strouha, Hlubocké hráze). Ke konci roku 2023 bylo v jižních Čechách evidováno celkem 339 maloplošných chráněných území o rozloze 171 km².

Ktg 4.1 Zvláště chráněná území v okresech

Pozn.: zahrnuje národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky; se zohledněním vzájemných překryvů chráněných území (bez započtení maloplošných ZCHÚ ležících na území velkoplošných ZCHÚ)

Zdroj: AOPK ČR

Od roku 2022 vzniklo 10 nových maloplošných chráněných území.

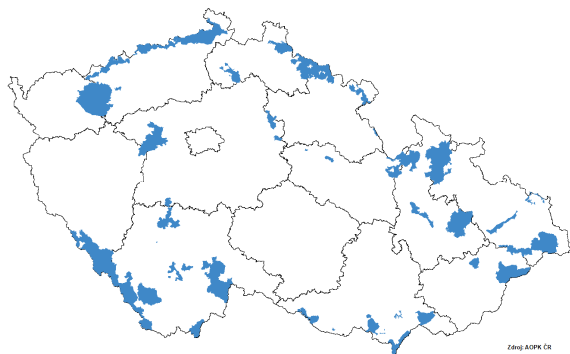
V průběhu posledních dvou let se jihočeská maloplošná chráněná území rozrostla o celkem deset území. Byla zrušena jedna přírodní památka (Lhota u Dynína), ale naopak bylo vyhlášeno jedenáct zcela nových území, která doposud nebyla

chráněna v žádné kategorii definované zákonem. V roce 2022 bylo tedy vyhlášeno sedm nových přírodních památek, a to jedna v okrese České Budějovice (Rybník Motovidlo) a dalších šest v okrese Jindřichův Hradec (Rybník Walden, Koštěnický potok, Mnišský rybník, Osika, Rybník Růže, Vosecký rybník). O rok později vznikly další dvě nové přírodní památky v okrese Prachatice (Tejmlův, Zlatý potok v Pošumaví) a dvě přírodní památky v okrese Český Krumlov (Velký Hodonický rybník, Pohoří na Šumavě).

Největší plochu zaujímal zvláště chráněná území v okrese Prachatice.

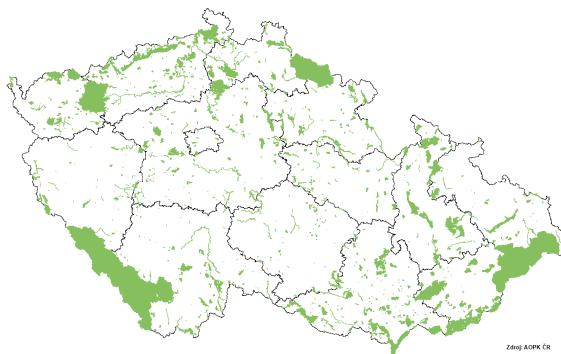
Jednoznačně největší část z výměry okresu zaujímal v meziokresním srovnání v rámci Jihočeského kraje zvláště chráněná území na Prachaticku (55,6 %), kde většinu tvořil NP a CHKO Šumava. Zde byl počet chráněných území v meziokresním srovnání v kraji druhý nejvyšší (75). Nejvíce, a to celkem 76 zvláště chráněných území se vyskytovalo na Českokrumlovsku, kde bychom našli také nejvíce přírodních rezervací (28). Nejvíce přírodních památek (41) se shodně nacházelo v obou již zmiňovaných okresech, tedy na Prachaticku a Českokrumlovsku. Okres Český Krumlov vykázal druhý nejvyšší podíl rozlohy chráněných území na území okresu (35,8 %), zde jednoznačně největší plochu zabírala CHKO Šumava.

Ktg 4.2 Ptačí oblasti

Do soustavy Natura 2000 patří ptačí oblasti a evropsky významné lokality.

Ktg 4.3 Evropsky významné lokality

Se vstupem do Evropské unie byla vymezena soustava chráněných území Natura 2000. Jejím cílem je zabezpečit ochranu těch druhů živočichů, rostlin a typů přírodních stanovišť, které jsou z evropského pohledu nejcennější, nejvíce ohrožené, vzácné či omezené svým výskytem jen na určitou oblast. Natura 2000 se skládá z ptačích oblastí a evropsky významných lokalit, které se mohou vzájemně překrývat.

V Jihočeském kraji většinu ptačích oblastí vyhlásila vláda ČR nařízeními v letech 2004–2005 a poslední dvě (Dehtář, Českobudějovické rybníky) v roce 2009. V rámci celého Česka má kraj nejvíce ptačích oblastí co do počtu i rozlohy; celkem se jich zde nachází devět s rozlohou 1 554 km². Od roku 2005 bylo v jižních Čechách vyhlášeno 116 evropsky významných lokalit, z tohoto počtu již bylo 14 lokalit zrušeno a v roce 2023 bylo evidováno 102 těchto lokalit (např. Cepská pískovna a okolí, Hadí vrch, Hlubocké obory) na v mezikrajském srovnání největší ploše (1 645 km²). Maloplošná a velkoplošná území i soustava Natura 2000 se z části překrývaly.

Půdní fond, ekologické zemědělství

Zemědělská půda zabírala 48,6 % z celkové výměry půdy v kraji.

Na celkové rozloze Jihočeského kraje (10 058 km²) se na konci roku 2023 téměř z poloviny (48,6 %) podílela zemědělská půda. Celková výměra zemědělské půdy v kraji zabírala plochu 488,8 tis. ha a meziročně se nepatrně snížila (–27 ha).

Výměra zemědělské půdy se postupem let snižovala.

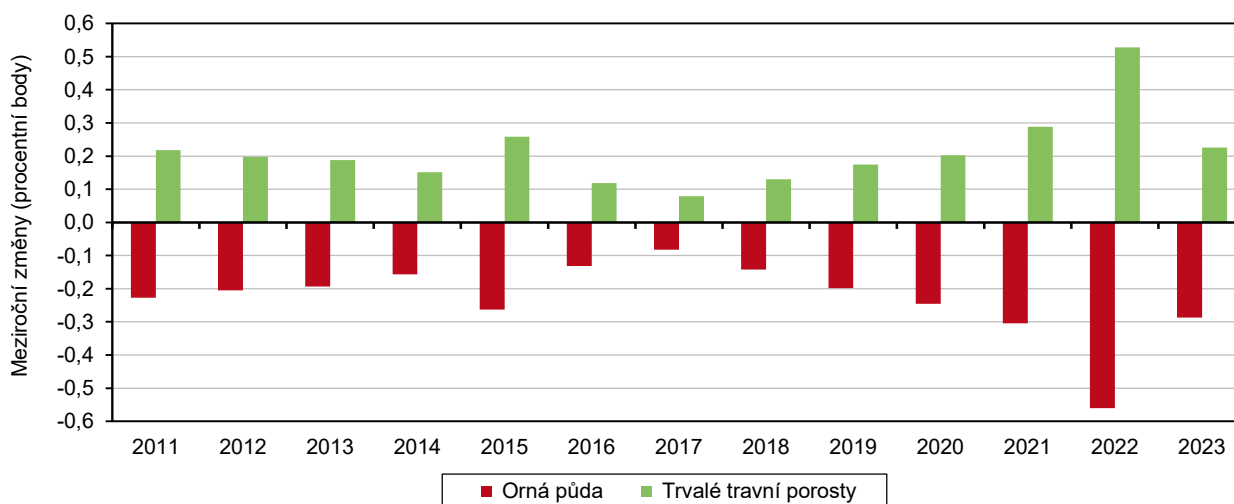
Zemědělská půda v kraji během posledního čtvrtstoletí postupně ubývala. V roce 1999, kdy se na území kraje nacházelo téměř 496,6 tis. ha zemědělské půdy, započal dlouhodobý proces postupného snižování její výměry. V období let 1999 až 2010 ubylo na jihu Čech celkem 4,8 tis. ha, kdy právě v roce 2010 meziroční úbytek této půdy dosáhl nejvyšší hodnoty (–781 ha). V následujících třinácti letech se tempo zmenšování ploch zemědělské půdy pozvolna snižovalo, přesto do roku 2023 ubylo v kraji dalších téměř 3,0 tis. ha zemědělské půdy. K nárůstu ploch došlo od roku 1999 pouze dvakrát – v roce 2021, kdy se výměra zvýšila o 246 ha a v roce 2018, tehdy výměra zemědělské půdy mírně vzrostla o 11 ha.

Podíl orné půdy se snižoval ve prospěch podílů ploch trvalých travních porostů.

Ve struktuře zemědělské půdy zaznamenaly výrazný úbytek podíly ploch orné půdy. Zatímco se orná půda ke konci roku 2000 podílela na celkové výměře kraje 32,0 %, v roce 2018 se tento podíl snížil až na 30,5 %. Ke konci roku 2023 orná půda tvořila 29,7 % výměry kraje. Naproti tomu se postupně rozšiřovala plocha trvalých travních porostů (TTP). Oproti roku 2000, kdy se TTP podílely 16,0 % na celkové výměře kraje, se v roce 2023 již nacházely na 17,3 % jeho rozlohy. Za poslední desetiletí se tak plochy TTP zvětšily o 9,5 tis. ha, naproti tomu ubylo 11,4 tis. ha orné půdy.

Graf 4.1 Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v Jihočeském kraji

Zdroj: ČÚZK

Ve struktuře nezemědělské půdy v kraji převládaly lesy.

Nezemědělská půda, která se v roce 2023 podílela 51,4 % na území Jihočeského kraje, se nacházela na 517,0 tis. ha. Ve struktuře nezemědělské půdy výrazně převládaly lesní pozemky, které tvořily 37,9 % z rozlohy kraje. Od roku 2018 se zvýšila lesní plocha na jihu Čech o 1 630 ha na celkových 381,3 tis. ha v roce 2023. Rovněž se zvětšovala vodní a zastavěná plocha; během posledních pěti let se v souhrnu za oba typy ploch rozrostla o 1 775 ha. Opačný trend byl zaznamenán u výměry ostatních ploch, které se od roku 2018 snížily o 3 258 ha a představovaly tak 7,8 % z území kraje.

Výměra orné půdy se snížila ve všech jihočeských okresech.

V období let 2018–2023 docházelo ve všech okresech kraje k poklesu podílů orné půdy na celkové výměře kraje. Nejvýrazněji se tento podíl snížil v okrese České Budějovice (–0,22 p. b.), kde se zároveň nejvíce rozrostla plocha TTP (+0,19 p. b.). Mírný vzestup byl evidován u podílů výměry lesních pozemků, nejvyšší zvýšení podílů bylo zaznamenáno na Českokrumlovsku (+0,07 p. b.). Naopak pokles ve

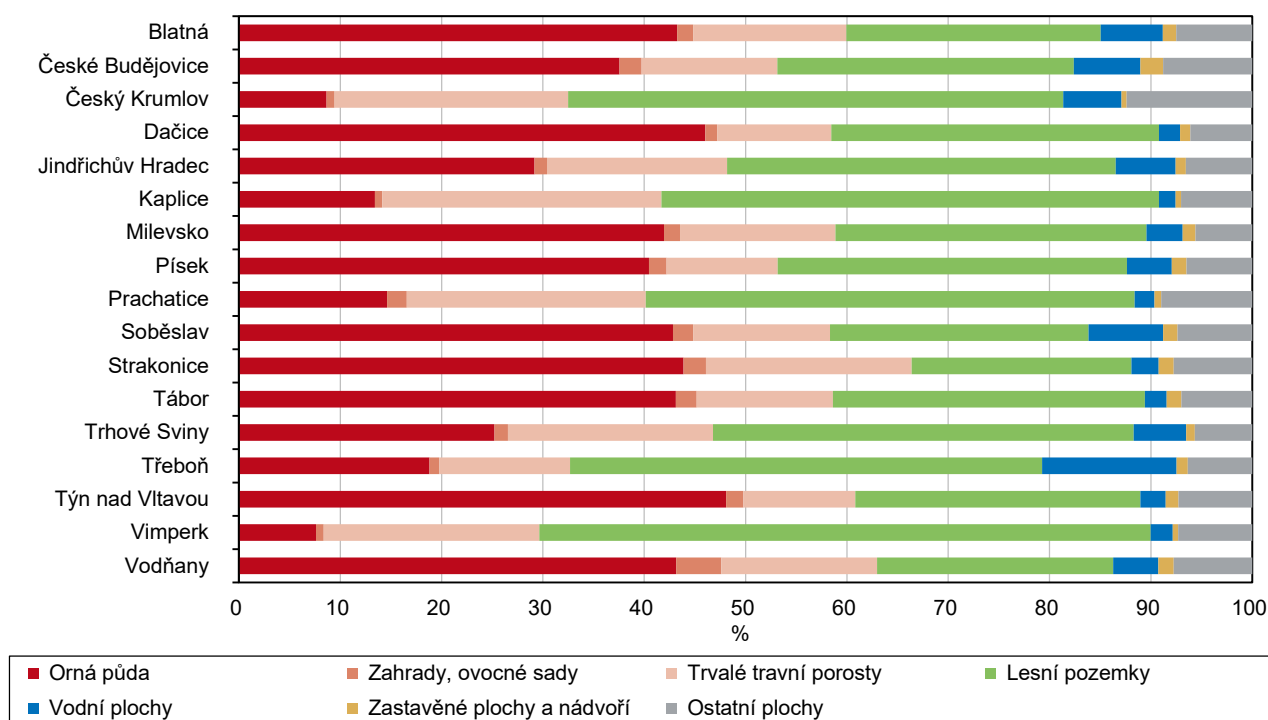
většině okresů kraje byl evidován u podílů výměry ostatních ploch, pouze na Českobudějovicku, Písecku a Strakonicku tyto podíly stagnovaly.

Nejrozsáhlejší lesy byly na Českokrumlovsku, Třeboňsko mělo nejvíce vodních ploch.

Z bližšího pohledu na jednotlivá SO ORP je patrné, že se jednotlivé správní obvody od sebe značně liší. Nejvyšší výměru orné půdy v roce 2023 vykázal SO ORP Tábor (43,2 tis. ha), nejméně hektarů orné půdy bylo obhospodařováno ve správním obvodu Vimperk (4,1 tis. ha). Nejvíce ploch trvalých travních porostů (26,0 tis. ha) se nacházelo v SO ORP Český Krumlov, kde se také nalézaly nejrozsáhlejší lesy (55,2 tis. ha). Nejméně lesních pozemků se rozkládalo na Vodňansku (4,2 tis. ha), kde byla rovněž vykázána nejnižší výměra trvalých travních porostů (2,8 tis. ha). Vodní plocha se nacházela na více než 6 tis. ha ve správních obvodech ORP Český Krumlov a České Budějovice. Hranici 7 tis. ha přesáhla vodní plocha na Třeboňsku, kde byl také její podíl na celkové výměře správního obvodu nejvyšší.

Graf 4.2 Struktura půdy podle správních obvodů ORP Jihočeského kraje k 31. 12. 2023

Zdroj: ČÚZK

Význam ekologického zemědělství stoupá.

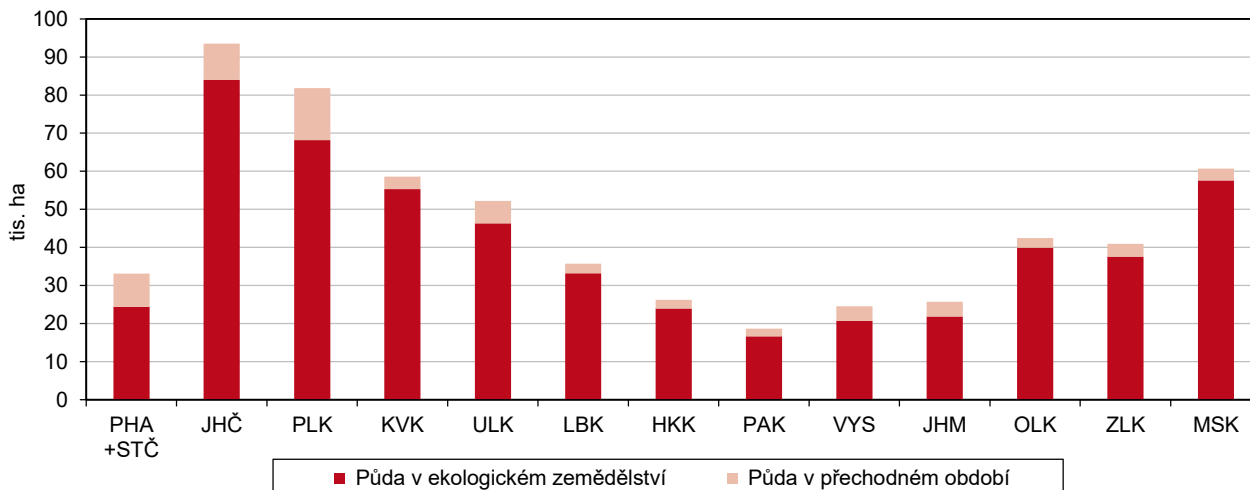
Postupem let stále více nabývá na významu ekologické zemědělství (EZ), jehož prvořadým cílem je zdravý člověk ve zdravé krajině. Smyslem ekologického zemědělství je produkce zdravých a kvalitních potravin trvale udržitelným způsobem, vylučuje používání agrochemikálií a geneticky modifikovaných organismů (GMO). Ekologický způsob zemědělství je schopen setrvale zajistit dostatečně vysoké výnosy i v období nepříznivých klimatických změn. Přispívá k ochraně půd, vod a ovzduší, ovlivňuje krajinný ráz a zároveň svým přístupem zajišťuje nadstandardní životní podmínky chovaných zvířat. V Česku je ekologické zemědělství charakteristické především extenzivním chovem masného skotu, koz a ovcí v zemědělsky méně příznivých oblastech. Z hlediska struktury půdního fondu, využívaného v roce 2023 v ekologickém zemědělství, zaujímaly na území celého Česka travní porosty 78,7 %. Podíl orné půdy tvořil 18,3 %.

Na jihu Čech bylo v mezikrajském srovnání ekologicky obhospodařováno nejvíce hektarů půdy.

V mezikrajském srovnání se největší výměra půd využitá právě k ekologickému způsobu zemědělství dlouhodobě nachází v Jihočeském kraji. V roce 2023 celkem zabírala 93,5 tis. ha, z toho bylo 9,4 tis. ha v přechodném období. Jižní Čechy se tak podílely 15,7 % na celorepublikové výměře ekologicky obhospodařované půdy.

Graf 4.3 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2023

Zdroj: Ministerstvo zemědělství

V kraji se ekologicky hospodařilo na více než 9 % půdy.

Výměra půd v ekologickém zemědělství kraje se postupem času neustále zvětšovala. K 31. 12. 2023 se meziročně zvýšila o 1,7 tis. ha, proti roku 2018 vzrostla o 13,0 tis. ha a oproti roku 2013 dokonce o 24,5 tis. ha. Ke konci roku 2023 bylo k ekologickému způsobu zemědělství využito 9,3 % z celkové výměry půdního fondu kraje.

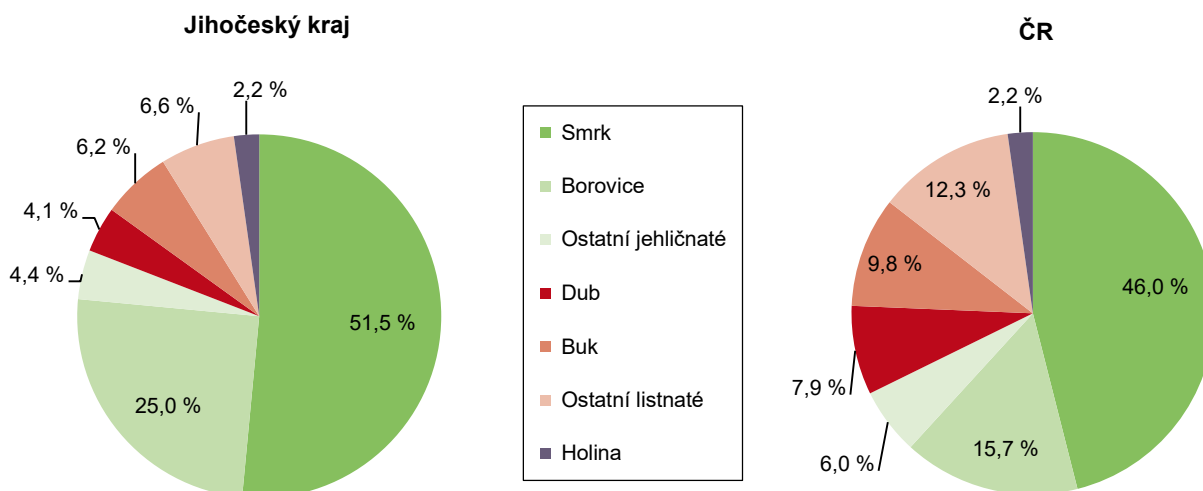
Lesnictví

Výměra lesů v kraji se meziročně nepatrně zvýšila.

Rozloha jihočeských lesů se pozvolna zvětšuje. Zatímco v roce 2003 lesy zabíraly 375,5 tis. ha, tak o dvacet let později se již rozkládaly na téměř 381,3 tis. ha. Výměra lesních pozemků na jihu Čech meziročně vzrostla o 259 ha; na celkové výměře půdy kraje se lesy v roce 2023 podílely 37,9 %. Lesní pozemky na jihu Čech dlouhodobě zaujímají výrazně největší část celkové výměry lesů Česka (14,2 %).

Graf 4.4 Druhovú skladbu dřevin lesních porostů k 31. 12. 2023

Zdroj: ÚHÚL

Pokračoval trend poklesu plochy dřevin.

Plochy dřevin v kraji se již počtvrté v řadě za sebou zmenšily. K 31. 12. 2023 představovala výměra ploch s dřevinami na jihu Čech téměř 364,8 tis. ha lesní půdy. Meziročně sice pouze mírně poklesla o 372 ha, ale oproti roku 2019 se snížila dokonce o 4,0 tis. ha (–1,1 %). Na zbývající porostní půdě (8,3 tis. ha) se nacházely holiny, na celkové výměře porostní plochy se v roce 2023 podílely 2,2 %.

Převažujícími lesními dřevinami na jihu Čech byly jehličnany, které rostly na 301,8 tis. ha. Jejich podíl na celkové ploše dřevin kraje se však postupem let pomalu snižuje. Ve srovnání s rokem 2003 poklesl o 5,1 procentního bodu na 82,7 % v roce 2023. Naproti tomu se trvale zvyšuje podíl listnatých dřevin, které pokrývaly plochu 63,0 tis. ha.

Plocha zalesnění se podruhé za sebou snížila.

Zatímco v letech 2008 a 2009 celková plocha zalesnění a obnovy lesa provedené uměle (sadbou a sítí) v kraji mírně přesahovala hranici 3 tis. ha, v letech 2010–2018 tuto mez nepřekročila a kolísala nad hranicí 2 tis. ha. Roky 2019–2021 se vyznačovaly prudkým navýšením celkové plochy zalesnění a umělé obnovy lesa. V roce 2019 bylo zalesněno a uměle obnoveno 3 017 ha (meziroční nárůst o 41,2 %) a v roce 2020 to bylo 3 515 ha lesa (+16,5 %). V roce 2021 se na jihu Čech zalesnilo a uměle obnovilo rekordních 4 941 ha lesa (+40,6 %). Čtyřtisícová hranice byla překročena ještě jednou, a to v následujícím roce 2022, kdy plocha zalesnění dosáhla 4 139 ha, avšak meziročně se již snížila (–16,2 %). V roce 2023 celková míra zalesňování a umělé obnovy lesa na jihu Čech nadále klesala; v kraji bylo zalesněno a obnoveno uměle meziročně o 9,0 % lesa méně, oproti roku 2021 dokonce téměř o čtvrtinu méně (–1 175 ha). I přes tento pokles byla plocha zalesnění a obnovy lesa poměrně vysoká (3 766 ha). Nárůst plochy zalesnění a obnovy lesa provedené uměle (sadbou a sítí) na jihu Čech v období let 2008–2009 a 2019–2023 byl ovlivněn zvyšujícím se výskytem rozsáhlých holin, které převážně vznikaly po odtěžení dřeva na místech zasažených kalamitami.

Podíl jehličnanů na zalesnění se meziročně zvýšil.

V jižních Čechách v roce 2023 převažovala plocha nově osázená jehličnatými dřevinami nad vysazenými listnáči. Podíl jehličnanů na zalesnění kraje se meziročně zvýšil o 1,2 procentního bodu na 64,6 %, naproti tomu podíl listnatých dřevin se snížil na 35,4 %. Nejvíce byl vysazován smrk (1 555 ha), dub (523 ha), buk (401 ha) a borovice (348 ha). Na jihu Čech byl v roce 2023 nejvyšší podíl jehličnanů na zalesnění jednotlivých krajů. Nová generace lesa vytvořená přirozenou obnovou vznikla na 1 322 ha půdy.

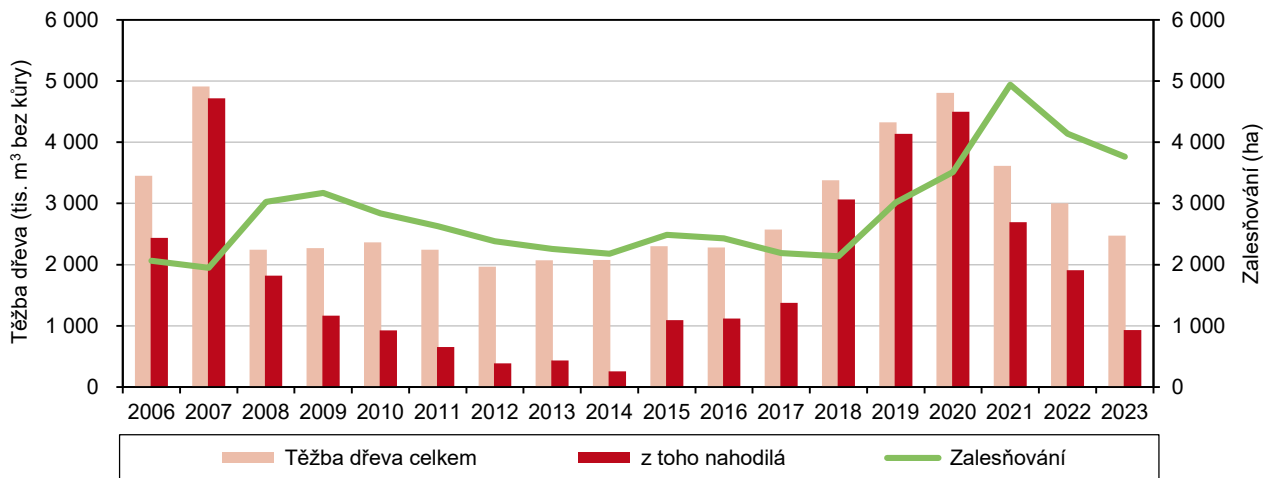
Těžba dřeva již třetím rokem klesala.

V období let 2017–2020 na jihu Čech objem těžby dřeva každoročně narůstal. Právě v roce 2020 bylo vytěženo druhé nejvyšší množství dřeva od roku 2000 – celkem 4 806,7 tis. m³ dřeva bez kůry. Následoval zlomový rok 2021, kdy se objem těžby dřeva v kraji začal prudce snižovat. Těžba dřeva v již zmiňovaném roce 2021 meziročně klesla o čtvrtinu (–1 192,4 tis. m³), vytěžilo se celkem 3 614,3 tis. m³ dřeva. V roce 2022 nastolený trend pokračoval, těžba se meziročně snížila o 17,0 % a vytěžilo se 3 000,6 tis. m³ dřeva bez kůry. V období let 2008–2016 se objem těžby dřeva kolísavě pohyboval okolo hranice 2 000 tis. m³. V dlouhodobém pohledu se nejvíce dřeva bez kůry v jižních Čechách vytěžilo v roce 2007, kdy byly zejména na Šumavě odstraňovány následky orkánu Kyrill (4 913,0 tis. m³).

Pokles objemu těžby dřeva v Jihočeském kraji pokračoval i v roce 2023, kdy se vytěžilo celkem 2 472,1 tis. m³ dřeva bez kůry. V porovnání s předchozím rokem tak bylo vytěženo o 17,6 % dřeva méně a oproti roku 2021 o necelou třetinu méně. Ve srovnání s rokem 2020 se těžba snížila dokonce téměř o polovinu – vytěženo bylo o 48,6 %

méně dřeva. I přes již třetím rokem trvající pokles objemu vytěženého dřeva v kraji se v mezikrajském srovnání v roce 2023 nejvíce dřeva vytěžilo právě na jihu Čech.

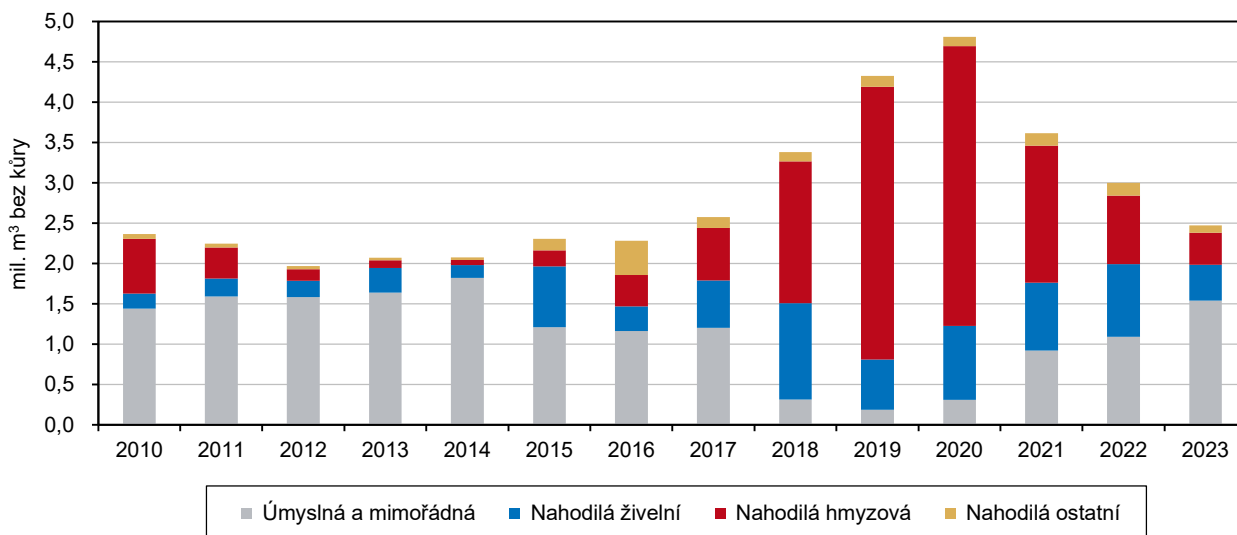
Graf 4.5 Těžba dřeva a zalesňování v Jihočeském kraji

Nejčastěji těženou dřevinou byl smrk.

Od roku 2000 tvořily jehličnany vždy minimálně 92,0 % z celkové těžby kraje. V letech 2006–2007 přesáhl podíl objemu těžby dřeva jehličnanů z celkové těžby kraje 98% hranici; obdobná situace nastala i v letech 2019–2020. V roce 2023 opět v celkové těžbě výrazně převažovaly jehličnany, jejich podíl na celkovém objemu těžby dřeva v kraji meziročně poklesl o 0,7 procentního bodu na 94,3 %. Podíl těžby listnatých dřevin, i když se meziročně navýšil, stále tvořil jen nepatrnou část (5,7 %) z celkového objemu vytěženého dřeva. Na jihu Čech převažovala těžba smrku (1 816,5 tis. m³), dále se těžila borovice (449,4 tis. m³), buk (64,7 tis. m³) a dub (22,3 tis. m³). Jižní Čechy se podílely na celorepublikové těžbě dřeva 13,4 %.

Graf 4.6 Těžba dřeva z hlediska vlivu nahodilé těžby v Jihočeském kraji

Nahodilá těžba meziročně výrazně poklesla.

Jihočeský kraj vykázal v roce 2023 výrazný meziroční úbytek množství zpracované nahodilé těžby (–51,3 %), celkem objem zpracované nahodilé těžby představoval 931,7 tis. m³. Podíl zpracované nahodilé těžby dřeva (bez kůry) se meziročně snížil o 26,0 procentního bodu a činil 37,7 % z celkové těžby kraje.

Zatímco v kraji v rámci nahodilé těžby v období let 2016 až 2021 převládala těžba v důsledku poškození hmyzem,...

V roce 2015 opakovaně vypukla kůrovcová kalamita, a to díky abnormálnímu suchu, které napomohlo k přemnožení kůrovce. Od té doby objem nahodilé těžby v důsledku poškození hmyzem trvale stoupal, a to až do roku 2020. Následkem toho v Jihočeském kraji v období let 2016–2021 v rámci zpracované nahodilé těžby jednoznačně převládala těžba v důsledku poškození hmyzem nad těžbou v důsledku živelních příčin. V roce 2015 se vytěžilo 198,1 tis. m³, v roce 2017 těžba stoupla na vytěžených 648,8 tis. m³ dřeva. A v roce 2019 to již bylo 3 380,3 tis. m³ dřeva, když meziroční nárůst činil 92,4 %. Nejvíce dřeva v rámci zpracované nahodilé těžby v důsledku poškození hmyzem bylo vytěženo v roce 2020 (3 467,4 tis. m³), přičemž meziroční nárůst představoval 2,6 %. V následujícím roce 2021 tato těžba zaznamenala prudký pokles oproti předchozímu období (–51,0 %), celkem se vytěžilo 1 699,9 tis. m³.

...v posledních dvou letech převažovala těžba v důsledku živelních příčin.

V roce 2022 se v kraji v rámci nahodilé těžby nejčastěji získávalo dřevo vytěžené v důsledku živelních příčin, tato těžba naposledy na jihu Čech převládala v již výše zmíněném roce 2015. Na celkové zpracované nahodilé těžbě se těžba v důsledku živelních příčin podílela 47,1 %. Vzestup oproti předchozímu období činil 7,1 %, celkem se vytěžilo 900,7 tis. m³. Těžba v důsledku poškození hmyzem se meziročně snížila o téměř polovinu (–49,9 %), vytěžilo se 851,9 tis. m³ dřeva bez kůry a na celkové zpracované nahodilé těžbě kraje se tato těžba podílela 44,6 %. V roce 2023, stejně tak jako v předchozím roce, se nejčastěji získávalo dřevo v rámci nahodilé těžby v důsledku živelních příčin. Na celkové zpracované nahodilé těžbě se těžba v důsledku živelních příčin podílela 47,5 %, meziročně se snížila o polovinu. Celkem se vytěžilo 442,9 tis. m³ dřeva bez kůry. Těžba v důsledku poškození hmyzem se meziročně snížila o 53,2 %, vytěžilo se 398,7 tis. m³ dřeva bez kůry a na celkové zpracované nahodilé těžbě kraje se tato těžba podílela 42,8 %.

Kvalita povrchových vod; vodovody a kanalizace

Nejhorší kvalitu vody dlouhodobě vykazovala Lužnice a Lomnice.

Kvalita povrchových vod v kraji se z dlouhodobého hlediska (podobně jako v celé republice) významně zlepšila. Přesto podle dat za období 2022–2023 stále zůstávaly úseky toků, kde znečištění dosahovalo vyšší třídy. Nejhorší jakost vody v jižních Čechách dlouhodobě vykazovaly řeky Lomnice a Lužnice, kde byla zaznamenána V. třída jakosti vody (velmi silně znečištěná voda). Jednalo se konkrétně o úsek Lomnice začínající u obce Mladý Smolivec (Plzeňský kraj) a končící za městem Mirovice a část toku řeky Lužnice v úseku od obce Majdalena až k přítoku řeky Nežárky. V řece Lužnici se tak kvalita vody oproti období let 2021–2022 zhoršila, kdy v části mezi obcí Majdalena a rybníkem Rožmberk postoupilo znečištění z IV. třídy jakosti vody do V. třídy.

Míra znečištění některých částí toků se výrazně zlepšila.

Úseky toků V. třídy jakosti vody v porovnání s obdobím let 2020–2021 na jihu Čech celkově ubyly. Míra znečištění některých částí toků se změnila natolik, že přešly do nižších tříd hodnocení jakosti vody. Do IV. třídy jakosti vody přešel úsek toku Lomnice od města Mirovice až po soutok s řekou Otavou a střední část toku řeky Stropnice od obce Byňov až za město Borovany. Velmi výrazně se zlepšila kvalita vody v řece Blanici. Její horní tok se nově vyznačoval znečištěnou vodou III. třídy a v části toku mezi obcí Těšovice a městysem Strunkovice nad Blanicí se dokonce kvalita vody zlepšila natolik, že nyní patří mezi úseky v kraji, kde je jakost vody nejvyšší.

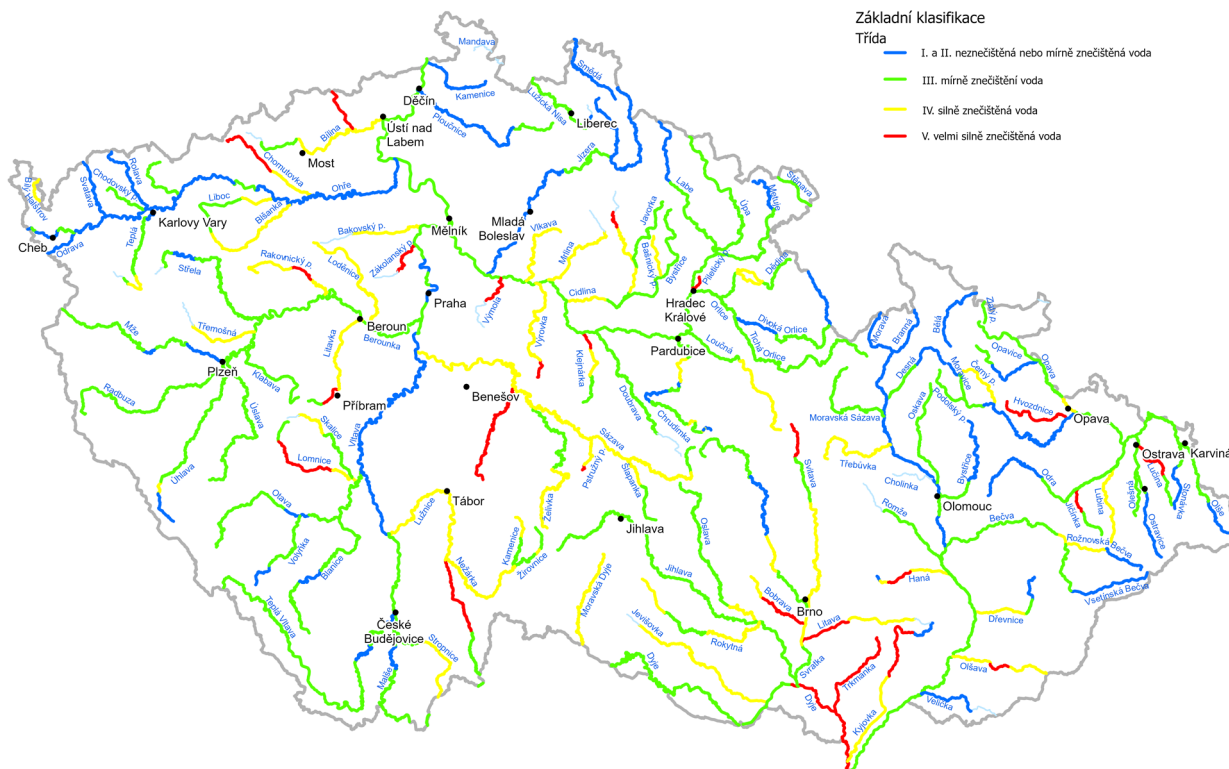
Ktg 4.4 Jakost vody v tocích České republiky, 2022 až 2023

Zdroj: VÚV TGM, z podkladů ČHMÚ

HODNOCENÍ PODLE ČSN 75 7221

Základní klasifikace

- Třída
- I. a II. neznečištěná nebo mírně znečištěná voda
 - III. mírně znečištěná voda
 - IV. silně znečištěná voda
 - V. velmi silně znečištěná voda

Více než 90 % Jihočechů bylo napojeno na vodovod.

V roce 2023 bylo v Jihočeském kraji zásobováno pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu téměř 590 tisíc obyvatel, přičemž jejich podíl na celkovém obyvatelstvu kraje činil 90,2 %. V mezikrajském srovnání se jednalo o třetí nejnižší podíl, který je zapříčiněn zejména rozdrobenou sídelní strukturou a technickými možnostmi budování této infrastruktury. Celková délka vodovodní sítě v kraji činila 6 655 km a počet vodovodních přípojek přesáhl 160 tisíc.

Podíl podzemních zdrojů na výrobě pitné vody stoupá.

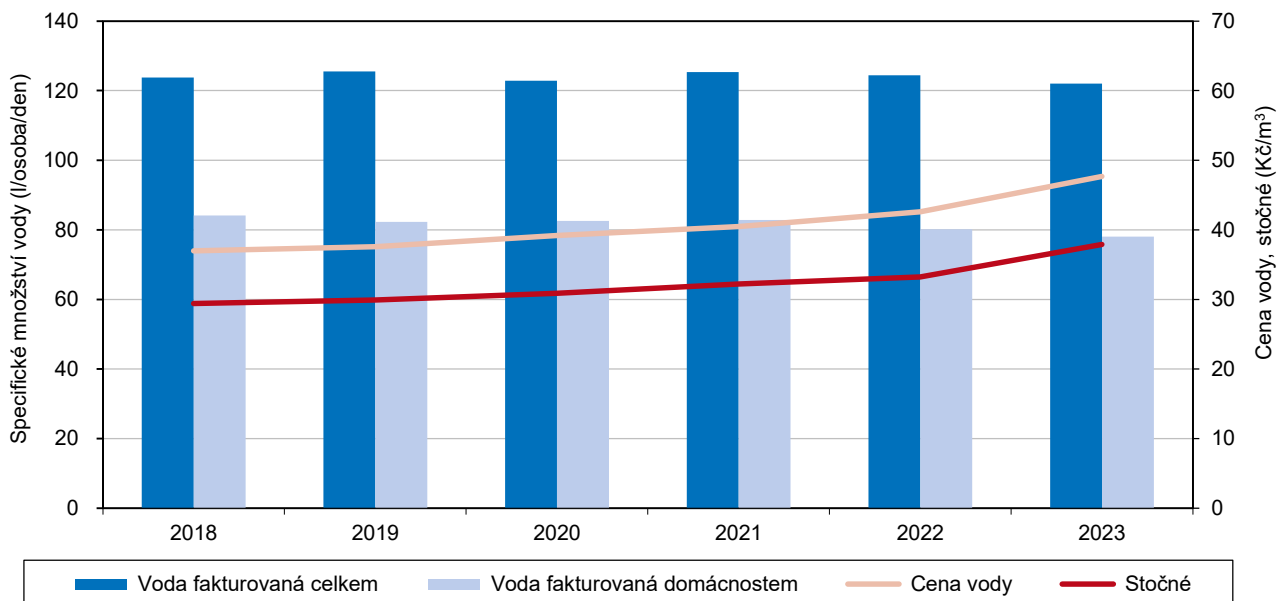
Vodohospodářská zařízení v kraji v roce 2023 vyrobila 33,8 mil. m³ pitné vody, oproti předchozímu roku se výroba nepatrně snížila (−0,7 %). Podzemní voda se na celkovém množství vyrobené pitné vody podílela 42 %, jednalo se tedy o mírný meziroční nárůst. Z celkového množství vyrobené vody určené k realizaci (32,1 mil. m³) bylo fakturováno 26,3 mil. m³ vody, z toho fakturace pro domácnosti tvořila téměř 64 %. Celkem bylo domácnostem fakturováno 16,8 mil. m³ pitné vody.

Množství fakturované vody v dlouhodobém pohledu roste,...

V roce 2023 dosáhlo v Jihočeském kraji množství fakturované vody celkem hodnoty 122,1 l/os./den a bylo o 5,0 litrů nižší než průměr za celé Česko (127,1 l/os./den). Přestože se celkové množství fakturované vody meziročně snížilo o 2,4 l/os./den, z dlouhodobého pohledu roste – během posledních deseti let se zvýšilo o 1,8 l/os./den.

...ale množství vody fakturované domácnostem dlouhodobě klesá.

Specifické množství vody fakturované domácnostem na jihu Čech dlouhodobě klesá. V roce 2013 představovalo 86,2 l/os./den, pět let poté domácnosti spotřebovaly 84,1 l/os./den a v roce 2023 se snížilo množství fakturované vody až na 78,1 l/os./den, kdy bylo mezi kraji druhé nejnižší. Republikový průměr činil 86,7 l/os./den. Za posledních deset let se množství vody vyfakturované jihočeským domácnostem meziročně zvýšilo pouze třikrát. V roce 2015, kdy stoupl o 0,7 l/os./den, v roce 2020 (+0,3 l/os./den) a naposledy v roce 2021 (+0,2 l/os./den).

Graf 4.7 Specifické množství fakturované vody, cena vody a stočné v Jihočeském kraji

Cena vody na jihu Čech patří mezi kraje k nejnižším.

V Jihočeském kraji si vodárenské společnosti v roce 2023 za 1 m³ vody účtovaly 47,7 Kč (bez DPH), což byla třetí nejnižší hodnota mezi kraji. Průměrná cena vodného byla v jižních Čechách již osmým rokem nižší než celorepublikový průměr, který činil 53,1 Kč/m³. Přestože se v roce 2023 ve srovnání s rokem 2018 na jihu Čech cena vody navýšila o 10,7 Kč/m³, byl tento nárůst za posledních pět let nejnižší mezi všemi kraji. Naproti tomu nejprudší růst průměrné ceny vody mezi roky 2018 a 2023 vykázal Ústecký kraj (+18,8 Kč/m³). Tam v roce 2023 tekla z kohoutků nejdražší voda (62,2 Kč/m³). Nejlevnější vodu měli v kraji Olomouckém (45,6 Kč/m³), rozdíl oproti Ústecku činil téměř 17 Kč/m³. Meziročně se v roce 2023 průměrná cena vodného zvýšila ve všech krajích. Nejvyšší meziroční nárůst průměrné ceny vody byl zaznamenán v Praze, kdy se cena vodného oproti předchozímu období zvýšila o 8,6 Kč/m³; v jižních Čechách se vodné navýšilo o 5,1 Kč/m³.

Téměř 86 % Jihočechů bydlelo v domech napojených na kanalizaci.

V roce 2023 činil v Jihočeském kraji podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizační síť 85,6 %. V domech napojených na kanalizaci ústící do čistíren odpadních vod (ČOV) žilo téměř 530 tisíc osob a délka kanalizační sítě činila 4 220 km. Počtem kanalizačních přípojek (140,2 tisíc) se v mezikrajském srovnání řadil Jihočeský kraj na čtvrté místo za Středočeský, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj.

Počet ČOV v kraji byl druhý nejvyšší po Středočeském kraji.

V roce 2023 bylo v Jihočeském kraji 407 čistíren odpadních vod (ČOV), což řadilo kraj na druhou příčku za kraj Středočeský. Celková kapacita ČOV činila 377,4 tis. m³/den. Na mechanicko-biologickém principu čištění fungovala převážná většina zařízení (402). V jejich rámci bylo téměř 39 % ČOV, u nichž v procesu čištění dochází také k dalšímu odstraňování polutantů. Převažovala zařízení s dalším odstraňováním dusíku (73) a s dalším odstraňováním dusíku a fosforu (63). K neúčinnějšímu čištění docházelo zejména ve formě biochemické spotřeby kyslíku (BSK₅) – téměř 98 %.

Stočné na jihu Čech patří k nejnižším v Česku.

Cena stočného (bez DPH) v roce 2023 činila na jihu Čech 37,9 Kč/m³, ve srovnání jednotlivých krajů byla druhá nejnižší. Republikový průměr činil 48,4 Kč/m³. Přestože se ve srovnání s rokem 2018 na jihu Čech stočné navýšilo o 8,5 Kč/m³ v roce 2023,

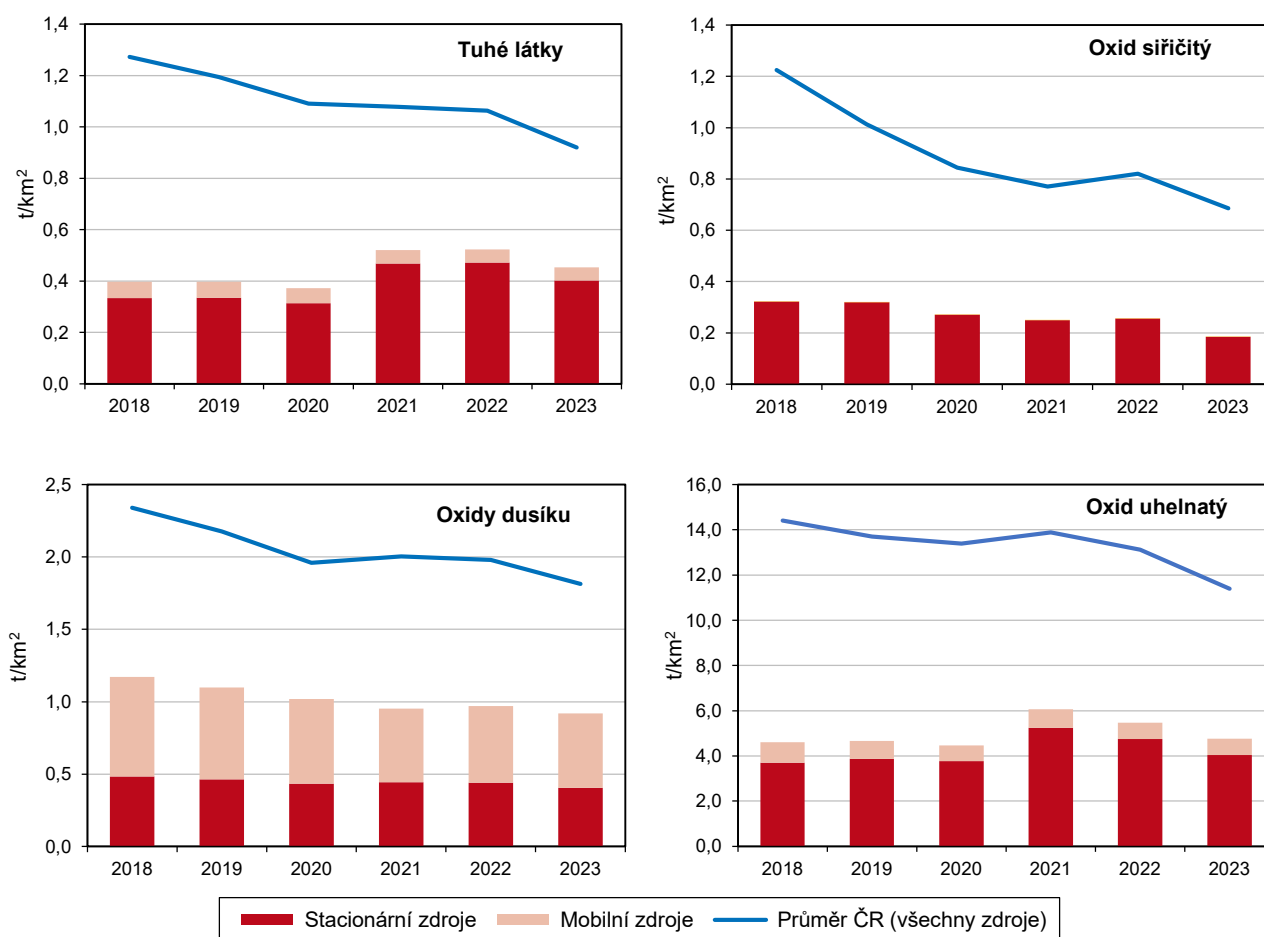
byl tento nárůst za posledních pět let nejmenší mezi všemi kraji. Naproti tomu nejprudší nárůst stočného mezi roky 2018 a 2023 vykázala Praha (+22,8 Kč/m³), kde byla v roce 2023 cena stočného nejvyšší (56,8 Kč/m³). Nejlevnější odvod odpadních vod měli obyvatelé Kraje Vysočina (37,7 Kč/m³), rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší cenou stočného dosáhl 19,1 Kč/m³. Cena odváděných odpadních vod se v roce 2023 oproti předchozímu období zvýšila ve všech krajích; na jihu Čech meziročně vzrostla o 4,7 Kč/m³.

Emise

Podíl na znečištění ovzduší mají zejména antropogenní zdroje.

Důležitou součástí životního prostředí je ovzduší, bez kterého se neobejdeme. Ochranou ovzduší zabráňujeme jeho znečišťování nebo snižujeme úroveň znečištění. Na znečištění ovzduší mají podíl jak antropogenní (vyvolané lidskou činností), tak přírodní zdroje. Mezi nejvýznamnější antropogenní zdroje pak patří především lokální topeniště (zejména spalování pevných paliv), silniční doprava, průmysl, energetika a zemědělství.

Graf 4.8 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Jihočeském kraji
Zdroj: ČHMÚ

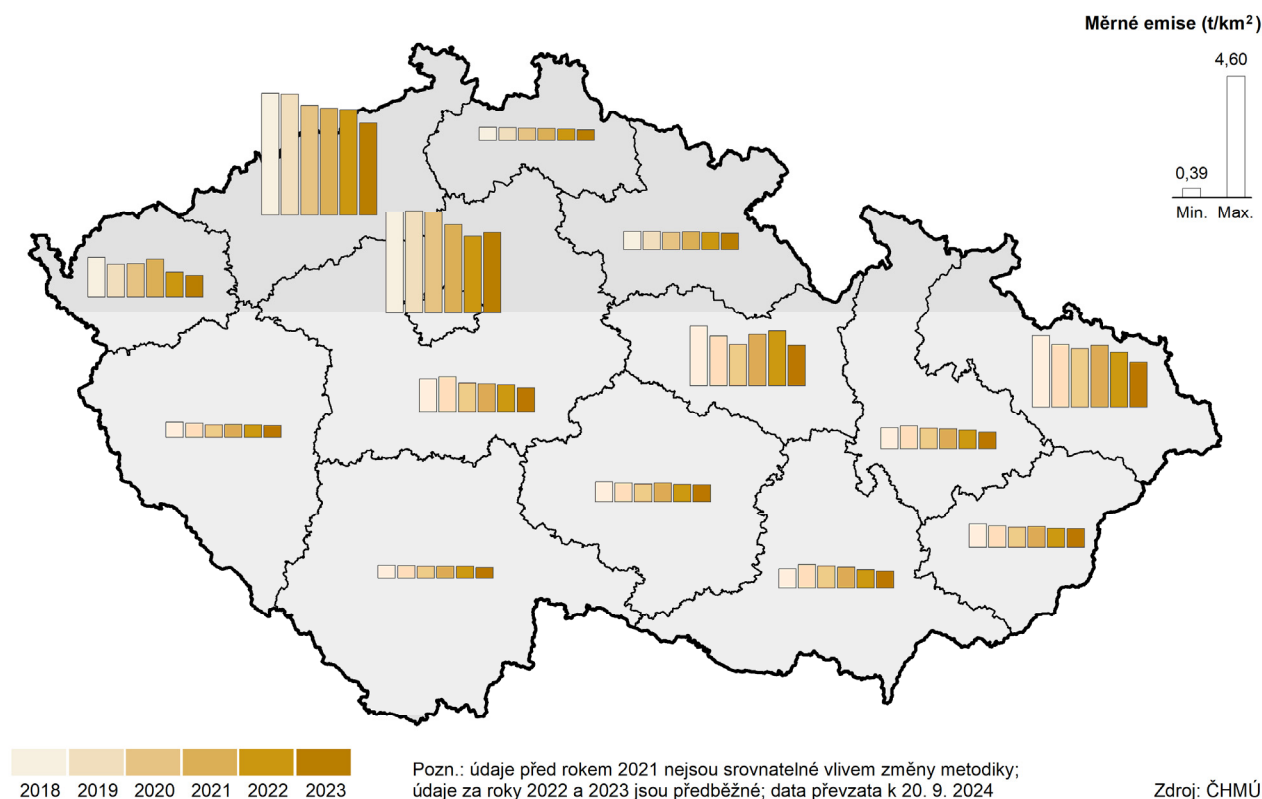

Ovzduší na jihu Čech patří dlouhodobě k nejčistším.

Emise některých základních znečišťujících látek (REZZO 1–4) se v Jihočeském kraji v porovnání s rokem 2018 zvýšily, přesto kvalitou ovzduší zůstává kraj jednou z nejčistších oblastí v celém Česku. I když byly v roce 2023 na jihu Čech naměřeny oproti roku 2018 vyšší hodnoty měrných emisí tuhých znečišťujících látek (+14,3 %), stále zůstávaly tyto hodnoty nejnižší ze všech krajů.

V mezikrajském srovnání byly na jihu Čech naměřeny též nejnižší hodnoty měrných emisí oxidů dusíku, které se oproti roku 2018 naopak snížily (–21,5 %). K výraznému úbytku došlo u měrných emisí oxidu siřičitého (–42,6 %), přesto byly ve dvou krajích (Jihomoravském a Kraji Vysočina) naměřeny ještě nižší hodnoty. Měrné emise oxidu uhelnatého se během posledních pěti let v kraji navýšily (+3,3 %), i tak měly v mezikrajském srovnání třetí nejnižší hodnotu, a to hned po Karlovarském a Plzeňském kraji.

Ktg 4.5 Emise oxidů dusíku (REZZO 1-3) v krajích v letech 2018 až 2023

Oxidy dusíku pocházely zejména z mobilních zdrojů.

Při bližším pohledu na jednotlivé znečišťující látky převažovaly stacionární zdroje znečištění (REZZO 1–3). Výjimku tvořily oxidy dusíku, pro které byly významným faktorem mobilní zdroje znečištění (REZZO 4), tedy zejména silniční, železniční a letecká doprava. Na mobilní zdroje dlouhodobě připadaly více než dvě třetiny celkových emisí oxidů dusíku.

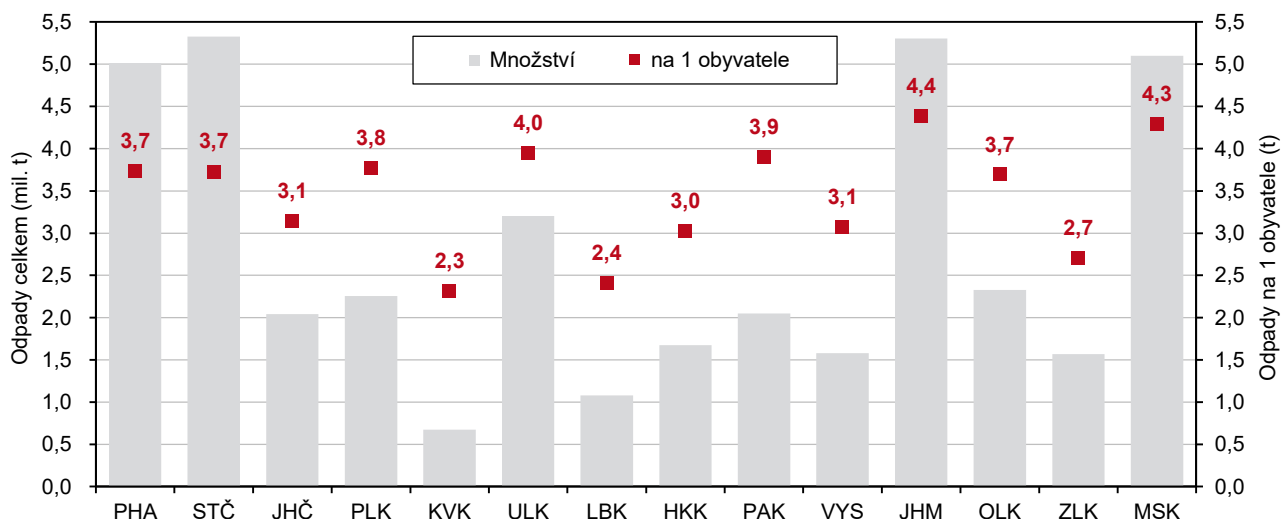
Odpady

Množství odpadu vyprodukovaného v kraji se meziročně zvýšilo.

V Jihočeském kraji bylo vyprodukováno v roce 2022 celkem 2 044,3 tis. tun odpadu, z toho 3,2 % tvořil nebezpečný odpad. Oproti předchozímu roku se celkové množství odpadu zvýšilo o 40,2 tis tun (+2,0 %) a ve srovnání s rokem 2017 dokonce o 9,4 %. Odpady vyprodukované v jižních Čechách tvořily 5,2% podíl z odpadů nacházejících se na celém území Česka; nejvíce jich vzniklo ve Středočeském a Jihomoravském kraji. V průměru na jednoho jihočeského obyvatele připadalo 3 148 kg odpadu, což představuje v mezikrajském srovnání šestou nejnižší hodnotu.

V období let 2017–2022 byla na jihu Čech nejvyšší produkce odpadu v roce 2020 (3 782 kg/obyv.) a naopak nejnižší v roce 2017, kdy nepřesáhla hranici tří tun na jednoho obyvatele.

Graf 4.9 Produkce odpadů celkem podle krajů v roce 2022

Oproti předchozímu roku na jihu Čech narostla produkce komunálního odpadu o 7 %.

V roce 2022 bylo na jihu Čech vyprodukováno celkem 359,2 tis. tun komunálního odpadu, z toho nebezpečný odpad tvořil jen nepatrný podíl (0,2 %). Meziročně se produkce komunálního odpadu zvýšila celkem v šesti krajích. Na jihu Čech ho bylo vyprodukováno o 23,5 tis. tun více (+7,0 %) a oproti roku 2017 činil nárůst 13,4 %. Na jednoho obyvatele kraje tak připadalo 553 kg odpadu, o 57 kg více než před pěti lety. Množství komunálního odpadu na jednoho obyvatele v roce 2022 bylo na jihu Čech ve srovnání s ostatními kraji jednoznačně nejvyšší.

5. Mezikrajské srovnání

Čtyřleté období od roku 2020 bylo z pohledu demografického vývoje plné výrazných změn proti trendu předchozích let. Pouze stárnutí populace si zachovalo svoji dlouhodobě nastolenou tendenci. V roce 2023 došlo rovněž ke skokovému nárůstu počtu i podílu osob pobírajících předčasný starobní důchod. Ekonomický vývoj se nadále vypořádával s dopady epidemie covid-19 a dalšími negativními vlivy (válka na Ukrajině a vysoká inflace). Hodnoty regionálního hrubého domácího produktu se v roce 2022 dostaly ve většině krajů na úroveň roku 2019 (ve srovnatelných cenách). Také výsledky cestovního ruchu se v roce 2023 vrátily či dokonce překročily hodnoty odpovídající roku 2019.

Demografický vývoj

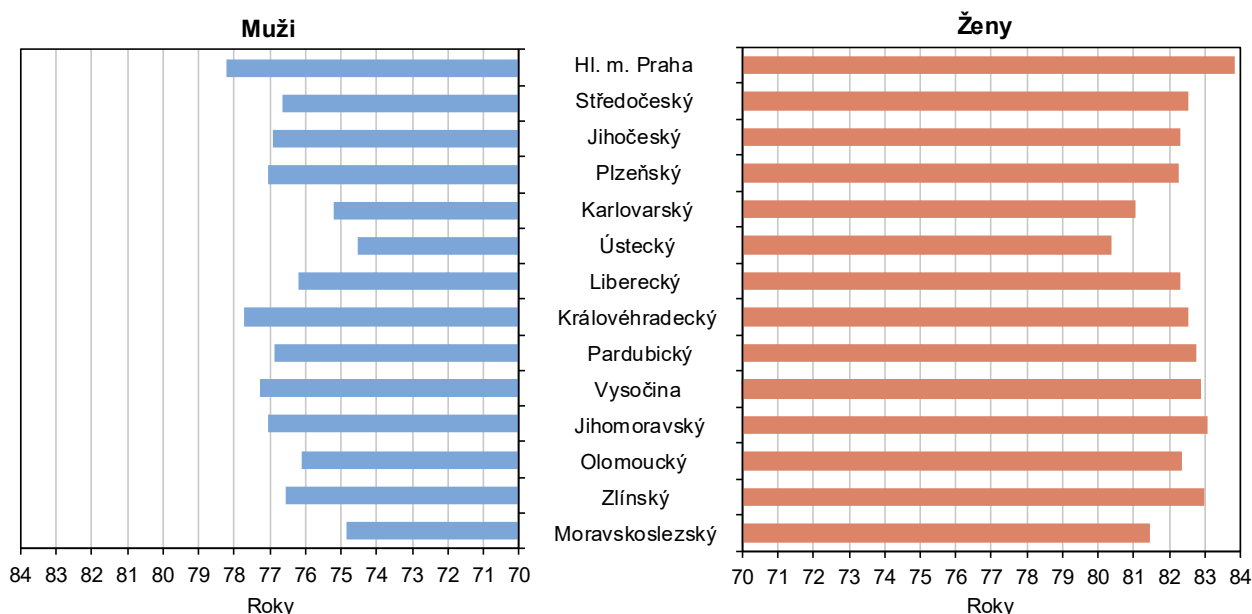
Demografický vývoj ovlivnila epidemie koronaviru a válka na Ukrajině.

Epidemie koronaviru a válka na Ukrajině se staly dvěma zcela mimořádnými událostmi, které zásadně ovlivnily demografický vývoj v letech 2020 až 2023 ve všech krajích Česka. Zatímco dopady epidemie je možné sledovat především ve statistice zemřelých, válečný konflikt mimořádně ovlivnil zejména imigraci. Pro obě události současně platí, že způsobily řadu sekundárních demografických dopadů a že jejich dozvuky budou ovlivňovat statistiku obyvatelstva i v letech následujících.

Nejvyšší naději dožití měli v letech 2022 až 2023 lidé narození v hl. městě Praze.

V roce 2021 zemřelo v Česku nejvíce obyvatel od konce 2. světové války. Od novodobého krajského uspořádání charakterizovaly rekordní počty úmrtí v roce 2021 všechny kraje Česka s výjimkou Kraje Vysočina, ve kterém maximum nastalo o rok dříve. V důsledku vysokých počtů zemřelých se v letech 2020 a 2021 významně zkrátila naděje dožití při narození. Ta přitom měla od konce 80. let 20. století jednoznačně rostoucí tendenci. Jednalo se však o pokles pouze krátkodobý. V letech 2022 a 2023 naděje dožití naopak rostla, a to shodně ve všech krajích. Navzdory dynamickému vývoji se pořadí krajů podle střední délky života zásadně neměnilo. V dvouletém období 2022 až 2023 charakterizovala nejvyšší naděje dožití mužů (78,2 let) i žen (83,8 let) hl. město Prahu. Na opačném pólu pořadí se umístili muži (74,5 let) a ženy (80,4 let) v kraji Ústeckém.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví a podle krajů v letech 2022 až 2023

V roce 2023 se živě narodilo pouze 91,1 tis. dětí, což bylo nejméně od roku 2002.

Významné výkyvy zaznamenala v posledním období také úhrnná plodnost. Zatímco v letech 2018 až 2020 stagnovala na úrovni 1,71 dítěte na ženu, v roce 2021 prolomila po třech dekádách o desetinu vyšší hranici a vzrostla na 1,83 dítěte na ženu. Republikový průměr překonala v tomto výjimečném roce polovina krajů, přičemž zcela nejvyšší byla v Kraji Vysočina (1,95). Prudký vzestup vystřídal ještě prudší propad. V roce 2022 se intenzita úhrnné plodnosti snížila na 1,64 a v roce 2023 dokonce na 1,46 dítěte na ženu. Nejnížší úhrnná plodnost náležela ženám v hl. městě Praze (1,31), naopak nejvyšší zůstala počtvrté v řadě v Kraji Vysočina (1,57). Úroveň plodnosti, kterou taktéž v posledních dvou sledovaných letech ovlivnila uprchlická vlna z Ukrajiny, úzce korelovala s nízkým počtem živě narozených dětí. Po dlouhých 18 letech se v roce 2023 vrátila pod stotisícovou hranici. Velmi málo dětí se narodilo zejména v severozápadní části republiky v krajích Karlovarském, Ústeckém a Libereckém s porodností pod hranicí 8 ‰.

Podle průměrného věku bylo nejmladší obyvatelstvo v roce 2023 v kraji Středočeském a nejstarší v kraji Zlínském.

Dlouhodobým fenoménem zůstává navzdory atypickému demografickému vývoji v roce 2022 stárnutí populace. V roce 2023 se průměrný věk obyvatele Česka zvýšil na 42,8 let a vytvořil nové maximum. V dlouhodobém pohledu stárne populace všech krajů, avšak rozdílným tempem. Do roku 2012 bylo průměrně nejstarším obyvatelstvo hl. města Prahy, které však vlivem demografických změn bylo v roce 2023 druhé nejmladší. Průměrně nejmladší byla v posledním sledovaném roce populace kraje Středočeského. Pro obě zmíněná území jsou dlouhodobě charakteristické početné migrační přírůstky. Vyšší tempa stárnutí jsou naopak typická pro regiony s vyššími migračními úbytky. Zcela nejrychlejší byla od roku 2001 v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Nejvyšší průměrný věk náležel v roce 2023 kraji Zlínskému a Královéhradeckému.

Nejvyšší zastoupení produktivní populace charakterizovalo v roce 2023 hl. město Prahu a nejvyšší podíl postproduktivní populace kraj Královéhradecký.

Stárnutí obyvatelstva je předurčeno jeho stávající věkovou strukturou. Průběžně je ovlivňováno počty narozených dětí, nadějí dožití a migrací. Homogenním rysem všech krajů byl v letech 2008 až 2021 trvale klesající podíl produktivní populace ve věku 15 až 64 let. Zejména v důsledku věkového složení přistěhovalých se tento trend podařilo v posledních dvou sledovaných letech zastavit. Zatímco však ještě v roce 2008 přesahoval podíl produktivní populace ve všech krajích 70% hranici, o 15 let později osciloval v rozmezí od 62,1 % v kraji Královéhradeckém do 65,7 % v hl. městě Praze. Věkové složení obyvatelstva výrazně proměnil odchod populačně silných ročníků do důchodu. Jestliže v roce 2008 žilo v zemi 1 556,2 tis. osob ve věku 65 a více let (tj. 14,9 %), v roce 2023 jejich počet vzrostl na 2 237,3 tis. osob (tj. 20,5 %).

Silná imigrační vlna ovlivnila migrační salda i zastoupení cizinců v krajských populacích.

Společným rysem demografického vývoje ve všech 14 krajích Česka byla silná imigrační vlna charakterizující rok 2022. Populace Česka se migračním přírůstkem zvýšila o 329,7 tis. obyvatel, což byl téměř čtyřnásobek dosavadního poválečného maxima z roku 2007. Rekordní počty přistěhovalých z Ukrajiny dramaticky proměnily podobu přírůstku stěhováním na 1 000 osob ve všech 14 krajích. Mezní hodnoty příslušely hl. městu Praze (60,7 ‰) a kraji Moravskoslezskému (13,3 ‰), který kladnou hodnotu migračního salda zaznamenal poprvé od vzniku krajů v roce 2000. O řád slabší, přesto stále kladný ve všech krajích, byl relativní přírůstek stěhováním v následujícím roce 2023. V tomto roce vynikalo především postavení hl. města Prahy (19,7 ‰) a krajů Plzeňského (15,0 ‰) a Středočeského (12,5 ‰). Příliv zahraničních migrantů se významně propsal do zastoupení cizinců v krajských populacích. Podíl cizinců se mezi roky 2021 a 2022 více než zdvojnásobil v kraji Zlínském, Královéhradeckém, Olomouckém a Kraji Vysočina. Suverénně nejvyšší zůstává v hl. městě Praze.

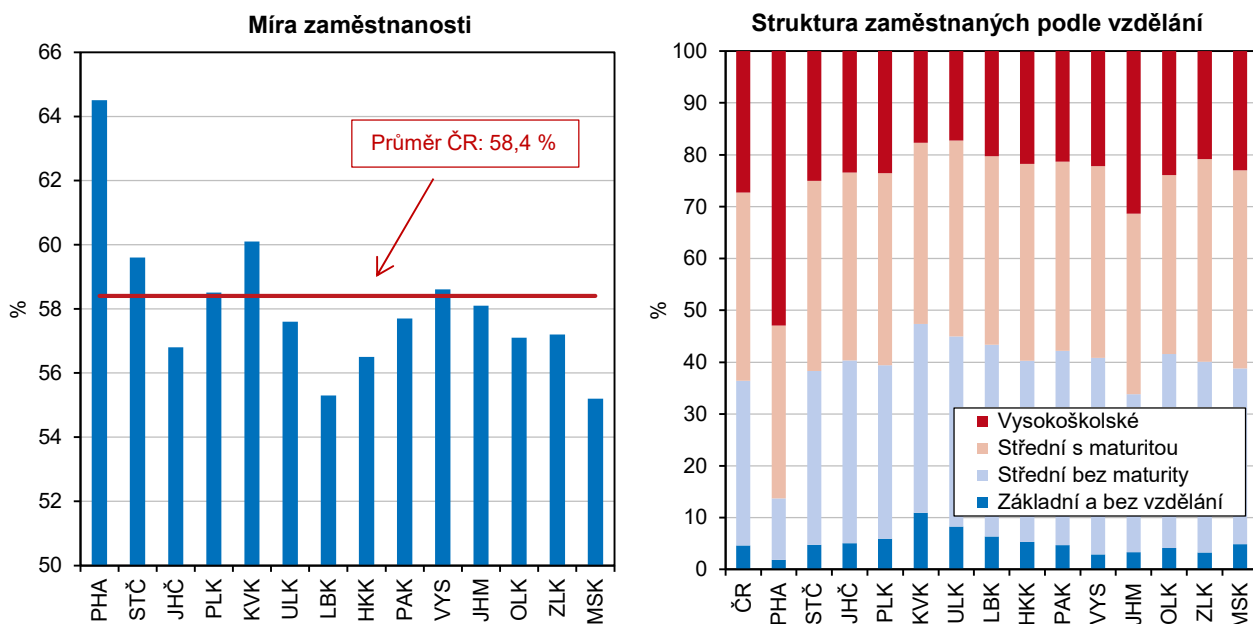
Sociální vývoj

V letech 2022 a 2023 došlo k oživení trhu práce a míra zaměstnanosti zaznamenala mírný nárůst.

Mezi ekonomickým, demografickým vývojem a trhem práce existuje velmi úzká souvislost a jakákoliv změna v jedné z těchto oblastí ovlivní po určité době oblasti ostatní. Po příznivém ekonomickém vývoji v období mezi lety 2014 až 2019, charakterizovaným vysokou zaměstnaností, nastalo vlivem protiepidemických opatření v roce 2020 přerušení tohoto dlouhodobého trendu a trh práce začal procházet změnami. Míra zaměstnanosti se meziročně snížila o 0,9 p. b., přičemž významnější pokles zaznamenala zaměstnanost žen (o 1,1 p. b.) než mužů (o 0,8 p. b.). V roce 2021 se začala omezující opatření postupně uvolňovat, což následně přispělo k oživení trhu práce. V mezikrajském srovnání se situace lišila a oproti roku 2020 míra zaměstnanosti v osmi regionech Česka poklesla, nejvíce pak v Karlovarském kraji (o 1,7 p. b.). Naopak nejvyšší nárůst tohoto ukazatele zaznamenal Jihočeský kraj (o 0,8 p. b.). V následujících dvou letech 2022 a 2023 bylo oživení trhu práce patrně ještě výraznější, a to zejména v roce 2023, ve kterém meziročně vzrostla míra zaměstnanosti v devíti krajích Česka, přičemž nejvyšší nárůst zaznamenal Karlovarský kraj (o 1,5 p. b.). Nejvyšší míra zaměstnanosti byla tradičně evidována v hl. městě Praze, dále ve Středočeském a nově také v již zmíněném Karlovarském kraji (64,5 %; 59,6 %; resp. 60,1 %). Naopak nejnižší hodnotu tohoto ukazatele zaznamenal Moravskoslezský kraj (55,2 %).

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání v krajích v roce 2023

Zdroj: VŠPS

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Z porovnání skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2003 a 2023 dle vzdělání je zřejmé, že během dvaceti let se změnila vzdělanostní struktura ve všech krajích. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. V celém Česku se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2003 téměř o 10 p. b., a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili téměř o 6 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2023 dosažen v hl. městě Praze (52,9 %) a Jihomoravském

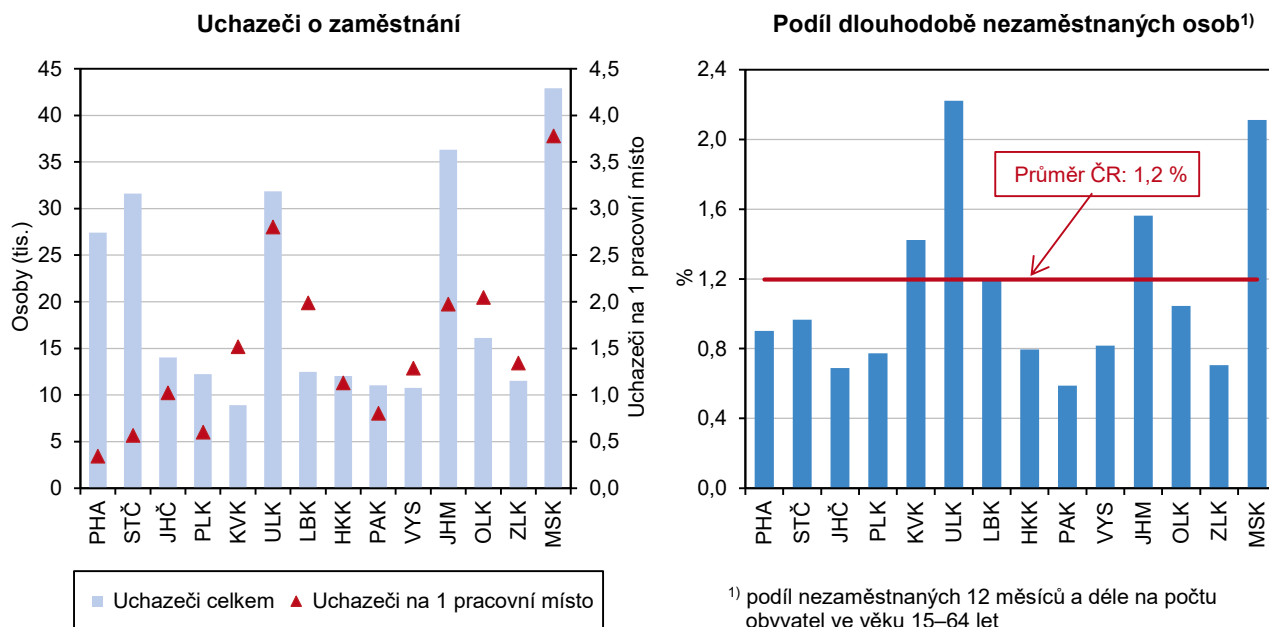
kraji (31,3 %), zatímco nejvyšší podíl zaměstnaných pouze se základním vzděláním byl zaznamenán v kraji Karlovarském a Ústeckém (10,9 %; resp. 8,3 %).

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje.

Vývoj celkové zaměstnanosti v Česku byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. Nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti byl sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti, přičemž vývoj významně neovlivnil ani odliv zaměstnanců v roce 2020. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Významný vliv na průměrnou zaměstnanost ve službách v Česku má hl. město Praha, kde v tomto sektoru dlouhodobě pracuje více než 80 % zaměstnaných osob (83,0 % v roce 2023). V ostatních krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných. V primárním sektoru, zaměřeném na zemědělství, lesnictví a rybářství, byl zaznamenán nejvyšší podíl zaměstnaných v Kraji Vysočina (6,0 %), zatímco nejvyšší podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru, tj. v průmyslu a stavebnictví, je evidován v Libereckém a Zlínském kraji (45,4 %; resp. 45,3 %).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost v krajích k 31. 12. 2023

Zdroj: MPSV

V Česku se od roku 2020 po šesti letech poklesu nezaměstnanost začala zvyšovat, vlivem dopadů pandemie a ekonomické recese.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v Česku vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v Česku v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Od roku 2014 lze sledovat trvalý meziroční pokles podílu nezaměstnaných osob ve všech krajích. Nezaměstnanost klesla ve všech krajích na minimum v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla nejnižší hodnota již v roce 2018). V roce 2020 došlo vlivem pandemie covidu-19 a s ní spojených restrikcí různých odvětví ekonomiky ke změně klesajícího trendu vývoje nezaměstnanosti, podíl nezaměstnaných osob v Česku i v krajích meziročně průměrně vzrostl o 1,2 p. b. V roce 2021 došlo k pozitivnímu obratu na trhu práce a hodnota podílu nezaměstnaných osob meziročně klesla ve všech

regionech, a to u mužů i u žen. Od roku 2022 lze sledovat pozvolný meziměsíční nárůst nezaměstnanosti ve všech regionech Česka. V rámci roční statistiky se podíl nezaměstnaných ke konci roku 2023 pohyboval v rozmezí od 2,80 % v hl. městě Praze po 5,66 % v Ústeckém kraji (průměr za celé Česko činil 3,73 %). Pod tříprocentní hranici se dostaly tři kraje (druhá nejnižší hodnota 2,88 % náležela Zlínskému kraji, třetí nejnižší hodnota 2,90 % Plzeňskému kraji), pětiprocentní hranici překročil pouze Moravskoslezský kraj (5,23 %) a již zmíněný Ústecký kraj. Dlouhodobě nezaměstnaní, tedy osoby s délkou evidence na úřadě práce větší než 1 rok, tvořili ke konci roku 2023 v Česku 29,5 %. V absolutním vyjádření to bylo 82,2 tis. osob evidovaných dlouhodobě na úřadech práce. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2015 do roku 2019 stále snižoval, v roce 2020 byla klesající tendence přerušena a došlo ke „koronavirovému nárůstu“, který přerušil mírný pokles dlouhodobě nezaměstnanosti v roce 2022, v roce 2023 došlo k opětovnému nárůstu dlouhodobě nezaměstnaných. S problémem dlouhodobě nezaměstnaných se potýkaly zejména Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce v letech 2018–2023 poklesl ve většině krajů.

Ke konci roku 2023 bylo v Česku 272 tis. volných pracovních pozic. Období od konce roku 2018 do konce roku 2021 se vyznačovalo nárůstem počtu volných pracovních míst, kdy se jejich počet zvýšil o 6 % s poklesem v koronavirovém roce 2020. Na meziroční růst počtu volných pracovních míst v období 2018–2021 navázal v roce 2022 šestinový meziroční pokles, který se vlivem ekonomické recese, a s tím souvisejícím růstem nezaměstnanosti, projevil i v roce 2023. V roce 2023 byl meziroční úbytek počtu pracovních míst v evidenci úřadů práce zaznamenán v 11 krajích, nejvyšší byl v Jihomoravském a Jihočeském kraji (o 23 %, resp. o 21 %), naopak nárůst zaznamenalo hl. město Praha (o 5 %) a kraje Olomoucký a Karlovarský (o 4 %, resp. o 2 %). Od roku 2018 do roku 2022 převažuje počet pracovních míst v evidenci úřadu práce nad počtem uchazečů o zaměstnání. Ke konci roku 2023 se projevil tendence poklesu počtu evidovaných volných pracovních míst a průměrně v Česku připadal jeden uchazeč na jedno volné pracovní místo. Nejpriznivější situace byla v hl. městě Praze, kde na jedno volné pracovní místo připadlo 0,3 uchazeče, naopak v Moravskoslezském kraji na jedno volné pracovní místo připadlo 3,8 uchazeče.

Čistý disponibilní důchod v roce 2022 rostl.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2022) v průměru o 10,7 %, v souvislosti s ekonomickým vývojem se jeho růst oproti koronavirovým rokům 2020 a 2021 zrychlil; ve srovnání s rokem 2018 činil průměrný nárůst 28,7 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Karlovarském kraji (o 16,3 %, tj. o 42 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v hl. městě Praze (o 7,6 %, tj. o 30 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v hl. městě Praze, naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Ústeckém.

Vývoj průměrných mezd byl ovlivněn ekonomickou recesí a růstem cenové hladiny, kdy výše průměrné mzdy nominálně rostla, ale reálně klesla.

Mzdový vývoj v letech 2018–2023 byl značně ovlivněn doznívajícím obdobím konjunktury, koronavirovou pandemií a následnou ekonomickou recesí. V roce 2023 dosáhla průměrná hrubá měsíční mzda (v přepočtu na zaměstnance plně zaměstnaného) v Česku hodnoty 43 120 Kč, v roce 2018 to bylo 32 051 Kč. Mzdový vývoj byl do značné míry ovlivněn vývojem inflace, kdy nárůst cenové hladiny reálně snížil kupní sílu mezd zaměstnanců. Celkově se mzdová úroveň zvýšila nominálně o více než třetinu (34,5 %). Reálně se však v tomto období snížila o 4,1 %, neboť ceny vzrostly o 40,4 %. Reálně byly mzdy v meziročním srovnání trvale nižší od

4. čtvrtletí 2021 do 4. čtvrtletí 2023, největší meziroční reálný pokles mezd, téměř 12 %, byl zaznamenán ve 2. a 3. čtvrtletí 2022.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v hl. městě Praze, naopak regionem s nejnižší mzdovou úrovní je Karlovarský kraj.

Podle absolutní úrovně výdělků v roce 2023 bylo nejbohatším regionem hl. město Praha s průměrnou hrubou mzdou 53 507 Kč, regionem s nejnižší mzdovou úrovní byl Karlovarský kraj (37 162 Kč). Nejnižší nominální meziroční růst o 7,0 % zaznamenal Olomoucký kraj (vzhledem k míře inflace 10,7 % zde zároveň nastal nejvyšší propad reálné mzdy). Největší nominální nárůst měl Ústecký a Jihočeský kraj (shodně 8,5 %), ale reálně klesly mzdy ve všech krajích. Medián hrubých měsíčních mezd činil (podle strukturální mzdové statistiky) v roce 2023 v Česku 39 518 Kč, u mužů dosahoval 42 231 Kč a u žen byl o 5 562 Kč nižší. Meziročně se medián mezd zvýšil o 5,6 %. Medián mezd meziročně rostl ve všech krajích, nejrychleji v Libereckém a Plzeňském kraji (shodně o 6,9 %) a nejpomaleji v Jihomoravském kraji (o 4,9 %). Mzdový medián meziročně rostl téměř ve všech krajích rychleji u žen (v Česku o 6,0 %) než u mužů (o 5,5 %). Téměř ve všech krajích leží medián mezd pod úrovní mediánu mezd Česka s výjimkou hl. města Prahy, Středočeského, Plzeňského a Jihomoravského kraje, kde byl mzdový medián v roce 2023 vyšší.

Počet příjemců důchodů v Česku se po třech letech poklesu meziročně mírně zvýšil.

Po předchozích třech letech poklesu celkového počtu příjemců důchodů, nehledě na druh důchodu, se v roce 2023 jejich počet na republikové úrovni nepatrně navýšil (o 1,4 tis. osob). Oproti roku 2019, kdy počet důchodců v Česku dosáhl maxima 2 897 tis., jich na konci roku 2023 bylo o 51,9 tis. méně. Pokles se dotkl všech krajů, největší úbytky zaznamenalo hl. město Praha (o 16,1 tis. osob) a dále kraje Ústecký (o 8,0 tis. osob) a Moravskoslezský (o 7,0 tis. osob). Jako jeden z hlavních faktorů snížení počtu příjemců důchodů v letech 2020 až 2022 lze uvést zvýšenou úmrtnost v důsledku onemocnění covid-19.

Obecně lze říci, že v delším časovém horizontu počet příjemců důchodů v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace spíše roste. Dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců také ovlivňovalo postupné zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, která v současné době činí 65 let.

Meziročně vzrostl celkový počet starobních důchodců.

Počet starobních důchodců meziročně vzrostl o 4,1 tis., v roce 2023 tak v Česku pobíralo starobní důchod (včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým) zhruba 2 371,2 tis. osob – 960 tis. mužů a 1 412 tis. žen. Zatímco mezi muži byl ve srovnání s rokem 2022 zaznamenán nárůst (o 7,8 tis.), mezi ženami došlo k poklesu (o 3,7 tis.). S výjimkou hl. města Prahy, Ústeckého a Karlovarského kraje, ve kterých se počet osob ve starobním důchodu meziročně snížil, v ostatních krajích byl zaznamenán nárůst, s maximálním zvýšením překračujícím tisíc osob v krajích Středočeském a Vysočina.

Počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod roste, tempo nárůstu v roce 2023 skokově zrychlilo.

Dlouhodobě se zvyšuje počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod. Na rozdíl od předchozích let, kdy byl nárůst hodnot obou ukazatelů pozvolný, došlo v roce 2023 k jejich skokovému zvýšení. Příklad to lze na vrub mimořádným valorizacím důchodů v roce 2022, které vytvořily velmi výhodné podmínky pro odchod do předčasněho starobního důchodu. V roce 2023 tak pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod téměř 733 tis. osob, tedy 31,0 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Ve srovnání s rokem 2022 vzrostl počet osob v předčasném starobním důchodu na republikové úrovni o 52,5 tis., relativně se podíl příjemců předčasných důchodů zvýšil o 2,2 procentních bodů. V jedenácti krajích Česka překročil v roce 2023 podíl osob

v předčasném důchodu 30 % s maximem v Kraji Vysočina (39,5 %). Opačný konec žebříčku obsadilo hl. město Praha s 16,1% podílem předčasných starobních důchodců.

Starobní důchody v Česku meziročně vzrostly o 12,2 % a jejich výše představovala 51,4 % mediánu hrubého výdělku.

Průměrná výše důchodů je ovlivňována zvyšováním vyplácených důchodů. Na růst penzí má vliv jak valorizace, tak i výše nově přiznaných důchodů, které jsou vyšší než postupně zanikající důchody starších penzistů. V prosinci 2023 vzrostla průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v Česku meziročně o 12,2 % na 20 310 Kč a činila 51,4 % mediánu hrubého výdělku. V regionálním pohledu na výši starobních důchodů v poměru ke mzdovému mediánu se nejvýše umístily kraje, ve kterých poměr starobních důchodů ke mzdovému mediánu dosáhl, resp. přesáhl 53,5 % mzdového mediánu, a to Karlovarský, Zlínský, Jihočeský, Pardubický a Moravskoslezský. Pod republikový průměr se řadí kraje Středočeský, Jihomoravský, Plzeňský a s výrazným odstupem hl. město Praha se 46,3 %.

Kriminalita se stále drží pod úrovní předpandemických let.

V roce 2023 bylo v Česku registrováno celkem 181,4 tis. trestných činů, tj. o 0,3 % méně než v roce předchozím. Počty trestných činů se svým počtem stále drží pod úrovní předpandemického roku 2019. Oproti roku 2021, kdy kriminalita dosáhla historicky nejnižší úrovně, počet registrovaných trestných činů v Česku vzrostl v roce 2023 o 18,4 % (o 28,2 tis. případů) a současně se snížila míra jejich objasněnosti. Procentuálně počet evidovaných trestných činů meziročně vzrostl v osmi krajích, nejvíce na Vysočině (o 7,0 %) a ve Zlínském kraji (o 5,4 %). Naopak nejvyšší meziroční pokles byl zaznamenán v Libereckém kraji (o 8,3 %). Míra kriminality je však dlouhodobě nejvyšší v Praze, kde na 1 000 obyvatel připadlo 29,9 registrovaných trestných činů. Na opačném konci žebříčku se umístil kraj Pardubický s 9,4 registrovanými trestnými činy.

Počty dopravních nehod se v posledních dvou letech snížily.

Na území Česka bylo v průběhu roku 2023 evidováno 95,0 tis. dopravních nehod na pozemních komunikacích, což bylo o 3,5 tis. havárií méně než v předchozím roce (meziroční pokles o 3,6 %). Ve srovnání s rokem 2018 se jich stalo o téměř 10 tis. méně. Z celkového počtu dopravních nehod v roce 2023 se jich nejvíce událo na území Středočeského kraje (17,1 %) a hl. města Prahy (15,0 %), naopak nejméně v Karlovarském kraji (2,8 %). Meziroční pokles počtu dopravních nehod zaznamenala polovina krajů, nejvíce se nehodovost snížila na Vysočině (o 27,4 %) a v Ústeckém kraji (o 23,0 %). K největšímu nárůstu ve srovnání s rokem 2022 došlo v krajích Plzeňském (o 18,5 %) a Libereckém (o 13,4 %).

Počty zemřelých při dopravních nehodách v Česku jsou na historických minimech.

V roce 2023 zemřelo do 24 hodin po dopravní nehodě v Česku 455 osob. Ve srovnání s rokem 2022, kdy byl počet zemřelých při dopravních nehodách historicky nejmenší, došlo k nárůstu o 1 osobu. Oproti roku 2018 činil pokles 110 osob. Meziročně vzrostl počet usmrcených v roce 2023 v devíti krajích, nejvíce v Libereckém a Olomouckém kraji, ale v absolutních číslech to odpovídá druhé nejnižší hodnotě (shodně 17 osob) po Karlovarském kraji (15 osob). Nejvíce účastníků dopravních nehod přišlo o život ve Středočeském kraji (80 lidí) a shodně 47 osob zahynulo v krajích Jihočeském a Jihomoravském.

Po vysokém počtu požárů v roce 2022 se loňský rok vrátil k průměrným hodnotám posledních let.

V roce 2023 bylo na území Česka hlášeno 17 758 požárů, což bylo meziročně o 14,7 % (o 3 055 případů) méně. Nejvíce požárů vypuklo ve Středočeském kraji (2 647 požárů) a v hl. městě Praze (2 071 požárů), nejméně ve Zlínském kraji (659 požárů). Meziročně se snížil počet požárů ve všech krajích, nejvíce v Kraji Vysočina (o 25,3 %), nejméně pak v Pardubickém kraji (o 3,6 %). Po přepočtení

na 1 000 obyvatel vykazaly nejvíce požárů kraje Karlovarský a Ústecký (2,3 požáru, resp. 2,1 požáru), nejnižší hodnoty (1,1 požáru) dosáhl Zlínský kraj.

Při požárech v roce 2023 zemřelo nejméně osob za posledních 5 let.

Při požárech vznikají nejen škody na majetku, ale je ohroženo zdraví a život lidí. V roce 2023 při požárech v Česku zemřelo 105 osob a dalších 1 410 osob bylo zraněno. Nejtragičtějším rokem ve sledovaném období byl rok 2020 se 144 usmrcenými osobami, z pohledu počtu zraněných pak rok 2018 se 1 466 osobami. Nejvíce osob při požárech zemřelo a bylo zraněno v roce 2023 ve Středočeském (18 úmrtí, resp. 185 zraněných) a Jihomoravském kraji (16 úmrtí, resp. 194 zraněných). Naopak nejméně lidí zahynulo v souvislosti s požáry v roce 2023 v Pardubickém a Zlínském kraji (shodně 1 osoba), nejméně osob se zranilo během požáru v Kraji Vysočina (58 osob).

Ekonomický vývoj

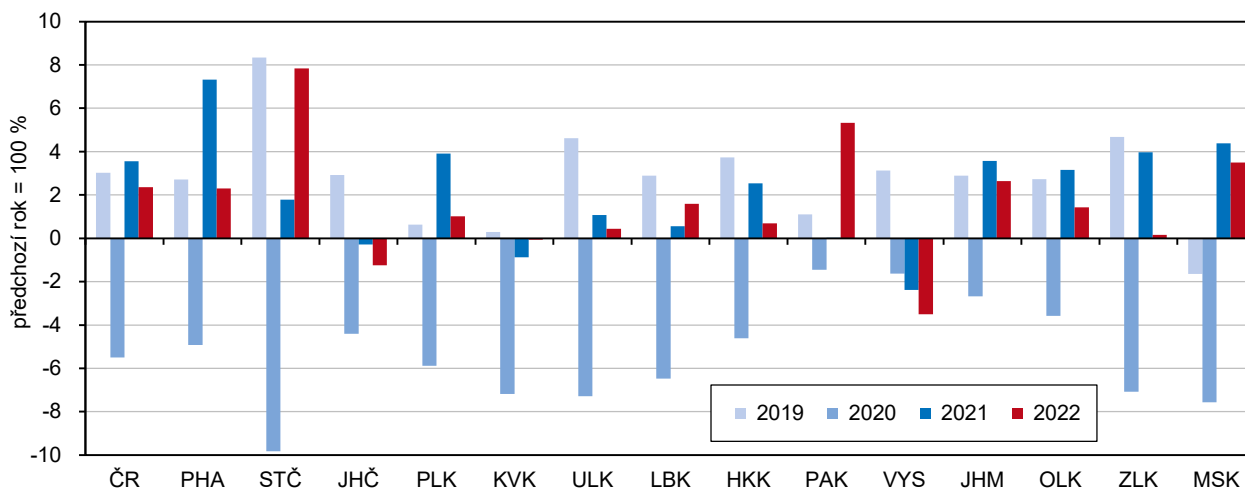
Rokem 2019 skončilo po šesti letech období růstu HDP.

Rokem 2019 skončilo šestileté období konjunktury, kdy se HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně ve všech krajích až na ojedinělé výjimky zvyšoval. V dalších letech byl vývoj nejprve poznamenán pandemickou krizí a následně od roku 2022 dopady války na Ukrajině, růstem cen paliv a energií, vysokou inflací a dalším narušením dodavatelských řetězců.

Vývoj ekonomiky byl narušen pandemickou krizí, při které HDP napříč regiony poklesl.

V roce 2020 se pandemická krize projevila v meziročním poklesu HDP ve s. c. ve všech krajích. V polovině regionů a v celém Česku se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 období. Nejhlubší, téměř 10%, byl ve Středočeském kraji, celorepublikově došlo k poklesu o více než 5 %.

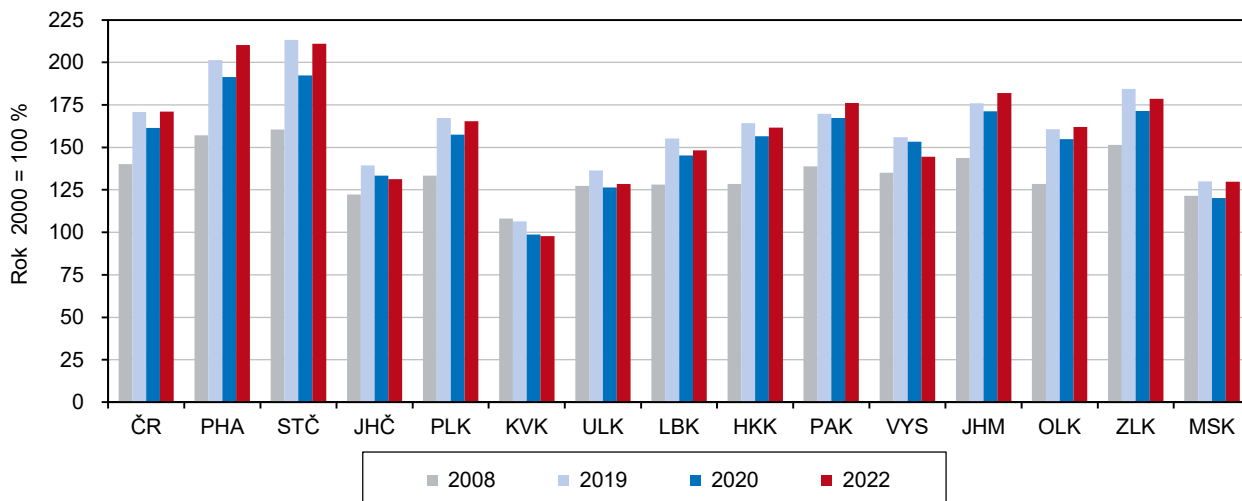
Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách v krajích (předchozí rok = 100 %)

Od roku 2021 již HDP ve s. c. ve většině krajů mírně rostl, ale většinou ještě nedosáhl na hodnoty před pandemií.

V dalších dvou letech, za která jsou k dispozici údaje o vývoji HDP v regionálním pohledu, již HDP ve s. c. meziročně ve většině krajů mírně rostl. Dál klesal pouze v Jihočeském a Karlovarském kraji a Kraji Vysočina. Propad v roce 2020 byl tak hluboký a následné zotavení ekonomik krajů tak obtížné, že v roce 2022 ve většině krajů HDP ve s. c. nedosáhl předpandemického vrcholu a v Karlovarském kraji klesl až pod úroveň roku 2000. Rok 2019 překonaly pouze hl. město Praha, Pardubický, Jihomoravský a Olomoucký kraj.

Graf 5.5 Regionální HDP ve srovnatelných cenách v krajích (rok 2000 = 100 %)

V roce 2022 přesáhla hrubá přidaná hodnota (v b. c.) ve všech krajích úroveň roku 2019.

Pandemická krize v roce 2020 negativně zasáhla především průmysl, obchod, dopravu, ubytování a stravování, z menších odvětví nejvíce ostatní činnosti, kam patří různé osobní služby (např. kadeřnictví a kosmetické služby). Hrubá přidaná hodnota (HPH) v běžných cenách (b. c.) v těchto odvětvích ve většině krajů i v celém Česku meziročně poklesla. V některých odvětvích se sice v roce 2020 růst HPH nezastavil, ale celková HPH v Česku a většině krajů meziročně poklesla, nejvíce ve Středočeském kraji. V dalších dvou letech již celkově rostla ve všech krajích, takže její objem v b. c. v roce 2022 byl v krajích proti roku 2019 vyšší o 10 až 23 %. Nejméně rostla v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji (vlivem poklesu HPH z průmyslu mimo zpracovatelský průmysl) a nejvíce v Jihomoravském kraji a hl. městě Praze zejména díky odvětví služeb (zejm. obchod, doprava, ubytování a pohostinství a informační a komunikační činnosti).

Po roce 2019 relativně nejméně rostla HPH průmyslu.

Pokud jde o odvětví činnosti, měly mezi roky 2019 a 2022 nejnižší dynamiku růstu HPH zpracovatelský a mimo zpracovatelský průmysl, peněžnictví a pojišťovnictví a ostatní činnosti. Vývoj republikové HPH zpracovatelského průmyslu ovlivňuje její výrazný a dosud nepřeklenutý propad ve Středočeském kraji, kterému do předpandemického objemu chyběla 2,4 %. V důsledku toho se snížil podíl kraje na republikové HPH zpracovatelského průmyslu o 2 p. b. (z téměř 19 % na necelých 17 %). HPH peněžnictví a pojišťovnictví byla v roce 2022 nižší oproti roku 2019 v šesti krajích a HPH z ostatních činností byla nižší ve čtyřech krajích.

Z krajů Česka má nejvyšší ekonomickou výkonnost hl. město Praha,...

Hospodářsky nejsilnějším krajem České republiky je hl. město Praha, k jehož vysoké ekonomické výkonnosti napomáhá odvětvová struktura HPH s vysokým podílem služeb (od roku 2011 více než 83 %). Příspěvek hl. města Prahy k celorepublikové HPH se v dlouhodobém horizontu zvolna zvyšoval až na 28,4 % v roce 2022. Hl. město Praha vytvářelo z hlediska odvětvové struktury více než dvě třetiny celorepublikové HPH peněžnictví a pojišťovnictví, téměř dvě třetiny HPH informačních a komunikačních činností a polovinu republikové HPH odvětví profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti.

...a kraje Středočeský a Jihomoravský.

Po hl. městě Praze druhý a třetí největší podíl na republikovém objemu HPH měly dlouhodobě Středočeský a Jihomoravský kraj (v roce 2022 podíl 11,4 %, resp. 11,0 %), jejich podíly kolísaly s rostoucím trendem. Vliv, z hlediska objemu HPH,

čtvrtého největšího Moravskoslezského kraje dlouhodobě také kolísal, ale s klesajícím trendem. V roce 2022 se na HPH Česka podílel 8,8 %.

Hl. město Praha již dvacet let překračuje dvojnásobek republikové hodnoty HDP na 1 obyvatele.

Hlavní město Praha suverénně vede žebříček krajů podle HDP na 1 obyvatele, když od roku 2001 překračuje dvojnásobek průměru Česka. Hlavní město patří zároveň i k nejvýkonnějším regionům v rámci EU po přepočtu na obyvatele, kdy od roku 2017 překračuje dvojnásobek unijního průměru HDP EU27 vyjádřeného ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele. Ostatní kraje republikového ani unijního průměru nedosáhly. Nejvíce se jim v posledních letech přiblížil Jihomoravský kraj, který v roce 2022 republikového průměru dosáhl z 98,4 % a unijního průměru v PPS z 89,0 %, dále kraje Středočeský (87,8 %, resp. 79,4 %) a Plzeňský (87,2 %, resp. 78,8 %). Z českých krajů za republikovým a unijním průměrem nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj (o více než 30 %).

Přepočet HDP na 1 zaměstnaného zohledňuje počet osob, které produkt vytváří.

Výraznou převahu hlavního města ovlivňuje vedle struktury HPH i vysoký počet zaměstnaných, kteří do hl. města Prahy přijíždějí z jiných regionů, zejména ze středních Čech. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), se předstih hlavního města před ostatními kraji snížil. V roce 2022 překročilo hl. město Praha republikový průměr o 58,7 %. Ostatní kraje ani tak na průměr nedosáhly, Středočeský se mu přiblížil z 98,8 % a Jihomoravský z 96,9 %.

THFK se s výjimkou roku 2020 ve většině krajů zvyšovala.

Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK) v b. c. se v Česku a ve většině krajů po meziročním poklesu v roce 2020, kdy v pandemické krizi oslabily zejména investice do průmyslu, další dva roky zvyšovala. Největší objem investic byl proveden v ekonomicky nejsilnějších krajích, tedy v hl. městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji, na které připadalo z celorepublikového objemu v období let 2019 až 2022 více než 30 %, 14 %, respektive 10 %.

Míra investic byla nejvyšší ve Středočeském kraji a nejnižší v Královéhradeckém kraji.

Míra investic, která vyjadřuje podíl THFK na HDP, v období let 2019 až 2022 v Česku dosáhla 26,6 %. Z regionálního pohledu byla nejvyšší ve Středočeském kraji (33,6 %), hl. městě Praze (29,5 %) a Karlovarském kraji (28,5 %). Naopak nejnižší byla v kraji Královéhradeckém (19,3 %), Zlínském (22,1 %) a Kraji Vysočina (22,6 %).

Ve většině krajů byla investiční aktivita nižší než začátkem století.

Ve srovnání s prvním desetiletím tohoto století, kdy v Česku dosahovala míra investic 28,9 % a v krajích se pohybovala od 24,2 % v Královéhradeckém kraji po 33,6 % ve Středočeském kraji, byla ve druhé dekádě tohoto století a také v období 2019 až 2022 nižší. Slabší investiční aktivitu oproti první dekádě zaznamenaly v posledních čtyřech letech všechny kraje s výjimkou hl. města Prahy.

Počet jednotek v registru ekonomických subjektů se v roce 2023 snížil.

Počet jednotek v registru ekonomických subjektů se v předchozích letech ve všech krajích zvolna zvyšoval. V roce 2023 však došlo k narušení tohoto trendu vlivem zhruba desetiprocentního úbytku počtu fyzických osob, který byl pravděpodobně vyvolán povinností využívat datové schránky. Z vývoje počtu subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou, který i v roce 2023 rostl, se můžeme domnívat, že svou činnost ukončily především tzv. „spící“ subjekty.

Zemědělská produkce rostla a ve většině krajů v ní zvyšovala svůj podíl rostlinná produkce.

Zemědělská produkce v b. c. v letech 2019 až 2022 ve všech krajích meziročně rostla, v roce 2022 podle semidefinitivních výsledků spíše díky cenovému vývoji, když ve stálých cenách poklesla ve většině krajů, s výjimkou kraje Jihočeského a Moravskoslezského a Kraje Vysočina. Ve struktuře zemědělské produkce zvyšovala svůj podíl rostlinná produkce, která ve většině krajů i převládala – nejvíce

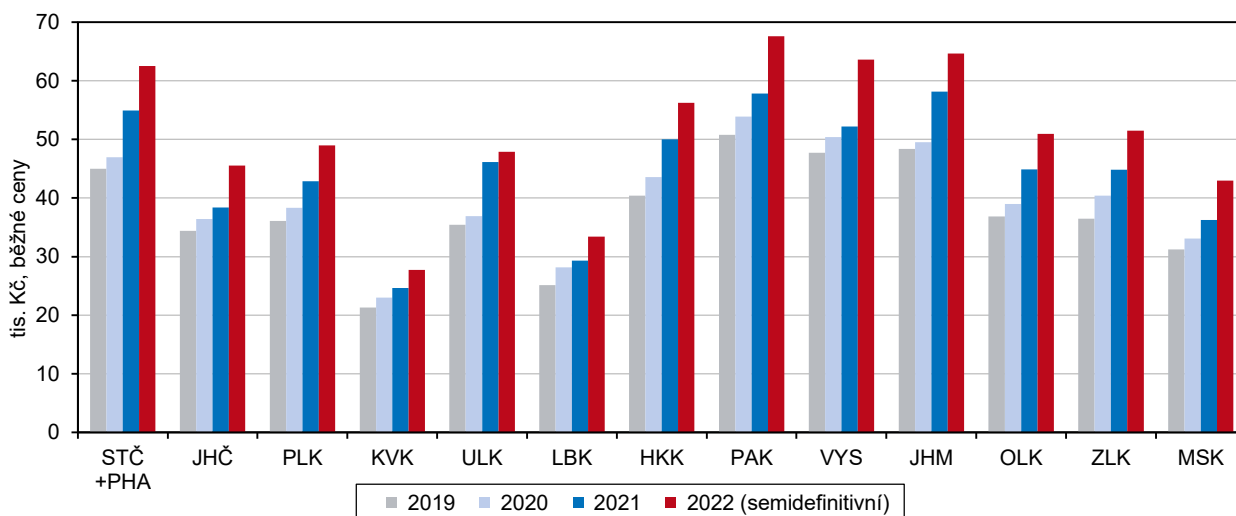

v Ústeckém a Olomouckém kraji s tříčtvrtinovým, resp. dvoutřetinovým podílem. Nejnižší podíl rostlinné produkce byl v Pardubickém kraji a Kraji Vysočina, kde byl naopak nejvyšší podíl živočišné produkce (48 %, resp. 45 % v roce 2022).

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy měli pardubičtí zemědělci.

Produkci zemědělského odvětví Česka dlouhodobě vytvářejí více než z poloviny kraje s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele pomyslného regionálního žebříčku držel od roku 2012 většinou Pardubický kraj díky drůbežářství, jen v roce 2021 ho těsně předstihl Jihomoravský kraj zásluhou vynikajících výsledků v rostlinné produkci. Na konci žebříčku se dlouhodobě umísťoval Karlovarský kraj, jehož produkce na 1 ha nedosahovala hodnot Pardubického kraje ani z poloviny.

Graf 5.6 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy v krajích

V roce 2023 byla sklizeň obilovin a brambor meziročně nižší, a sklizeň řepky vyšší.

Celorepublikově byly v uplynulých pěti letech z hlediska objemu sklizně obilovin na zrna a brambor úrodnější roky 2020, 2021 a 2022, ale v roce 2023 byla sklizeň těchto plodin nižší. Naproti tomu sklizeň řepky byla v letech 2019 až 2022 slabší a podprůměrná, v roce 2023 se řepce dařilo a díky výnosu a rozšíření ploch byla vyšší. Největší objem sklizně produkovaly kraje s největší výměrou orné půdy. Více než třetina sklizně obilovin Česka pocházela v předchozích pěti letech ze Středočeského a Jihomoravského kraje, více než třetina z celorepublikové sklizně brambor z Kraje Vysočina, 44 % sklizně řepky z krajů Středočeského, Jihočeského kraje a Vysočina a téměř dvě třetiny sklizně řepy cukrové ze Středočeského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje.

Výroba mléka se dlouhodobě zvyšovala, snáška konzumních vajec se v posledních letech snižovala.

V živočišné výrobě se v Česku dlouhodobě zvyšovala výroba mléka, v roce 2023 byla nejvyšší za posledních 30 let. Snáška konzumních vajec měla do roku 2021 rostoucí trend, který se ale v roce 2022 otočil a v posledních dvou letech snáška klesala. Výroba jatečného skotu od roku 2010 kolísala, v letech 2019 až 2021 se snižovala, ale poslední dva roky rostla. Výroba jatečných prasat po výrazném poklesu v první dekádě tohoto století od roku 2013 již spíše jen kolísala, aby v posledních dvou letech opět klesala. Výroba jatečné drůbeže se po prudkém snížení kolem roku 2010 a pozdějším pozvolném zvyšování v posledních šesti letech příliš neměnila. V regionálním srovnání nejvíce skotu chovali zemědělci v Kraji Vysočina a Jihočeském kraji – celkem třetinu z celorepublikového počtu – a tyto kraje měly i třetinový podíl na výrobě jatečného skotu Česka a Kraj Vysočina pětinaový

podíl na produkci mléka. V Kraji Vysočina a ve Středočeském kraji chovali zemědělci nejvíce prasat v Česku (dohromady 45 % republikového počtu) a podobný podíl měli i na výrobě jatečných prasat. Nejvíce drůbeže chovali zemědělci v krajích Středočeském, Pardubickém a Jihomoravském – 53 % z republikového počtu – a jejich podíl na republikové výrobě jatečné drůbeže byl ještě vyšší (zhruba 60 %).

Těžba dřeva po několika letech dramatického růstu poslední tři roky mírně klesala, ale stále dosahovala vysokých hodnot.

Těžba dřeva v letech 2018 až 2020 dramaticky rostla v souvislosti s likvidací následků kůrovce kalamity a polomů. Od roku 2021 sice již v Česku klesala, ale stále dosahovala vysokých hodnot, v roce 2023 srovnatelných s těžbou z roku 2007, kdy byly odstraňovány polomy po orkánu Kyrill. S postupem kůrovce dosáhla těžba rekordního objemu postupně ve všech krajích, pouze v Jihočeském kraji zůstal objem z roku 2007 nepřekonan.

Nejvíce dřeva se vytěžilo v Kraji Vysočina, kde se téměř výhradně jednalo o nahodilou těžbu.

Nejvíce dřeva se v uplynulých pěti letech vytěžilo v Kraji Vysočina, 22,1 % z celorepublikového objemu, kdy se téměř výhradně (z 97 %) jednalo o nahodilou těžbu. Ve většině krajů v posledních pěti letech nahodilá těžba představovala více než 80 % z celkového objemu těžby. Nejméně byly kůrovcem a polomy zasaženy lesy v Karlovarském a Zlínském kraji, ve kterých podíl nahodilé těžby tvořil 64 %, resp. 70 %.

Po kůrovcové kalamitě se od roku 2019 intenzivně zalesňovalo s mírnou převahou listnatých dřevin.

Jako reakce na kalamitu, v jejímž důsledku vznikaly holiny, se v posledních letech zvýšila plocha zalesňování, ve kterém celorepublikově na rozdíl od předchozích let mírně (z 50,3 %) převažovaly listnaté dřeviny. Nejvíce se zalesňovalo v Kraji Vysočina (ze 47 % listnáči). Podíl listnatých dřevin na zalesnění byl mezi krají v předchozích pěti letech nejvyšší v Moravskoslezském kraji (65 %) a nejnižší v Plzeňském kraji (37 %).

Regionální data z průmyslu jsou za průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji.

Z oblasti průmyslu má statistika do úrovně krajů k dispozici údaje za podniky, které v daném roce zaměstnávaly 100 a více zaměstnanců a měly sídlo v příslušném kraji. Výsledky a zejména jejich srovnání v čase může být ovlivněno tím, že se zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů na základě neměnných kritérií může rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí, a proto se v této části omezíme pouze na vývoj počtu subjektů a jejich zaměstnanců.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem byl v roce 2023 ve většině krajů nižší než v roce 2019.

Poté, co v letech 2019 až 2021 počet velkých průmyslových podniků i počet jejich zaměstnanců ve většině krajů mírně klesal, se v letech 2022 a 2023 již počet podniků spíše mírně zvyšoval. Počet zaměstnanců se však v roce 2022 zvýšil jen v polovině krajů a v Česku celkem, v roce 2023 se již většinou zaměstnanost znovu snížila. Při porovnání roků 2019 a 2023 se v Česku a v jeho deseti krajích počet velkých průmyslových podniků a jejich zaměstnanců snížil. Jen ve čtyřech krajích počet podniků vzrostl, přitom však ke zvýšení počtu zaměstnanců došlo jen ve dvou z nich – v Královéhradeckém a Jihomoravském kraji.

Nejvíce osob bylo zaměstnáno ve velkých průmyslových firmách středních Čech.

Největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony byl od roku 2018 Středočeský kraj (110 tis. zaměstnanců v roce 2023, podíl na Česku 13,6 %) a druhým největším Moravskoslezský kraj (96,1 tis. osob, resp. 11,8 %), který měl až do roku 2017 silnější zaměstnanost v průmyslu než střední Čechy. Nejméně zaměstnanců ve velkém průmyslu dlouhodobě uváděl nejmenší Karlovarský kraj (15,6 tis. osob, 1,9% podíl Česka).

Objem stavebních prací „S“ v krajích většinou rostl, v roce 2020 a 2023 v šesti krajích meziročně poklesl.

Objem stavebních prací „S“ podle dodavatelských smluv (v b. c.; tedy včetně cenového vlivu), provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, se v letech 2019 až 2023 ve většině krajů každoročně zvyšoval, nejvíce v roce 2022, kdy růst zaznamenaly všechny kraje (v Česku +21 %). Horší byla situace v pandemickém roce 2020 a v roce 2023, kdy objem „S“ v b. c. meziročně v šesti krajích klesl, což se projevilo v celorepublikových výsledcích v roce 2020 jako výrazné zpomalení a v roce 2023 jako stagnace. V uplynulém pětiletém období rostl objem „S“ nepřetržitě pouze v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden na stavbách v hl. městě Praze a nejnižší v Libereckém kraji.

Dlouhodobě nejvyšší stavební aktivita probíhala v hlavním městě, a to jak absolutně, (vyjádřeno objemem stavebních prací podle dodavatelských smluv v hodnotě „S“), tak relativně, po přepočtu na obyvatele. V posledních pěti letech z celkového objemu stavebních prací „S“ v tuzemsku byla v hl. městě Praze provedena jedna pětina. Druhý největší objem stavebních prací „S“ absolutně (12,2 % z tuzemského objemu) i relativně byl realizován v Jihomoravském kraji. Po přepočtu na obyvatele se pak dále nadprůměrně stavělo v Jihočeském a Pardubickém kraji, a naopak s nejnižší intenzitou v Libereckém kraji. Z celkového objemu „S“ podle směru výstavby v posledních letech mělo hl. město Praha mezi kraji nejvyšší podíl bytových budov (téměř 1/3) a nejnižší podíl inženýrských staveb. Nejvyšším podílem inženýrských staveb (téměř polovina z objemu „S“ v kraji) se vyznačovala výstavba v Jihočeském a Ústeckém kraji, což do značné míry souviselo s výstavbou dálnic.

V úhrnu let 2019 až 2023 dosahoval podíl prací pro veřejné zadavatele méně než 48 %.

Z celkového objemu „S“ v posledních pěti letech tvořily v Česku práce pro veřejné zadavatele 47,4 %, přitom nejvyšší (51 %) byl jejich podíl při pandemické krizi. Většinou se jednalo o inženýrské a vodohospodářské stavby, které v Česku z objemu prací pro veřejné zadavatele v úhrnu let 2019 až 2023 tvořily 63,7 %. Regionálně byl podíl prací pro veřejné zadavatele z objemu prací provedených na stavbách v kraji nejvyšší v Pardubickém a Jihočeském kraji (61,2 %, resp. 58,1 %) a nejnižší v hl. městě Praze a Karlovarském kraji (34,6 %, resp. 37,8 %).

Počet zahájených a dokončených bytů v prvním pandemickém roce většinou poklesl. Pozastavení a odložení výstavby se v Česku v roce 2021 promítlo do rekordního počtu zahájených bytů.

Růst bytové výstavby z let 2015 až 2019 pozastavila pandemická krize. V roce 2020 se počet zahájených a dokončených bytů ve většině krajů a v celém Česku meziročně snížil. Hned v následujícím roce počet zahájených bytů skokově vzrostl především zásluhou nové výstavby bytových domů v hl. městě Praze, Středočeském a Jihočeském kraji. Díky tomu pak v republikovém úhrnu, v hl. městě Praze i v Jihočeském kraji dosáhl rekordní hodnoty za posledních třicet let. Od roku 2022 počet zahájených bytů ve většině krajů klesal. V roce 2023, kdy již působil efekt rostoucích cen a problémů s dodávkami stavebních materiálů, to bylo především vlivem menší výstavby nových RD, když v Česku počet bytů zahájených v nových rodinných domech poklesl o více než čtvrtinu, zatímco počet zahájených bytů v nových bytových domech se snížil o desetinu.

Počet dokončených bytů v roce 2022 díky novým bytovým domům dosáhl v Česku téměř rekordního počtu.

Dokončování bytové výstavby ve druhém pandemickém roce 2021 celorepublikově stagnovalo. V roce 2022 došlo ve většině krajů k oživení ve fázi dokončování výstavby především zásluhou dokončení nových bytových domů. Tehdy dosáhl celkový počet dokončených bytů v Česku druhé nejvyšší hodnoty za posledních třicet let. V roce 2023 počet dokončených bytů meziročně sice poklesl, přesto byl při pohledu na uplynulé desetiletí ve všech krajích nadprůměrný.

V počtu zahájených i dokončených bytů se zvýšil podíl bytů v nových bytových domech a snížil podíl bytů v nových rodinných domech.

Ve struktuře bytové výstavby se ve sledovaném období začal významně snižovat podíl bytů v nových rodinných domech a zvyšovat podíl bytů v nových bytových domech. Zatímco v roce 2018 bylo v Česku téměř 58 % bytů zahájeno v nových RD, od roku 2021 klesl jejich podíl pod 50 %, v roce 2023 představoval 41 %. Podíl zahájených bytů v nových bytových domech se zvýšil z 22 % v roce 2018 na 38 % v roce 2021 a 2023. V úhrnu uplynulých pěti let se v Česku zahájené byty v nových RD podílely na celkovém počtu zahájených bytů 48,4 %, a zahájené byty v nových bytových domech 34,4 %. Ve struktuře dokončených bytů se snížení podílu bytů v nových rodinných domech projevilo se zpožděním, jejich podíl v roce 2018 představoval 56,6 % a v roce 2023 necelých 50 %.

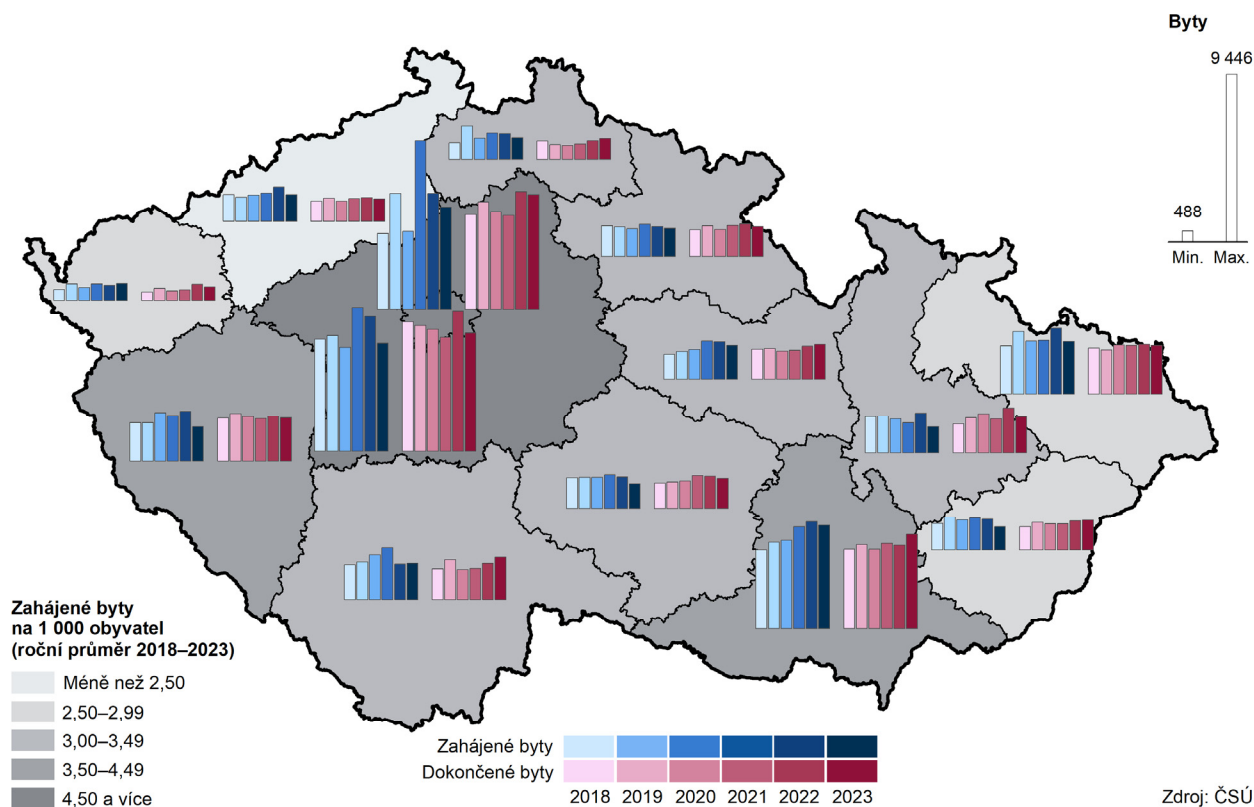
Nejvyšší podíl bytů v nových bytových domech byl v hl. městě Praze a nejvyšší podíl bytů v nových rodinných domech ve středních Čechách.

Regionálně byl podíl zahájených bytů v nových RD nejnižší v hl. městě Praze (za posledních 5 let pod 8 %) a nejvyšší, téměř dvoutřetinový byl ve Středočeském kraji. Naopak nejvyšší podíl zahájených bytů v nových BD byl v hl. městě Praze (81 %) a nejnižší v Ústeckém kraji (8 %). V Ústeckém kraji, kde podíl bytů v nových RD činil necelých 62 %, tvořily významnou část zahajované výstavby byty zahájené formou změny dokončených staveb (29 %).

Nejvíce bytů se stavělo ve Středočeském kraji a hl. městě Praze.

Absolutně největší počet bytů byl zahájen a dokončen ve Středočeském kraji, hl. městě Praze a Jihomoravském kraji, v souhrnu se na celorepublikovém počtu zahájených i dokončených bytů podílely 48 %. Tyto kraje byly na špici také v intenzitě bytové výstavby (po přepočtu na 1 tis. obyvatel), kdy se mezi ně zařadil ještě Plzeňský kraj s nadprůměrnou intenzitou zahajování a dokončování bytové výstavby za uplynulých pět let. V ostatních krajích byla intenzita podprůměrná, nejnižší v Ústeckém kraji.

Ktg 5.1 Bytová výstavba v krajích v letech 2018 až 2023

Opatření přijatá proti šíření koronaviru ochromila cestovní ruch.

Pandemie koronaviru zvrátila ve 2. čtvrtletí roku 2020 do té doby ve všech krajích rostoucí trend návštěvnosti a ochromila na dva roky cestovní ruch. Pouze letní sezóna, 3. čtvrtletí 2020 a 2021, kdy došlo k uvolnění opatření, byla srovnatelná s předchozími roky, i když s rozdílnou skladbou hostů, ve které výpadek nerezidentů alespoň částečně eliminovali rezidenti.

V roce 2023 již většina krajů překonala předpandemický počet hostů v HUZ,...

Během roku 2022 již cestovní ruch ožíval a v roce 2023 počet hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních (HUZ) většiny krajů překonal předpandemickou úroveň. Zahraniční návštěvnost na ni sice většinou stále ještě nedosáhla, ale chybějící nerezidenty zpravidla nahradili tuzemští hosté. Pouze v hl. městě Praze, Jihočeském a Ústeckém kraji se ve srovnání s rokem 2019 ubytovalo méně hostů, ale to stačilo, aby celkový počet hostů v HUZ Česka těsně nedosáhl hodnoty roku 2019 (–21 tis. osob).

...nedosáhly ho 3 kraje – hl. město Praha a kraje Jihočeský a Ústecký kraj.

Ztráta hl. města Prahy v roce 2023 na předpandemický rok 2019 v celkovém počtu hostů byla 602 tis. osob (939 tis. nerezidentů), ztráta Jihočeského kraje byla 142 tis. osob (206 tis. nerezidentů), ztráta Ústeckého kraje, který patřil dlouhodobě k nejméně navštěvovaným krajům Česka, byla podstatně menší – 34 tis. osob (11 tis. nerezidentů). V Ústeckém kraji jako jediném chyběli ve srovnání s rokem 2019 vedle nerezidentů také rezidenti.

Protože se zkrátila délka pobytu hostů, byly výsledky podle počtu přenocování horší. Hodnoty roku 2019 nedosáhlo 6 krajů a celé Česko.

Vzhledem k tomu, že oproti roku 2019 se průměrná délka pobytu hostů v roce 2023 ve většině krajů poněkud zkrátila, byly výsledky podle počtu přenocování v HUZ horší než podle počtu hostů. Kromě hl. města Prahy, Jihočeského a Ústeckého kraje nepřekonal předpandemický počet přenocování dále kraje Karlovarský, Zlínský a Moravskoslezský, v celém Česku do předpandemického počtu chyběla 1,2 mil. přenocování (2,1 %).

Cestovnímu ruchu jednoznačně dominuje hl. město Praha, druhý největší počet hostů se ubytoval v Jihomoravském kraji a druhý největší počet přenocování patřil díky lázeňství Karlovarskému kraji.

Dominantní postavení v cestovním ruchu mělo dlouhodobě hl. město Praha, kde podstatnou část z ubytovaných v HUZ tvořili cizinci. Přestože počet hostů hl. města Prahy poklesl, podílelo se hl. město Praha na celorepublikovém počtu hostů více než jednou třetinou, přitom na počtu nerezidentů 61 % a na počtu rezidentů 13 %. Druhý největší počet hostů ubytovaných v HUZ měl dlouhodobě Jihomoravský kraj (v roce 2023 podíl na Česku 9,9 %) a třetím nejnavštěvovanějším byl obvykle Jihočeský kraj (podíl 7,5 %). Podle počtu přenocování se v žebříčku krajů po hl. městě Praze umístil v roce 2023 díky lázeňství Karlovarský kraj (podíl na Česku 9,1 %), který druhé místo obsazoval i v době před pandemií. V Karlovarském kraji jako jediném z mimopražských krajů ve skladbě hostů obvykle převažovali nerezidenti. V letech 2020 až 2022, kdy zahraniční cestovní ruch skomíral, se Karlovarský kraj počtem přenocování propadl v regionálním žebříčku na třetí až páté místo. Na konci pomyslného žebříčku krajů podle počtu hostů i podle počtu jejich přenocování se umisťoval Pardubický kraj.

Životní prostředí

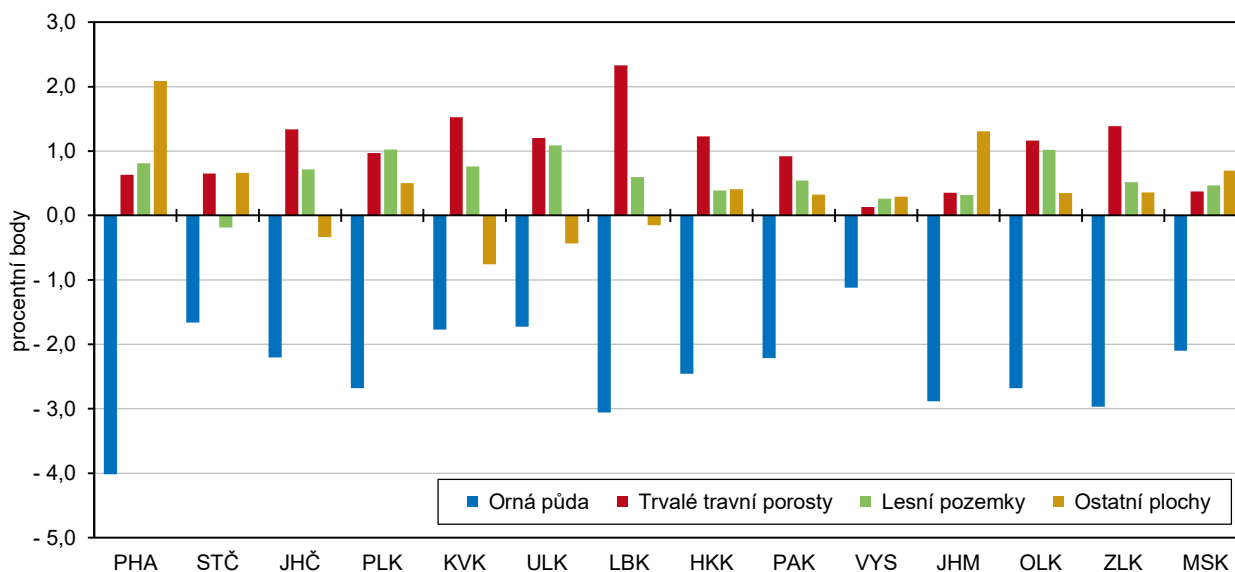
Orná půda ubývá především ve prospěch trvalých travních porostů.

Výměra orné půdy v Česku klesá, v porovnání s rokem 2001 byla její plocha v loňském roce menší o 174,5 tis. ha (o 5,7 %). Podíl orné půdy na celkové výměře Česka poklesl za tuto dobu o 2,2 p. b. Snížení podílu orné půdy na celkové výměře jsme zaznamenali ve všech krajích Česka, nejvíce se snížil v hl. městě Praze (o 4,0 p. b.). Ve většině krajů se tento pokles uskutečnil především ve prospěch podílu trvalých travních porostů. Především ve prospěch ostatních ploch se naproti tomu podíl orné půdy snížil v hl. městě Praze a Jihomoravském kraji. Podíl trvalých travních porostů, stejně jako zahrad a vodních ploch, rostl ve všech krajích. Podíl

trvalých travních porostů na celkové výměře vzrostl od roku 2001 nejvíce v Libereckém kraji (o 2,3 p. b.), celorepublikově se zvýšil o 0,9 p. b., podíl zahrad se zvýšil nejvíce ve Zlínském a Středočeském kraji (o 0,6 resp. 0,5 p. b.). Podíl lesní půdy se zvýšil ve všech krajích Česka s výjimkou Středočeského, kde došlo v porovnání s rokem 2001 k poklesu o 0,2 p. b. Největší nárůst podílu lesních ploch na celkové výměře zaznamenali v Ústeckém kraji (o 1,1 p. b.). Stejně jako v případě orné půdy klesá v Česku i výměra ovocných sadů, jejich rozloha byla v porovnání s rokem 2001 vloni menší o 13,1 %.

Graf 5.7 Změna podílů vybraných druhů půdy na celkové výměře kraje za období 2001 až 2023

Zdroj: ČÚZK

Stále více půdy je obhospodařováno způsoby šetrnými k životnímu prostředí.

Dlouhodobě se rozšiřuje plocha obhospodařovaná způsoby šetrnými k životnímu prostředí. Nejvíce se takové půdy vloni soustředilo v Jihočeském a Plzeňském kraji. Nejrychleji se v uplynulých pěti letech rozšiřovaly plochy obhospodařované způsoby šetrnými k životnímu prostředí ve Středočeském kraji a také v hl. městě Praze, která však disponuje v porovnání s ostatními kraji výrazně menší výměrou zemědělské půdy a nárůst výměry v absolutním vyjádření je tak z pohledu celého Česka zanedbatelný.

Nejvíce vody spotřebují domácnosti v hl. městě Praze.

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele nejprve v letech 2019–2021 meziročně rostlo, v letech 2022 a 2023 došlo ve všech krajích k poklesu. V porovnání s rokem 2018 poklesla spotřeba vody v roce 2023 ve většině krajů, nejvíce v Jihočeském kraji (o 7,1 %). Ve dvou krajích došlo k nárůstu spotřeby, a to ve Zlínském a Královéhradeckém kraji (o 1,8 resp. 0,2 %). Největší spotřebu vody dlouhodobě zaznamenáváme v hl. městě Praze, kde vloni bylo v průměru domácnostem fakturováno 103,8 l/os./den. Naopak dlouhodobě nejnižší je spotřeba ve Zlínském kraji, kde vloni dosáhlo specifické množství vody fakturované domácnostem 77,1 l/os./den). Celorepublikově byla spotřeba vody v domácnostech vloni při porovnání s rokem 2018 nižší o 2,5 l/os./den (o 2,8 %).

Meziročně došlo k výraznému nárůstu ceny vodného i stočného. Nejdražší vodu měli vloni v Ústeckém kraji.

Cena vodného a stočného rostla ve všech krajích po celé sledované období, nejvýraznější byl nárůst mezi roky 2022/2023. Během posledních 5 let se cena vody nejvíce zvýšila v Pardubickém kraji (o 45,5 %), nejméně vzrostla v Jihočeském kraji (o 28,9 %). Ke krajům s nejvyšší cenou vody patří v posledních letech Liberecký kraj, hl. město Praha a Ústecký kraj, ve kterém jako v jediném kraji přesáhla cena za 1 m³

fakturované vody vloni hranici 60 Kč (62,20 Kč). Nejnižší cenu fakturované vody mají dlouhodobě v Olomouckém kraji, v roce 2023 to bylo 45,60 Kč za 1 m³.

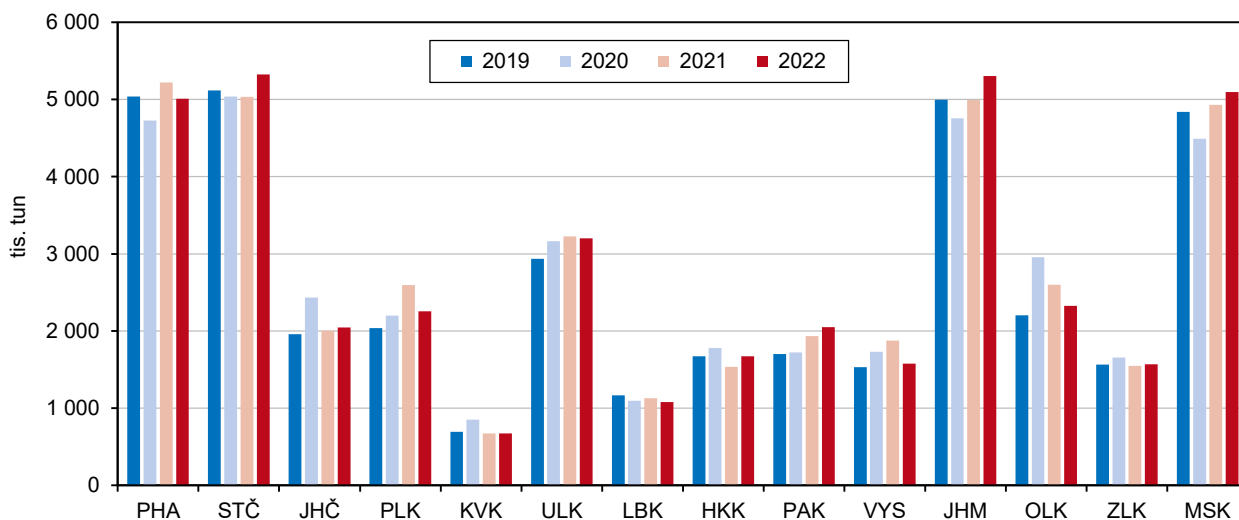
Cena stočného byla nejvyšší v hl. městě Praze.

Stejně jako cena vody, i cena stočného zaznamenala v posledních letech nejvýraznější nárůst mezi roky 2022 a 2023. Tento nárůst dosáhl nejvyšších hodnot ve Zlínském kraji (26,4 %), nejméně vzrostla meziročně cena stočného v Ústeckém kraji (o 11,8 %). V porovnání s rokem 2018 vzrostla cena stočného nejvíce v hl. městě Praze (o 67,1 %), kde zákazníci v roce 2023 platili i nejvyšší stočné v Česku (56,80 Kč/m³). Nejméně cena stočného vzrostla za uplynulých 5 let v Ústeckém kraji (o 27,3 %). Nejnižší stočné dlouhodobě platí zákazníci v Kraji Vysočina (vloni to bylo 37,70 Kč/m³), v porovnání s ostatními kraji je nízké stočné účtováno také obyvatelům Jihočeského a Plzeňského kraje.

Nejvíce znečištěné ovzduší má hl. město Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj.

Mezi kraje s nejvíce znečištěným ovzduším patří hl. město Praha, Ústecký a Moravskoslezský kraj. V Ústeckém a Moravskoslezském kraji jsou příčinou vysokých měrných emisí převážně stacionární zdroje, na území hl. města Prahy se na znečištění podílejí především mobilní zdroje. Z dlouhodobého pohledu je celkové znečištění stacionárními a mobilními zdroji nejvyšší v případě tuhých znečišťujících látek a oxidů dusíku v hl. městě Praze, emisemi SO₂ je nejvíce zasažen Ústecký kraj a emise CO jsou nejvyšší v Moravskoslezském kraji. V porovnání s ostatními kraji jsou emise CO rovněž výrazně vyšší i v hl. městě Praze.

Graf 5.8 Produkce odpadů v krajích

Celková produkce odpadů nejvíce vzrostla v porovnání s rokem 2018 v Pardubickém kraji.

Produkce odpadů se v posledních letech v jednotlivých krajích vyvíjela různě, celorepublikově byla v roce 2022 v porovnání s rokem 2018 vyšší o 3,0 %. Za toto období se zvýšila v osmi krajích, nejvíce v Pardubickém kraji (o 36,4 %), což se projevilo i v nejvýraznějším nárůstu produkce odpadů v přepočtu na 1 obyvatele (o 34,6 %). Nejvíce se celková produkce odpadů snížila v Karlovarském kraji, kde byla v roce 2022 v porovnání s rokem 2018 nižší o 28,8 %. V přepočtu na jednoho obyvatele činil tento pokles 27,9 %. Produkce nebezpečného odpadu naproti tomu jak celorepublikově, tak i ve většině krajů klesala. Nejvíce se snížila v Karlovarském kraji, a to o 66,1 %. Kromě Královéhradeckého a Olomouckého kraje a Kraje Vysočina vzrostla produkce nebezpečného odpadu především v Pardubickém kraji, kde byl tento nárůst nejvyšší (41,9 %).

Objem vyprodukovaného komunálního odpadu se nejvíce zvýšil v Jihomoravském kraji.

Stejně jako celková produkce odpadů, vzrostla za sledované období celorepublikově i produkce komunálního odpadu. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v Jihomoravském kraji, kde byla produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele v roce 2022 v porovnání s rokem 2018 vyšší o 10,0 %. Ve čtyřech krajích produkce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele poklesla, a to v Ústeckém a Královéhradeckém kraji a v Kraji Vysočina a v hl. městě Praze.

Největší investice vložili do ochrany životního prostředí investoři se sídlem v hl. městě Praze.

Celkové investice na ochranu životního prostředí, vynaložené v roce 2023 v Česku, dosáhly hodnoty 36 617,5 tis. Kč. V uplynulých šesti letech vložili každoročně nejvíce prostředků do ochrany životního prostředí investoři se sídlem v hl. městě Praze (v roce 2023 to bylo 11 770,2 tis. Kč; 32,1 % všech investovaných prostředků v Česku). Druhý nejvyšší objem prostředků je pravidelně investován v Moravskoslezském kraji (v roce 2023 to bylo 4 803,4 tis. Kč; 13,1% podíl Česka). Naopak nejméně prostředků investovali do ochrany životního prostředí ve sledovaném období investoři v Karlovarském kraji a od roku 2019 i Libereckém kraji – jejich podíly nepřesáhly jednotlivě 2% podíl na celkovém objemu investovaných prostředků v Česku.

Největší objem prostředků směřoval do nakládání s odpadními vodami.

Ze sledovaných účelů investic do ochrany životního prostředí se v roce 2023 v rámci Česka nejvíce investovalo do nakládání s odpadními vodami, nejvyšší objemy prostředků sem směřovali investoři z osmi krajů. Investoři se sídlem v hl. městě Praze, Jihočeském, Ústeckém a Moravskoslezském kraji nejvíce investovali do ochrany ovzduší a klimatu a do nakládání s odpady směřovaly nejvyšší objemy prostředků od investorů z Libereckého a Královéhradeckého kraje.

Nejvíce se v přepočtu na 1 obyvatele investovalo do životního prostředí v Jihočeském kraji.

Investice na ochranu životního prostředí z pohledu kraje, kde byla investice uskutečněna, byly v loňském roce nejvyšší v Jihočeském kraji, kde objem vynaložených prostředků dosáhl 5 140 Kč na 1 obyvatele kraje. Druhý nejvyšší objem investic v přepočtu na 1 obyvatele byl vynaložen v Moravskoslezském kraji (4 585 Kč), jen o něco méně to bylo v Ústeckém kraji (4 508 Kč). Nejméně bylo do ochrany životního prostředí investováno na území Karlovarského kraje, a to 795 Kč na 1 obyvatele.

V případě neinvestičních nákladů směřovaly největší objemy prostředků do nakládání s odpady.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v Česku v roce 2023 objemu 93 631,6 tis. Kč. Z pohledu sídla investora vynaložili nejvíce nákladů na ochranu životního prostředí investoři se sídlem na území hl. města Prahy, a to 20 104,3 tis. Kč, což bylo 21,5 % všech prostředků vynaložených v Česku. Ve všech krajích investoři vynaložili největší objem prostředků na nakládání s odpady. Tento účel byl nejvíce preferovaný investory sídlícími v Královéhradeckém kraji, kteří na něj vynaložili 85,3 % veškerých jimi vynaložených neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové- hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho- moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko- slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
2022	-1,8	0,5	-0,6	-2,0	-2,0	-4,0	-3,2	-2,4	-2,0	-2,1	-1,7	-1,0	-2,4	-2,3	-3,5
2023	-2,0	0,3	-1,0	-2,4	-1,9	-4,1	-3,9	-2,6	-2,6	-1,7	-1,9	-1,4	-2,6	-2,4	-3,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
2022	30,6	60,7	37,4	25,5	46,6	39,6	19,8	28,4	25,0	29,2	22,7	28,0	16,5	16,3	13,3
2023	8,7	19,7	12,5	5,8	15,0	9,1	2,5	6,1	5,7	5,1	8,1	9,2	4,3	2,8	3,0
Úhrnná plodnost ¹⁾															
2018	1,708	1,563	1,743	1,742	1,696	1,593	1,688	1,749	1,739	1,742	1,750	1,763	1,725	1,703	1,676
2019	1,709	1,521	1,763	1,745	1,702	1,677	1,726	1,759	1,717	1,814	1,815	1,754	1,680	1,653	1,666
2020	1,709	1,508	1,747	1,751	1,688	1,620	1,719	1,757	1,758	1,773	1,802	1,728	1,788	1,711	1,674
2021	1,826	1,713	1,899	1,866	1,792	1,690	1,785	1,775	1,845	1,853	1,947	1,832	1,821	1,878	1,780
2022	1,639	1,476	1,662	1,692	1,619	1,500	1,639	1,574	1,679	1,665	1,751	1,684	1,711	1,675	1,625
2023	1,456	1,308	1,492	1,484	1,400	1,315	1,428	1,415	1,507	1,516	1,567	1,476	1,536	1,543	1,463
Index stáří k 31. 12. ²⁾															
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
2022	126,1	116,4	103,5	132,8	130,6	139,5	128,5	127,0	141,6	128,5	133,2	123,6	136,3	141,0	136,6
2023	129,5	117,4	106,3	137,2	134,0	144,8	133,2	131,3	145,5	131,9	136,7	126,5	140,1	145,3	141,3
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
2022	75,1	77,1	75,4	75,6	75,2	73,2	73,1	74,9	75,8	75,6	76,2	75,6	74,7	75,0	73,2
2023	76,5	78,2	76,6	76,9	77,0	75,2	74,5	76,2	77,7	76,9	77,3	77,0	76,1	76,5	74,8
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
2022	81,3	82,8	81,4	81,3	81,1	79,2	79,2	81,0	81,6	81,2	81,9	81,9	81,2	81,8	80,3
2023	82,4	83,8	82,5	82,3	82,2	81,1	80,4	82,3	82,5	82,8	82,9	83,1	82,4	83,0	81,4
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5
2022	10,3	25,4	11,0	7,3	13,3	13,1	7,6	9,5	7,0	8,0	6,0	9,1	4,5	4,6	4,7
2023	9,8	24,7	10,2	6,8	12,7	12,3	6,8	8,9	6,4	7,4	5,8	8,7	4,3	4,3	4,4

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
	Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové-hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
	Míra zaměstnanosti (%)														
2018	59,2	64,4	60,9	58,5	59,6	60,4	55,8	56,8	58,0	59,1	58,5	58,5	58,2	57,8	57,6
2019	59,2	64,5	61,4	57,9	60,0	59,7	55,8	56,6	58,6	59,2	58,7	58,9	57,4	57,3	56,9
2020	58,3	62,9	60,7	57,4	59,0	57,1	55,8	56,5	57,1	58,4	58,1	58,3	55,4	56,9	55,9
2021	58,1	63,3	60,1	58,1	59,1	55,3	56,0	56,1	57,3	57,8	57,1	57,9	56,0	56,3	55,4
2022 ¹⁾	58,1	63,4	60,2	57,0	59,7	58,6	56,3	55,9	56,4	57,1	57,5	58,3	56,0	56,4	55,1
2023 ¹⁾	58,4	64,5	59,6	56,8	58,5	60,1	57,6	55,3	56,5	57,7	58,6	58,1	57,1	57,2	55,2
	Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. (%) ²⁾ (MPSV)														
2018	3,07	1,93	2,64	2,38	2,12	2,93	4,50	3,18	2,31	2,19	3,02	3,86	3,37	2,61	4,65
2019	2,87	1,90	2,44	2,31	2,33	2,74	3,90	2,95	2,38	2,20	2,70	3,48	2,94	2,43	4,44
2020	4,02	3,51	3,52	3,19	3,36	5,45	5,46	4,06	3,11	2,92	3,31	4,55	4,11	3,22	5,55
2021	3,49	2,76	2,98	2,82	2,78	4,18	5,08	3,66	2,83	2,45	2,99	4,02	3,35	2,73	5,14
2022	3,72	3,04	3,23	2,98	2,94	4,24	5,54	3,97	3,10	2,86	3,08	4,36	3,63	2,89	5,12
2023	3,73	2,80	3,17	3,12	2,90	4,38	5,66	3,93	3,19	3,10	3,05	4,37	3,81	2,88	5,23
	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných k 31. 12. (%) ³⁾ (MPSV)														
2018	0,80	0,42	0,68	0,38	0,39	0,69	1,35	0,70	0,43	0,24	0,74	1,15	0,81	0,53	1,69
2019	0,60	0,33	0,51	0,27	0,34	0,50	0,87	0,51	0,34	0,21	0,50	0,87	0,50	0,35	1,38
2020	1,01	0,67	0,82	0,55	0,70	1,01	1,55	0,95	0,61	0,44	0,74	1,37	0,93	0,63	2,06
2021	1,27	1,10	1,00	0,80	0,88	1,66	2,05	1,24	0,75	0,52	0,88	1,61	1,09	0,78	2,31
2022	1,12	0,89	0,87	0,59	0,74	1,25	1,91	1,09	0,69	0,46	0,76	1,52	0,95	0,66	2,09
2023	1,20	0,90	0,97	0,69	0,77	1,42	2,22	1,20	0,80	0,59	0,82	1,56	1,05	0,71	2,11
	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)														
2018	253,9	345,8	271,7	238,7	245,9	231,8	219,9	233,1	244,9	240,9	247,6	245,2	227,1	233,1	228,0
2019	269,6	352,0	290,0	251,0	267,2	245,0	237,5	248,9	266,5	253,8	264,2	266,0	241,8	249,9	241,4
2020	275,1	354,9	279,6	260,5	274,4	245,5	251,0	255,7	270,5	263,7	272,7	274,1	250,5	258,8	250,8
2021	295,2	393,3	305,0	280,8	293,4	255,1	263,3	267,3	285,7	278,5	288,1	291,9	269,4	275,0	266,8
2022	326,8	423,3	340,0	312,1	323,1	296,7	292,8	295,1	314,4	311,9	321,8	323,9	297,4	302,9	300,6
2023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)														
2018	29 184	34 338	30 048	27 909	30 055	26 774	27 901	28 882	28 348	27 851	28 211	28 728	27 253	27 398	27 653
2019	31 449	37 719	32 692	29 534	31 966	28 675	30 341	30 889	30 865	29 819	30 231	30 967	29 491	29 170	29 828
2020	33 195	38 732	34 518	31 508	33 961	30 314	32 404	32 590	32 880	31 734	32 354	32 837	31 571	30 999	31 924
2021	35 169	41 096	35 983	33 347	35 593	31 961	34 044	33 894	34 772	33 315	34 179	35 118	33 135	32 913	33 611
2022	37 418	43 950	38 431	35 267	37 500	33 679	36 133	35 643	36 734	35 357	36 078	37 733	35 107	34 968	35 723
2023	39 518	46 429	40 426	37 542	40 100	35 622	37 801	38 096	38 584	37 328	37 903	39 594	37 143	37 265	38 073
	Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁴⁾ (MPSV)														
2018	12 435	13 299	12 605	12 325	12 380	12 054	12 272	12 301	12 282	12 190	12 164	12 279	12 063	12 207	12 503
2019	13 487	14 384	13 669	13 380	13 423	13 066	13 299	13 349	13 334	13 238	13 231	13 331	13 108	13 261	13 553
2020	14 502	15 439	14 703	14 393	14 434	14 030	14 291	14 343	14 346	14 250	14 248	14 343	14 100	14 279	14 570
2021	15 453	16 467	15 675	15 334	15 371	14 918	15 216	15 273	15 286	15 187	15 195	15 280	15 017	15 227	15 523
2022	18 098	19 268	18 361	17 949	18 002	17 436	17 819	17 877	17 905	17 800	17 826	17 910	17 595	17 855	18 176
2023	20 310	21 519	20 591	20 151	20 191	19 557	20 021	20 076	20 120	20 026	20 060	20 123	19 792	20 082	20 385
	Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (%) ⁵⁾ (ČSSZ)														
2018	26,3	13,7	22,7	28,0	29,0	28,6	28,6	25,5	27,4	31,2	33,1	24,8	29,8	27,7	30,8
2019	26,7	13,8	23,0	28,7	29,3	29,0	28,9	25,9	27,9	31,8	33,8	25,2	30,4	28,2	31,3
2020	27,3	13,9	23,4	29,6	29,7	29,7	29,3	26,5	28,6	32,5	34,7	25,7	31,2	28,9	32,1
2021	28,2	14,2	24,1	30,8	30,5	30,5	29,9	27,4	29,7	33,5	36,1	26,6	32,4	30,3	33,2
2022	28,8	14,4	24,5	31,7	30,9	31,2	30,4	28,0	30,4	34,3	36,9	27,1	33,2	31,1	34,1
2023	31,0	16,1	26,7	34,1	32,8	33,3	32,3	30,3	32,6	36,5	39,5	29,3	35,5	33,6	36,4

¹⁾ data vypočtena dle nové metodiky, údaje předchozích let nejsou srovnatelné²⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce (ÚP) ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ⁴⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec⁵⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové-hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
	Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)														
2018	509,2	1 137,0	450,7	407,7	459,1	324,5	355,7	387,2	447,8	408,4	403,9	480,8	392,5	425,2	415,6
2019	542,8	1 202,2	498,5	436,2	476,7	339,4	387,4	412,4	480,6	427,0	434,8	513,1	419,4	460,1	424,3
2020	533,6	1 173,0	466,5	437,5	467,5	327,8	374,7	404,0	480,6	437,0	448,2	519,7	422,6	449,5	410,2
2021	571,1	1 294,6	488,8	451,7	503,0	339,9	394,6	420,4	507,7	450,9	460,1	557,1	452,7	480,6	445,2
2022	635,0	1 453,6	557,6	480,5	553,5	377,9	440,7	457,7	543,1	513,2	474,3	624,8	503,7	524,9	499,8
2023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)														
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	103,0	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,5	95,1	90,2	95,6	94,1	92,8	92,7	93,5	95,4	98,5	98,4	97,3	96,4	92,9	92,4
2021	103,6	107,3	101,8	99,7	103,9	99,1	101,1	100,6	102,5	100,0	97,6	103,6	103,2	104,0	104,4
2022	102,4	102,3	107,8	98,8	101,0	99,9	100,4	101,6	100,7	105,3	96,5	102,6	101,4	100,2	103,5
2023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)														
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	29,6
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	31,2
2020	42,3	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	39,0	40,4	33,1	33,1
2021	47,4	54,9	38,4	42,8	24,6	46,1	29,3	50,0	57,8	52,2	58,1	44,9	44,8	36,3	36,3
2022 ¹⁾	54,3	62,5	45,5	49,0	27,7	47,9	33,4	56,2	67,6	63,6	64,6	50,9	51,5	43,0	43,0
2023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích ²⁾ (tis. fyzických osob)														
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
2022	820,5	77,6	111,1	46,6	57,4	16,2	61,3	44,0	45,7	47,9	45,6	72,2	45,2	51,8	97,8
2023	812,8	76,9	110,4	46,2	58,2	15,6	60,9	43,2	45,8	46,2	45,5	72,6	44,7	50,5	96,1
	Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele ³⁾ (tis. Kč)														
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
2022	39,8	61,5	35,3	40,6	38,8	39,4	33,5	25,4	35,0	44,4	32,1	44,9	40,0	32,7	32,6
2023	39,6	66,5	36,4	42,7	36,8	46,1	32,7	26,1	31,3	44,5	33,1	40,3	33,7	34,8	29,9
	Dokončené byty na 1 000 obyvatel														
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	3,3	4,1	4,6	2,7	4,2	2,1	1,6	2,0	3,2	3,2	3,7	4,0	3,1	2,6	2,3
2022	3,7	4,9	5,5	3,1	4,2	3,2	1,7	2,3	3,3	3,5	3,5	3,9	4,0	2,8	2,3
2023	3,5	4,7	4,6	3,6	4,0	2,6	1,6	2,6	3,0	3,7	3,3	4,3	3,2	2,9	2,3
	Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel														
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629
2022	4 703	10 010	1 948	6 501	3 593	14 943	1 883	7 516	8 290	2 579	3 024	3 343	3 638	3 907	2 294
2023	5 134	12 269	2 096	6 824	3 665	17 271	1 981	7 437	8 300	2 654	3 032	3 464	3 715	3 900	2 301

¹⁾ semidefinitivní údaje²⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převážující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převážující stavební činností

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Králové-hradecký	Pardubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
	Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1–4 (t/km ²) ¹⁾ (ČHMÚ)														
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,30
2021	0,77	0,26	0,74	0,25	0,30	0,80	3,96	0,32	0,45	1,10	0,21	0,12	0,48	0,61	2,35
2022	0,82	0,31	0,73	0,26	0,36	1,13	2,81	0,33	0,47	1,27	0,19	0,12	0,41	0,58	1,97
2023	0,69	0,28	0,62	0,19	0,29	0,76	2,20	0,33	0,46	0,94	0,17	0,12	0,35	0,57	1,70
	Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1–4 (t/km ²) ¹⁾ (ČHMÚ)														
2018	2,34	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,18	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,96	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021	2,00	15,57	1,88	0,95	1,00	1,92	4,77	1,24	1,48	2,75	1,35	1,69	1,44	1,59	3,23
2022	1,98	15,77	1,88	0,97	1,02	1,45	4,74	1,24	1,49	2,92	1,33	1,63	1,42	1,54	3,01
2023	1,81	15,38	1,74	0,92	0,97	1,32	4,21	1,19	1,44	2,34	1,29	1,55	1,32	1,50	2,60
	Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)														
2018	3 580	3 979	3 668	3 344	3 306	3 211	3 559	2 385	3 138	2 897	3 325	4 429	4 177	2 502	3 830
2019	3 510	3 829	3 714	3 043	3 469	2 354	3 580	2 632	3 035	3 261	3 009	4 200	3 486	2 681	4 027
2020	3 607	3 563	3 618	3 782	3 719	2 889	3 860	2 473	3 224	3 289	3 398	3 983	4 679	2 845	3 753
2021	3 743	4 120	3 649	3 150	4 500	2 368	4 037	2 585	2 830	3 759	3 724	4 221	4 168	2 703	4 179
2022	3 643	3 743	3 731	3 148	3 771	2 316	3 952	2 413	3 027	3 900	3 079	4 385	3 696	2 708	4 292
2023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg) ²⁾														
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021	510	494	561	528	488	464	500	455	380	545	554	492	557	488	535
2022	504	494	536	553	488	448	468	468	505	499	512	493	551	462	516
2023	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)														
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
2022	89,4	111,2	87,0	80,2	86,8	89,0	91,9	87,7	82,5	78,8	81,1	92,1	83,7	77,2	90,4
2023	86,7	103,8	86,1	78,1	84,2	84,2	89,9	84,0	80,7	78,5	78,5	89,5	82,3	77,1	86,0
	Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových vod, %)														
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
2022	97,7	100,0	99,9	96,4	95,4	99,9	98,6	98,4	95,8	98,8	92,2	99,0	97,9	93,3	95,1
2023	97,7	100,0	99,9	96,3	96,1	99,7	98,9	98,4	96,3	99,1	91,8	99,0	98,6	92,3	95,3
	Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)														
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095
2022	3 165	3 164	2 684	6 329	3 309	2 008	3 254	1 747	2 130	3 170	3 930	2 847	2 697	2 097	3 942
2023	3 366	2 885	3 380	5 140	3 881	795	4 508	1 642	2 861	2 717	4 197	2 848	2 544	2 804	4 585

¹⁾ údaje před rokem 2021 nejsou srovnatelné vlivem změny metodiky; údaje za roky 2022 a 2023 jsou předběžné; data převzata k 20. 9. 2024

²⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Jihočeského kraje v letech 2001–2023

	2001	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ								
Počet obyvatel (k 31. 12.)	624 568	627 766	638 706 ⁽⁸⁾	636 138	636 611	636 707	637 300	637 834
v tom ve věku: 0–14 let	101 779	93 438	92 715 ⁽⁶⁾	93 935	94 968	95 890	96 875	97 967
15–64 let	437 342	446 006	446 990 ⁽⁶⁾	439 059	434 132	429 563	425 694	421 869
65 let a více	85 447	88 322	99 001 ⁽⁶⁾	103 144	107 511	111 254	114 731	117 998
Průměrný věk (k 31. 12.)	38,7	39,8	40,9 ⁽⁶⁾	41,2	41,4	41,6	41,9	42,1
Sňatky	3 190	3 075	2 891	2 845	2 756	2 600	2 806	2 887
Rozvody	1 867	1 886	1 863	1 807	1 595	1 747	1 568	1 583
Živě narození	5 554	6 137	6 933	6 379	6 655	6 374	6 437	6 600
Zemřelí	6 373	6 399	6 416	6 374	6 504	6 604	6 428	6 933
Přirozený přírůstek/úbytek	-819	-262	517	5	151	-230	9	-333
Přistěhovalí	4 376	6 350	4 916	4 244	4 610	4 711	4 945	5 154
Vystěhovalí	4 282	4 034	4 370	3 882	4 288	4 385	4 361	4 287
Přírůstek/úbytek stěhováním	94	2 316	546	362	322	326	584	867
Celkový přírůstek/úbytek	-725	2 054	1 063	367	473	96	593	534
SOCIÁLNÍ VÝVOJ								
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)	129,2	155,6	185,7	188,9	189,3	188,9	198,6	204,2
Pracovní síla (ekonomicky aktivní; tis. osob)	317,2	316,6	316,8	317,4	313,0	311,8	319,3	316,0
Osoby mimo prac. sílu (15 let a více; tis. os.)	204,7	215,1	229,0	224,9	228,9	229,3	221,0	223,9
Míra ekonomické aktivity (%)	60,8	59,5	58,0	58,5	57,8	57,6	59,1	58,5
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.)	19 162	23 632	29 545	26 450	28 767	31 551	27 645	22 576
Podíl nezam. osob ¹⁾ (k 31. 12.; %)	.	4,92	6,39	5,81	6,37	7,10	6,20	5,07
Děti, žáci a studenti (k 30. 9.)								
mateřských škol	18 620	18 317	21 430	22 055	22 942	23 292	23 419	23 351
základních škol	66 787	57 480	49 590	49 737	50 393	51 569	52 741	54 054
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)	.	34 998	31 994	30 482	29 076	27 738	27 001	26 575
Studenti vysokých škol ²⁾ (k 31. 12.)	6 971	10 581	16 901	17 857	18 049	17 662	16 718	15 591
Obyvatelé na 1 lékaře	285,6	283,1	249,6	244,3	241,5	243,6	243,4	237,1
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾ (Kč)	6 692	7 635	10 024	10 459	10 680	10 872	10 985	11 260
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	27,2	26,7	24,0	23,3	22,0	23,6	23,1	19,8
EKONOMICKÝ VÝVOJ								
Hrubý domácí produkt (mil. Kč)	145 476	179 338	199 528	200 384	205 709	206 953	213 174	224 268
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny; %)	100,8	108,4	101,2	99,8	100,7	98,3	100,3	103,9
Výdaje na výzkum a vývoj (mil. Kč)	.	1 598	2 114	2 193	2 537	2 534	2 488	2 665
Registrované subjekty (k 31. 12.)	128 073	144 260	155 762	158 543	160 091 ⁽⁸⁾	159 363	160 786	162 106
Produkce zemědělského odvětví (mil. Kč)	.	11 774	11 217	12 334	13 323	13 268	13 753	12 506
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾ (fyz. os.)	55 563	47 184	41 509	43 626	44 320	45 506	45 554	47 340
Staveb. práce "S" provedené v kraji ⁵⁾ (mil. Kč)	12 598	16 227	17 387	22 538	21 064	19 363	20 861	23 238
Dokončené byty	1 819	1 956	2 137	2 028	1 983	1 311	1 287	1 246
Hosté v hromadných ubyt. zařiz. (tis. osob)	920,1	1 023,3	893,0	913,0 ⁽¹⁰⁾	1 107,5	1 138,5	1 176,0	1 341,9
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)								
Zemědělská půda (k 31. 12.; ha)	496 163	494 376	491 753	491 150	490 527	490 052	489 693	489 367
z toho orná půda	320 729	319 248	315 188	313 686	312 285	311 036	310 043	308 550
Nezemědělská půda (k 31. 12.; ha)	509 487	511 314	513 936	514 488	515 109	515 609	516 002	516 431
z toho: lesní pozemky	374 007	375 989	377 489	377 758	378 005	378 332	378 556	378 852
zastavěné plochy a nádvoří	10 502	10 522	10 592	10 871	10 958	11 008	11 029	11 040
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)	92,3	92,8	86,4	85,7	86,6	86,2	84,7	85,4
Počet čistíren odpadních vod	124	253	269	279	291	307	321	327
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)	1 426	1 018	2 403	2 330	1 920	2 303	2 757	3 176

1) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

2) studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

3) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměr. starob. důchodu; data za prosinec

4) průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elekt., plynu, tepla, klimat. vzduchu

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
638 782	640 196	642 133	644 083	643 551 ⁶⁾	637 047	652 303	654 505	DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ
99 112	100 169	101 230	101 919	102 490 ⁶⁾	101 569	104 421	102 765	Počet obyvatel (k 31. 12.)
417 841	414 856	412 313	410 332	407 042 ⁶⁾	399 791	409 223	410 715	v tom ve věku: 0–14 let
121 829	125 171	128 590	131 832	134 019 ⁶⁾	135 687	138 659	141 025	15–64 let
42,3	42,5	42,7	42,8	43,0 ⁶⁾	43,2	43,1	43,3	65 let a více
3 175	3 145	3 407	3 284	2 792	2 656	3 313	2 990	Průměrný věk (k 31. 12.)
1 532	1 498	1 439	1 433	1 345	1 276	1 148	1 201	Sňatky
6 747	6 880	6 748	6 665	6 552	6 699	6 087	5 349	Rozvody
6 443	6 752	6 696	6 885	7 800	8 350	7 416	6 939	Živě narození
304	128	52	-220	-1 248	-1 651	-1 329	-1 590	Zemřelí
5 480	6 020	6 697	7 207	6 294	7 173	21 648	11 412	Přirozený přírůstek/úbytek
4 836	4 734	4 812	5 037	5 578	4 897	5 063	7 620	Přistěhovalí
644	1 286	1 885	2 170	716	2 276	16 585	3 792	Vystěhovalí
948	1 414	1 937	1 950	-532	625	15 256	2 202	Přírůstek/úbytek stěhováním
								Celkový přírůstek/úbytek
								SOCIÁLNÍ VÝVOJ
211,2	223,8	238,7	251,0	260,5	280,8	312,1	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)
319,3	321,9	320,4	319,1	316,6	319,8 ⁷⁾	303,5	307,6	Pracovní síla (ekonomicky aktivní; tis. osob)
220,2	217,4	219,5	222,0	225,6	220,6 ⁷⁾	221,5	224,7	Osoby mimo prac. sílu (15 let a více; tis. os.)
59,2	59,7	59,3	59,0	58,4	59,2 ⁷⁾	57,8	57,8	Míra ekonomické aktivity (%)
19 385	14 112	11 060	10 537	14 096	12 634	13 130	14 022	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.)
4,28	3,09	2,38	2,31	3,19	2,82	2,98	3,12	Podíl nezam. osob ¹⁾ (k 31. 12.; %)
23 065	23 045	23 060	23 017	22 651	22 743	23 536	23 216	Děti, žáci a studenti (k 30. 9.)
55 426	56 337	57 070	57 646	58 146	58 383	60 610	60 138	mateřských škol
26 275	25 968	26 104	26 439	26 825	27 784	28 911	30 018	základních škol
14 879	13 743	12 877	12 840	12 708	12 429	11 734	11 959	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
240,7	240,4	239,8	240,8	234,6	227,3	240,6	.	Studenti vysokých škol ²⁾ (k 31. 12.)
11 375	11 765	12 325	13 380	14 393	15 334	17 949	20 151	Obyvatelé na 1 lékaře
16,9	15,1	13,8	14,3	12,3	11,8	13,7	13,6	Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ³⁾ (Kč)
230 230	248 463	261 296	280 571	281 631	290 706	309 007	.	Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel
101,2	106,7	102,7	102,9	95,6	99,7	98,8	.	EKONOMICKÝ VÝVOJ
2 846	2 927	3 442	3 768	3 374	3 684	4 122	.	Hrubý domácí produkt (mil. Kč)
163 411	164 927	166 419	165 373	166 853	168 648	169 260	153 431	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny; %)
13 271	13 444	13 912	14 452	15 365	16 262 ⁹⁾	19 356	.	Výdaje na výzkum a vývoj (mil. Kč)
49 040	50 531	50 431	51 436	49 163	46 945	46 608	46 220	Registrované subjekty (k 31. 12.)
17 631	20 702	20 680	20 157	20 163	22 956	26 359	27 926	Produkce zemědělského odvětví (mil. Kč)
1 244	1 253	1 713	2 229	1 667	1 725	2 012	2 364	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾ (fyz. os.)
1 446,9	1 561,8	1 727,0	1 788,9	1 120,1	1 119,5	1 464,9	1 647,0	Staveb. práce "S" provedené v kraji ⁵⁾ (mil. Kč)
489 107	488 917	488 928	488 916	488 747	488 993	488 813	488 786	Dokončené byty
307 741	307 217	306 529	305 552	304 246	302 911	300 059	298 640	Hosté v hromadných ubyt. zařiz. (tis. osob)
516 702	516 881	516 872	516 883	517 053	516 808	516 986	517 019	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)
379 061	379 319	379 664	379 998	380 271	380 587	381 035	381 294	Zemědělská půda (k 31. 12.; ha)
11 053	11 100	11 133	11 191	11 240	11 309	11 367	11 429	z toho orná půda
84,7	84,6	84,1	82,3	82,6	82,8	80,2	78,1	Nezemědělská půda (k 31. 12.; ha)
338	354	364	375	378	385	394	407	z toho: lesní pozemky
1 170	1 991	3 135	3 239	2 818	2 580	6 329	5 140	zastavěné plochy a nádvoří
								Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)
								Počet čistíren odpadních vod
								Investice na ochranu ŽP podle místa
								investice na 1 obyvatele (Kč)

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)⁷⁾ data od roku 2022 dle nové metodiky, údaje předchozích let nejsou srovnatelné⁸⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁹⁾ semidefinitivní údaje ¹⁰⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel (k 31. 12.)	osoby	642 133	644 083	643 551	^{b)} 637 047	652 303	654 505
v tom: muži		317 268	318 468	318 048	^{b)} 315 242	321 352	322 338
ženy		324 865	325 615	325 503	^{b)} 321 805	330 951	332 167
z toho cizinci (bez azylantů)		21 225	22 942	23 601	25 179	47 616	44 609
Sňatky		3 407	3 284	2 792	2 656	3 313	2 990
Průměrný věk při prvním sňatku	roky						
ženichů		32,2	32,6	32,9	33,0	33,6	33,6
nevěst		29,4	29,9	30,2	30,3	30,8	31,0
Rozvody		1 439	1 433	1 345	1 276	1 148	1 201
Živě narození	osoby	6 748	6 665	6 552	6 699	6 087	5 349
z toho mimo manželství	%	50,3	49,3	50,6	49,8	50,7	49,4
Průměrný věk matky při narození dítěte	roky	30,3	30,6	30,6	30,8	30,8	30,8
prvního dítěte		28,6	28,7	28,8	29,1	29,0	29,1
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,742	1,745	1,751	1,866	1,692	1,484
Potrasy		2 163	1 998	1 954	1 863	1 783	1 637
z toho umělá přerušení těhotenství		1 178	1 143	1 069	995	1 038	957
Potrasy na 100 narozených	%	31,9	29,9	29,7	27,7	29,2	30,5
Zemřelí	osoby	6 696	6 885	7 800	8 350	7 416	6 939
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	52	-220	-1 248	-1 651	-1 329	-1 590
Přistěhovalí	osoby	6 697	7 207	6 294	7 173	21 648	11 412
z toho z ciziny		2 753	3 243	2 243	2 906	17 567	5 914
Vystěhovalí	osoby	4 812	5 037	5 578	4 897	5 063	7 620
z toho do ciziny		756	990	1 713	723	930	2 000
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	1 885	2 170	716	2 276	16 585	3 792
z toho s cizinou		1 997	2 253	530	2 183	16 637	3 914
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	1 937	1 950	-532	625	15 256	2 202
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,5	10,4	10,2	10,5	9,4	8,2
zemřelí	‰	10,4	10,7	12,1	13,1	11,4	10,6
přirozený přírůstek/úbytek	‰	0,1	-0,3	-1,9	-2,6	-2,0	-2,4
přistěhovalí	‰	10,4	11,2	9,8	11,3	33,3	17,4
vystěhovalí	‰	7,5	7,8	8,7	7,7	7,8	11,6
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	2,9	3,4	1,1	3,6	25,5	5,8
celkový přírůstek/úbytek	‰	3,0	3,0	-0,8	1,0	23,5	3,4
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	3,1	2,7	2,3	1,5	2,3	2,4
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	1,8	1,4	1,5	0,9	1,3	1,9
Obyvatelé ve věku (k 31. 12.)							
0–14 let	osoby	101 230	101 919	102 490	^{b)} 101 569	104 421	102 765
%	%	15,8	15,8	15,9	^{b)} 15,9	16,0	15,7
15–64 let	osoby	412 313	410 332	407 042	^{b)} 399 791	409 223	410 715
%	%	64,2	63,7	63,2	^{b)} 62,8	62,7	62,8
65 let a více	osoby	128 590	131 832	134 019	^{b)} 135 687	138 659	141 025
%	%	20,0	20,5	20,8	^{b)} 21,3	21,3	21,5
Průměrný věk (k 31. 12.)	roky	42,7	42,8	43,0	^{b)} 43,2	43,1	43,3
mužů		41,4	41,5	41,7	^{b)} 41,8	41,8	42,0
žen		43,9	44,1	44,2	^{b)} 44,4	44,3	44,6
Index stárání (k 31. 12.) ⁴⁾		127,0	129,3	130,8	^{b)} 133,6	132,8	137,2
Index ekonomické závislosti (k 31. 12.) ⁵⁾		67,5	69,1	70,7	^{b)} 72,6	73,6	74,3
Naděje dožití (dvoutleté období)	roky						
mužů při narození		76,3	76,6	76,2	75,2	75,6	76,9
žen při narození		82,0	82,1	81,9	81,1	81,3	82,3
mužů ve věku 65 let		16,2	16,3	15,8	15,2	15,5	16,4
žen ve věku 65 let		19,7	19,9	19,5	19,1	19,4	20,2

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 let a více	tis. osob	539,8	541,1	542,2	540,4	525,0	532,3
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	13,8	14,0	13,9	13,6	12,9	14,4
střední bez maturity	%	36,5	36,9	36,3	35,4	37,7	34,1
střední s maturitou	%	34,0	33,2	33,8	33,5	33,0	33,3
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	15,7	15,9	16,0	17,5	16,3	18,3
Pracovní síla (ekonomicky aktivní)	tis. osob	320,4	319,1	316,6	319,8	303,5	307,6
v tom: zaměstnaní ²⁾		315,8	313,4	311,0	314,2	299,3	302,3
z toho ženy		138,2	136,7	135,5	141,1	132,9	131,2
nezaměstnaní		4,5	5,7	5,6	5,6	4,1	5,3
z toho ženy		2,4	3,1	2,8	2,8	2,4	3,5
Osoby mimo pracovní sílu ve věku 15 let a více	tis. osob	219,5	222,0	225,6	220,6	221,5	224,7
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	83,5	83,7	84,0	85,6	85,7	84,4
zaměstnavatelé	%	2,8	3,1	3,0	2,5	2,3	2,3
pracující na vlastní účet	%	13,2	12,4	12,4	11,6	11,4	13,1
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	311,7	311,2	304,6	307,7	312,3	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	5,7	5,4	5,6	5,7	5,5	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	40,6	40,3	39,6	39,5	39,3	.
terciární (služby)	%	53,7	54,3	54,8	54,8	55,2	.
Míra ekonomické aktivity	%	59,3	59,0	58,4	59,2	57,8	57,8
muži		68,0	67,6	66,9	66,3	66,0	67,2
ženy		51,0	50,7	50,1	52,3	50,1	49,0
Míra zaměstnanosti	%	58,5	57,9	57,4	58,1	58,2	56,8
muži		67,2	66,6	65,9	65,3	65,3	66,6
ženy		50,2	49,6	49,1	51,3	51,3	47,7
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	1,4	1,8	1,8	1,8	1,4	1,7
muži		1,2	1,4	1,6	1,6	1,0	1,0
ženy		1,7	2,2	2,1	2,0	1,8	2,6
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ (k 31. 12.; MPSV,MPO)							
Zaměstnaní cizinci	osoby	21 904	23 541	26 422	28 864	34 289	34 503
v tom: evidovaní na úřadech práce		19 090	20 740	23 556	25 920	31 202	31 289
s platným živnostenským oprávněním		2 814	2 801	2 866	2 944	3 087	3 214
NEZAMĚSTNANOST (k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	11 060	10 537	14 096	12 634	13 130	14 022
z toho: ženy		5 603	5 224	7 073	6 384	6 956	7 391
absolventi škol a mladiství		562	488	737	562	675	837
osoby se zdravotním postižením		1 992	1 725	2 080	2 156	1 949	2 008
osoby pečující o dítě do 15 let věku		1 734	1 721	2 394	2 284	2 408	2 600
v tom podle věku:							
do 19 let		414	393	584	459	571	728
20–24 let		898	808	1 261	954	1 102	1 317
25–34 let		2 166	2 086	2 797	2 290	2 422	2 608
35–44 let		2 389	2 340	3 122	2 616	2 661	2 811
45–54 let		2 446	2 384	3 110	2 916	3 020	3 224
55 let a více		2 747	2 526	3 222	3 399	3 354	3 334
průměrný věk	roky	42,9	42,8	42,2	43,8	43,1	42,3
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		2 837	2 738	3 677	3 218	3 401	3 724
střední bez maturity		4 734	4 517	5 806	5 279	5 328	5 692
střední s maturitou		2 600	2 409	3 484	3 084	3 139	3 298
vyšší odborné vč. nástavbového		110	96	131	121	158	156
vysokoškolské		779	777	998	932	1 104	1 152

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů); do roku 2021 přepočteno na celou populaci, od roku 2022 přepočteno na celou populaci po odečtení odhadu osob žijících mimo soukromé domácnosti resp. mimo byty

²⁾ s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil

³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podle definice Mezinárodní organizace práce

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – sociální vývoj

1. pokračování

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	4 693	4 395	6 085	5 312	5 553	5 834
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		1 370	1 274	1 650	1 455	1 535	1 623
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		3 323	3 121	4 435	3 857	4 018	4 211
manuální pracovníci	osoby	6 141	6 000	7 527	6 961	7 211	7 807
kvalifikovaní (třídy 6–8)		3 245	3 087	3 836	3 453	3 508	3 854
nekvalifikovaní (třída 9)		2 896	2 913	3 691	3 508	3 703	3 953
v tom podle délky nezaměstnanosti:							
do 3 měsíců	osoby	5 999	5 854	5 695	5 084	5 943	6 010
více než 3 měsíce až 6 měsíců		2 038	2 103	3 133	2 293	2 944	2 948
více než 6 měsíců až 12 měsíců		1 239	1 341	3 024	2 036	1 889	2 243
více než 12 měsíců až 24 měsíců		1 183	1 118	2 829	2 969	1 811	2 514
více než 24 měsíců		1 089	629	771	1 201	1 232	1 215
Průměrná délka evidence	dny	336	254	270	325	289	297
Dosažitelní uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce ⁵⁾	osoby	9 807	9 474	13 017	11 379	11 868	12 751
z toho: ženy		4 876	4 627	6 513	5 720	6 268	6 722
absolventi škol a mladiství		540	469	718	542	653	813
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	osoby	4 899	4 899	5 488	4 791	5 022	5 320
z toho ženy		2 514	2 430	2 802	2 746	2 537	2 454
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměstnanosti	Kč	7 390	8 162	8 350	9 123	9 917	10 507
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	2,38	2,31	3,19	2,82	2,98	3,12
muži		2,35	2,32	3,13	2,75	2,75	2,91
ženy		2,41	2,30	3,26	2,89	3,21	3,33
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	0,38	0,27	0,55	0,80	0,59	0,69
Pracovní místa v evidenci úřadu práce	místa	17 575	19 385	18 614	20 279	17 315	13 678
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci úřadu práce	osoby	0,6	0,5	0,8	0,6	0,8	1,0
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTI							
Čistý disponibilní důchod domácností celkem	mil. Kč	152 980	161 402	167 719	180 707	200 687	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	238,7	251,0	260,5	280,8	312,1	.
průměr ČR = 100	%	94,0	93,1	94,7	95,1	95,5	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	30 620	32 821	35 301	37 715	39 728	42 028
muži		33 231	35 926	37 922	40 504	43 204	45 919
ženy		27 608	29 408	32 304	34 525	35 855	37 787
Medián mezd	Kč	27 909	29 534	31 508	33 347	35 267	37 542
muži		29 811	31 962	33 570	35 749	38 106	40 777
ženy		25 834	27 013	29 149	30 764	32 316	34 195
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	39 477	42 802	45 350	47 706	49 769	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		28 657	31 017	32 658	34 810	35 954	.
sociální náklady a výdaje		10 210	11 131	12 246	12 627	13 051	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (k 30. 9.)	osoby						
mateřských škol		23 060	23 017	22 651	22 743	23 536	23 216
základních škol		57 070	57 646	58 146	58 383	60 610	60 138
středních škol včetně konzervatoří (denní studium)		26 633	26 940	27 250	28 319	29 356	30 440
vyšších odborných škol (denní studium)		930	841	871	887	745	795

⁵⁾ ve věku 15–64 let⁶⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku⁷⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ⁸⁾ zdroj: MPSV (Informační systém o průměrném výdělku) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)⁹⁾ podniky se sídlem v kraji

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – sociální vývoj

2. pokračování

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Studenti vysokých škol (občané ČR, k 31. 12.)	osoby						
s trvalým bydlištěm v kraji		16 309	16 316	16 290	16 193	15 766	16 036
s místem výuky v kraji		12 877	12 840	12 708	12 429	11 734	11 959
z toho v prezenčním studiu	%	65,8	65,3	67,1	69,3	71,4	72,9
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	3 009	2 733	2 674	2 555	2 264	2 521
ZDRAVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 673	2 671	2 744	2 799	2 699	.
obyvatelé na 1 lékaře		213,8	214,3	215,0	205,3	212,5	.
z toho zubní lékaři		417	424	431	452	389	.
Nemocnice akutní péče		7	7	7	7	7	.
lůžka		2 778	2 807	2 807	2 839	2 842	.
Samostatné ordinace lékařů							
praktických pro dospělé		280	279	274	277	277	.
praktických pro děti a dorost		112	111	107	105	103	.
stomatologů		332	328	325	316	314	.
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek ¹⁰⁾ celkem	tis. dávek	504,2	472,6	479,3	467,2	519,9	616,4
z toho rodičovský příspěvek		202,2	203,2	224,7	212,7	202,7	194,3
Výdaje na dávky ¹⁰⁾ celkem	mil. Kč	2 132	2 075	2 901	2 692	2 725	3 225
z toho rodičovský příspěvek		1 452	1 431	2 271	2 051	1 915	1 830
Výdaje na dávky státní sociální podpory ¹⁰⁾ na 1 obyvatele	Kč	3 327	3 226	4 506	4 231	4 196	4 931
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		2 915	2 951	2 945	2 945	3 046	3 016
na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více		22,7	22,4	22,0	21,7	22,0	21,4
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		878	885	973	954	1 059	1 208
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		639	632	632	632	562	550
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	149 191	150 376	150 272	149 575	149 470	150 225
z toho ženy		89 968	90 140	89 352	88 718	88 371	88 468
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	111 555	112 897	113 238	112 410	112 622	113 682
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	41 831	43 166	44 489	46 076	47 327	51 235
z toho ženy		23 584	24 246	24 923	25 860	26 648	28 510
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	28,0	28,7	29,6	30,8	31,7	34,1
muži		30,8	31,4	32,1	33,2	33,8	36,8
ženy		26,2	26,9	27,9	29,1	30,2	32,2
Průměrná měsíční výše starobního důchodu sólo ¹²⁾	Kč	12 325	13 380	14 393	15 334	17 949	20 151
muži		13 455	14 553	15 630	16 652	19 458	21 242
ženy		11 286	12 290	13 221	14 074	16 498	19 095
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	44,2	45,3	45,7	46,0	50,9	53,7

¹⁰⁾ včetně dávek péčovské péče¹¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu¹²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu¹³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 814 685	2 060 343	2 906 511	2 726 851	2 496 068	2 407 481
v tom dávky:							
nemocenské		1 296 592	1 503 688	1 785 853	1 857 573	1 785 999	1 764 823
ošetřovné		94 678	96 390	¹⁶⁾ 640 054	¹⁶⁾ 337 164	165 230	141 815
peněžitá pomoc v mateřství		409 145	437 585	457 295	505 050	497 515	455 282
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		230	223	120	134	103	98
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		11 467	13 420	12 724	14 985	29 939	27 906
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		2 573	9 037	10 465	11 945	17 283	17 556
KULTURA (NIPOS)							
Veřejné knihovny vč. poboček		630	627	629	622	617	.
registrovaní čtenáři (tis. osob)		89	90	80	74	81	.
návštěvníci – fyzické návštěvy (tis. osob)		1 541	1 584	1 015	992	1 284	.
Muzea, galerie a památníky v provozu celkem		45	46	43	41	38	.
návštěvníci expozic a výstav (tis. osob)		782	648	374	442	530	.
Památkové objekty zpřístupněné návštěvníkům za vstupné		34	36	38	36	35	.
návštěvníci (tis. osob)		1 439	1 401	962	976	1 140	.
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		8 861	9 229	7 947	7 484	8 916	8 917
na 1 000 obyvatel		13,8	14,3	12,3	11,8	13,7	13,6
Objasněné trestné činy		6 005	6 125	5 019	4 900	5 385	5 265
Hlášené dopravní nehody		4 360	4 495	4 286	4 322	4 441	4 641
na 1 000 obyvatel		6,8	7,0	6,7	6,8	6,8	7,1
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	osoby	59	58	38	45	48	47
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registrovaných řidičů celkem	%	7,7	7,5	6,0	6,0	6,5	6,5
POŽÁRY (Hasičský záchranný sbor ČR)							
Požáry celkem		1 099	1 152	1 013	949	1 314	1 171
na 1 000 obyvatel		1,7	1,8	1,6	1,5	2,0	1,8
přímá škoda	mil. Kč	124	149	170	182	192	397

¹⁴⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018¹⁵⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče¹⁶⁾ na zvýšené výdaje na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covidu-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	261 296	280 571	281 631	290 706	309 007	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	102,7	102,9	95,6	99,7	98,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	407,7	436,2	437,5	451,7	480,5	.
průměr ČR = 100	%	80,1	80,4	82,0	79,1	75,7	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	838,3	901,7	924,6	944,7	1 000,3	.
průměr ČR = 100	%	83,9	84,5	86,4	82,9	80,1	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	235 477	253 509	256 327	264 158	280 243	.
v tom sektory: primární	%	4,8	4,3	4,3	4,1	4,5	.
sekundární	%	39,8	40,5	39,8	38,9	35,5	.
terciární	%	55,5	55,2	55,9	57,0	60,0	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	59 297	70 058	67 896	69 476	85 329	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	92,5	108,9	105,5	107,9	132,7	.
průměr ČR = 100	%	69,1	74,1	74,5	72,7	78,0	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	311 711	311 172	304 582	307 715	312 308	.
z toho zaměstnanci		266 519	268 097	263 443	270 701	276 441	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	33 916	38 062	39 308	42 910	46 885	51 817
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	33 891	36 758	38 257	40 233	44 295	47 829
v tom: běžné výdaje		24 667	27 488	29 573	31 401	33 843	36 657
kapitálové výdaje		9 223	9 270	8 684	8 832	10 452	11 173
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	3 442	3 768	3 374	3 684	4 122	.
z toho: mzdové		1 653	1 902	1 996	2 208	2 400	.
financované z veřejných zdrojů ČR		1 273	1 381	1 384	1 498	1 694	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	2 581	2 684	2 784	2 981	2 995	.
z toho výzkumní pracovníci		966	1 056	1 120	1 358	1 425	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	75,6	75,7	76,7	79,2	81,7	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	77,6	78,6	80,5	83,7	86,5	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (k 31. 12.)		166 419	165 373	166 853	168 648	169 260	153 431
z toho živnostníci		116 751	117 977	118 889	119 924	119 836	101 765
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		85 312	86 316	87 012	87 584	89 409	90 574
z toho živnostníci		55 701	56 318	57 061	57 777	58 563	57 218
Vzniklé subjekty		4 918	4 733	4 385	4 829	5 109	5 259
z toho živnostníci		3 382	3 275	3 051	3 342	3 755	3 693
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	13 912	14 452	15 365	16 262	⁷⁾ 19 356	.
z toho: rostlinná produkce		7 069	7 520	8 485	9 189	⁷⁾ 10 587	.
živočišná produkce		5 671	5 733	5 588	5 674	⁷⁾ 7 068	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (k 31. 5.)	ha	420 838	420 942	419 304	423 905	423 646	426 273
z toho orná		248 161	247 734	246 261	245 984	246 842	254 460
Sklizeň: obilovin	t	699 565	721 478	780 743	749 400	804 819	739 862
brambor	t	83 132	84 853	96 557	88 386	88 893	73 925
Hospodářská zvířata (k 31. 12.)							
skot	kusy	210 305	211 784	206 933	212 015	220 779	215 263
prasata	kusy	94 215	85 675	87 918	86 783	84 060	82 031
drůbež celkem	tis. ks	2 432	1 836	2 104	1 595	1 655	1 711
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	26 260	24 783	24 154	23 513	25 226	26 034
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	16 242	14 822	13 249	14 440	14 968	12 295
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	31 260	33 002	32 239	25 028	22 294	23 696
Výroba mléka	tis. l	350 465	350 939	363 926	371 792	380 384	395 534
Snáška konzumních vajec	tis. ks	108 274	106 768	102 964	104 158	100 664	99 305

¹⁾ souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2022 je vypočten z dat roku 2021, 2022 a 2023)

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin (k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	367 627	368 757	368 338	365 871	365 165	364 792
Zalesňování	ha	2 138	3 017	3 515	4 941	4 139	3 766
Těžba dřeva	m ³ b. k.	3 379 519	4 325 500	4 806 713	3 614 305	3 000 574	2 472 075
z toho nahodilá hmyzová		1 756 949	3 380 311	3 467 390	1 699 862	851 890	398 673
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		156	158	153	148	149	153
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč	172 518	180 747	171 699	182 768	206 659	214 348
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	tis. Kč	3 421	3 514	3 492	3 893	4 434	4 638
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	fyz. os.	50 431	51 436	49 163	46 945	46 608	46 220
	Kč	31 148	33 656	34 584	35 900	38 958	42 460
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	16 893	17 030	16 983	17 092	17 688	17 441
podíl na ČR	%	19,2	19,6	20,9	20,1	20,9	22,7
Spotřeba elektřiny netto	GWh	3 155	3 157	3 166	3 254	3 011	2 887
podíl na ČR	%	5,3	5,3	5,5	5,4	5,2	5,2
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 925,4	1 936,2	2 018,7	2 093,0	1 755,3	1 710,8
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	271 616	274 705	276 867	305 650	257 243	226 668
podíl na ČR	%	3,4	3,3	3,2	3,3	3,5	3,4
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	943,0	906,9	879,0	976,7	804,8	739,8
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		37	33	33	32	31	31
Základní stavební výroba ⁴⁾	mil. Kč	12 040	9 515	10 299	10 237	12 117	11 763
na 1 zaměstnance	tis. Kč	1 803	2 141	2 239	2 310	2 834	2 755
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	6 677	4 444	4 599	4 431	4 276	4 269
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁴⁾	Kč	37 294	38 002	39 128	41 927	45 802	48 977
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	20 680	20 157	20 163	22 956	26 359	27 926
z toho pro veřejné zadavatele		9 165	12 261	13 014	13 843	15 122	14 117
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb	mil. Kč	16 216	20 636	20 121	21 382	20 117	23 005
z toho budov (bytových a nebytových)		11 163	13 924	14 773	16 072	14 411	16 589
z toho výstavba nových bytových budov		4 745	5 999	6 052	8 147	7 071	7 388
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	2 539	3 071	2 860	2 993	2 965	3 596
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty		1 939	2 108	2 485	2 877	1 981	2 017
z toho v nových rodinných domech		1 327	1 394	1 338	1 396	1 326	964
Dokončené byty		1 713	2 229	1 667	1 725	2 012	2 364
z toho v nových rodinných domech		1 328	1 331	1 185	1 221	1 280	1 421
Investiční náklady na výstavbu 1 m ²							
obytné plochy bytu v novém rodinném domě	Kč	34 694	34 755	35 810	39 903	44 443	46 742
obytné plochy bytu v novém bytovém domě	Kč	31 626	34 725	40 987	50 355	57 997	57 195
DOPRAVA (k 31. 12.; Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových		364 805	375 657	383 889	385 938	398 497	409 951
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		1 178	1 181	1 320	1 368	1 311	1 272
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		56 825	58 345	62 533	64 733	62 383	60 952
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních	tis. osob	1 727	1 789	1 120	1 119	1 465	1 647
z toho ze zahraničí		644	637	145	111	287	431
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ	dny	3,5	3,5	4,0	4,0	3,9	3,7
z toho hostů ze zahraničí		2,7	2,7	3,2	3,3	3,3	3,0
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	6 754	7 658	4 812	⁷⁾ 4 929	⁸⁾ 6 993	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	13 146	13 304	12 554	⁷⁾ 12 525	⁸⁾ 12 920	.

³⁾ podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

⁴⁾ podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující stavební činností

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

⁶⁾ počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

⁷⁾ semidefinitivní údaje

⁸⁾ předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Jihočeský kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2018	2019	2020	2021	2022	2023
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (k 31. 12.)	ha	488 928	488 916	488 747	488 993	488 813	488 786
z toho: orná půda		306 529	305 552	304 246	302 911	300 059	298 640
zahrady a ovocné sady		14 869	14 983	15 187	15 274	15 429	15 726
trvalé travní porosty		167 530	168 381	169 314	170 808	173 324	174 419
Nezemědělská půda (k 31. 12.)	ha	516 872	516 883	517 053	516 808	516 986	517 019
z toho: lesní pozemky		379 664	379 998	380 271	380 587	381 035	381 294
zastavěné plochy a nádvoří		11 133	11 191	11 240	11 309	11 367	11 429
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	90,2	89,4	89,5	90,8	91,3	90,2
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	84,1	82,3	82,6	82,8	80,2	78,1
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	37,0	37,6	39,2	40,5	42,6	47,7
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	29,4	29,9	30,9	32,2	33,2	37,9
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	87,0	86,3	86,2	86,4	86,1	85,6
na kanalizaci s koncovou ČOV		81,5	80,9	80,6	81,5	81,2	80,9
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	96,2	96,5	96,3	96,4	96,4	96,3
Čistírna odpadních vod (ČOV)		364	375	378	385	394	407
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	389 748	377 354	331 802	376 505	375 667	377 368
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	12 627	11 922	9 556	11 088	10 411	10 486
OVZDUŠÍ (ČHMÚŠ)¹⁾							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,40	0,40	0,37	0,52	0,52	0,45
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,33	0,34	0,31	0,47	0,47	0,40
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,06	0,06	0,06	0,05	0,05	0,05
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,32	0,32	0,27	0,25	0,26	0,19
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,32	0,32	0,27	0,25	0,26	0,18
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,17	1,10	1,02	0,95	0,97	0,92
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,49	0,46	0,43	0,45	0,44	0,41
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,69	0,63	0,58	0,51	0,53	0,51
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	4,61	4,67	4,47	6,06	5,47	4,76
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		3,70	3,88	3,77	5,24	4,75	4,05
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,91	0,79	0,70	0,82	0,72	0,71
ODPADY							
Produkce odpadů celkem	tis. t	2 143,5	1 957,3	2 434,7	2 004,1	2 044,3	.
na 1 obyvatele	kg	3 344	3 043	3 782	3 150	3 148	.
z toho nebezpečných	t	88 592	82 082	148 085	133 492	65 952	.
na 1 obyvatele	kg	138	128	230	210	102	.
Produkce komunálních odpadů ²⁾	t	332 441	336 777	360 972	335 714	359 197	.
na 1 obyvatele	kg	519	524	561	528	553	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	3 135	3 239	2 818	2 580	6 329	5 140
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	1 397,8	1 835,7	960,7	920,7	2 334,2	1 902,7
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	54,9	31,9	36,5	52,2	71,1	67,0
nakládání s odpadními vodami	%	28,7	48,0	36,0	28,6	17,2	25,8
nakládání s odpady	%	15,0	17,1	21,1	14,7	6,6	6,7
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	2 889,3	3 050,2	3 114,3	3 490,9	3 938,6	4 168,7
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	4,0	4,5	2,8	2,7	3,4	2,5
nakládání s odpadními vodami	%	43,8	41,6	43,2	40,5	41,0	41,3
nakládání s odpady	%	46,5	49,4	49,9	54,1	53,0	53,5

¹⁾ krajské bilance za rok 2021 nejsou srovnatelné s bilancemi za předchozí roky z důvodu použití nové metodiky²⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle okresů Jihočeského kraje v letech 2021, 2022 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor
Počet obyvatel (k 31. 12.)	2021	637 047	195 533	60 096	89 283	70 769	50 230	69 773	101 363
	2022	652 303	200 426	62 038	90 401	72 525	51 444	71 571	103 898
	2023	654 505	201 926	62 072	90 246	72 851	51 474	71 764	104 172
z toho cizinci (bez azylantů)	2021	25 179	8 328	3 651	2 514	3 326	1 840	2 491	3 029
	2022	47 616	14 951	6 564	4 462	5 910	3 696	5 210	6 823
	2023	44 609	14 392	5 789	4 044	5 688	3 348	4 917	6 431
v tom ve věku (%):									
0–14 let	2021	15,9	16,8	16,3	15,1	15,3	15,7	15,7	15,6
	2022	16,0	16,9	16,2	15,1	15,5	15,7	15,7	15,7
	2023	15,7	16,6	15,8	14,9	15,2	15,4	15,3	15,4
15–64 let	2021	62,8	63,2	64,3	62,3	61,7	63,5	62,4	62,1
	2022	62,7	63,1	64,4	61,9	61,7	63,5	62,6	62,1
	2023	62,8	63,3	64,4	61,7	61,8	63,4	62,7	62,1
65 let a více	2021	21,3	20,1	19,4	22,7	22,9	20,8	21,9	22,3
	2022	21,3	20,0	19,4	22,9	22,7	20,8	21,7	22,2
	2023	21,5	20,1	19,9	23,4	23,0	21,2	22,1	22,5
Průměrný věk (k 31. 12.)	2021	43,2	42,4	42,2	43,9	44,0	43,0	43,5	43,8
	2022	43,1	42,3	42,1	44,0	43,8	43,0	43,4	43,6
	2023	43,3	42,4	42,5	44,2	44,1	43,2	43,7	43,9
Index stáří ¹⁾ (k 31. 12.)	2021	133,6	119,5	118,7	150,4	149,7	132,7	139,5	143,2
	2022	132,8	118,4	119,7	151,4	146,4	132,3	138,7	141,8
	2023	137,2	121,2	125,9	156,9	150,9	137,8	144,6	146,4
Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)	2021	72,6	71,1	69,3	74,2	75,3	70,4	73,9	74,7
	2022	73,6	72,1	69,9	75,9	76,2	71,0	74,4	75,5
	2023	74,3	72,7	70,6	77,3	76,8	72,4	74,8	76,3
Živě narození na 1 000 obyvatel	2021	10,5	11,2	9,7	10,2	10,1	10,8	10,0	10,6
	2022	9,4	10,0	8,8	9,6	9,8	9,4	8,2	8,8
	2023	8,2	8,6	7,9	8,2	7,7	8,2	8,0	8,0
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2021	13,1	12,0	13,0	13,8	14,3	13,6	14,3	12,8
	2022	11,4	10,9	10,4	11,7	12,4	11,3	12,3	11,4
	2023	10,6	10,5	9,2	11,0	10,8	10,6	11,0	11,0
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	11,3	17,0	18,9	15,1	20,7	18,4	16,5	14,4
	2022	33,3	37,6	49,6	28,1	42,5	40,4	42,1	38,7
	2023	17,4	24,0	25,6	18,6	28,4	23,5	25,0	23,2
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	7,7	12,1	15,6	13,1	15,1	15,7	12,6	12,8
	2022	7,8	12,1	16,5	13,6	15,5	14,7	12,7	11,6
	2023	11,6	14,6	23,8	17,5	20,8	20,5	19,4	17,5
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-2,6	-0,8	-3,4	-3,7	-4,2	-2,8	-4,2	-2,3
	2022	-2,0	-0,9	-1,6	-2,2	-2,7	-2,0	-4,1	-2,6
	2023	-2,4	-1,9	-1,2	-2,8	-3,1	-2,4	-3,0	-3,0
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2021	3,6	4,8	3,3	1,9	5,6	2,7	3,9	1,6
	2022	25,5	25,4	33,1	14,6	27,0	25,6	29,4	27,1
	2023	5,8	9,4	1,8	1,0	7,6	3,0	5,7	5,7
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	1,0	4,0	-0,1	-1,7	1,4	-0,1	-0,4	-0,7
	2022	23,5	24,5	31,5	12,4	24,3	23,7	25,2	24,5
	2023	3,4	7,4	0,5	-1,7	4,5	0,6	2,7	2,6
Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)	muži	.	76,6	75,4	75,6	76,4	74,9	76,0	76,8
	ženy	.	81,9	81,3	82,2	82,3	81,3	81,0	82,1

¹⁾ počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let²⁾ počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Tab. 4.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle okresů Jihočeského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachatice	Strakonice	Tábor
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.)	2018	11 060	2 732	1 597	1 307	929	903	1 521	2 071
	2023	14 022	3 706	1 955	1 796	1 395	1 092	1 789	2 289
z toho (%):									
ženy	2018	50,7	52,4	49,7	49,0	54,1	43,0	50,4	52,1
	2023	52,7	55,4	49,3	52,2	56,4	46,2	52,7	52,6
absolventi škol a mladiství	2018	5,1	5,1	3,4	4,1	6,7	4,4	5,7	6,2
	2023	6,0	6,2	4,7	6,1	5,8	6,2	6,7	6,0
osoby se zdravotním postižením	2018	18,0	17,3	15,0	15,4	14,0	18,5	22,7	21,1
	2023	14,3	13,2	12,1	13,0	13,3	15,4	21,0	14,0
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2018	44,3	47,0	37,6	50,3	46,6	48,6	40,9	41,7
	2023	37,9	36,8	36,7	43,0	36,1	39,7	35,6	39,1
dosažitelní ¹⁾	2018	88,7	87,6	91,7	90,7	90,1	82,4	84,5	91,5
	2023	90,9	93,1	91,7	93,6	91,4	87,5	83,1	92,2
ve věku do 24 let	2018	11,9	11,2	11,1	9,8	15,3	12,0	13,3	12,0
	2023	14,6	15,8	13,2	14,4	14,9	14,6	14,6	13,8
ve věku 55 let a více	2018	24,8	23,1	24,7	23,8	23,1	29,0	23,0	28,2
	2023	23,8	20,6	27,0	23,2	24,3	24,5	25,5	24,7
evidovaní 12 měsíců a více	2018	16,1	12,2	20,9	10,3	7,3	14,0	19,9	23,5
	2023	20,1	17,2	26,2	15,1	18,7	17,9	24,3	22,1
Podíl nezaměstnaných osob ²⁾ (k 31. 12.; %)	2018	2,38	1,92	3,64	2,04	1,86	2,25	2,84	2,92
	2023	3,12	2,73	4,49	3,00	2,85	2,93	3,32	3,27
muži	2018	2,35	1,83	3,58	2,09	1,69	2,66	2,82	2,79
	2023	2,91	2,41	4,45	2,83	2,44	3,08	3,13	3,05
ženy	2018	2,41	2,00	3,70	1,99	2,03	1,81	2,85	3,05
	2023	3,33	3,05	4,53	3,19	3,26	2,76	3,51	3,50
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ³⁾ (k 31. 12.; %)	2018	0,38	0,23	0,76	0,21	0,14	0,31	0,56	0,69
	2023	0,69	0,50	1,28	0,49	0,58	0,60	0,97	0,79
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	2018	17 575	4 578	3 413	1 527	1 759	1 819	1 342	3 137
	2023	13 678	3 729	3 395	743	1 525	1 370	456	2 460
Uchazeči o zaměstnání v evidenci ÚP na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	2018	0,6	0,6	0,5	0,9	0,5	0,5	1,1	0,7
	2023	1,0	1,0	0,6	2,4	0,9	0,8	3,9	0,9
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více	2018	22,7	22,2	21,1	16,5	26,1	38,5	25,9	22,7
	2022	21,4	21,8	18,3	14,7	21,4	32,1	23,6	21,8
Průměrná měsíční výše starobního důchodu (sólo) ⁴⁾ (Kč)	2018	12 325	12 659	12 066	11 997	12 210	12 177	12 313	12 351
	2023	20 151	20 686	19 737	19 642	19 955	19 863	20 102	20 224
Průměrná měsíční výše starobního důchodu mužů (sólo) ⁴⁾ (Kč)	2018	13 455	13 813	13 218	13 146	13 344	13 126	13 391	13 549
	2023	21 242	21 851	20 761	20 738	21 067	20 599	21 128	21 451
Průměrná měsíční výše starobního důchodu žen (sólo) ⁴⁾ (Kč)	2018	11 286	11 638	10 987	10 905	11 148	11 261	11 303	11 266
	2023	19 095	19 596	18 740	18 551	18 880	19 117	19 081	19 055

¹⁾ ve věku 15–64 let²⁾ podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve stejném věku³⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let⁴⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

Tab. 4.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle okresů Jihočeského kraje v letech 2018 a 2023

dokončení

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy						
			České Budějovice	Český Krumlov	Jindřichův Hradec	Písek	Prachovice	Strakonice	Tábor
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu) ⁵⁾ (%)	2018	28,0	23,3	34,4	34,4	30,9	20,5	27,4	29,0
	2023	34,1	28,9	39,3	40,6	37,7	25,8	33,8	35,7
muži	2018	30,8	25,3	36,2	36,7	34,1	23,0	30,5	33,4
	2023	36,8	31,3	40,6	42,8	40,3	28,3	36,8	40,0
ženy	2018	26,2	22,0	33,2	32,8	28,7	18,8	25,3	26,2
	2023	32,2	27,3	38,4	39,1	35,9	24,1	31,6	32,8
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2018	13,8	15,2	15,9	12,2	14,5	12,2	15,0	10,9
	2023	13,6	15,2	16,6	13,3	11,0	12,9	12,8	12,0
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2018	6,8	6,5	8,4	5,9	6,0	9,0	6,8	6,6
	2023	7,1	7,2	8,2	5,6	5,7	8,4	6,3	8,4
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více (k 31. 12.)	2018	223,1	238,8	223,4	208,1	216,6	224,0	204,9	223,3
	2023	192,1	206,2	186,5	179,0	186,8	188,0	177,0	195,9
z toho:									
se zjištěnou aktivitou	2018	106,4	112,8	102,6	100,2	107,7	103,7	98,1	108,5
	2023	108,0	114,4	99,4	101,4	109,7	103,7	100,5	112,7
subjekty vzniklé v roce	2018	6,5	6,7	6,4	5,9	6,7	6,8	5,6	6,8
	2023	7,0	8,0	5,9	6,3	6,7	5,8	7,3	6,8
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2018	3,0	3,7	2,2	2,6	1,9	4,6	2,3	3,2
	2023	3,1	1,8	7,4	2,4	3,2	7,0	2,1	2,2
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2018	2,7	3,4	3,9	2,3	2,1	2,3	2,7	1,6
	2023	3,6	4,0	7,3	2,0	2,5	3,8	3,2	3,0
Hromadná ubytovací zařízení	2018	1 178	166	308	271	85	179	59	110
	2023	1 272	164	332	312	90	205	59	110
lůžka	2018	56 825	8 335	13 252	12 308	6 043	6 640	3 706	6 541
	2023	60 952	8 163	15 469	13 720	5 752	7 301	3 915	6 632
lůžka na 1 000 obyvatel	2018	88,7	43,0	216,4	135,7	84,9	130,7	52,4	63,9
	2023	93,2	40,5	249,4	151,8	79,1	141,7	54,4	63,7
hosté (tis. osob)	2018	1 727,0	408,3	618,4	259,0	95,3	⁶⁾ 137,6	⁶⁾ 54,9	⁶⁾ 153,5
	2023	1 647,0	⁶⁾ 331,0	559,0	⁶⁾ 279,3	⁶⁾ 119,1	⁶⁾ 152,1	⁶⁾ 61,5	144,9
z toho ze zahraničí	2018	643,5	250,3	292,8	34,5	17,4	⁶⁾ 14,9	⁶⁾ 5,1	⁶⁾ 28,6
	2023	430,6	⁶⁾ 138,0	203,4	⁶⁾ 29,0	⁶⁾ 16,7	⁶⁾ 17,2	⁶⁾ 6,9	19,3
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ									
Podíl na celkové výměře (k 31. 12.; %):									
orná půda	2018	30,5	37,2	11,2	31,2	41,3	12,6	44,0	43,4
	2023	29,7	35,8	10,1	30,4	41,0	11,9	43,6	43,1
lesní pozemky	2018	37,7	32,4	48,5	39,1	33,1	52,7	22,8	29,4
	2023	37,9	32,5	48,9	39,2	33,2	52,9	22,9	29,5
zastavěné plochy a nádvoří	2018	1,1	1,6	0,5	1,0	1,4	0,6	1,5	1,4
	2023	1,1	1,7	0,5	1,0	1,4	0,6	1,5	1,4

⁵⁾ starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec⁶⁾ méně spolehlivý údaj

**Vybrané ukazatele
podle správních obvodů ORP
Jihočeského kraje**

Tab. 5.1 Vybrané ukazatele demografického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje v letech 2021, 2022 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
			Blatná	České Budějovice	Český Krumlov	Dačice	Jindřichův Hradec	Kaplice	Milevsko	Písek
Počet obyvatel (k 31. 12.)	2021	637 047	13 328	162 394	40 714	18 396	46 461	19 382	18 025	52 744
	2022	652 303	13 685	166 778	41 867	18 507	46 910	20 171	18 188	54 337
	2023	654 505	13 854	168 176	41 875	18 541	46 718	20 197	18 204	54 647
v tom ve věku (%):										
0–14 let	2021	15,9	14,4	16,8	16,5	14,7	15,4	16,1	14,1	15,7
	2022	16,0	14,6	16,9	16,2	14,9	15,3	16,2	14,6	15,9
	2023	15,7	14,0	16,6	15,7	14,8	14,9	16,0	14,3	15,6
15–64 let	2021	62,8	61,6	63,0	63,6	63,0	62,1	65,7	61,1	62,0
	2022	62,7	61,7	63,1	63,8	62,3	61,8	65,6	60,5	62,2
	2023	62,8	62,0	63,3	63,9	61,9	61,7	65,3	60,2	62,3
65 let a více	2021	21,3	24,0	20,2	20,0	22,3	22,6	18,2	24,8	22,3
	2022	21,3	23,7	20,0	20,0	22,8	22,9	18,2	25,0	22,0
	2023	21,5	24,0	20,1	20,4	23,3	23,4	18,8	25,6	22,1
Průměrný věk (k 31. 12.)	2021	43,2	44,8	42,4	42,3	44,0	43,7	41,8	45,5	43,5
	2022	43,1	44,6	42,3	42,3	44,1	43,8	41,7	45,4	43,3
	2023	43,3	44,9	42,4	42,7	44,4	44,1	42,0	45,8	43,5
Index stárí ¹⁾ (k 31. 12.)	2021	133,6	167,1	120,0	121,2	151,4	146,9	113,3	175,6	141,7
	2022	132,8	162,5	118,6	123,1	152,9	149,8	112,6	171,4	138,7
	2023	137,2	171,0	121,1	130,1	157,6	157,0	117,4	179,3	142,2
Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)	2021	72,6	75,5	71,4	71,6	72,3	75,0	64,9	76,3	74,9
	2022	73,6	75,9	72,3	72,0	74,4	76,6	65,8	78,4	75,4
	2023	74,3	75,9	72,8	72,2	75,8	77,7	67,4	79,8	75,8
Živé narození na 1 000 obyvatel	2021	10,5	9,4	11,2	9,4	9,5	10,4	10,3	9,3	10,4
	2022	9,4	7,8	10,0	8,6	9,3	9,4	9,2	9,9	9,7
	2023	8,2	8,3	8,7	7,8	8,8	7,7	8,2	7,5	7,7
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2021	13,1	14,5	12,2	12,9	14,5	13,2	13,3	16,4	13,6
	2022	11,4	13,7	11,0	10,7	12,2	11,1	9,8	13,3	12,1
	2023	10,6	10,6	10,5	9,6	10,5	10,9	8,2	9,9	11,1
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	11,3	17,0	19,6	18,7	13,0	14,1	28,6	19,2	22,6
	2022	33,3	49,6	41,7	47,1	24,4	25,6	64,2	28,2	49,0
	2023	17,4	36,8	26,9	26,2	21,2	16,6	36,7	19,0	33,2
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2021	7,7	16,8	13,7	17,3	16,3	13,1	21,3	15,9	16,3
	2022	7,8	17,4	14,3	17,4	15,4	14,3	24,0	15,7	17,2
	2023	11,6	22,3	16,8	24,2	17,7	17,5	35,4	15,7	24,1
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	-2,6	-5,0	-1,0	-3,5	-5,0	-2,8	-3,1	-7,0	-3,2
	2022	-2,0	-6,0	-1,0	-2,1	-3,0	-1,7	-0,7	-3,5	-2,4
	2023	-2,4	-2,3	-1,8	-1,8	-1,7	-3,2	0,0	-2,4	-3,4
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2021	3,6	0,2	5,9	1,4	-3,3	1,0	7,3	3,3	6,3
	2022	25,5	32,2	27,4	29,7	9,0	11,3	40,2	12,4	31,8
	2023	5,8	14,5	10,1	2,0	3,6	-0,9	1,3	3,3	9,0
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2021	1,0	-4,8	4,9	-2,1	-8,3	-1,8	4,2	-3,7	3,2
	2022	23,5	26,2	26,4	27,6	6,0	9,6	39,5	9,0	29,4
	2023	3,4	12,2	8,3	0,2	1,8	-4,1	1,3	0,9	5,7
Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)	muži	.	77,0	76,8	75,2	74,8	75,8	75,6	76,7	76,2
	ženy	.	80,3	82,1	81,4	82,2	82,4	80,7	82,4	82,2

¹⁾ počet osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 0–14 let

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností									Rok	
Prachati- tice	Sobě- slav	Strako- nice	Tábor	Trhové Sviny	Třeboň	Týn nad Vltavou	Vimperk	Vodňá- ny		
33 078	21 927	44 662	79 436	19 234	24 426	13 905	17 152	11 783	2021	Počet obyvatel (k 31. 12.)
33 973	22 423	45 297	81 475	19 580	24 984	14 068	17 471	12 589	2022	
34 033	22 648	45 330	81 524	19 627	24 987	14 123	17 441	12 580	2023	
15,7	15,6	16,1	15,6	17,1	14,8	16,0	15,6	15,5	2021	v tom ve věku (%): 0–14 let
15,7	15,6	16,0	15,7	17,4	15,0	15,9	15,6	15,8	2022	
15,4	15,4	15,6	15,4	17,1	14,9	15,7	15,4	15,4	2023	
63,8	61,5	62,0	62,2	63,0	62,0	65,1	63,0	64,9	2021	15–64 let
64,0	61,8	62,1	62,2	62,4	61,9	65,1	62,7	65,3	2022	
63,9	61,7	62,1	62,2	62,4	61,7	64,6	62,5	65,5	2023	
20,5	22,9	21,8	22,2	19,9	23,2	18,9	21,4	19,6	2021	65 let a více
20,3	22,6	21,9	22,1	20,2	23,1	19,1	21,7	18,8	2022	
20,7	22,9	22,3	22,4	20,5	23,4	19,7	22,2	19,1	2023	
42,8	44,0	43,5	43,7	42,0	44,4	42,3	43,4	42,4	2021	Průměrný věk (k 31. 12.)
42,7	43,8	43,5	43,6	42,0	44,2	42,5	43,4	41,9	2022	
43,0	44,0	43,8	43,8	42,3	44,3	42,8	43,7	42,2	2023	
130,3	146,5	135,6	142,3	116,2	156,6	117,9	137,2	125,9	2021	Index stáří ¹⁾ (k 31. 12.)
129,0	145,3	137,5	140,8	116,0	153,5	120,1	138,6	119,1	2022	
134,5	149,2	142,9	145,7	119,5	156,3	124,8	144,1	124,3	2023	
69,8	75,8	75,1	74,4	72,1	73,9	66,1	71,6	67,7	2021	Index ekonomické závislosti ²⁾ (k 31. 12.)
70,0	76,4	76,1	75,3	74,7	75,8	66,4	73,0	67,1	2022	
71,2	77,2	76,6	76,1	75,3	77,5	68,2	74,9	67,6	2023	
10,9	11,4	10,2	10,3	11,6	10,3	11,1	10,4	10,1	2021	Živé narození na 1 000 obyvatel
9,7	8,6	8,1	8,9	10,3	10,1	9,4	8,8	9,0	2022	
8,4	9,4	7,8	7,6	7,2	8,8	8,8	7,9	8,4	2023	
12,8	13,5	14,2	12,6	11,9	14,6	10,4	15,1	14,4	2021	Zemřelí na 1 000 obyvatel
11,3	13,9	12,1	10,7	10,5	12,5	10,3	11,5	11,5	2022	
10,0	9,7	11,3	11,4	11,2	11,5	9,3	11,8	10,3	2023	
21,1	22,6	14,6	14,7	19,8	23,4	19,3	18,0	33,3	2021	Přistěhovalí na 1 000 obyvatel
44,5	43,3	29,8	40,1	32,7	42,4	34,2	37,3	88,3	2022	
26,2	32,6	19,3	23,1	25,6	26,9	27,5	25,0	44,3	2023	
17,2	15,4	10,9	14,7	17,5	15,8	23,1	17,5	24,6	2021	Vystěhovalí na 1 000 obyvatel
16,5	15,7	11,7	13,1	14,8	17,5	21,7	16,3	20,8	2022	
22,8	22,4	15,1	18,7	19,3	24,1	23,1	22,8	43,1	2023	
-1,8	-2,1	-4,0	-2,3	-0,3	-4,3	0,6	-4,7	-4,3	2021	Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel
-1,6	-5,3	-4,0	-1,8	-0,2	-2,4	-0,9	-2,7	-2,5	2022	
-1,6	-0,3	-3,5	-3,8	-4,0	-2,7	-0,5	-3,9	-1,9	2023	
3,8	7,2	3,7	0,0	2,3	7,6	-3,7	0,5	8,7	2021	Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel
28,1	27,6	18,0	27,0	17,9	24,9	12,5	21,0	67,5	2022	
3,4	10,3	4,2	4,4	6,4	2,8	4,4	2,2	1,2	2023	
2,0	5,1	-0,3	-2,3	2,0	3,3	-3,1	-4,1	4,3	2021	Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel
26,5	22,3	14,0	25,1	17,7	22,4	11,6	18,3	65,0	2022	
1,8	10,0	0,7	0,6	2,4	0,1	3,9	-1,7	-0,7	2023	
75,0	76,9	75,9	76,7	74,5	75,9	76,4	74,8	75,5	muži	Naděje dožití při narození (v období 2019–2023)
80,9	82,6	81,3	81,9	80,5	81,8	82,1	82,3	80,5	ženy	

²⁾ počet osob ve věku 0–19 let a 65 let a více na 100 osob ve věku 20–64 let

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
			Blatná	České Budějo- vice	Český Krumlov	Dačice	Jindři- chův Hradec	Kaplice	Milev- sko	Písek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ										
Uchazeči o zaměstnání v evidenci	2018	11 060	208	2 190	1 205	422	634	384	298	623
úřadu práce (k 31. 12.) ¹⁾	2023	14 022	235	2 980	1 372	454	849	559	339	1 044
z toho (%):										
ženy	2018	50,7	43,3	52,3	49,5	50,2	47,9	50,8	58,1	52,2
	2023	52,7	46,4	55,7	48,8	48,2	51,4	51,3	57,5	56,0
absolventi škol a mladiství	2018	5,1	3,4	3,5	1,7	4,5	3,0	3,4	5,7	3,9
	2023	6,0	4,7	4,1	3,6	5,7	4,5	2,3	2,4	4,1
osoby se zdravotním postižením	2018	18,0	18,3	16,2	14,4	13,5	15,9	16,7	15,1	13,6
	2023	14,3	20,0	12,0	11,3	13,2	11,9	14,1	15,9	12,5
dosažitelní ²⁾	2018	88,7	79,8	87,6	91,7	93,8	90,4	91,9	94,0	88,1
	2023	90,9	85,5	93,3	92,5	94,5	93,3	90,0	91,4	91,3
ve věku do 24 let	2018	11,9	9,6	11,5	10,9	10,4	10,6	12,2	17,1	14,1
	2023	14,6	13,2	15,6	14,0	13,2	13,5	11,6	9,4	16,6
ve věku 55 let a více	2018	24,8	26,0	22,8	23,4	24,9	19,1	28,6	23,2	23,4
	2023	23,8	26,4	20,4	26,2	22,5	22,9	29,0	28,3	23,2
evidovaní 12 měsíců a více	2018	16,1	8,7	11,7	20,8	11,4	8,4	20,3	9,1	6,6
	2023	20,1	17,0	17,7	26,5	18,3	11,5	25,6	21,5	18,0
Podíl nezaměstnaných osob ³⁾	2018	2,38	1,89	1,85	4,05	3,19	1,88	2,68	2,42	1,62
(k 31. 12.; %)	2023	3,12	2,38	2,64	4,75	3,72	2,73	3,80	2,82	2,82
muži	2018	2,35	2,35	1,78	4,02	3,10	1,99	2,57	1,96	1,57
	2023	2,91	2,57	2,33	4,80	3,69	2,66	3,55	2,37	2,44
ženy	2018	2,41	1,42	1,91	4,08	3,30	1,77	2,79	2,92	1,68
	2023	3,33	2,18	2,95	4,71	3,76	2,80	4,07	3,30	3,21
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾	2018	0,38	0,21	0,25	0,92	0,39	0,17	0,59	0,23	0,12
(k 31. 12.; %)	2023	0,69	0,47	0,50	1,36	0,72	0,34	1,08	0,66	0,56
Uchazeči na 1 pracovní místo	2018	0,6	0,9	0,5	0,9	2,6	0,9	0,2	1,2	0,4
v evidenci ÚP	2023	1,0	3,5	1,0	0,8	3,5	3,3	0,3	1,7	0,8
EKONOMICKÝ VÝVOJ										
Soukromí podnikatelé (živnostníci)										
na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více	2018	223,1	190,9	242,8	237,5	172,1	213,7	193,7	226,9	213,0
(k 31. 12.)	2023	192,1	164,7	210,2	200,8	152,6	183,7	156,9	195,0	184,0
z toho:										
se zjištěnou aktivitou	2018	106,4	92,7	115,8	110,5	89,1	98,7	86,1	108,2	107,6
	2023	108,0	95,9	117,1	108,9	90,7	101,5	79,6	113,3	108,5
subjekty vzniklé v roce	2018	6,5	5,6	6,7	6,1	5,5	6,1	7,0	7,7	6,4
	2023	7,0	6,9	8,0	6,4	4,7	6,6	4,8	4,8	7,4
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2018	2,7	3,4	3,6	4,4	4,0	2,1	2,9	2,8	1,8
	2023	3,6	2,7	4,3	9,7	1,0	1,6	2,3	4,0	2,1

¹⁾ údaje za kraj jsou uvedeny včetně uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce zaevidovaných (v souladu s platnými pravidly) mimo okres svého trvalého bydliště

²⁾ ve věku 15–64 let

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností									Rok	
Prachati- tice	Sobě- slav	Strako- nice	Tábor	Trhové Sviny	Třeboň	Týn nad Vltavou	Vimperk	Vodňá- ny		
625 692	387 509	1 016 1 154	1 668 1 736	261 369	246 452	224 246	270 385	267 312	2018 2023	SOCIÁLNÍ VÝVOJ Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (k 31. 12.) ¹⁾ z toho (%):
42,1 44,9	48,6 51,9	51,0 53,2	53,2 52,9	53,6 52,6	50,0 57,1	51,8 55,7	44,8 48,8	53,2 55,4	2018 2023	ženy
1,8 3,9	4,4 4,9	3,9 4,1	4,7 4,6	3,1 6,5	2,8 4,4	7,1 2,8	5,2 4,9	3,4 7,1	2018 2023	absolventi škol a mladiství
17,9 15,2	20,7 12,2	22,7 21,0	21,2 14,7	26,1 19,8	17,1 15,0	21,4 19,9	20,4 16,1	27,7 24,7	2018 2023	osoby se zdravotním postižením
80,6 86,6	84,5 91,9	85,3 83,1	93,2 92,3	88,1 91,1	86,2 92,9	86,6 92,3	85,9 89,4	84,3 81,1	2018 2023	dosažitelní ²⁾
11,7 15,5	12,9 15,7	15,1 14,6	11,8 13,4	7,3 16,5	6,5 17,0	10,3 15,4	12,2 12,5	10,5 14,1	2018 2023	ve věku do 24 let
29,4 24,6	27,9 24,6	21,0 25,3	28,4 25,2	29,1 20,6	33,7 25,4	23,7 26,4	28,5 24,4	28,1 27,2	2018 2023	ve věku 55 let a více
15,5 15,8	18,9 18,3	19,0 23,4	24,5 23,3	12,3 12,7	13,4 19,2	18,3 20,3	10,7 21,8	31,8 32,7	2018 2023	evidovaní 12 měsíců a více
2,29 2,76	2,34 3,38	2,97 3,41	3,02 3,16	1,85 2,75	1,34 2,72	2,04 2,48	2,04 3,14	2,90 3,08	2018 2023	Podíl nezaměstnaných osob ³⁾ (k 31. 12.; %)
2,78 2,93	2,44 3,23	2,89 3,16	2,82 2,92	1,64 2,51	1,35 2,27	2,00 2,12	2,32 3,24	2,69 2,75	2018 2023	muži
1,78 2,57	2,23 3,53	3,06 3,67	3,23 3,42	2,07 3,01	1,33 3,17	2,09 2,86	1,75 3,04	3,12 3,42	2018 2023	ženy
0,44 0,50	0,52 0,67	0,66 0,96	0,79 0,80	0,26 0,38	0,21 0,56	0,43 0,55	0,26 0,77	1,10 1,24	2018 2023	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁴⁾ (k 31. 12.; %)
0,4 0,6	0,8 1,1	1,7 4,9	0,8 0,9	3,7 6,5	0,3 1,4	0,9 1,9	0,5 1,1	0,4 1,6	2018 2023	Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP
EKONOMICKÝ VÝVOJ										
220,4 179,6	201,4 178,2	203,5 179,9	229,3 200,8	223,9 189,1	224,9 190,0	212,4 183,6	230,9 204,4	226,7 180,3	2018 2023	Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 let a více (k 31. 12.) z toho:
100,6 99,5	100,6 107,4	99,3 102,2	110,6 114,2	101,1 103,3	111,3 109,2	94,7 97,9	109,6 111,8	99,8 99,5	2018 2023	se zjištěnou aktivitou
6,6 5,4	6,4 6,1	5,4 7,4	6,9 7,0	6,8 7,7	5,8 7,1	6,3 8,5	7,1 6,7	6,4 7,7	2018 2023	subjekty vzniklé v roce
1,2 3,2	1,3 6,0	2,9 3,0	1,7 2,2	3,3 4,0	1,1 3,4	0,6 0,8	4,2 5,1	0,9 4,0	2018 2023	Dokončené byty na 1 000 obyvatel

³⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k 31. 12. sledovaného roku na obyvatelstvu ve stejném věku; v SO ORP na obyvatelstvu k 31. 12. předchozího roku

⁴⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

Tab. 5.2 Vybrané ukazatele sociálního a ekonomického vývoje podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihočeského kraje v letech 2018 a 2023

	Rok	Kraj celkem	v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností							
			Blatná	České Budějovice	Český Krumlov	Dačice	Jindřichův Hradec	Kaplice	Milevsko	Písek
Hromadná ubytovací zařízení	2018	1 178	15	119	294	25	114	14	19	66
	2023	1 272	16	112	314	31	122	18	22	68
lůžka	2018	56 825	1 270	6 407	12 940	982	5 924	312	1 281	4 762
	2023	60 952	1 421	6 130	14 689	1 234	5 919	780	1 199	4 553
lůžka na 1 000 obyvatel	2018	88,7	92,8	39,8	310,6	52,0	125,7	15,9	70,4	89,9
	2023	93,2	102,7	36,6	351,1	66,5	126,3	38,6	66,0	83,5
hosté (tis. osob)	2018	1 727,0	⁵⁾ 11,3	376,2	603,8	⁵⁾ 19,7	⁵⁾ 104,5	⁵⁾ 14,7	⁵⁾ 18,2	77,1
	2023	1 647,0	⁵⁾ 12,1	291,3	546,0	⁵⁾ 22,4	⁵⁾ 94,0	13,0	24,8	⁵⁾ 94,3
z toho ze zahraničí	2018	643,5	⁵⁾ 1,7	245,0	285,0	⁵⁾ 4,0	⁵⁾ 13,7	⁵⁾ 7,9	⁵⁾ 1,4	16,0
	2023	430,6	⁵⁾ 1,3	133,0	200,1	⁵⁾ 3,0	⁵⁾ 9,9	3,3	1,8	⁵⁾ 14,9
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ										
Podíl na celkové výměře (k 31. 12.; %):										
orná půda	2018	30,5	44,2	38,2	9,3	46,5	29,6	15,8	42,0	40,9
	2023	29,7	43,2	37,6	8,6	46,0	29,2	13,4	41,9	40,5
lesní pozemky	2018	37,7	24,9	29,2	48,4	32,3	38,2	48,8	30,6	34,4
	2023	37,9	25,1	29,2	48,9	32,3	38,3	49,1	30,7	34,5
zastavěné plochy a nádvoří	2018	1,1	1,3	2,2	0,5	1,0	1,0	0,5	1,3	1,4
	2023	1,1	1,3	2,2	0,5	1,0	1,0	0,5	1,3	1,4

⁵⁾ méně spolehlivý údaj

dokončení

v tom správní obvody obcí s rozšířenou působností									Rok	
Prachatice	Soběslav	Strakonice	Tábor	Trhové Sviny	Třeboň	Týn nad Vltavou	Vimperk	Vodňany		
66	24	34	86	30	132	17	113	10	2018	Hromadná ubytovací zařízení
73	22	32	88	35	159	17	132	11	2023	
2 591	1 385	1 864	5 156	1 028	5 402	900	4 049	572	2018	lůžka
2 479	1 411	1 901	5 221	1 173	6 567	860	4 822	593	2023	
77,6	63,2	41,1	64,1	53,9	219,0	63,9	232,3	48,9	2018	lůžka na 1 000 obyvatel
72,9	62,5	41,9	64,0	59,8	262,9	60,9	275,0	46,9	2023	
⁵⁾ 50,2	⁵⁾ 32,8	39,0	120,7	⁵⁾ 21,8	134,8	⁵⁾ 10,2	⁵⁾ 87,4	4,6	2018	hosté (tis. osob)
⁵⁾ 50,8	⁵⁾ 33,6	⁵⁾ 42,3	111,3	⁵⁾ 30,0	⁵⁾ 162,9	⁵⁾ 9,7	⁵⁾ 101,4	⁵⁾ 7,1	2023	
⁵⁾ 5,2	⁵⁾ 3,6	2,7	25,0	⁵⁾ 4,1	16,9	⁵⁾ 1,2	⁵⁾ 9,7	0,6	2018	z toho ze zahraničí
⁵⁾ 5,2	⁵⁾ 3,9	⁵⁾ 4,9	15,4	⁵⁾ 4,0	⁵⁾ 16,2	⁵⁾ 1,0	⁵⁾ 12,0	⁵⁾ 0,7	2023	
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ										
Podíl na celkové výměře (k 31. 12.; %):										
15,5	43,0	44,2	43,5	28,8	20,6	48,2	8,0	42,9	2018	orná půda
14,6	42,8	43,9	43,1	25,2	18,8	48,1	7,6	43,1	2023	
48,0	25,5	21,6	30,6	41,4	46,6	28,1	60,0	23,2	2018	lesní pozemky
48,3	25,5	21,7	30,8	41,5	46,6	28,1	60,3	23,3	2023	
0,6	1,4	1,5	1,4	0,8	1,0	1,3	0,5	1,5	2018	zastavěné plochy a nádvoří
0,6	1,4	1,5	1,4	0,8	1,1	1,3	0,5	1,5	2023	

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031	Pelhřimov	PE	CZ0633
České Budějovice	CB	CZ0311	Třebíč	TR	CZ0634
Český Krumlov	CK	CZ0312	Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313			
Písek	PI	CZ0314	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Prachatice	PT	CZ0315	Blansko	BK	CZ0641
Strakonice	ST	CZ0316	Brno-město	BM	CZ0642
Tábor	TA	CZ0317	Brno-venkov	BI	CZ0643
			Břeclav	BV	CZ0644
Plzeňský kraj	PLK	CZ032	Hodonín	HO	CZ0645
Domažlice	DO	CZ0321	Vyškov	VY	CZ0646
Klatovy	KT	CZ0322	Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeň-město	PM	CZ0323			
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Jeseník	JE	CZ0711
Rokycany	RO	CZ0326	Olomouc	OC	CZ0712
Tachov	TC	CZ0327	Prostějov	PV	CZ0713
			Přerov	PR	CZ0714
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Šumperk	SU	CZ0715
Cheb	CH	CZ0411			
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Sokolov	SO	CZ0413	Kroměříž	KM	CZ0721
			Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Ústecký kraj	ULK	CZ042	Vsetín	VS	CZ0723
Děčín	DC	CZ0421	Zlín	ZL	CZ0724
Chomutov	CV	CZ0422			
Litoměřice	LT	CZ0423	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Louny	LN	CZ0424	Bruntál	BR	CZ0801
Most	MO	CZ0425	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Teplice	TP	CZ0426	Karviná	KI	CZ0803
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Nový Jičín	NJ	CZ0804
			Opava	OP	CZ0805
Liberecký kraj	LBK	CZ051	Ostrava-město	OV	CZ0806
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

